BIBLIOTHECA GRAECA
VIRORUM DOCTORUM OPERA
RECOGNITA ET COMMENTARIIS INSTRUCTA
CURANTIBUS
FR. JACOBS & V. CHR. FR. ROST.

EURIPIDIS
IPHIGENIA TAURICA

RECENSUIT
ET
COMMENTARIIS INSTRUXIT

AUG. IUL. EDM. PFLUGK.

EDITIO ALTERA
QUAM CURAVIT
REINHOLDUS KLOTZ.

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.
(GOTHAE, MDCCCLX.)

Nachdem die „Bibliotheca Graeca" in meinen Verlag übergegangen ist, werde ich bemüht sein, den alten Ruf dieser Sammlung durch vermehrte Sorgfalt für ihre innere und äussere Gestalt zu erhöhen und dieselbe, soweit es die wesentlich veränderten Zeitverhältnisse gestatten, dem ursprünglichen Plane gemäss ergänzen und fortsetzen.

Die gegenwärtig ausserordentlich billigen Preise finden sich auf den letzten Seiten dieses Umschlags angezeigt.

Wo die Einführung in Schulen beabsichtigt wird, liefere ich gern dem Lehrer ein Freiexemplar des betreffenden Bandes.

B. G. Teubner.

BIBLIOTHECA GRÆCA

VIRORUM DOCTORUM OPERA RECOGNITA

ET

COMMENTARIIS INSTRUCTA

CURANTIBUS

FRIDERICO IACOBS

ET

VAL. CHR. FR. ROST.

A.

POETARUM

VOL. XII.

CONTINENS

EURIPIDIS TRAGOEDIARUM

VOL. III. SECT. II.

ED.

AUG. IUL. EDM. PFLUGK,
GYMNASII GEDANENSIS PROFESSOR,
ET
REINHOLDUS KLOTZ,
PHILOLOGIÆ CLASSICÆ IN UNIVERSITATE LITTERARUM LIPSIENSI PROFESSOR ORDINARIUS, SEMINARII PHILOL. REGII DIRECTOR, REGII SAXONICI ORDINIS VIRTUTE AC FIDE BENE MERITORUM EQUES etc.

GOTHAE ET ERFORDIAE MDCCCLX.
SUMPTIBUS HENNINGS.
LONDINI APUD DAVID NUTT. 270 STRAND.

EURIPIDIS

TRAGOEDIAE.

RECENSUIT

ET

COMMENTARIIS INSTRUXIT

REINHOLDUS KLOTZ.

VOL. III. SECT. II.

CONTINENS

IPHIGENIAM TAURICAM.

GOTHAE ET ERFORDIAE MDCCCLX.

SUMPTIBUS HENNINGS.

LONDINI APUD DAVID NUTT. 270. STRAND.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ.

PROOEMIUM.

De caede Iphigeniae ab Agamemnone perpetrata Homerus quidem nihil refert, qui omnino Iphigeniae, quam Iphianassam appellat ipse *), mentionem non facit nisi duobus locis, Iliad. IX. 145. ibid. 287., vide prooem. fab. Orest. p. 7. ed. nostr. Plura autem de immolatione Iphigeniae alios poëtas quum cyclicos, qui ea, quae post Troiam captam gesta essent, descripserunt et maxime quidem in Cypriis carminibus, id quod testatur Scholiastes Sophoclis ad Electr. 154., tum melicos, ut Xanthum et Stesichorum, qui quidem *'Ορέστειαν* suam ita condidisse traditur, ut Xanthi carmen simile imitaretur, vide Athenaei lib. XII. p. 513. A., memo-

---

*) Quum Homerus tres Agamemnonis filias, Chrysothemin Laodicen Iphianassam, commemoravisset, Iphianassam eandem esse quam Iphigeniam plerique crediderunt, vide quae scripsi ad prooem. fab. Orest. p. 7., Laodicen vero eandem quam Electram Sophocles appellat; in Cypriis tamen carminibus, quum quattuor tribuerentur filiae Agamemnoni, Iphianassa et Iphigenia pro duabus sororibus habitae sunt, vide quae Scholiastes Sophoclis habet ad Electr. 154. *ἢ Ὁμήρῳ ἀκολουθεῖ εἰρηκότι τὰς τρεῖς θυγατέρας τοῦ Ἀγαμέμνονος ἤ, ὡς ὁ τὰ Κύπρια, τέσσαρας, Ἰφιγένειαν καὶ Ἰφιάνασσαν.* cl. Scholiaste Euripidis Orest. 23. et G. Hermanno in praef. huius fab. p. XXXVI. Euripides autem in hac fabula unam Iphigeniae sororem Electram et ipse dicit v. 547. neque id sine idonea causa fecit, vide quae dicta sunt ad huius fabulae v. 665 sq.

riae prodidisse probabile est. Nam et Pindarus eius rei mentionem facit carm. Pyth. XI. 17 sqq., ubi de Oreste ab Arsinoa servato leguntur haec:

τὸν δὴ φονευομένου πατρὸς Ἀρσινόα Κλυταιμνήστρας
χειρῶν ὕπο κρατερᾶν ἐκ δόλου τροφὸς ἄνελε δυςπενθέος,
ὁπότε Δαρδανίδα κόραν Πριάμου
Κασάνδραν πολιῷ χαλκῷ σὺν Ἀγαμεμνονίᾳ
ψυχᾷ πόρευσ' Ἀχέροντος ἀκτὰν παρ' εὔσκιον
νηλὴς γυνά. πότερόν νιν ἄρ' Ἰφιγένει' ἐπ' Εὐρίπῳ
σφαχθεῖσα τῆλε πάτρας ἔκνισεν βαρυπάλαμον ὄρσαι χόλον;

et tragici poëtae alius alio modo exornantes hanc fabulam praeter ipsum Euripidem, quem duas Iphigeniae nomine fabulas docuisse videmus, saepe hoc argumento usi sunt, veluti Aeschylus, quem tragoediam Iphigeniae nomine scripsisse testantur Scholiastae quum Aristotelis Eth. Nicom. 3, 2., p. 1111. a. 10. fol. 40. a. tum Aristophanis Ran. 1270. et Sophoclis Ai. 722. conf. A. Nauckii Tragicorum Graecorum fragm. p. 21. et p. 23 sq., deinde Sophocles, cuius Iphigenia saepe commemoratur a grammaticis Graecis, vide A. Nauckium l. c. p. 156 sq., denique Polyïdus Sophistes, cuius Iphigeniam excitat Aristoteles poët. c. 16. p. 1455. et rursus c. 17. p. 1455. b. 10., vide A. Nauckium l. c. p. 606. Neque vero artifices hoc immolatae Iphigeniae argumento abstinuerunt, et Timanthis quidem pictoris Iphigenia etiam oratorum laudibus celebrata est, de qua M. Tullius in orat. c. 21. §. 74. dicit haec: si denique pictor ille vidit, quum in immolanda Iphigenia tristis Calchas esset, maestior Ulixes, maereret Menelaus, obvolvendum caput Agamemnonis esse, quoniam summum illum luctum penicillo non posset imitari. et Plinius in hist. nat. lib. XXXV. c. 10 (36). §. 73. Nam Timanthi vel plurimum adfuit ingenii; eius enim est Iphigenia oratorum laudibus celebrata, qua stante ad aras peritura quum mae-

stos pinxisset omnes praecipueque patruum et tristitiae omnem imaginem consumpsisset, patris ipsius voltum velavit, quem digne non poterat ostendere. Huius ipsius picturae similitudines servatae esse dicuntur quum in urna marmorea Medicea, quae est Florentiae, vide Fr. Welckeri trilog. Aeschyl. p. 412., tum in pictura parietis Pompeiani apud Raoul-Rochette Monum. inéd. t. l. pl. 27. et in Herculan. et Pompei. vol. II. ser. II. tab. 92., conf. C. O. Müllerum Denkmäler der alten Kunst T. I. tab. XLIV. n. 206. atque Ad. Aen. Lange, qui de Timanthis Iphigenia disseruit in singulari libello, qui legitur in eius scriptis miscellaneis (Vermischten Schriften) p. 163—172., de ara autem Cleomenis, quae nunc adservatur Florentiae, in qua ipsa quoque Iphigeniae immolatio expressa est, vide Fr. Welckerum l. c. p. 412. et Raoul-Rochette Lettre à M. Schorn p. 64.

Euripides autem in hac fabula communem fere de Iphigeniae caede famam sequutus est, quam exposuit ipse huius fabulae v. 5—40., ut, nisi occupare volumus quae deinceps legemus ipsi, caedem quemadmodum instituta sit pluribus hoc loco enarrare opus non sit, illud potius hic breviter commemorandum videtur, non recte illos de immolatione Iphigeniae iudicavisse, qui eam tantum praeparatam sic, quemadmodum Isaaci immolatio ab Abrahamo deo oblata esset, sed non perpetratam esse dicerent. Nam ille quidem paratus filium mactare, quum a deo monitus esset, ne id faceret, ipse sacrificium perficere destitit, Agamemnon autem, quantum in se esset, perseveravit filiam occidere. Nam ipsam Iphigeniae immolationem susceptam sic esse, ut sanguis virginis profunderetur, atque adeo in ipsa demum immolatione, ita ut nemo eorum, qui adessent, id ipsum animadverteret, ab Diana virginem servatam esse, quod cervam eius loco supponeret, communi fere omnium fama traditur, ut Iphigenia ab Agamemnone patre caesa, Dianae autem numine servata esse iure dici posset. In eam sententiam et Pindarus mactatam Iphigeniam ab Agamemnone dicit carm. Pyth. XI. 22. illo, quem modo posuimus, loco: *Ἰφιγένει᾽ ἐπ᾽ Εὐρίπῳ σφαχθεῖσα τῆλε πάτρας.* et Aeschylus

in Agam. 211. chorum ita dicentem fecit: ἔτλα δ' οὖν θυτὴρ γενέσθαι θυγατρὸς κτέ., Clytaemnestram autem se ita de caede Agamemnonis purgantem introduxit in eadem fabula v. 1378 sq., ut illum ipsum filiam suam immolavisse diceret his verbis:

ἔθυσεν αὑτοῦ παῖδα, φιλτάτην ἐμοὶ
ὠδῖν', ἐπῳδὸν Θρῃκίων ἀημάτων.

cl. ibid. v. 1491 sqq., tum Sophocles Clytaemnestram in eandem plane sententiam disputare facit in Electra v. 530 sqq., denique Euripides in hac ipsa fabula v. 8. et 27. et rursus v. 350 sqq. Iphigeniam ita dicentem facit, se caesam a patre; nam quod v. 769 sqq. illa se eo servatam esse ait, quod in ipsa caede suo loco ab Diana cerva supposita esset, id facile non patris, sed deae meritum esse intelligitur, ut rem ipsam recte atque ordine descripsisse Ovidius videatur Metam. XII. 29 sqq.

Postquam pietatem publica causa,
Rexque patrem vicit, castumque datura cruorem
Flentibus ante aram stetit Iphigenia ministris,
Victa dea est, nubemque oculis obiecit, et inter
Officium turbamque sacri vocesque precantum
Supposita fertur mutasse Mycenida cerva.

conf. Hygini fab. 98. et fab. 261. Hanc igitur communem fere famam spectantes recte et Lucretius I. 86 sq. dixit:

Aulide quo pacto Triviaï virginis aram
Iphianassaï turparunt sanguine foede
Ductores Danaum delecti, prima virorum.

et M. Tullius lib. de officiis III. c. 25. §. 95. immolatam esse scripsit Iphigeniam ab Agamemnone, Hyginus vero Agamemnonem inter eos rettulit, qui filias suas occidisse dicerentur, fab. 238.

Argumentum autem huius fabulae Hyginus fab. 120. sic exposuit: Orestem Furiae quum exagitarent, Delphos sciscitatum est profectus, quis tandem modus esset aerumnarum. Responsum est, ut in terram Tauricam ad regem Thoantem, patrem Hypsi-

pyles, iret indeque de templo Dianae signum Argos adferret: tunc finem fore malorum. Sorte audita cum Pylade, Strophii filio, sodale suo navem conscendit, celeriterque ad Tauricos fines pervenerunt. Quorum *) fuit institutum, ut qui intra fines eorum hospes venisset, templo Dianae immolaretur. Ubi Orestes et Pylades quum in spelunca se tutarentur et occasionem captarent, a pastoribus deprehensi ad regem Thoantem sunt deducti. Quos Thoas suo more iunctos in templum Dianae, ut immolarentur, duci iussit, ubi Iphigenia, Orestis soror, fuit sacerdos, eosque ex signis atque argumentis, qui essent, quid venissent, postquam resciit, abiectis ministeriis ipsa coepit signum Dianae avellere. Quo rex quum intervenisset et rogitaret, cur id faceret, illa ementita est dicitque eos sceleratos signum contaminasse; quod impii et scelerati homines in templum essent adducti, signum expiandum in mare ferre oportere et iubere eum interdicere civibus, ne quis eorum extra urbem exiret. Rex sacerdoti dicto audiens fuit. Occasionem Iphigenia nacta, signo sublato, cum fratre Oreste et Pylade in navem ascendit, ventoque secundo ad insulam Sminthen ad Chrysen sacerdotem Apollinis delati sunt.

Hactenus Hyginus argumentum Iphigeniae Tauricae descripsit. Quibus autem ex initiis nata sit et qua auctoritate illa de Iphigenia in Taurorum terram translata fama nitatur, id subtilius exquirere quamquam ad hanc ipsam fabulam recte intelligendam, ut ingenue G. Hermannus professus est, non multum aut nihil omnino conferre videtur, tamen tironum causa hoc loco ponam ea, de quibus nunc fere

---

*) Quorum, nempe Taurorum, non Tauricorum finium. Saepe enim hac liberiore dicendi ratione usi sunt Latini scriptores, posterioris aetatis maxime. Vide A. Gellii Noct. Att. II. 6, 30.

inter grammaticos convenisse videatur. Illud enim quod volgo a mythographis Graecis traditur et ab ipso Euripide positum est in hac fabula v. 30 sqq., Iphigeniam in ipso sacrificio cerva eius loco supposita a Diana, cui deae immolaretur Aulide, translatam esse in fines Taurorum, qui parerent eo tempore regi Thoanti, ut ibi sacerdos templo Dianae praeesset et sacrificia advenarum maxime Graecorum procuraret, propterea fortasse, ut, quia ipsa immolata esset pro Graecis, suam caedem quodammodo illorum caede ulcisci videretur, id grammatici, qui olim admodum varie de hac fama iudicaverunt, nunc sic fere explicandum esse statuerunt. Fuisse olim apud Pelasgos deam, magnam atque potentem, cui victimae humanae mactarentur, quae, qua esset potentia ac magnitudine, *ἰφιγένεια* esset appellata, quasi quae aliis locis diceretur *μεγάλη θεός*, eademque, quod vel stans super tauro vel tauro insidens fingeretur, propter ferocitatem credo, etiam *ταυρόπολος*, *ταυριώνη*, *ταυρικὴ* dicta, qua de re videndus est Ez. Spanhemius ad Callimachi hymn. in Dian. 113. 187. tum G. Hermannus ad Sophoclis Ai. 172. p. 29 ed. sec. De dea hac Iphigenia cognominata testem appellant Hesiodum, de quo Pausanias lib. I. c. 43. §. 1. haec referat: *Λεγουσι δὲ εἶναι καὶ Ἰφιγενείας ἡρῷον· ἀποθανεῖν γὰρ καὶ ταύτην ἐν Μεγάροις. Ἐγὼ δὲ ἤκουσα μὲν καὶ ἄλλον ἐς Ἰφιγένειαν λόγον ὑπ᾽ Ἀρκάδων λεγόμενον, οἶδα δὲ Ἡσίοδον ποιήσαντα ἐν καταλόγῳ γυναικῶν Ἰφιγένειαν οὐκ ἀποθανεῖν, γνώμῃ δὲ Ἀρτέμιδος Ἑκάτην εἶναι.* Hanc deam, cuius olim, quoniam Pelasgorum di nomina non habuerunt ulla, ut ait Herodotus lib. II. c. 52., nomen nullum fuisset, postea creditam Dianam esse, unde facta esset *Ἄρτεμις Ἰφιγένεια*, Diana cognomine Iphigeniae, cuius sacellum Hermione fuisse narrat Pausanias lib. II. c. 35. §. 3. *καὶ Ἀρτέμιδος ἐπίκλησιν Ἰφιγενείας ἐστὶν ἱερόν*, idemque eiusdem deae templum Aegirae in civitate Achaiae fuisse refert his verbis: *Ἀρτέμιδος δὲ ναὸς καὶ ἄγαλμα τέχνης τῆς ἐφ᾽ ἡμῶν· ἱερᾶται δὲ παρθένος, ἔςτ᾽ ἂν ἐς ὥραν ἀφίκηται γάμου. ἕστηκε δὲ καὶ ἄγαλμα ἐνταῦθα ἀρχαῖον, Ἰφιγένεια ἡ Ἀγαμέμνονος, ὡς οἱ Αἰγειρᾶται φασιν· εἰ δὲ ἀληθῆ λέγουσιν οὗτοι, δῆλός ἐστιν ἐξ ἀρχῆς Ἰφιγενείᾳ ποιηθεὶς ὁ ναός.*, simi-

lemque deae cuiusdam, cui humanae victimae caederentur, cultum fuisse apud Tauros, de quibus H e r o d o t u s lib. IV. c. 103. referat: *Τούτων Ταῦροι μὲν νόμοισι τοιοισίδε χρέωνται· θύουσι τῇ παρθένῳ τούς τε ναυηγοὺς καὶ τοὺς ἂν λάβωσι τῶν Ἑλλήνων ἐπαναχθέντας τρόπῳ τοιῷδε· καταρξάμενοι ῥόπῳ παίουσι τὴν κεφαλήν· οἱ μὲν δὴ λέγουσι, ὡς τὸ σῶμα ἀπο τοῦ κρημνοῦ διωθέουσι κάτω· ἐπὶ γὰρ κρημνοῦ ἵδρυται τὸ ἱρόν· τὴν δὲ κεφαλὴν ἀνασταυροῦσι· οἱ δὲ κατὰ μὲν τὴν κεφαλὴν ὁμολογέουσι, ἀλλὰ γῇ κρύπτεσθαι. τὴν δὲ δαίμονα ταύτην τῇ θύουσι λέγουσι αὐτοὶ Ταῦροι Ἰφιγένειαν τὴν Ἀγαμέμνονος εἶναι.* Quod autem ea dea Iphigenia Agamemnonis filia esse diceretur in illis locis, id non esse natum nisi errore propter similitudinem nominis illius deae et Agamemnonis filiae. Eius autem deae, quae deinceps *Ἄρτεμις Ἰφιγένεια* aut *Ἄρτεμις Ταυρικὴ* appellata esset, cultus vestigia mansisse antiquitus Braurone in regione Attica, de quo loco testem faciunt P a u s a n i a m lib. I. c. 23. §. 7. cl. ibid. c. 33. §. 1. et Halis, qua de re adferunt huius fabulae v. 1420. Quum autem etiam post immolationem filiae Aulide a patre institutae Iphigenia vivere perhiberetur, quia Agamemnonis filia cum prisca illa dea Iphigenia confusa esset, non caesam, sed in ipso caedis officio servatam esse dixerunt Iphigeniam Agamemnonis filiam ab illa quidem dea, cui consecrata esset, et quum filia Agamemnonis dea esse ipsa posse non videretur, sacerdotem Dianae factam esse homines volgo credidisse, et quod prisca illa dea Iphigenia cognomine *ταυρικὴ* diceretur, illam ipsam Agamemnonis filiam, quae propter similitudinem nominis cum altera Iphigenia esset commutata, in Tauricos fines putavisse esse translatam, signum autem Dianae illius Tauricae postea ab Oreste et Iphigenia Brauronem, qua de re multus est P a u s a n i a s lib. III. c. 16. §. 7., vel Halas existimavisse relatum esse, non quo illud fere factum esset, sed quod ibi vestigia cultus priscae illius deae remansissent. Hanc autem opinionem, qua vol go creditum esset, Iphigeniam in Tauricos fines translatam, relatum autem ab illa et Oreste Dianae Tauricae signum et cultum in Graeciam, eo lubentius Graecos posteriore tempore esse amplexos, quia hac ratione immanitas illa et crudelitas humanarum vi-

ctimarum non apud se nata esse, sed tantum modo a barbarorum immanium terra in terram suam illata esse videretur.

Verum tamen quamvis satis probabiliter haec disputata atque coniecta esse videantur, tamen non multum facere videntur ad fabulam hanc rectius intelligendam, illud fortasse magis efferendum hoc loco est, ab artificibus saepe singula huius fabulae argumenta secundum hanc ipsam Euripidis fabulam videri expressa esse, qua de re fortasse deinceps dicendi locus dabitur, interea conferas Io. Ad. Overbeckium in libro, qui inscribitur: Heroische Bildwerke p. 723 et 747. tab. XXX.

Hoc denique vix est quod commemorem, admodum iucundum fore iuvenibus harum rerum cupidis atque studiosis hanc Euripidis fabulam conferre atque contendere cum Iphigenia fabula Goethii nostri, eorumque ingenia comparandis illis inter se fabulis exerceri optime posse. Quo magis autem mentem atque iudicium iuvenis optimarum litterarum studio diditi hac ipsa re acui atque adiuvari existimo, eo minus hac de re hoc loco quidquam esse a me dicendum putavi, quo integrius ei hoc argumentum ad iudicandum relinqueretur.

De tempore, quo primum Euripides hanc fabulam docuisse videretur, nihil significatum usquam a veteribus scriptoribus est, tamen ab Euripide prius Iphigenia haec Taurica, quam Iphigenia illa, quae est Aulide, putatur esse scripta.

His disputatis nihil iam reliquum esse videtur, nisi ut de codicibus dicam, quibus haec Euripidis fabula tradita ad nos sit, et de editionibus, quibus recentiore tempore ea fabula formis descripta et ad lectitandum adornata esse videatur. Et codices quidem huius fabulae non habemus nisi duos tertiae classis, alterum Palatinum, qui nunc est inter codices Vaticanos n. 287., quem littera *B.* Kirchhoffius notavit, alterum Florentinum, qui est plut. XXX. n. 2., quem littera *C.* Kirchhoffius notavit, de quibus libris manu scriptis vide quae scripsimus in prooemio Alcest. p. 21. Editionum autem, si praetermittimus hic eas, quae omnes Euripidis fabulas complexae sunt, hoc loco hae potissimum commemorandae esse

videntur: Euripidis Iphigenia in Aulide et in Tauris cum notis Ier. Marklandi integris et aliorum selectis, quae prodiit Oxon. a. MDCCCXI. eiusque exemplum repetitum est Lipsiae a. MDCCCXXII. Euripidis Iphigenia in Tauris. Ad optimorum librorum fidem recensuit et brevibus notis instruxit Augustus Seidler. Lipsiae a. MDCCCXIII. emissa. Euripidis Iphigenia Taurica. Recensuit et in usum scholarum edidit A. Witzschel. Jenae a. MDCCCXLIV. Euripidis Iphigenia Taurica. Recensuit Fridericus Henricus Bothe in usum scholarum. Editio secunda emendatior, quae edita est Lipsiae a. MDCCCXLVI. Adnotanda etiam est Car. Badhami editio, quae tres Euripidis fabulas Iphigeniam Tauricam, Helenam, Ionem continet et prodiit Londini a. MDCCCLI. nec tacendus est Schoenius, cuius editio ita inscripta est: Ausgewählte Tragoedien des Euripides. Erklärt von F. G. Schöne. Erstes Bändchen: Bakchen. Iphigenia in Taurien. et prodiit Lipsiae a. MDCCCLI. His nuper accessit Ioannis Kvíčalae libellus, qui inscriptus est: Beiträge zur Kritik und Exegese der Taurischen Iphigenia des Euripides. Von Iohann Kvíčala. Vindobonae a. MDCCCLIX.

Scripsi Lipsia ed. II. mens. Nov. a. MDCCCLIX.

Reinholdus Klotz.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ.

Ὀρέστης κατὰ χρησμὸν ἐλθὼν εἰς Ταύρους τῆς Σκυθίας μετὰ Πυλάδου παρακινηθεὶς τὸ παρ' αὐτοῖς τιμώμενον τῆς Ἀρτέμιδος ξόανον ὑφελέσθαι προῃρεῖτο. προελθὼν δ' ἀπὸ τῆς νεὼς καὶ φανείς, ὑπὸ τῶν ἐντοπίων ἅμα τῷ φίλῳ συλληφθεὶς ἀνήχθη κατὰ τὸν παρ' αὐτοῖς ἐθισμόν, ὅπως τοῦ τῆς Ἀρτέμιδος ἱεροῦ σφάγιον γένωνται. τοὺς γὰρ καταπλεύσαντας ξένους ἀπέσφαττον . . . . .

. . . .

ἡ μὲν σκηνὴ τοῦ δράματος ὑπόκειται ἐν Ταύροις τῆς Σκυθίας· ὁ δὲ χορὸς συνέστηκεν ἐξ Ἑλληνίδων γυναικῶν, θεραπαινίδων τῆς Ἰφιγενείας. προλογίζει δὲ ἡ Ἰφιγένεια.

V. 1 *ἐλθὼν* om. Cod. *C.*

V. 2. *παρακινηθεὶς* Cod. *B. παραγενόμενος C. παραγενηθεὶς* Kirchhoffius.

V. 5. *ἐντοπίων* Cod. *B. ἐγχωρίων* Cod. *C.*

V. 6. *ἐθισμόν* libri. *θεσμὸν* Nauckius de coniectura sua, quo opus non est.

V. 8. Recte Kirchhoffius iudicavit, qui hinc plura excidisse censuit, illa autem, quae deinceps sequuntur, non eiusdem, sed Aristophanei argumenti partem esse existimavit.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
ΟΡΕΣΤΗΣ.
ΠΥΛΑΔΗΣ.
ΧΟΡΟΣ.
ΒΟΥΚΟΛΟΣ.
ΘΟΑΣ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΑΘΗΝΑ.
ΑΠΟΛΛΩΝ.

Προλογίζει δὲ ἡ Ἰφιγένεια.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Πέλοψ ὁ Ταντάλειος εἰς Πῖσαν μολὼν
θοαῖσιν ἵπποις Οἰνομάου γαμεῖ κόρην,

V. 1—4. adfert Scholiastes Aristophanis Acharn. 47. v. 1. habent Aristophanes Ran. 1232. Auct. vit. dec. orat. II. p. 5. ed. Tur. Tzetzes in Crameri Anecd. Ox. III. p. 360. *Πίσσαν* libri. Correxerunt Dindorfii.

V. 1 sqq. Quod Euripides saepius, maxime in prologis suis, homines quo genere orti essent longa serie enarrantes fecit, ob eam rem iam ab antiquae comoediae auctoribus parodiis derisus est, in quam sententiam Aristophanes Acharn. 47 sqq. Amphitheum ita loquentem fecit: *ὁ γὰρ Ἀμφίθεος Δήμητρος ἦν Καὶ Τριπτολέμου· τούτου δὲ Κελεὸς γίγνεται· Γαμεῖ δὲ Κελεὸς Φαιναρέτην τήθην ἐμήν, Ἐξ ἧς Λυκῖνος ἐγένετ'· ἐκ τούτου δ' ἐγὼ Ἀθάνατός εἰμι κτέ.* ad quem locum Scholiastes huius ipsius loci tanquam ab Aristophane derisi mentionem facit. Conf. etiam Phoeniss. 7 sqq., non praetermissis tamen iis, quae ad eum locum auctore Scholiaste a nobis ad excusandum Euripidem adnotata sunt p. 15. et nuper ad Orest. 1. p. 27 sq. ed. Goth. Iphigenia autem iam e templo egreditur, inferias factura fratri, quem mortuum putat, quae sub dio agebantur, et eam prologi partem, quae argumentum praeparat agit usque ad v. 66.

V. 2. *θοαῖσιν ἵπποις*] alatis equis, quos a Neptuno acceperat, v. Pindari Olymp. I. 86 sq. *τὸν μὲν ἀγάλλων θεὸς Ἔδωκεν δίφρον τε χρύσεον πτεροῖσίν τ' ἀκάμαντας ἵππους,* ad quem locum conferas quae attulerunt interpretes in ed. Goth. p. 17. Genere autem feminino dixit *θοαῖσιν ἵπποις,* quod equas molliores et delicatiores esse putavit poëta. Conf. infra v. 185. *δινευούσαις ἵπποις πτανοῖς.*

Ibid. *Οἰνομάου γαμεῖ κόρην*] Hippodamiam. Rem ordine enarrant Scholiastes Euripidis ad Orest. 981. et Hyginus fab. 84.

ἐξ ἧς Ἀτρεὺς ἔβλαστεν· Ἀτρέως δὲ παῖς
Μενέλαος Ἀγαμέμνων τε· τοῦ δ' ἔφυν ἐγώ,
τῆς Τυνδαρείας θυγατρὸς Ἰφιγένεια παῖς,
ἣν ἀμφὶ δίναις, ἃς θάμ' Εὔριπος πυκναῖς
αὔραις ἑλίσσων κυανέαν ἅλα στρέφει,
ἔσφαξεν Ἑλένης οὕνεχ', ὡς δοκεῖ, πατὴρ

V. 3. *Ἀτρέως δ' ἄπο* Badhamus, quo usus non est.
V. 4. pro *θυγατρὸς* sine idonea causa Elmsleius ad Bacch. 181. *παιδὸς* scribi voluit.
V. 6. *δίνας* ed. Cantabrig.
V. 8. *ἔσφαξ'* libri. Correctum est in editione Brubachiana.
V. 9. *κοίλαις* Elmsleius, Cobetus.

V. 3. *Ἀτρέως δὲ παῖς Μενέλαος Ἀγαμέμνων τε*] Omnino supervacaneum est quod Badhamus contra libros Euripidis et auctoritatem Scholiastae Aristophanis scribi voluit: *Ἀτρέως δ' ἄπο*. Eodem fere modo quo hic loquitur Euripides in Heraclid. 211. in simili enarratione generis: *Ἡρακλέης ἦν Ζηνὸς Ἀλκμήνης τε παῖς, Κείνη τε Πέλοπος θυγατρός*.

V. 4. *τοῦ δ' ἔφυν ἐγώ*] Fallitur in hoc loco Kvičala, quod volgatam olim scripturam *τοῦδ' ἔφυν*, quae, si fides est Kirchhoffio, ne in libris quidem esse videtur, veram esse existimavit. Nam quem attulit locum Euripidis ex Iphig. quae est Aulide 99 sqq. *ἐγένοντο Λήδᾳ Θεστιάδι τρεῖς παρθένοι, Φοίβη Κλυταιμνήστρα τ', ἐμὴ ξυνάορος, Ἑλένη τε· ταύτης οἱ τὰ πρῶτ' ὠλβισμένοι Μνηστῆρες ἦλθον κτέ.*, ibi primum non *τῆσδε* scriptum est, sed *ταύτης*, et, si alio in loco asyndeton sane concessum posuit, inde non sequitur etiam hoc loco posuisse Euripidem. In Orestis enim loco v. 11, quem deinde posuit Kvičala, tacuit post verba *οὗτος φυτεύει Πέλοπα* sequi haec ipsa verba: *τοῦ δ' Ἀτρεὺς ἔφυ*. Et particulam *δὲ* extremo loco addidit etiam Aristophanes Acharn. 50. *ἐκ τούτου δ' ἐγὼ Ἀθάνατός εἰμι*, quem locum ad v. 1. attulimus.

V. 5. *τῆς Τυνδαρείας θυγατρός*] Clytaemnestrae.

V. 6. *ἀμφὶ δίναις*] Falso in exemplo Cantabrigiensi editum est *ἀμφὶ δίνας*. Similiter, ut hic, *ἀμφὶ πύλῃσι* dicitur in Homeri Il. XII. 175. *ἀμφὶ κρουνοῖς* apud Pindarum Olymp. XIII. 90. *ἀμφὶ τύμβῳ τῷδε* in Helena 1009. Vide Rost. gr. Gr. §. 106. 5. b. p. 526. ed. sept., qui rectissime praecepit poëtarum quidem, non tamen orationis solutae Atticae hunc fuisse usum. Euripum autem sic describit T. Livius XXVIII. 6, 10. Fretum ipsum Euripi non septies die, sicut fama fert, temporibus statis reciprocat, sed temere in modum venti nunc huc nunc illuc verso mari velut monti praecipiti devolutus torrens rapitur; ita nec nocte nec die quies navibus datur. Dissentit tamen a Livio Mela II. 7, 9. Euripon vocant (fretum), rapidum mare et alterno

Ἀρτέμιδι κλειναῖς ἐν πτυχαῖσιν Αὐλίδος.
ἐνταῦθα γὰρ δὴ χιλίων ναῶν στόλον
Ἑλληνικὸν συνήγαγ' Ἀγαμέμνων ἄναξ,
τὸν καλλίνικον στέφανον Ἰλίου θέλων
λαβεῖν Ἀχαιοὺς τούς θ' ὑβρισθέντας γάμους
Ἑλένης μετελθεῖν, Μενέλεῳ χάριν φέρων.

V. 11. *Ἑλληνικὴν* (corr. in *ῶν*) Cod. *B*. *ἑλληνικὴν* Cod. *C*. Hinc A. Nauckius esse scribendum *στολὴν Ἑλληνικὴν* suspicatus est. *Ἑλληνικὸν* antiqua correctio est, quam plerique editorum sequuti sunt.

V. 14. *ἑλένης* [Cod. *B*] *ἑλένῃ* Cod. *C*. Id quum olim *ἑλένηι* scriberetur, apparet quam facile ex *ἑλένης* nasci potuerit.

cursu septies die ac septies nocte fluctibus in vicem versis, adeo immodice fluens, ut ventos etiam ac plena ventis navigia frustretur. cf. Plinium hist. nat. II. 97 (100), 219. Constantem Euripi motum esse ait etiam Cicero de nat. deor. III. 10, 24. Quid Chalcidico Euripo in motu identidem reciprocando putas fieri posse constantius? Nec Plato Phaed. p. 90. C. aliud sibi volt nisi Euripum semper in motu esse nec unquam in eodem statu manere, quo de loco fallitur Schoemannus ad Ciceronis l. c. p. 202. ed. alt.

V. 8. *ὡς δοκεῖ*] Quod A. Matthiae contra I. Marklandum dixit *δοκεῖ* non esse vertendum ut sibi videbatur, sed ut nunc etiam volgo creditur, vehementer ille quidem falsus est. *ὡς δοκεῖ* aptius cum verbis *ἣν* — *ἔσφαξεν* coniungendum esse et ratio docet et is qui infra v. 769 sq. habetur locus aperte indicat: *Ἄρτεμις ἔσωσέ μ', ἣν ἔθυσ' ἐμὸς πατήρ, δοκῶν ἐς ἡμᾶς ὀξὺ φάσγανον βαλεῖν.*

V. 9. *κλειναῖς ἐν πτυχαῖσιν Αὐλίδος*] Et ii, qui *κλεινῆς* pro *κλειναῖς* scribi voluerunt, et ii, qui *κοίλαις*, adsimulantes Iphig. Aul. 1600. *Αὐλίδος κοίλους μυχούς*, falluntur. Neque enim Aulis per sese clara fuit civitas et iure *κλειναὶ πτυχαὶ Αὐλίδος* dicuntur, quo principes Graeciae convenerant ubique eorum classis tam diu morata erat. *κλεινὸν* enim illud dicitur, quod ad imperium principis aut rerum gestarum gloriam spectat.

V. 13. *λαβεῖν Ἀχαιοὺς*] Admodum sollers est Lentingii coniectura, qua ille *Ἀχαιοῖς* pro *Ἀχαιοὺς* scribi voluit, comparans Supplic. 315. *ἐρεῖ δὲ δή τις ὡς ἀνανδρίᾳ φρενῶν Πόλει παρόν σοι στέφανον εὐκλείας λαβεῖν Δείσας ἀπέστης*. et Homeri Il. XXII. 216 sq. *Νῦν δὴ νῶϊ γ' ἔολπα — Οἴσεσθαι μέγα κῦδος Ἀχαιοῖσι κτέ.* Quanquam recepta hac Lentingii coniectura oratio multo concinnior est, tamen illa correctione quamvis lenissima abstinui, quoniam quae in libris scriptura est certe intelligi potest. Mox *τοὺς ὑβρισθέντας γάμους Ἑλένης μετελθεῖν* est matrimonium Helenae (et Menelai) violatum (a Paride) vindicare, id quod in gratiam potissimum Menelai fiebat.

δεινῆς τ' ἀπλοίας πνευμάτων τ' οὐ τυγχάνων,
εἰς ἔμπυρ' ἦλθε, καὶ λέγει Κάλχας τάδε·
„ὦ τῆσδ' ἀνάσσων Ἑλλάδος στρατηγίας,
Ἀγάμεμνον, οὐ μὴ ναῦς ἀφορμίσῃς χθονός,
πρὶν ἂν κόρην σὴν Ἰφιγένειαν Ἄρτεμις
λάβῃ σφαγεῖσαν· ὅ, τι γὰρ ἐνιαυτὸς τέκοι

V. 15. varie temptatus est, et G. H. Schaeferus quidem alterum τ' omisit, Barnesius priore loco δ' posuit pro τ', Aug. Seidlerus utrobique δ' pro τ' restituit, G. Hermannus scripsit *δεινῆς ἀπνοίας πνευμάτων δὲ τυγχάνων,* quod ferri vix potest, testem quidem coniecturae suae Eustathium ad Il. p. 59. extr. appellans, qui testis nullus est. Kirchhoffius fortasse scribendum esse ait: *δεινὴ δ' ἄπλοι' ἦν. πνευμάτων δ' οὐ τυγχάνων.* Nauckius temptat: *δεθεὶς δ' ἀπλοίᾳ.* Vide adnot. exeget.

V. 15. *δεινῆς τ' ἀπλοίας — τυγχάνων*] Haec verba, si sana sunt, hanc habent sententiam: quum neque navigandi opportunitas esset neque ventos (secundos) nancisceretur Agamemno. Displicet tamen hoc quidem loco asyndeton, quod Barnesius quidem eo, quod *δεινῆς δ' ἀπλοίας* edidit, tollere studuit eaque fortasse vera scriptura est. Illud recte vidit, Kvíčala *ἀπνοίας,* quod proposuit G. Hermannus, admitti nullo modo posse. Neque enim malacia et tranquillitate maris, sed adversis ventis classis Graecorum navigatione prohibita esse credebatur, coll. Iphig. Aul. 1323 sq. *μηδ' (ὤφελεν) ἀνταίαν Εὐρίπῳ Πνεῦσαι πομπὰν Ζεύς.* et Aechyli Agem. 179 sqq. ed. Herm. *πνοαὶ δ' ἀπὸ Στρυμόνος μολοῦσαι Κακόσχολοι, νήστιδες, δύσορμοι, Βροτῶν ἄλαι Νεῶν τε καὶ πεισμάτων ἀφειδεῖς Παλιμμήκη χρόνον τιθεῖσαι Τρίβῳ κατέξαινον ἄνθος Ἄργους.* Adde Ovidii Metam. XII. 8 sqq. Nec dilata foret vindicta, nisi aequora saevi Invia fecissent venti Boeotaque tellus Aulide piscosa puppes tenuisset ituras.

V. 16 *εἰς ἔμπυρ' ἦλθε*] De ignispiciis, quae ab Amphiarao inventa esse scribit Plinius hist. nat. VII. 56 (57), 203., conferas Valckenarium ad Phoen. 1261. tum Sophoclis Antig. 987 sqq. et quae ad eum locum commentatus est E. Wunderus p. 106 sqq. ed. Goth. IV.

Ibid. *καὶ λέγει Κάλχας τάδε*] De Calchante eiusque vaticinatione conf. Iphig. Aul. 89 sqq. Eum Timanthes pictor in tabula, qua pinxit immolationem Iphigeniae, una cum Ulixe, Menelao, Agamemnone posuerant. Vide Ciceronis orat. 21, 74. et Lange Vermischte Schriften p. 163—127. Conf. quae diximusin prooemio p. 8 sq.

V. 18. *οὐ μὴ ναῦς ἀφορμίσῃς χθονός*] *ναῦς ἀφορμίζειν χθονός* est naves abducere a terra in altum, et activum quidem genus verbi hoc loco paene necessario requiritur. De coniunctivo aoristi prioris post *οὐ μὴ* particulas posito comparavit A. Matthiae Sophoclis Phil. 380. *οὐ μή*

κάλλιστον, εὔξω φωςφόρῳ θύσειν θεᾷ.
παῖδ' οὖν ἐν οἴκοις σὴ Κλυταιμνήστρα δάμαρ
τίκτει, τὸ καλλιστεῖον εἰς ἔμ' ἀναφέρων,
ἣν χρή σε θῦσαι." καί μ' Ὀδυσσέως τέχναις
μητρὸς παρείλοντ' ἐπὶ γάμοις Ἀχιλλέως.
ἐλθοῦσα δ' Αὐλίδ' ἡ τάλαιν' ὑπὲρ πυρᾶς

V. 18. *ἀφορμήσῃ* apogr. Pariss. *ἀφορμίσῃ* Cod. *B.* Kirchhoffius aut *ἀφορμήσῃ* verum esse existimat aut scribendum esse ait *ἀφορμίσῃς* (*ἀφορμήσῃς*), id quod ego recepi.

V. 20. *λάβῃ* G. H. Schaeferus. *λάβοι* libri. Facilis propter itacismum commutatio fuit.

V. 24. *τέχναι* pro *τέχναις* ex editione Cantabr. recepit nuper Nauckius, id quod mihi a simplicitate orationis huius prologi videtur abhorrere.

ποτ' ἐς τὴν Σκῦρον ἐκπλεύσῃς ἔχειν. eiusque Aiac. 560. *οὔτοι σ' Ἀχαιῶν οἶδα μή τις ὑβρίσῃ.* Vide Rost gr. Gr. §. 135. 7. a., ubi p. 762. adn. *) huius quoque loci ratio habita est.

V. 21. *φωςφόρῳ θύσειν θεᾷ*] Diana, numen lunae, *θεὰ φωςφόρος κόρη* dicitur Nausicrati ap. Athen. VII. p. 325. F. et *ἄνασσα φαεσφόρος* Callimacho hymn. in Dian. 204., Ciceroni autem de nat. deor. II. 27, 68. Diana Lucifera, eademque *πυρφόρος* est Sophocli in Oed. reg. 201 sq. et, si utraque manu facem tenebat, erat *Ἄρτεμις ἀμφίπυρος*, ut apud Sophoclem in Trachin. 210. Vide E. Spanhemium ad Callim. hymn. in Dian. ii. vol. II. p. 168 sqq. ed. Ern. ubi etiam imago *Ἀρτέμιδος ἀμφιπύρου* ex nummo Hadriano imperatore cuso exhibetur.

V. 23. *τίκτει*] De praesenti hoc historico conf. Med. 954 sq. *κόσμον, ὅν ποθ' Ἥλιος Πατρὸς πατὴρ δίδωσιν ἐκγόνοισιν οἷς.* cl. ibid. 1322. tum Bacch. 2. *Διόνυσος, ὃν τίκτει ποθ' ἡ Κάδμου κόρη.* Vide adn. meam ad Helen. 568. p. 78 ed. Goth. alt. et Rost gr. Gr. §. 117. 4. adn. b. p. 597.

Ibid. *τὸ καλλιστεῖον εἰς ἔμ' ἀναφέρων*] Haec verba per parenthesin ita dicuntur, ut extra ipsam Calchantis orationem posita sint, atque ex v. 16. ad ea complenda adsumendum sit *Κάλχας λέγει τάδε.* Ceterum a plerisque fabularum auctoribus alia causa laesae ab Agamemnone Dianae, quod eius cervam occidisset aut gloriatus esset se vincere feriendo numen ipsum, traditur. Euripidem tamen sequitur etiam M. Tullius, qui rem ipsam breviter sic rettulit de officiis III. 25, 95. quid? Agamemnon quom devovisset Dianae quod in suo regno pulcherrimum natum esset illo anno, immolavit Iphigeniam, qua nihil erat eo quidem anno natum pulcrius?

V. 25. *ἐπὶ γάμοις Ἀχιλλέως*] simulatione nuptiarum cum Achille ineundarum. Vide Iphig. Aul. 100. *Γράψας ἔπεμψα πρὸς δάμαρτα τὴν ἐμὴν Πέμπειν Ἀχιλλεῖ θυγατέρ' ὡς γαμουμένην — Ψευδῆ συνάψας ἀμφὶ παρθένου γάμον.* et infra v. 209. et 838 sqq.

μεταρσία ληφθεῖσ' ἐκαινόμην ξίφει·
ἀλλ' ἐξέκλεψεν ἔλαφον ἀντιδοῦσά μου
Ἄρτεμις Ἀχαιοῖς, διὰ δὲ λαμπρὸν αἰθέρα
πέμψασά μ' εἰς τήνδ' ᾤκισεν Ταύρων χθόνα,
οὗ γῆς ἀνάσσει βαρβάροισι βάρβαρος
Θόας, ὃς ὠκὺν πόδα τιθεὶς ἴσον πτεροῖς
εἰς τοὔνομ' ἦλθε τόδε ποδωκείας χάριν.
ναοῖσι δ' ἐν τοῖσδ' ἱερίαν τίθησί με·
ὅθεν νόμοισι τοῖσιν ἥδεται θεὰ

V. 27. post *μεταρσία* maior interpunctio est in Cod. *B.*
V. 29. *Ἀχαιοὺς* de coniectura sua Nauckius.
V. 31. *γύαις ἀνάσσει* suspicatur Nauckius.
V. 34. *ἱέρειαν* Cod. *B.*
V. 35. *τοῖσιδ'* (*τοῖσιν* a sec. m.) Cod. *B. τοῖσιν* [Cod. *C.*]

V. 27. *ἐκαινόμην ξίφει*] in eo erat, ut trucidarer. Vide infra 360. *οὗ μ' ὥστε μόσχον Δαναΐδαι χειρούμενοι Ἔσφαζον.* et conf. Rost gr. Gr. §. 113. 3. adn. 5. p. 576.

V. 28. *ἀλλ' ἐξέκλεψεν*] «Reiskius *ἐξέκλεψέ μ'*. Sed pronomen non necessarium, quom statim sequitur *μου* et brevi post *πέμψασά μ'*." A. SEIDLERUS. Debebat hoc addere vir doctissimus, iam etiam verbo *ἐκαινόμην* ad quam personam res pertineret satis fuisse indicatum. Nam inde ut a filo reliqua oratio suspensa est.

V. 31. *οὗ γῆς ἀνάσσει*] G. Hermannus coniungenda esse *οὗ γῆς* non putat, sed *γῆς ἀνάσσει βαρβάροισι,* quod esset *γῆς ἄναξ ἐστὶ βαρβάροις,* adsentientemque habet Schoenium. Sed tamen tantum abest ut haec ratio probari possit, ut eo modo illa, quae aptissime inter se coniungenda erant, dissolvantur et misere dilabantur. Et verba *οὗ γῆς* quidem recte inter se coniungi posse notum est — saepe enim *οὗ* cum genetivo coniungitur, qua de re vide G. H. Schaeferum App. Demosth. IV. p. 120. Rost. gr. Gr. p. 542 sq. —, *βαρβάροισι βάρβαρος* autem deinceps aptius componitur, ut et rex et ii, qui regnentur, pariter barbari esse videantur, quasi nostra lingua dicas: wo zu Lande Thoas ein Barbar über Barbaren seine Herrschaft übt. Accedit huc etiam illud, quod *ἀνάσσειν* cum genetivo quidem et pro renata etiam cum dativo construitur, nunquam tamen alias duos istos casus simul adsciscit.

V. 32. *Θόας, ὃς ὠκὺν πόδα τιθείς*] Permirum est statuere Euripidem Thoanta barbarum regem a Graeco verbo *θοάζειν* esse appellatum. Placuerunt tamen poëtis tragicis eiusmodi interpretationes nominum quamvis falsissimae, qua de re dixi ad Phoen. 27. p. 20. ed. Goth. et rursus de simili quidem causa ad eiusdem fabulae v. 639. p. 115.

V. 35 sqq. quae hic leguntur verba usque adv. 39. nescio an graviore corruptela laborent. Interea ego sic haec verba constitui, ut aliquam certe probabilem sententiam in se continere videantur. Illud enim iam recte G. Hermannus perspexerat *ὅθεν* spectare ad id verbum, quod ad Iphigeniam

Ἄρτεμις ἑορτῆς, τοὔνομ' ἧς καλὸν μόνον,
τὰ δ' ἄλλα σιγῶ τὴν θεὸν φοβουμένη·
θύειν γὰρ ὄντος τοῦ νόμου καὶ πρὶν πόλει,
ὃς ἂν κατέλθῃ τήνδε γῆν Ἕλλην ἀνήρ,
κατάρχομαι μέν, σφάγια δ' ἄλλοισιν μέλει
ἄῤῥητ' ἔσωθεν τῶνδ' ἀνακτόρων θεᾶς.
ἃ καινὰ δ' ἥκει νὺξ φέρουσα φάσματα,
λέξω πρὸς αἰθέρ', εἴ τι δὴ τόδ' ἔστ' ἄκος.
ἔδοξ' ἐν ὕπνῳ τῆσδ' ἀπαλλαχθεῖσα γῆς

V. 38. ϑύ (sed υ mutatum in ει a pr. m.) Cod. *B.*, unde Kirchhoffius ϑείου scripsit. ϑύω [Cod. *C.*], id quod vulgo habetur in exemplis. ϑύειν scripsi de coniectura mea. In eandem coniecturam incidisse video *Kvíc*alam.

ipsam pertineret, ut mihi voce κατάρχομαι μὲν denique oratio quamvis ἀνακολούθως rursus suscipi visa sit.

V. 36. ἑορτῆς, τοὔνομ' ἧς καλὸν μόνον] Solemne sacrum ait G. Hermannus respici, cuius nomen Ταυροπόλια fuisse ipse suspicatur ex huius fabulae v. 1428.

V. 37. τὰ δ' ἄλλα σιγῶ τὴν θεὸν φοβουμένη] Quod nuper Nauckius et Schoenius scripserunt: τὰ δ' ἄλλα — σιγῶ, τὴν θεὸν φοβουμένη, id nullo modo possum probare propterea, quia sic ea, quae aptissime coniungenda erant, discerpuntur, ut actio in hoc versu esse videatur atque declamatio, quae ab hoc loco plane abhorreat. Simplicissima enim oratio haec est: cuius diei festi solum nomen pulcrum est, reliqua vero (nempe eius diei) taceo deam reverens. Eodem plane modo hoc hemistichio etiam Aeschylus usus est in Agamemn. 36. τὰ δ' ἄλλα σιγῶ· βοῦς ἐπὶ γλώσσῃ μέγας βέβηκεν, ad quem locum vide quae adnotavit Schneidewinus huius quoque loci non immemor p. 8.

V. 38. sq. θύειν γὰρ — ὃς ἂν κατέλθῃ] Particula γὰρ orationem incohatam, sed postea omissam rursus suscipi Handio auctore recte videtur G. Hermannus pronuntiavisse, quibuscum ita consentio, ut quod illi ad verbum θύω — sic enim olim scriptum fuit — pertinere putaverunt, ego ad verbum κατάρχομαι pertinere censeam. Nam scripsi pro θύω, quod ne in libris quidem manu scriptis uno modo legitur, θύειν, ut haec sententia huius loci sit: Unde equidem ritu eo, quo gaudet dea Diana die illo festo, cuius praeter nomen nihil est pulcrum, reliqua vero taceo deam reverita: quom enim iam antea hic mos in civitate esset receptus sacrificandi, quicunque Graecus homo in hanc terram venisset, initium quidem ego immolandi facio etc. De ritu autem illo, quem vult tacere Iphigenia deam reverens, vide quae rettulit Herodotus IV. 103. illo loco, quem posui in prooemio p. 13.

V. 43. λέξω πρὸς αἰθέρ', εἴ τι δὴ τόδ' ἔστ' ἄκος] De his, qui omnino hoc modo lugerent et solacium malorum su-

οἰκεῖν ἐν Ἄργει, παρθένοισι δ' ἐν μέσαις
εὕδειν, χθονὸς δὲ νῶτα σεισθῆναι σάλῳ,
φεύγειν δὲ κἄξω στᾶσα θριγκὸν εἰςιδεῖν
δόμων πίτνοντα, πᾶν δ' ἐρείψιμον στέγος
βεβλημένον πρὸς οὖδας ἐξ ἄκρων σταθμῶν.

V. 44. habet Scholiastes Aechyli Pers. 179. – *ἔδοξεν* Cod. **C.** et Schol. Aesch.

V. 45. *παρθενῶσι δ' ἐν μέσοις* de Ier. Marklandi coniectura Kirchhoffius et Nauckius.

V. 50. *ἐλήφθη στύλος* Cod. *B.* *ἐλείφθη* Cod. *C.* Kirchhoffius proposuit: *μόνος δὲ λειφθεὶς στῦλος εἷς ἔδοξέ μοι Δόμων*

orum quaererent, M. Tullius Disput. Tusc. III. 26, 63. haec habet: Sunt autem alii, quos in luctu cum ipsa solitudine loqui delectat, ut illa apud Ennium nutrix: Cupido cepit miseram nunc me proloqui Caelo atque Terrae Medeaï miserias, quibus ille verbis expresserat Euripidis verba de Medea 56 sqq. *ἐγὼ γὰρ εἰς τοῦτ' ἐκβέβηκ' ἀλγηδόνος, Ὥσθ' ἵμερός μ' ὑπῆλθε γῇ τε κοὐρανῷ Λέξαι μολούσῃ δεῦρο Μηδείας τύχας.* Adde Androm. 91 sqq. *ἡμεῖς δ' οἷςπερ ἐγκείμεσθ' ἀεὶ θρήνοισι καὶ γόοισι καὶ δακρύμασι, πρὸς αἰθέρ' ἐκτενοῦμεν κτέ.* et conf. quae adnotata sunt et ad h. l. p. 32. ed. Goth. alt. et ad Med. l. c. p. 19. ed. Goth. alt. Maximo autem opere illi, qui visis somniorum vexati fuerant, quae somniis portenderentur mala, hoc modo avertere studuerunt, cuius rei testem fecerunt Sophoclem Electr. 424. *τοιαῦτά του παρόντος, ἡνίχ' ἡλίῳ Δείκνυσι τοὔναρ, ἔκλυον ἐξηγουμένου,* ad quem locum Scholiastes: *τοῖς γὰρ παλαιοῖς ἔθος ἦν,* inquit, *ἀποτροπιαζομένους τῷ ἡλίῳ διηγεῖσθαι τὰ ὀνείρατα.* Vide quae Brunckius ad eum locum attulit huius ipsius loci Euripidei non immemor p. 524. ed. Both.

V. 45. *παρθένοισι δ' ἐν μέσαις*] Hanc librorum auctoritatem recte A. Seidlerus et G. Hermannus tutati sunt. Solebant enim regiae puellae coetu puellarum stipari, quae virgines non solum interdiu earum comites et ministrae essent, verum etiam una cum dormientibus essent, ut, si quid opus esset etiam noctu, praesto essent atque administrarent. Seidlerus adsimulavit Phoen. 1718., ubi nunc *ἄθλιαι*, non *ἄθλιοι*, tueor et rursus eiusdem fabulae v. 1740.

V. 46. *χθονὸς δὲ νῶτα σεισθῆναι σάλῳ*] Repetito litterae *σ* sibilo videtur et hic Graeca oratio luxuriari et in Sophoclis Antig. 163. *τὰ μὲν δὴ πόλεος ἀσφαλῶς θεοὶ Πολλῷ σάλῳ σείσαντες ὤρθωσαν πάλιν.*, quem locum expressit Plutarchus Fab. Max. c. 27., ubi de Scipione dicit: *τὴν ἡγεμονίαν ὡς ἀληθῶς πολλῷ σάλῳ σεισθεῖσαν ὤρθωσαν πάλιν.* De sigmatismo autem Euripidis vide infra v. 750. et quae ad eum locum adnotata sunt.

V. 48. *πᾶν δ' ἐρείψιμον στέγος κτέ.*] Quod Reiskius atque Marklandus *ἐρέψιμον* scribi voluerunt, ut id ad tectum tantummodo pertineret, recte A. Seidlerus adlata He-

μόνος δ' ἐλείφθη στῦλος, ὡς ἔδοξέ μοι,
δόμων πατρῴων, ἐκ δ' ἐπικράνων κόμας
ξανθὰς καθεῖναι, φθέγμα δ' ἀνθρώπου λαβεῖν,
κἀγὼ τέχνην τήνδ' ἣν ἔχω ξενοκτόνον
τιμῶσ' ὑδραίνειν αὐτὸν ὡς θανούμενον
κλαίουσα. τοὔναρ δ' ὧδε συμβάλλω τόδε·

πατρῴων ἐξ ἐπικράνων κτέ. accepto εἰς a R. Porsono, qui scribendum coniecerat: *μόνος λελεῖφθαι στῦλος εἰς ἔδοξέ μοι.*
V. 52. *καθεῖναι* Brodaeus. *καθεῖμαι* libri.
V. 54. *ὑδραίνειν* Musgravius. *ὕδραιον* (*ὕδραινον* sec. m.) Cod. *B.* *ὕδραινον* [Cod. *C.*]

sychii glossa: *ἐρίψιμα* (lege *ἐρείψιμα*)· *πτώσιμα*, docuit *ἐρείψιμον*, ut quod esset ab *ἐρείπω* ductum, multo huic loco convenientius esse.

V. 50. *μόνος δ' ἐλείφθη στῦλος*] Quod nuper Kvíčala coniecit scribendum: *μόνος λελεῖφθαι στῦλος, ὡς ἔδοξέ μοι κτέ.* adsimulans Aeschyli Pers. 183 sqq. *ἐδοξάτην μοι δύο γυναῖκ' εὐείμονε — εἰς ὄψιν μολεῖν — — τούτω στάσιν τιν', ὡς ἐγὼ 'δόκουν ὁρᾶν, τεύχειν ἐν ἀλλήλαισι,* propterea ferri non potest, ut omittamus asyndeton huic loco minus conveniens, quod non *ἔδοξεν* hoc loco dictum erat v. 44, sed *ἔδοξα*, ut tamen dissimilis sit Aeschyleus locus huic Euripideo. Non igitur ausus sum scripturam testatam libris mutare. Verbo autem finito haec altera somnii pars, id quod sua ratione voluit effici Kvíčala, magis effertur. Ceterum vide quae mox dicturus sum ad v. 52.

V. 51. *ἐκ δ' ἐπικράνων*] ex capitulis vero columnae. Vide Eustathium ad Il. VII. p. 582, 44. (700, 64), *ἐπίκρανον, ὅπερ ἐστὶ κεφαλὴ κίονος.* et Pindarum apud Strabon. X. p. 743. A. *ἂν δ' ἐπικράνοις σχεθὸν πέτραν ἀδαμαντοπέδιλοι κίονες.* Conf. Porsonum ad Hec. 782. p. 57. ed. Germ. tert. Neque enim quidquam in eo haerendum est, quod dicitur hoc loco *ἐπικράνων* longa tertia ab extrema syllaba, quom positio eiusmodi nascatur saepe etiam in vocabulis non coniunctis.

V. 52. *καθεῖναι*] Ad hunc et sequentes infinitivos adsumendum erit ex oratione superiore *ἔδοξέ μοι*, quae vox, quoniam omnis narratio ad somnium pertinet, etiam si constructio orationis supra aliter instituta est, facile tamen suppleri et cogitatione adsumi potest. Est enim ea ipsa vox somniorum narrandorum propria, quode exposuit Scholiastes Aeschyli Pers. 179. De mutata autem constructione orationis conf. A. Matthiae gr. Gr. ampl. §. 549. adn. 2. p. 1059. ed. alt.

V. 53. *τέχνην — τιμῶσ'*] *τιμᾶν τέχνην* non solum est exercere artem, verum una etiam est honorem ei habere, ut Latine recte reddi possit colere, in honore habere. Conf. Troad. 1200. *οὓς Φρύγες νόμους τιμῶσιν.*

V. 55. *τοὔναρ δ' ὧδε συμβάλλω τόδε*] *συμβάλλειν* hoc loco est interpretari somnium et quid eo signifi-

τέθνηκ᾽ Ὀρέστης, οὗ κατηρξάμην ἐγώ.
στῦλοι γὰρ οἴκων παῖδές εἰσιν ἄρσενες·
θνήσκουσι δ᾽ οὓς ἂν χέρνιβες βάλωσ᾽ ἐμαί.
οὐδ᾽ αὖ συνάψαι τοὔναρ εἰς φίλους ἔχω·
Στροφίῳ γὰρ οὐκ ἦν παῖς, ὅτ᾽ ὠλλύμην ἐγώ.
νῦν οὖν ἀδελφῷ βούλομαι δοῦναι χοὰς

V. 57. *παῖδές εἰσιν* Artemidorus II. 10. Stob. flor. LXXVII. 3. III. p. 88. Menandri mon. 713. Suidas I. 2. p. 693. *εἰσὶ παῖδες* libri Euripidis.

V. 58. *βάλωσ᾽ ἐμαί* Scaliger. *βάλωσί με* libri. Ante *ὡς* pro *οὓς* Cod. *B*.

V. 59. *ἐς* Cod. *B*. Ceterum hunc et sequentem versum Nauckius pro suspectis habuit.

cetur coniicere. De activo verbi *συμβάλλειν* in eiusmodi locis dixit Dissenius ad Pindari Nem. XI. 33. vol. II. p. 519. ed. Goth. pr.

V. 58. *οὓς ἂν χέρνιβες βάλωσ᾽ ἐμαί*] Pertinent haec ad id Iphigeniae officium, quod supra v. 54. verbo *ὑδραίνειν* erat significatum. Musgravius adsimulavit Ovidii ex Ponto III. 2, 73. Sparsit aqua captos lustrali Graia sacerdos. Infra 428. *δρόσος αἱματηρὰ* dicitur aqua lustralis. conf. etiam huius fabulae v. 607.

V. 59. *οὐδ᾽ αὖ συνάψαι τοὔναρ κτέ.*] Recte G. Hermannus paullum tacuisse cogitabundam Iphigeniam adnotavit, prius quam haec verba pronuntiaret, id quod proderetur *οὐδ᾽ αὖ* particulis. Aliter enim diceret *οὐ γάρ*. Vide quae ego de coniunctis particulis *οὐδ᾽ αὖ* explicavi ad Devarium vol. II. p. 209 sq. Quod autem Musgravio prave argumentari erat visa Iphigenia, cui nuper accessit etiam Nauckius, ei iure iam Seidlerus haec rettulit: 'Nostrum locum quod attinet, Iphigenia sibimet ipsa obiicit: At fortasse hoc somnium spectat ad propinquos meos. Non est, inquit; de propinquis meis equidem somnium non possum explicare; nam qui solus ex propinquis meis filium habere posset, Strophius, is certe tum, quom ego perirem, nondum habebat. Ac vere sic argumentatur; nam Menelaus neque habebat tunc filium, neque, si habuisset, ab Iphigenia curabatur.' Haec ille. Ego autem hoc adiicio, eo ipso, quod de Strophii filio hoc loco denegetur, tamen iam aliquid de hoc ipso significari et quodam modo praeparari id, quod deinceps agetur v. 889 sq. Et haec ipsa videtur causa fuisse, quamobrem poëta Iphigeniam haec verba dicentem faceret.

V. 62. *παροῦσ᾽ ἀπόντι*] ego, quae (hic) adsum, ei, qui abest (hinc). Nihil opus est aut Badhami coniectura *ἀποῦσ᾽ ἀπόντι*, aut Kvíčalae *ποροῦσ᾽ ἀπόντι*.

V. 64. *ἀλλ᾽ ἐξ αἰτίας οὔπω τίνος πάρεισιν;*] Quod iure Marklando auctore receperat Seidlerus pronomen interrogativum *τίνος* pro *τινός*,

παροῦσ' ἀπόντι, ταῦτα γὰρ δυναίμεθ' ἄν,
σὺν προσπόλοισιν, ἃς ἔδωχ' ἡμῖν ἄναξ
Ἑλληνίδας γυναῖκας. ἀλλ' ἐξ αἰτίας
οὔπω τίνος πάρεισιν; εἶμ' εἴσω δόμων
ἐν οἷσι ναίω τῶνδ' ἀνακτόρων θεᾶς.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὅρα, φυλάσσου, μή τις ἐν στίβῳ βροτῶν.

V. 62. *παροῦσ' ἀπόντι* Canterus. *παροῦσα παντὶ* libri. *ἀποῦσ' ἀπόντι* de Badhami coniectura Nauckius.

V 65. *τινὸς* libri, *τίνος* Marklandus. Dein *εἶμ' εἴσω* G. Hermannus. *εἴς μ' εἴσω* (*εἰς ἔμ' εἴσω* m. sec.) Cod. *B*. *ἐς ἔμ' εἴσω* [Cod. *C*.]

V. 67. *φυλάσσου* libri. *φύλασσε* de Elmsleii praecepto Nauckius. Vide adnot. exeget.

id quom improbasset A. Matthiae, recte G. Hermannus tutatus est. Imbecilla enim esset oratio dominae, si id quod sub oculos cadit, nondum adesse famulas, tam simplici oratione pronuntiaret. Illa debebat mirari potius quod esset quamobrem non adessent famulae, quae semper praesto esse debebant. Illud vero rectissime G. Hermannus una observavit, *εἶμ' εἴσω κτέ.* scribendum esse, ut causa constaret, quamobrem iam vacua personis scaena esset. Volt enim Iphigenia iam intus in domo videre, cur non procedant famulae. Aedes autem sacerdotum et aeditimorum erant ad templa, non in ipsis templis deorum.

V. 67. sqq. Iam sequitur altera pars prologi vel potius prolusio quaedam, quae, ut Iphigeniae oratio ipsum argumentum fabulae descripsit, sic actionem potius praeparet eo, quod primum Orestes et Pylades inter se colloquuntur, qui speculantur quemadmodum signum Dianae auferre e Taurica terra possint v. 67—122. Postquam hi a scaena recesserunt, chorus procedit in orchestram in ipsa Dianae Tauricae appellatione aperiens quibus personis constet ipse, deinceps, ubi in scaenam advenit Iphigenia, ille quamobrem vocatus sit requirit v. 123—141. Sacerdos denuntiat choro se fratri, quem mortuum in somnio sibi visa erat vidisse, inferias facturam esse, et lugubri carmine hoc ipsum iam agit, cui ita subservit chorus, ut ipse quoque cumulatas Pelopidarum miserias deploret v. 142—194. Hunc rursus Iphigenia ita excipit, ut miseram condicionem, qua victimas humanas suscipere coacta sit, queratur auctasque aerumnas sortis suae esse dicat eo, quod iam fratrem deplorare debeat v. 195—226.

V. 67. *φυλάσσου μή τις ἐν στίβῳ βροτῶν*] Quod Elmsleius hic *φύλασσε* potius quam *φυλάσσου* scribi voluit adlatis duobus locis, uno Euripidis de Iphig. Aul. 145. *λεῦσσε, φυλάσσων, μή τίς σε λάθῃ κτέ.*, altero Xenophontis e Graeca historia V. 4, 28. *τοῦ δ' ὄρθρου ἀναστὰς ἐφύλαττε, μὴ λάθῃ αὐτὸν ὁ πατὴρ ἐξελθών.*, id quanquam nuper A. Nauckius recepit, tamen minime pos-

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ὁρῶ, σκοποῦμαι δ' ὄμμα πανταχοῦ στρέφων.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Πυλάδη, δοκεῖ σοι μέλαθρα ταῦτ' εἶναι θεᾶς,
ἔνθ' Ἀργόθεν ναῦν ποντίαν ἐστείλαμεν;

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ἔμοιγ', Ὀρέστα· σοὶ δὲ συνδοκεῖν χρεών.

V. 68. *πανταχῇ* ed. Cantabrig.

V. 69. de hoc et sequ. verss. conferri iubet Kirchhoffius I. Malalam V. p. 136.

V. 70. de Badhami sententia suppositicium esse Nauckius existimavit. Vide adnot. exeget.

sum comprobare propter ipsam sententiam. Illis enim locis rectissime genus verbi activum *φυλάσσειν* in eiusmodi causa ponitur, ubi res illa, de qua agitur, ad salutem eius personae, de qua usurpatur verbum, aut plane non pertinet aut certe non revocanda videtur. Quom autem hoc loco utrique personae, et Oresti et Pyladae, summum periculum nascatur, si quis adsit eosque conspiciat Graecos homines, recte atque ordine Euripides eo verbi genere usus est, quo res ad ipsam personam, cui cavendum est, pertinere significaretur, dixitque *φυλάσσου*. Ut enim *φύλασσειν* est cavere, sic *φυλάσσεσθαι* est sibi cavere. Et Aeschyli quidem locum Choeph. 912. ed. Herm. *ὅρα, φύλαξαι μητρὸς ἐγκότους κύνας.* ipse Elmsleius attulit, saepe vero etiam ab aliis scriptoribus *φυλάσσεσθαι μή* usurpatur, veluti a Xenophonte Exped. Cyri II. 2, 16. *οὐ μέντοι οὐδ' ἀπέκλινε, φυλαττόμενος, μὴ δοκοίη φεύγειν.* cl. ibid. 4, 16. *καὶ κελεύουσι φυλάττεσθαι, μὴ ὑμῖν ἐπιθῶνται τῆς νυκτὸς οἱ βάρβαροι.* et Discipl. Cyri II. 1, 16. III. 1, 30. Vide Rost gr. Gr. §. 122. 11. a. p. 663. ed. sept. Respondet vero etiam Pylades eodem fere modo: *ὁρῶ, σκοποῦμαι δ' ὄμμα πανταχοῦ στρέφων*, ut etiam a concinnitate orationis *φυλάσσου* potius quam *φύλασσε* commendetur.

V. 69 sqq. Propter legem *στιχομυθίας*, quam G. Hermannus ea descriptione versuum, quae vulgo in libris est, violatam putavit, alio tempore alium ordinem versuum esse voluit, ut longum esse videatur eius disputationes persequi. Contra nuper Nauckius de Badhami quidem sententia sic huic loco mederi studuit, ut versum 70. suppositicium esse pronuntiaret. Mihi neglecta *στιχομυθίας* ratio propterea videtur, quod Pylades non patitur Orestem orationem ad finem perducere. Nam qui deinceps sequitur versus: *καὶ βωμὸς, Ἕλλην οὗ καταστάζει φόνος;* is aptissime cum superiore Orestis oratione cohaeret. Apparet igitur adsensionem Pyladae: *ἔμοιγ', Ὀρέστα. σοὶ δὲ συνδοκεῖν χρεών*, subito fieri ac prius quam Orestis oratio absoluta fuerit, deinceps vero iustum cursum colloquii nasci et alternis versibus inter se colloqui amicos. De causis neglectae *στιχομυθίας* legis aliquoties dicendi opportunitas nobis facta est, velut ad Alcest. 818 sqq. p. 110. ed.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

καὶ βωμὸς Ἕλλην οὗ καταστάζει φόνος;

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ἐξ αἱμάτων γοῦν ξάνθ' ἔχει θριγκώματα.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

θριγκοῖς δ' ὑπ' αὐτοῖς σκῦλ' ὁρᾷς ἠρτημένα;

ΠΥΛΑΔΗΣ.

τῶν κατθανόντων γ' ἀκροθίνια ξένων.

V. 73. *θριγκώματα* Ruhnkenius epist. crit. II. p. 208. *θριχώματα* Cod. *B.* *τριχώματα* Cod. *C.* Vide adnot. exeget.
V. 75. *γ'* Lud. Dindorfius, *τ'* libri.

Goth. alt. ad Heraclid. 677 sqq. p. 96. ed. Goth. alt. ad Helen. 704 sq. p. 94. ed. Goth. alt.

Nuper etiam Kvíčala vulgatum versuum ordinem defendit recte illud admonens post v. 68. iam procedere propius ad templum Pyladem et Orestem et hinc novum colloquium et novam *στιχομυθίας* rationem nasci, quae deinceps recte ab utraque persona obtineretur.

V. 70. *ἔνθ' Ἀργόθεν — ἐστειλάμην;*] Recte A. Seidlerus hoc vidit, haec verba non quo advenimus sed quo tetendimus, quo appellere consilium fuit significare. Versum autem necessarium esse recte dixit Kvíčala propterea, quod poëta spectatoribus indicari voluerit, non casu, sed de industria venisse Graecos, quorum etiam nomina, quoniam hae personae, id quod alias plerumque fieri solet, a choro denuntiari non poterant, hoc colloquio auditoribus aperuerit.

V. 71. *σοὶ δὲ συνδοκεῖν χρεών*] Id est, tibi idem videri oportet, ut recte vertit G. Hermannus, non ut A. Matthiae voluit: tibi autem me adsentiri oportet.

V. 73. *θριγκώματα*] Ex hoc maxime loco, credo, apparet nihil nimium leve in re critica videri posse. Nam ex quo cognitum est in Cod *B.* legi *θριχώματα,* non *τριχώματα,* quod est in Cod. *C.*, nemo dubitabit quin *θριγκώματα* vera scriptura sit, quam multis inutilibus conatibus corruperunt critici; quanquam iam ex iis, quae v. 74. dicuntur: *θριγκοῖς ὑπ' αὐτοῖς κτέ.* apparet, vix aliud antea scriptum esse potuisse ab Euripide nisi *θριγκώματα.* Illud enim *θριγκοῖς ὑπ' αὐτοῖς,* dici non poterat nisi praecessit aliquid, quod ad *θριγκοὺς* pertineret; id ipsum autem est *θριγκώματα.*

V. 74. *σκῦλ' ὁρᾷς ἠρτημένα*] Recte Schoenius animadvertit Graecum morem spectare Euripidem, revera autem ipsos Tauros atrocius ornasse fanum, cl. Ammian. Marcell. II. 8, 34 (non 24). Dis enim hostiis litantes humanis et immolantes advenas Dianae, quae apud eos dicitur Oreiloche, caesorum capita fani parietibus praefigebant, velut fortium perpetua monumenta facinorum.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἀλλ' ἐγκυκλοῦντ' ὀφθαλμὸν εὖ σκοπεῖν χρεών.
ὦ Φοῖβε, ποῖ μ' αὖ τήνδ' ἐς ἄρκυν ἤγαγες
χρήσας, ἐπειδὴ πατρὸς αἷμ' ἐτισάμην,
μητέρα κατακτάς; διαδοχαῖς δ' Ἐρινύων
ἠλαυνόμεσθα φυγάδες, ἔξεδροι χθονός.
δρόμους τε πολλοὺς ἐξέπλησα καμπίμους.
ἐλθὼν δὲ σ' ἠρώτησα πῶς τροχηλάτου
μανίας ἂν ἔλθοιμ' εἰς τέλος πόνων τ' ἐμῶν,
οὓς ἐξεμόχθουν περιπολῶν καθ' Ἑλλάδα.

V. 76. auctore Reiskio Kirchhoffius fortasse verbis Pyladae addendum censet.

K. 78. *ἐπεὶ γὰρ* Marklandus, quo recepto v. 82. *ἐλθὼν σ' ἐπηρώτησα* Kirchhoffius scribendum esse existimavit. Mox *αἷμ' αἰτησάμην* a pr. m. Cod. *B*.

V. 79. *ἐριννύων* Cod. *B*.

V. 82. Nauckius *ποινηλάτου* pro *τροχηλάτου* proposuit.

V. 76. *ἀλλ' ἐγκυκλοῦντ' ὀφθαλμὸν εὖ σκοπεῖν χρεών*] Hac oratione Orestes legitima *στιχομυθίας* ratione observata iam diligenter cavere iubet, ne commune consilium, quod ceperant, eludatur; videturque oratio aliquamdiu intermissa esse, ut recte vidit Kvíčala, priusquam Apollinem appellaret Orestes. Fortasse etiam aliquantisper se circumspiciens recesserat Pylades, quem denique v. 94 sqq. rursus appellat Orestes. Certe debebat Orestes alio statu esse, quom Apollinem appellaret, alio quom Pyladem.

V. 77. *Ὦ Φοῖβε ποῖ μ' αὖ — χρήσας*] Non enim Orestes solum caedem Aegisthi et Clytaemnestrae matris auctore Apolline perfecerat, verum etiam postea eiusdem dei oraculo permotus hoc ipsum iter ad fanum Dianae Tauricum susceperat.

V. 80. *ἔξεδροι χθονός*] *ἔξεδρος χθονὸς* est ita sede sua privatus, ut iam exsul sit.

V. 81. *καμπίμους*] „Hesychius: *κάμπειος δρόμος, οὐκ εὐθύς, οὐχ ἁπλοῦς, ἀλλὰ κάμπας ἔχων.*" CH. D. BECK.

V. 82. *τροχηλάτου μανίας*] Quod Nauckius coniecit *ποινηλάτου*, id ego minime accipio. *τροχήλατος μανία* dicitur hic, quod praecessit: *δρόμους τε πολλοὺς ἐξέπλησα καμπίμους*. Furore enim ita agitatur Orestes quasi rota, quae circumvolvitur ac semper in cursu est. Conf. Orest. 36. *τὸ μητρὸς αἷμα νιν τροχηλατεῖ Μανίαισιν*. et quae ad eum locum adnotavi p. 35., ubi etiam huius ipsius loci habita ratio est.

V. 84. *οὓς ἐξεμόχθουν περιπολῶν καθ' Ἑλλάδα*] Quod infra v. 1425 sq. verbis quidem similibus dicitur: *ἐπώνυμον γῆς Ταυρικῆς πόνων τε σῶν, Οὓς ἐξεμόχθεις περιπολῶν καθ' Ἑλλάδα Οἴστροις Ἐρινύων.*, Marklando auctore multi fuerunt, qui hunc versum suppositum esse contenderent. Qui-

σὺ δ' εἶπας ἐλθεῖν Ταυρικῆς μ' ὅρους χθονός,
ἔνθ' Ἄρτεμίς σοι σύγγονος βωμοὺς ἔχει,
λαβεῖν τ' ἄγαλμα θεᾶς, ὅ φασιν ἐνθάδε
εἰς τούσδε ναοὺς οὐρανοῦ πεσεῖν ἄπο·
λαβόντα δ' ἢ τέχναισιν ἢ τύχῃ τινί,
κίνδυνον ἐκπλήσαντ', Ἀθηναίων χθονὶ
δοῦναι· τὸ δ' ἐνθένδ' οὐδὲν ἐῤῥήθη πέρα·
καὶ ταῦτα δράσαντ' ἀμπνοὰς ἕξειν πόνων.
ἥκω δὲ πεισθεὶς σοῖς λόγοισιν ἐνθάδε
ἄγνωστον εἰς γῆν, ἄξενον. σὲ δ' ἱστορῶ

V. 84. huc e v. 1455. revocatum auctore Marklando multi critici existimaverunt. At vide adn. exeget.
V. 86. σοι σύγγονος Kirchhoffius. σὺ σύγγονος libri. σὴ σύγγονος ex antiqua correctione vulgo legebatur.
V. 87. οὐνθάδε de Marklandi sententia G. Hermannus.
V. 91. πέρα Brodaeus. πέρας libri.
V. 94. ἄξενον Aldus. ἄξεινον libri.

bus ego adsentiri nullo modo possum. Ac de repetitis similibus aut eisdem plane versibus aliquoties ad has Euripidis fabulas dicendi locus fuit, ut ad Phoen. 759. p. 131 sq. ed. Goth. ad Med. 40 sq. p. 17. et rursus ad eandem fabulam v. 468 p. 56. ed. Goth. alt. et ad Alcest. 312 sqq. p. 64 sqq. ed. Goth. sec. Hoc autem loco iam propterea hic versus inutilis non est, quod Graeciae a se peragratae mentionem Orestes facere debebat, ut profectionem in fines Taurorum ipsam quoque Apollinis oraculo susceptam opponere posset. Quamobrem quom verba nihil eiusmodi in se contineant, quod in una fabula pro re nata non bis dici potuerit, non dubito quin haec verba iniuria in interpolationis suspicionem adducta sint.

V. 85. σὺ δ' εἶπας ἐλθεῖν] "Εἶπας. Recte Barnesius explicat ἐκέλευσας comparans Hec. 554. et Iphig. Aul. 95." A. SEIDLER.

V. 87 sqq. ὅ φασιν — οὐρανοῦ πεσεῖν ἄπο] Hinc infra v. 949. διοπετὲς ἄγαλμα appellatur.

V. 91. τὸ δ' ἐνθένδ' οὐδὲν ἐῤῥήθη πέρα] „ἐῤῥήθη explica mandatum est ut supra v. 85. εἶπας habuimus pro ἐκέλευσας. Praeter haec nihil mandatum est, et haec illa esse, quae si fecissem, habiturus essem laborum requiem." A. SEIDLER. Ceterum recte τὸ δ' ἐνθένδ' una cum G. Hermanno Elmsleius coniungendum esse vidit, comparans Sophoclis Oed. Col. 476. Εἶεν· τὸ δ' ἔνθεν ποῖ τελευτῆσαί με χρή; et τοὐνθένδε, quod saepe pro adverbio est apud Euripidem, velut in Med. 1167. τοὐνθένδε μέντοι δεινὸν ἦν θέαμ' ἰδεῖν. et in Hippol. 1185. τοὐνθένδε πᾶς ἀνὴρ ἠπείγετο. et saepe alias. De πέρα adsimulavit Marklandus infra v. 539. et Hippol. 1033, tum Pausaniae IV. 3, 4. πέρα δ' ἐδήλωσεν οὐδὲν ἔτι.

V. 94. ἄγνωστον εἰς γῆν, ἄξενον] Gaisfordius ἀγνω-

Πυλάδη, σὺ γάρ μοι τοῦδε συλλήπτωρ πόνου,
τί δρῶμεν; ἀμφίβληστρα γὰρ τοίχων ὁρᾷς
ὑψηλά; πότερα δωμάτων προςαμβάσεις
ἐκβησόμεσθα; πῶς ἂν οὖν λάθοιμεν ἄν;
ἢ χαλκότευκτα κλῇθρα λύσαντες μοχλοῖς;
ὧν οὐδὲν ἴσμεν· ἢν δ' ἀνοίγοντες πύλας
ληφθῶμεν εἰςβάσεις τε μηχανώμενοι,
θανούμεθ'. ἀλλὰ πρὶν θανεῖν νεὼς ἔπι
φεύγωμεν, ᾗπερ δεῦρ' ἐναυστολήσαμεν.

V. 98. *πῶς* (*ἂν* add. m. sec.) *οὖν* Cod. *B.* *πῶς ἄρ' οὖν* Cod. *C.* *λάθοιμεν* Reiskius et, ut videtur, Cod. *B.* *μάθοιμεν* Aldus et [Cod. *C.*]

V. 100. *ὧδ' οὐδὸν ἔςιμεν* Badhamus, quem Nauckius sequutus est, qui ipse tamen *θύραθεν ἔςιμεν* proposuit.

στος εἰς γῆν ἄξενον scribendum coniecerat, cui P. Elmsleius adsensus est. Mihi *ἄγνωστον* recte ad terram potius ipsam videtur referri: nam praeterquam quod terra erat incognita, in qua ipsi erat facile periclitari, erat etiam inhospitalis, quae quidem ipsa notio quoniam magis etiam efferenda ac premenda erat, Homerica illa *παρατάξει* in extremo enuntiationis loco adiuncta est.

V. 97. *προςαμβάσεις*] Recte haec vox in unum contracta est. *Προςαμβάσεις* respondent plane Latinorum ascensibus, qui sunt gradus aut scalae, quibus in superiorem locum ascenditur, vide Vitruv. II. 8, 1. V. 6, 2. Mihi autem haec prima interrogationis pars ad aedes eas pertinere videtur, in quibus homines habitabant, quae erant ad templum Dianae, undeque probabile est etiam fanum ipsum adiri potuisse, ut non sine idonea causa Iphigenia supra v. 65 sq. hoc quasi praeparans dixerit: *εἶμ' εἴσω δόμων ἐν οἷσι ναίω τῶνδ' ἀνακτόρων θεᾶς.*

V. 99. *ἢ χαλκότευκτα κλῇθρα λύσαντες μοχλοῖς;*] Hoc mihi ad ipsius templi fores pertinere videtur, quae erant ferratae et reclusis repagulis aperiendae erant, similiter ut in Aeschyli Choëph. 866. dicitur: *πύλας μοχλοῖς χαλᾶτε.*

V. 100. *ὧν οὐδὲν ἴσμεν*] Si haec verba, pro quibus etiam scribi possit *ὧν οὐδὲν ἔχομεν,* integra atque incorrupta sunt, mihi videntur eodem modo dici, quo supra *πῶς ἂν οὖν λάθοιμεν ἄν,* ut interrogationis signum post *μοχλοῖς* fecerim et sententia nascatur huiusmodi: Quod ideo fieri non potest, quoniam nihil earum rerum omnium novimus. Sed ingenue fateor de hac explicatione totius loci vehementer dubitari posse et locum graviorem in modum mihi videri adfectum. His scriptis eam rationem cognovi, qua Kvíčala huic loco mederi voluit, qui recepta Badhami coniectura *ὧδ' οὐδὸν ἔςιμεν,* totum locum sic restitui voluit: *πότερα δωμάτων προςαμβάσεις Ἐκβησόμεσθ' ὅπως ἂν οὖν μάθοιμεν ἄν, εἰ χαλκότευκτα κλῇθρα λύσαντες μοχλοῖς, ὧδ' οὐ-*

ΠΥΛΑΔΗΣ.

φεύγειν μὲν οὐκ ἀνεκτὸν οὐδ' εἰώθαμεν·
τὸν τοῦ θεοῦ δὲ χρησμὸν οὐ κακιστέον.
ναοῦ δ' ἀπαλλαχθέντε κρύψωμεν δέμας
κατ' ἄντρ' ἃ πόντος νοτίδι διακλύζει μέλας,
νεὼς ἄπωθεν, μή τις εἰςιδὼν σκάφος
βασιλεῦσιν εἴπῃ κᾆτα ληφθῶμεν βίᾳ.
ὅταν δὲ νυκτὸς ὄμμα λυγαίας μόλῃ,

V. 103. de hoc et seqq. verss. conferri Kirchhoffius iubet I. Malalam V. p. 136.

V. 105. θεοῦ δὲ libri. θεοῦ τε Kirchhoffius, qui deinceps οὐκ ἀτιστέον scribi posse existimat.

V. 106. ἀπαλλαχθέντε Canterus et, ut videtur, Cod. *C.* ἀπαλλαχθέντες Cod. *B.* δόμον (δέμας sec. m.) Cod. *B.* δέμας Cod. *C.*

δὸν ἔςιμεν et post ἐναυστολήσαμεν interrogationis signum fecit, Sed tamen pace viri praestantissimi profiteor mihi ne sic quidem omnem dubitationem exemptam videri, ut de hoc loco ampliandum esse videatur.

V. 104. οὐδ' εἰώθαμεν] Hac adiuncta voce Pylades hoc consequitur, ut, etiam si sese opponat voluntati Orestis, tamen eius ignaviam accusare non videatur, quom illum una secum negat hoc facere consuevisse, ut periculis obviam ire non audeant.

V. 105. τὸν τοῦ θεοῦ δὲ χρησμὸν οὐ κακιστέον] Kirchhoffius mihi non satis recte τὲ pro δὲ reposuisse videtur hoc loco. Lenis enim quaedam oppositionis ratio inter φεύγειν μὲν οὐκ ἀνεκτόν et τὸν θεοῦ χρησμὸν οὐ κακιστέον intercedit, et quae sequuntur verba ναοῦ δ' ἀπαλλαχθέντε κτέ. opponuntur non solum priori versui φεύγειν μὲν κτέ., verum una etiam alteri: τὸν τοῦ θεοῦ δὲ χρησμὸν οὐ κακιστέον. Quod autem in voce οὐ κακιστέον interpretes offensi sunt, iam A. Seidlerus opposuit οὐ κακιστέον esse fere: non contemnendum, non contumelia adficiendum est dei oraculum. Contumeliam enim fore, si oraculo diffidentes fugerent. Et recte ille quidem. Sine dubio enim malum oraculum esse indicat et vituperat is, qui id sequendum esse negat.

V. 108. νεὼς ἄπωθεν] In navis vicinia hanc ob causam versari noluisse iure ait Seidlerus, quod, si conspecta esset illa, probabile esset vicinos potissimum locos Thracas perquisituros fuisse ad hospites, qui advecti essent, inveniendos.

V. 109. βασιλεῦσιν] eis omnino, qui in imperio sunt.

V. 110. ὅταν δὲ νυκτὸς ὄμμα λυγαίας μόλῃ] A. Seidlerus, cui adsensus est etiam G. Hermannus, ὄμμα lucem esse dixerat noctis, quam quom nox nullam haberet, esse nullam lucem, id est, tenebras. Quam explicationem quo nomine appellem nescio. ὄμμα in eius modi locis plane est Latinorum os et efficit nihil aliud nisi eius rei, cui quasi personae adiungitur, descriptionem, ut in hoc loco et in Aeschyli Pers. 426.

τολμητέον τοι ξεστὸν ἐκ ναοῦ λαβεῖν
ἄγαλμα πάσας προςφέροντε μηχανάς.
ὅρα δέ γ' εἴσω τριγλύφων ὅποι κενὸν
δέμας καθεῖναι· τοὺς πόνους γὰρ ἀγαθοὶ
τολμῶσι, δειλοὶ δ' εἰσὶν οὐδὲν οὐδαμοῦ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

οὔτοι μακρὸν μὲν ἤλθομεν κώπῃ πόρον,
ἐκ τερμάτων δὲ νόστον ἀροῦμεν πάλιν.

V. 111. *τοι ξεστὸν* Cod. *B.* Aldus. *τὸ ξεστὸν* Cod. *C.*
V. 112. *προςφέροντα* Cod. *B.* *προςφέροντε* Cod. *C.*
V. 113. *σέ γ' εἴσω* Cod. *B.* [*C.*] *δὲ γεῖσα* Blomfieldius. Mox *ὅπῃ* proponit Kirchhoffius, *ὅποι χρεὼν* Nauckius.
V. 114. 15. habet Stobaeus flor. XXIX. 6. t. II. p. 2. *ἀγαθοὶ* Porsonus. *ἀγαθοὶ* (*οἱ* add. m. sec.) Cod. *B.* *ἀγαθοὶ* Cod. *C.*
V. 116. *οὔτοι* libri. *οὔτω* de Badhami sententia Nauckius.
V. 117. *ἀροῦμεν* (*ἄρωμεν* corr. m. sec.) Cod. *B.* *ἀροῦμεν* Cod. *C.*
V. 118. *χωρεῖν χρεὼν* Scaliger. *χωρεῖν νέκρων* Cod. *B.* *χώρει νεκρῶν* Aldus et, ut videtur, Cod. *C.*

ἕως κελαινῆς νυκτὸς ὄμμ' ἀφείλετο fere ei respondeat, quod in Phoen. 546. dicitur *νυκτὸς ἄφεγγες βλέφαρον.* In eadem, qua ego me esse dixi sententia, video etiam Kvíčalam esse, qui uberius de hoc loco disputavit.

V. 111. *τολμητέον τοι*] Iniuria G. Hermannus de *τοὶ* particula hic dubitavit pro eaque substitui voluit *σοί.* At naturalem particulae *τοὶ* adseverationem, quae fere Latino sane responderet, et in apodosi saepe adhiberi et ad hunc ipsum locum aptissimam esse satis mihi demonstravisse videor ad Devarium vol. II. p. 736 sq., ubi praeter hunc ipsum locum apposui Sophoclis locum de Philoct. 841 sqq. ed. Herm. et Euripidis de Hippol. 1038 sqq.

V. 113. *ὅρα δέ γ' εἴσω τριγλύφων ὅποι κενὸν δέμας καθεῖναι*] „Intellige sic: *ὅποι δέμας καθεῖναι κενόν ἐστιν,* id est, *ὅπου κενόν ἐστιν, ὥστε ἐνταυθοῖ δέμας καθεῖναι.* Porsonus ad Hec. 1070. non recte explicare videtur *ἐκεῖσε ὅπου,* Paulo post v. 119. supplendum quidem *ἐκεῖσε,* sed *ὅποι* vim suam retinet, in quem locum." A. SEIDLER. Rem ipsam recte Winckelmannus Oper. vol. I. p. 472 sq. explicavit, quod diceret suasisse Pyladem ut, per vacuum intervallum, quod inter denticulos et inter triglyphos esset, in fanum escendere conarentur. De triglyphis eorumque rationibus conf. Vitruv. IV. 2, 2 sqq. IV. 3, 1 sqq.

V. 116 sq. His versibus, quos iure Kirchhoffius et Nauckius restituerunt cui in libris dantur Oresti, ille iam adsentitur Pyladae orationi, non esse revertendum re infecta. Sententia autem ex duobus enuntiatis prorsus inter se contrariis composita ita est, ut haec eo magis adfirmetur, quo magis illa, quae proponuntur, inter se pugnare videantur. Sententia haec est: non profecto consentaneum est nos magno

ἀλλ' εὖ γὰρ εἶπας, πειστέον· χωρεῖν χρεὼν
ὅποι χθονὸς κρύψαντε λήσομεν δέμας.
οὐ γὰρ τὸ τοῦ θεοῦ γ' αἴτιον γενήσεται
πεσεῖν ἄχρηστον θέσφατον· τολμητέον·
μόχθος γὰρ οὐδεὶς τοῖς νέοις σκῆψιν φέρει.

ΧΟΡΟΣ.

εὐφαμεῖτ', ὦ

V. 121. *ἄχρηστον* libri. *ἄχρηστον* G. Hermannus, *ἄκραντον* Blomfieldius, quem nuper Nauckius sequutus est.

V. 123—41. in ed. Aldina et, ut videtur, in Cod. *C.* Iphigeniae adsignantur, choro restituit primus Tyrwhittus et hoc etiam Cod. *B.* videtur confirmare.

Hoc autem, quod iam sequitur, carmen melicum ex anapaestis dimetris constat non interpositis nisi duobus versibus trochaicis V. 190. et 212. et ex illo quidem genere liberiorum anapaestorum est, de quo quum apud ceteros tragicos tum apud Euripidem olim frequentissimo G. Hermannus diligenter exposuit in Element. doctr. metr. p. 371 sq., qui hoc genus anapae-

itinere huc navigando venisse, ubi vero pervenerimus quo voluerimus, reditum parare. Non probo vero, quod Nauckius, nuper de Badhami coniectura edidit: *οὕτω — πάλιν;* Negatio enim rectissime se habet nec opus est interrogatione.

V. 119. *ὅποι χθονὸς κρύψαντε λήσομεν δέμας*] Recte Seidlerus ad v. 113. vidit *ὅποι* vim suam hic obtinere, ut esset quo. Dicitur enim Graece etiam alias *κρύπτειν τι εἴς τινα τόπον*, ut in Cyclop. 616. ed. Herm. *ἤδη δαλὸς ἠνθρακωμένος κρύπτεται εἰς σποδιάν.* et in Suppl. 1206. *μάχαιραν ἐς γαίας μυχοὺς κρύψον.* Ratio autem constructionis eadem est quae in Sophoclis Antig. 228. *τάλας, τί χωρεῖς, οἷ μολὼν δώσεις δίκην.* Non enim cum verbo finito *λήσομεν*, sed cum participio *κρύψαντε* relativum *ὅποι* compositum est, plane ut *οἷ* in Sophoclis loco non ad *δώσεις δίκην*, sed ad *μολὼν* spectat. Sententia haec est: ire oportet illuc, quo si corpus condiderimus, latebimus.

V. 120. *οὐ γὰρ τὸ τοῦ θεοῦ γ' αἴτιον — θέσφατον*] Propter Seidlerum et qui hunc nuper sequutus est Schoenium commemoro construenda esse verba sic: *οὐ γὰρ τὸ τοῦ θεοῦ γε θέσφατον αἴτιον γενήσεται πεσεῖν ἄχρηστον*, ut sententia horum verborum haec sit: Non enim dei oraculum dignum erit, ut inutile iaceat, id est, ut quasi inutile abiiciatur neque eo nos utamur. Neque enim ullam video causam quamobrem *θέσφατον ἄχρηστον* non possit dici oraculum id, quod tamquam inutile negligatur, ut *ἄχρηστον* G. Hermanni, *ἄκραντον* Blomfieldii quasi inutilia commenta omittenda esse existimem.

V. 123. Chorum Graecarum mulierum captivarum fuisse ex eo genere, quae in templis administrarent, inde apparet, quod et ipsae se servas appellant v. 131., sicut Iphigenia rursus ab illis domina appella-

πόντου δισσὰς συγχωρούσας
πέτρας Εὐξείνου ναίοντες.
ὦ παῖ τᾶς Λατοῦς,
Δίκτυνν' οὐρεία,
πρὸς σὰν αὐλάν, εὐστύλων

storum et carere ait necessitate caesurae et multos continuos habere paroemiacos eosque plerumque totos ex longis syllabis factos, in iisque dixit ita spondeum regnare, ut iure anapaesti spondiaci appellari possent, quanquam eidem etiam proceleusmaticos reciperent. Sic autem totum hoc carmen in libris manu scriptis habitum est, ut qui in strophas et antistrophas conetur redigere, qua in re perficienda et A. Seidlerus et G. Her-

tur v. 175. cl. 1046., et Iphigenia eas famulas sibi a rege datas dicit v. 63. cl. v. 142. Has captivas plerasque virgines fuisse et per se probabile est — nam vetulas non fere destinarent huic ministerio — et ex v. 130. apparet, quem minime mutandum esse existimo. Etenim si in hoc coetu quaedam etiam iuvenes viduae fuerunt, id offensioni esse non poterit, quoniam qui eiusmodi captivas faciunt, non tam vitae condicionem quam aetatem mulierum spectant, ut, si infra v. 1042. dicatur de his mulieribus: *καὶ τέκνων ὅτῳ κυρεῖ*, id nullo modo necessitatem loci mutandi habere videatur, in quam sententiam vide quae ad eum ipsum locum disputata sint.

Ibid. *εὐφαμεῖτ'*] Chorus mulierum Graecarum, quae iam ad Dianae fanum evocatae a sacerdote congregantur, eos, qui haec loca colunt, iam hac voce adloquitur: *εὐφαμεῖτε*, favete linguis, quae usitata vox eorum fuit, qui rebus divinis, quae publice fierent, silentium imperare vellent, velut in Il. IX. 171. sq. *Φέρτε δὲ χερσὶν ὕδωρ, εὐφημῆσαί τε κέλεσθε, Ὄφρα Διῒ Κρονίδῃ ἀρησόμεθ', αἴ κ' ἐλεήσῃ.* cl. Aeschyli Pers. 384. Ipsam formulam habes apud Aristophanem Acharn. 233. *εὐφημεῖτε, εὐφημεῖτε*, fortior enim adhortatio est in repetitione. Nec dissimile est illud in Ione 98. *στόμα τ' εὔφημον φρουρεῖτ' ἀγαθὸν Φήμας τ' ἀγαθὰς τοῖς ἐθέλουσιν Μαντεύεσθαι Γλώσσης ἰδίας ἀποφαίνειν.* Vide E. Spanhemium ad Callim. hymn. in Apoll. 17. p. 90. ed. Ern. Ciceronem de divin. I. 45, 102. et quae ad eum locum adnotaverunt interpretes.

V. 124. *ὦ πόντου δισσὰς συγχωρούσας πέτρας Εὐξ. ναίοντες*] Mela II. 7, 19. Contra Thracium Bosporum duae parvae (insulae) parvoque distantes spatio et aliquando creditae dictaeque concurrere (*συγχωρεῖν*, ut ait Euripides) et Cyaneae vocantur et Symplegades. Vide quae ad Med. 2. adnotata sunt p. 13. ed. Goth. alt. Hic autem, quod per illa loca aditus est ad Chersonesum Tauricam, haec ipsa regio Taurorum hac appellatione adficitur, eodem modo, quo infra v. 232. dicitur: *εἰς γῆν κυανέαν Συμπληγάδα*, ipsique Tauri quasi illam habitantes sic appellantur: *ὦ πόντου δισσὰς συγχωρούσας πέτρας Εὐξείνου ναίοντες.* Conf. etiam infra v. 383. *Κυάνεαι κυάνεαι σύνοδοι θαλάσσας κτέ.*

ναῶν χρυσήρεις θριγκούς,
πόδα παρθένιον ὅσιον ὁσίας
κληδούχου δούλα πέμπω,
Ἑλλάδος εὐΐππου πύργους

mannus multum studii operaeque posuerunt, frustra operam insumere videatur.

V. 127. *δίκτυν'* Cod. *C.*

V. 129. *θριγγοὺς* a sec. m. Cod. *B.*

V. 132. *τῆς* (del. man. sec.) *εὐίππου* Cod. *B. τᾶς εὐίππου* apogr. Pariss. et Cod. *C.* sec. Victor. *τῆς εὐίππου* Cod. *C.* sec. A. Matthiae.

V. 127. *Δίκτυνν' οὐρεία*] Dictynna cognomen Dianae ortum est a dea Dictynna olim in Creta culta et, quod ipsa quoque venationibus praeesset, cum Dianae numine deinceps consociata, conf. Diodorum Siculum V. 75. *Βριτόμαρτιν δὲ τὴν προςαγορευομένην Δίκτυνναν μυθολογοῦσι γενέσθαι μὲν ἐν Καινοῖ τῆς Κρήτης ἐκ Διὸς καὶ Κάρμης τῆς Εὐβούλου τοῦ γεννηθέντος ἐκ Δήμητρος· ταύτην δ' εὑρέτιν γενομένην δικτύων τῶν εἰς κυνηγίαν προςαγορευθῆναι Δίκτυνναν καὶ τὰς μὲν διατριβὰς ποιήσασθαι μετὰ Ἀρτέμιδος, ἀφ' ἧς αἰτίας ἐνίους δοκεῖν τὴν αὐτὴν εἶναι Δίκτυννάν τε καὶ Ἄρτεμιν, θυσίαις δὲ καὶ ναῶν κατασκευαῖς τετιμῆσθαι παρὰ τοῖς Κρησὶ τὴν θεὸν ταύτην.* Hinc *Ἄρτεμις Δίκτυννα* saepe etiam alias commemoratur, veluti apud Pausaniam III. 24, 8. aut illa etiam *Ἄρτεμις Δικτυνναία* dicitur, velut apud eundem X. 36, 5. Vide E. Spanhemium ad Callim. hymn. in Dian. 205. p. 318 sq. ed. Ern., ubi etiam hoc ex nummo demonstratur, *Δίκτυνναν,* non *Δίκτυναν,* quemadmodum hoc loco in Cod. *C.* scriptum est, olim hoc nomen scriptum fuisse.

V. 128 sq. *εὐστύλων ναῶν χρυσήρεις θριγκοὺς*] De hoc ipso templo haec habet Ovidius, qui istam regionem oculis suis usurpavit, ex Ponto III. 2, 49. Templa manent hodie vastis innixa columnis perque quater denos itur ad illa gradus.

V. 130. *πόδα παρθένιον ὅσιον ὁσίας*] De verbis *πόδα παρθένιον* vide quae modo dicta sunt ad v. 123. De verbis autem *ὅσιον ὁσίας*, quorum alterum ad *πόδα* choragi, alterum ad *κληδοῦχον*, id est, Iphigeniam pertinet, adsimulavit Kvíčala Hec. 203 sqq. *οὐκέτι δὴ Γήρᾳ δειλαία δειλαίῳ ξυνδουλεύσω.* et v. 205 sq. *μόσχον δειλαία δειλαίαν Εἰςόψει.*

V. 131. *κληδούχου δούλα*] Qui clavem alicuius rei habet, is ei est praepositus et custos datus. Hinc *κληδοῦχοι* saepe ii sacerdotes vocantur, qui singuli singulis fanis praepositi erant, conf. E. Spanhemium ad Callim. hymn. in Cerer. 45. p. 782. ed. Ern. In hoc genere infra v. 1122 sq. Iphigenia a Thoante *πυλωρὸς τῶνδε δωμάτων γυνὴ Ἑλληνὶς* appellatur et v. 1434. a Minerva iubetur eadem *τῆςδε κληδουχεῖν θεᾶς.*

V. 132. *Ἑλλάδος εὐΐππου πύργους*] Non una regio

καὶ τείχη χόρτων τ' εὐδένδρων
ἐξαλλάξασ' Εὐρώπαν,
πατρῴων οἴκων ἕδρας.
ἔμολον· τί νέον; τίνα φροντίδ' ἔχεις;
τί με πρὸς ναοὺς ἄγαγες ἄγαγες,
ὦ παῖ τοῦ τᾶς Τροίας πύργους
ἐλθόντος κλεινᾷ σὺν κώπᾳ
χιλιοναύτᾳ μυριοτευχεῖ
*Ἀτρειδᾶν τῶν κλεινῶν;

V. 134. *Εὐρώταν* Barnesius. Vide adn. exeget.
V. 137. *ἄγαγες ἄγαγες* [Cod. *C*.] *ἄγεις ἄγεις* (*ἄγαγες ἄγαγες* sec. m.) Cod. *B*.
V. 140. *μυριοιευχοῦς* Seidlerus. *μυριοτευχεῖ* Barnesius. *μυριοτεύχους* libri.
V. 141. *τῶν ἀτρειδᾶν* (articulo a manu sec. addito) Cod. *B*. *ἀτρειδᾶν* om. articulo Cod. *C*.
V. 142. *ἰὼ* G. Hermannus. *ὦ* libri.

Graeciae, veluti Argolis, id quod quibusdam visum est, hoc loco intelligi videtur, sed quom plures regiones Graeciae ab Homero iam ipso *ἱππόβοτοι* dictae essent, potuit sane Graecia omnino hac appellatione honestari, quam in sententiam etiam mox v. 134. *Εὐρώπαν* legitur in libris, non *Εὐρώταν*, quod fuerunt qui restitui vellent, ita ut etiam hic maior rei ambitus quaesitus esse videatur.

V. 133 sq. *χόρτων τ' εὐδένδρων ἐξαλλάξασ' Εὐρώπαν*] Europae hic Scythia opponitur, quae, quom illa fecundissima sit arboribus, his plane carere dicitur, in quam rem conferri possunt Herodotus IV. 61. *τῆς δὲ γῆς τῆς Σκυθικῆς αἰνῶς ἀξύλου ἐούσης.* et Ovidius trist. III. 12, 16. Nam procul a Geticis finibus arbor abest. Conferas etiam infra v. 211.

V. 136 sqq. haec dicit choragus, postquam in conspectum Iphigenia venit.

V. 137. *ἄγαγες*] est arcessivisti, non adduxisti. Non enim una venerunt chorus et Iphigenia.

V. 139 sq. *κλεινᾷ σὺν κώπᾳ χιλιοναύτᾳ κτέ.*] His verbis ipsum *στόλον Ἀργείων χιλιοναύταν* intelligi, ut Aeschylus in Agam. 45. dixit, apparet, quemadmodum *ἀσπὶς* dicitur pro *ἀσπιδοφόροις*, qua de re vide quae dixi ad Phoen. 78. p. 30 sq. ed. Goth. et alia id genus multa. Conf. Rost. gr. Gr. §. 96. 2. a. *γ*. p. 399. ed. sept. Non satis recte autem Bothius de adiectivo *κλεινᾷ* dubitavit, *κείνᾳ* eius loco proponens; illa enim ipsa profectio clara summo iure hic dicitur, velut in Sophoclis El. 694 sq. *ὄνομα δ' Ὀρέστης, τοῦ τὸ κλεινὸν Ἑλλάδος Ἀγαμέμνονος στράτευμ' ἀγείραντός ποτε.* Vide quae supra ad v. 9. adnotavi. Quod autem Schoenius de verbis *κώπᾳ χιλιοναύτᾳ* dubitavit propterea, quod in eiusmodi locis potius *χιλιόναυς* quam *χιλιοναύτης* diceretur, opponere iure possumus Aeschyli locum modo adlatum, ubi

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἰὼ δμωαί,
δυςθρηνήτοις ὡς θρήνοις
ἔγκειμαι, τᾶς οὐκ εὐμούσου
μολπᾶς βοὰν ἀλύροις ἐλέγοις,
ἒ ἔ, ἐν κηδείοις οἴκτοις,
αἵ μοι συμβαίνουσ' ἆται
σύγγονον ἀμὸν κατακλαιομένᾳ
ζωᾶς, οἵαν ἰδόμαν ὄψιν ὀνείρων
νυκτός, τᾶς ἐξῆλθ' ὄρφνα.
ὀλόμαν ὀλόμαν·

V. 145. βοᾶν vulgo. βοὰν Cod. *B*.
V. 146. ἒ ἔ, ἐν κηδείοις libri. αἰαῖ κηδείοις Nauckius. Dein οἴκτοις G. Hermannus. οἴκτοισιν libri.
V. 149. εἰδόμαν Cod. *B*.
V. 151. ὀλόμαν ὀλόμαν Heathius et Marklandus. ὠλόμαν ὠλόμαν libri. Vide adnot. exeget.

στόλος Ἀργείων χιλιοναύτης dicitur, quemadmodum in eiusdem Pers. 84. πολύχειρ καὶ πολυναύτης, de genere vero, quod χιλιοναύτης cum feminino componitur, defendet nos Lobeckius in paralip. p. 268., de numero millenario navium conferas quae nuper adnotavimus ad Orest. 352. p. 72. ed. Goth. Nec minus recte μυριοτευχὴς dicitur illa expeditio, quae tantum numerum armatorum habebat, quemadmodum in Phoen. 444 sq. Polynices dicitur μυρίαν ἔχων λόγχην. et quae sunt similia multa.

V. 141. non male Schoenius ita complevit, ut σπέρμ' ante Ἀτρειδᾶν τῶν κλεινῶν inferri vellet, appellans Sophoclis Antig. 981., ubi σπέρμα Ἐρεχθειδᾶν similiter dicitur.

V. 143. δυςθρηνήτοις ὡς θρήνοις ἔγκειμαι] Androm. 91. οἷςπερ ἐγκείμεσθ' ἀεὶ θρήνοισι καὶ γόοισι καὶ δακρύμασι. De δυςθρηνήτοις θρήνοις vide ad v. 193.

V. 144 sq. τὰς οὐκ εὐμούσου — ἐλέγοις] Verba aperte corrupta, quorum sententia quodammodo constaret, si scriberes: τᾶς οὐκ εὐμούσου μολπᾶς λίαν (pro βοάν) ἀλύροις ἐλέγοις. Nam simili verborum abundantia saepe etiam alias Euripides loquutus est, tum, quom ipse sensus eorum, qui loquuntur, rerum copia quasi obrutus esse videretur. ἄλυροι ἔλεγοι sunt cantus lugubres, qui nimis male concinunt cum lyrae sonitu; hi dicuntur esse carminis, quod Musis minime placeat aut conveniat.

V. 146 sq. ἐν κηδείοις οἴκτοις, αἵ μοι κτἑ.] in domesticis luctibus pro iis, quae in me concurrunt noxis. Pronomen enim relativum hoc loco causam rei praesentis in se continet, vide Rost. gr. Gr. §. 123. g. p. 678 sqq. ed. sept. Kühner. gr. Gr. ampl. §. 771. 8. §. 800. 2. eodem fere modo, quo infra dicitur v. 149. οἵαν ἰδόμαν ὄψιν ὀνείρων νυκτός.

V. 151. ὀλόμαν ὀλόμαν]

οὐκ εἴσ' οἶκοι πατρῷοι·
οἴμοι φροῦδος γέννα.
φεῦ φεῦ τῶν Ἄργει μόχθων.
ἰὼ ἰὼ δαίμων, ὃς τὸν
μοῦνόν με κασίγνητον συλᾷς
Ἅιδᾳ πέμψας, ᾧ τάςδε χοὰς
μέλλω κρατῆρά τε τὸν φθιμένων
ὑδραίνειν γαίας ἐν νώτοις,
πηγάς τ' οὐρείων ἐκ μόσχων
Βάκχου τ' οἰνηρὰς λοιβὰς
ξουθᾶν τε πόνημα μελισσᾶν,

V. 153. *οἴμοι μοι* G. Hermannus.
V. 155. *ἰὼ ἰὼ δαίμων* Heathius. *ἰὼ δαῖμον* Codd. *B*[*C*].
V. 156. *μοῦνον* Heathius. *μόνον* libri.
V. 157. *ἀΐδα* libri. *ᾧ* Cod. *B*
V. 159. „Scribendum omnino *γαίας ἐννοτίους* et v. sequ. *πηγὰς οὐρείων τ' ἐκ μόσχων.*" KIRCHHOFFIUS. Non adsentior. Vide adn. exeget.
V. 161. *οἰγηρὰς* a pr. m. Cod. *B*.

Sic recte pro eo, quod bis in libris scriptum est *ὠλόμαν*, nunc restitutum est. De omisso hoc augmento in melicis tragoediarum carminibus vix est quod dicam. Res enim nota est, quanquam in his librarii nimium saepe peccant, velut v. 149. *εἰδόμαν* pro *ἰδόμαν* in Cod. *B*. falso scriptum est. De repetitione vocis *ὀλόμαν,* quae summam vim hic habet, conf. versum tragici incerti apud Aristophanem Pac. 1013. *ὀλόμαν ὀλόμαν ἀποχωρηθείς*, de quo nuper dixit A. Nauckius in Tragic. Graecor. fragm. adespot. 4. p. 652.

V. 158. *κρατῆρά τε τὸν φθιμένων*] crateram dicit eam, quae debetur mortuis, quemadmodum in Sophoclis Antig. 583. *φοινία θεῶν τῶν νερτέρων κόνις* pulvis dicitur is, qui debetur dis inferis.

V. 159. *ὑδραίνειν γαίας ἐν νώτοις*] Quoniam Iphigenia non potuit *τύμβον 'πὶ νώτοις*, ut Euripides dixit in Helen. 984. cl. ibid. 842., id est in ipso tumulo fratris inferias facere mortuoque iusta solvere, *γαίας ἐν νώτοις* id facere instituit, ut in terrae quasi communem omnium mortuorum tumulum inferias infunderet. Conf. infra v. 166 sqq.

V. 160. *πηγάς τ' οὐρείων ἐκ μόσχων Βάκχου τε κτἑ.*] Animadvertant tirones hic quoque silvam rerum, quibus haec sacrificia constarent, per repetitam particulam *τὲ* effundi, qua de re conferant illi quae scripsi ad Androm. 97. p. 33. ed. Goth. alt. ad Orest 704 sq. p. 110. et rursus ad v. 807. p. 129. Vide infra v. 646 sqq. De inferiis autem ipsis, quae potissimum lacte, vino, melle constare solebant, vide quae nuper adnotavi ad Orest. 114 sq. p. 45. ed. Goth. Huc adde Aeschyli Pers. 612 sqq. ed. Herm. *παιδὸς πατρὶ πρευμενεῖς χοὰς φέρουσ', ἅπερ νεκροῖσι μειλικτήρια, Βοός τ' ἀφ' ἁγνῆς λευκὸν εὔποτον γάλα Τῆς τ' ἀν-*

ἃ νεκροῖς θελκτήρια κεῖται.
ἀλλ' ἔνδος μοι πάγχρυσον
τεῦχος καὶ λοιβὰν Ἅιδα.
ὦ κατὰ γαίας Ἀγαμεμνόνιον
θάλος, ὡς φθιμένῳ τάδε σοι πέμπω·
δέξαι δ'· οὐ γὰρ πρὸς τύμβον σοι
ξανθὰν χαίταν, οὐ δάκρυ' οἴσω.
τηλόσε γὰρ δὴ σᾶς ἀπενάσθην
πατρίδος καὶ ἐμᾶς, ἔνθα δοκήμασι
κεῖμαι σφαχθεῖσ' ἁ τλάμων.

V. 163. *κεῖται* Seidlerus. *κεῖτ'* libri.
V. 165. *ἀΐδα* libri.
V. 166. *Ἀγαμεμνόνιον* Marklandus. *ἀγαμεμνόνειον* libri.
V. 168. *πρὸς τύμβον* Heathius et Marklandus. *πάρος τύμβου* libri.
V. 171. *καὶ ἐμᾶς* Porsonus. *κἐμᾶς* libri. Dein *δοκήμασι* Porsonus. *δοκίμα* libri.
V. 172. *σφαχθεῖσα* (*σφαγχθεῖσα B*) *τλάμων* libri. Correxit Marklandus.

θεμουργοῦ στάγμα παμφαὲς μέλι Λιβάσιν ὑδρηλαῖς παρθένου πηγῆς μέτα, Ἀκήρατόν τε μητρὸς ἀγρίας ἄπο Ποτόν, παλαιᾶς ἀμπέλου γάνος τόδε, quem ipsum locum G. Hermannus in censura editionis Seidlerianae in Ephemerid. litt. Lips. a. MDCCCXIII. p. 2142. recte dixit Euripidis animo obversatum esse, quom haec conscriberet, indeque eum colorem suum duxisse, ut etiam intelligentia loci Euripidei collato Aeschyli loco maximo opere adiuvari nobis videatur.

V. 163. *ἃ νεκροῖς θελκτήρια κεῖται*] Quod more ac religione hominum receptum erat et usitatum in funeribus suorum, id eodem modo fere effert Iphigenia hoc loco, quo Atossa apud Aeschylum in Pers. 612. *φέρουσ' ἅπερ νεκροῖσι μειλικτήρια.* et Creon apud Sophoclem in Antig. 192 sq. dicit: *καὶ τὰ πάντ' ἐφάγνισαι, Ἃ τοῖς ἀρίστοις ἔρχεται κάτω νεκροῖς.* Hoc idem Latini uno verbo iusta facere dixerunt, qua de re vide ea quae grammatici commentati sunt ad Sallustii Iug. 1.

V. 164. *ἀλλ' ἔνδος μοι πάγχρυσον τεῦχος*] Quo praestantius ac pretiosius vas erat, quo inferiae adferrentur, eo magis mortuus, cui iusta solverentur, honestari putabatur. Conf. Sophoclis Antig. 417. *ἔκ τ' εὐκροτήτου χαλκέας ἄρδην πρόχου Χοαῖσι τρισπόνδοισι τὸν νέκυν στέφει.*

V. 169. *ξανθὰν χαίταν*] De capillis in funere cognatorum luctus caussa resectis conf. Alcest. 101 sq. *χαίτα τ' οὔτις ἐπὶ προθύροις Τομαῖος, ἃ δὴ νεκύων Πένθει πίτνει.* Eorum partes, comae maxime, in sepulcris mortuorum consecrabantur, qua de re conf. Aeschylum Choëph. 166. *ὁρῶ τομαῖον τόνδε βόστρυχον τάφῳ.* et Orest. 96. *κόμης ἐπαρχὰς καὶ χοὰς φέρουσ' ἐμάς.* cl. ibid. 113.

V. 171. *ἔνθα δοκήμασι κεῖμαι κτέ.*] Porsonus mihi

ΧΟΡΟΣ.

ἀντιψάλμους ᾠδὰς ὕμνον τ'
Ἀσιήταν σοι βάρβαρον ἰαχὰν
δεσποίνᾳ γ' ἐξαυδάσω,
τὰν ἐν θρήνοισιν μοῦσαν
νέκυσι μελομέναν, τὰν ἐν μολπαῖς
Ἅιδας ὑμνεῖ δίχα παιάνων.

V. 173. ἀντιψάλμους· ἀντιστρόφους. Εὐριπίδης Ἰφιγενείᾳ τῇ ἐν Ταύροις Hesychius I. p. 406.
V. 174. ἰαχὰν libri. ἀχὰν Nauckius.
V. 175. δεσποίνα τ' ἐξαυδάσω (sed litteris α τ' deletis a sec. m.) Cod. *B*. δεσποίνᾳ γ' ἐξαυδάσω Cod. *C*. sec. Victor. et apogr. Pariss.
V. 176. θρήνοισι (θρήνοις man. sec.) Cod. *B*. θρήνοισι Cod. *C*.
V. 177. νέκυσι μελομέναν Musgravius et Marklandus. νέκυσιν μελέων Schoene. νέκυσι μεδέων Kvičala. νέκυσι μέλεον libri.

δοκήμασι rectissime restituisse videtur, adferens Troad. 413. ἀτὰρ τὰ σεμνὰ καὶ δοκήμασιν σοφὰ οὐδέν τι κρείσσω τῶν τὸ μηδὲν ἦν ἄρα. et Erechth. fragm. apud Stobaeum floril. LXXVI. 12. [n. 361. p. 371. ed. Nauck.] τὰ φύντα γὰρ Κρείσσω νομίζειν τῶν δοκημάτων χρεών. Nam hominum opinione mactata a patre videbatur Iphigenia. V. adn. ad v. 8. Quod vero G. Hermannus, coniecturam suam δοκήματα eo stabiliri putavit, quod in Herc. fur. 109 sqq. diceretur: ἀμφὶ βάκτροις Ἔρεισμα θέμενος ἐστάλην ἰηλέμων Γόων ἀοιδός, ὥς τε πολιὸς ὄρνις Ἔπεα μόνον καὶ δόκημα νυκτερωπὸν Ἐννύχων ὀνείρων. et in Helena v. 35. καὶ δοκεῖ μ' ἔχειν, κενὴν δόκησιν, οὐκ ἔχω, vir summus ipse iam sensit haec esse eiusmodi, ut etiam alio modo explicari possent. Accedit etiam hoc, quod in his locis nomini adjectivum adiunctum est.

V. 174. „Neque oblitus esse putandus est Euripides Graecas esse has mulieres; neque voluisse eas existimari per diuturniorem in Asia commorationem adsuetas iam barbaris modis, quae Seidleri coniectura est: sed ut Taurorum sacra obeuntes etiam lingua et cantu Taurorum uti finguntur. Id tragicus de more, quoniam non licebat alia quam Graeca lingua uti, verbis significavit, ut in Oreste v. 1396. et Phoen. 1311., quorum mentionem fecit Seidlerus. Quin apud Aeschylum Persarum chorus v. 637. ipse suas voces βάρβαρα παναίολα δύςθροα βάγματα appellat.“ G. HERMANNUS.

V. 177. νέκυσι μελομέναν] Conf. Phoen. 1307. βοᾷ βαρβάρῳ Ἰαχὰν στενακτὰν Μελομέναν νεκροῖς δάκρυσι θρηνήσω. et infra v. 629 sq.

V. 179 sqq. Non satis mentem poëtae mihi percepisse videntur, qui haec choro continuaverunt, G. Hermannus et P. Elmsleius, quique eorum rationem sequuti sunt. Quos contra recte nuper Kvičala eam distribuendorum versuum rationem defendit, quae

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οἴμοι, τῶν Ἀτρειδᾶν οἴκων
ἔῤῥει φῶς σκήπτρων, οἴμοι,
πατρῴων οἴκων.
τίνος ἐκ τῶν εὐόλβων Ἄργει
βασιλέων ἀρχά;
μόχθος δ' ἐκ μόχθων ᾄσσει

αι
V. 178. πεάνων Cod. *B*.

V. 179 — 194. libri Iphigeniae tribuunt. Choro continuaverunt G. Hermannus et P. Elmsleius. Vide adnot. exeg.

V. 179. οἴμι a pr. m. Cod. *B*., propter itacismum, credo. Vide ad v. 20.

V. 180. φῶς Heathius et Marklandus et, ut videtur, Cod. *B*. φόως Aldus et [Cod. *C*.].

V. 182. τίνος ἐκ Badhamus. τίν' ἐκ libri.

V. 184. ἀΐσσει libri.

in libris est. Nam quod dixissent interpretes, quod chorus promisisset se lugubre carmen occinere velle Iphigeniae, id non perfici, si illi versus omnes Iphigeniae darentur, iure opposuit ille id ipsum non sine exemplo esse, et quod chorus barbaricis potius modis quam Graecis istud voluisset facere, videri a choro istud, quod promisisset, perfici vix potuisse. Similiter in Aeschyli Pers. 914 sqq. non perfici a choro id, quod se facturum esse dixisset, idemque fieri in Sophoclis Trachin. 210 sqq., in Phoenissis autem v. 1301 sqq. postquam chorus dixisset: βοᾷ βαρβάρῳ Ἰαχὰν στενακτὰν Μελομέναν νεκροῖς δάκρυσι θρηνήσω, fortasse propter eam ipsam causam, quod voce barbara se id facere velle dixisset chorus, illud ipsum, quod promisisset eo, quod Creon intervenisset, sublatum esse. Recte etiam Kvíčala id iudicavit, quod dixit ea ipsa verba, quae iam sequerentur, potius Iphigeniae personae quam chori convenire atque hoc argumentum mea quidem sententia etiammagis premere ille debebat. Praeterquam enim quod haec verba ἔῤῥει φῶς σκήπτρων, οἴμοι, πατρῴων οἴκων vix possunt ab alia persona nisi ab Iphigenia dici, etiam illa, quae deinceps sequuntur, eiusmodi sunt, ut chori personae minus convenire videantur quam Iphigeniae. In quo genere ipse iam Kvíčala vidit verba: σπεύδει δ' ἀσπούδαστ' Ἐπὶ σοὶ δαίμων, tum demum recte intelligi posse, si ab Iphigenia Orestem appellante pronuntiarentur. Hac inita subductaque ratione Iphigeniae personae iam reddenda esse existimavi omnia illa, quae ei tribuuntur in libris.

V. 182 sqq. Iphigenia postquam vociferata est paternum iam regnum sublatum videri, quaerit de origine malorum, quae generi Pelopidarum acciderunt, et longam malorum seriem significat potius quam declarat usque ad tristissimam

δινευούσαις ἵπποις πταναῖς·
ἀλλάξας δ' ἐξ ἕδρας
ἱερὸν * * ὄμμ' αὐγᾶς
ἅλιος. ἄλλαις δ' ἄλλα προςέβα
χρυσέας ἀρνὸς μελάθροις ὀδύνα,
φόνος ἐπὶ φόνῳ ἄχεά τ' ἄχεσιν·

V. 185. ἵπποις **Nauckius**. ἵπποισιν libri. πταναῖς G. **Hermannus**. πτανοῖς libri.
V. 186. ἐξέδρασ' **Aldus**. ἐξ ἕδρας A. **Seidlerus** itaque in Cod. *B*. scriptum esse videtur. De Cod. *C*. nihil constat.
V. 188. ἄλλαις **Seidlerus**. ἄλλοις libri.

sortem, qua iam Orestes sublatus sit. Sed singula verba difficile est in carmine temporis iniuria multis modis in maiorem modum adfecto praestare.

V. 185. *δινευούσαις ἵπποις πταναῖς*] Recte G. **Hermannus** intelligi equos Pelopis dicit, sed non eos, quibus cum Oenomao certarit, verum potius illos, quibus Myrtilum in mare praecipitaverit, qua de re ipse confert Orest. 988 sqq. *ποτανὸν μὲν δίωγμα πώλων Τεθριπποβάμονι στόλῳ Πέλοψ ὅτε Πελάγεσι διεδίφρευσε, Μυρτίλου φόνον Δικὼν ἐς οἶδμα πόντου Λευκοκύμοσιν Πρὸς Γεραιστίαις Ποντίων σάλων Ἠιόσιν ἁρματεύσας*.

V. 187. sic expleri G. **Hermannus** voluit: *ἱερὸν μετέβαλεν ὄμμ' αὐγᾶς Ἅλιος*. Intelligitur autem rixa Atreum inter et Thyestem orta de agno aurata pelle nato et a Thyeste fratri subtracto, unde inimicitiae et nefastae illae Thyesteae epulae evenerunt, quibus commotus Sol retro cursum flexit, qua de re conferas infra v. 801. et Orest. 1001 sq. *ὅθεν ἔρις τό τε πτερωτὸν Ἁλίου μετέβαλεν ἅρμα, Τὰν πρὸς ἑσπέραν κέλευθον Οὐρανοῦ προςαρμόσασα Μονόπωλον ἐς Ἀῶ*. De agno autem a Thyeste fratri subtracto conferas Orest. 812 sq. et quae nuper ad eum locum adnotavimus p. 123 sq. ed. Goth., tum eiusdem fabulae v. 997 sqq. et infra v. 797 sq.

V. 188 sq. *ἄλλαις δ' ἄλλα προςέβα χρυσέας ἀρνὸς κτἑ.*] Ut haec verba nunc scripta sunt, hanc habent sententiam: alia post aliam accessit ab aureo agno ad domum (Atridarum) aerumna, ut *ἄλλαις ἄλλα* ea vi potissimum ferantur, quam adfert praepositio *πρὸς* ad verbum *βαίνειν*, dativus autem *μελάθροις* pertineat ad eam ipsam vim, quae est in verbo *βαίνειν*, a quo etiam genetivus *χρυσέας ἀρνὸς* ita suspensus est, quod illae aerumnae quasi de loco ab aureo agno erant profectae. Vide **Rost**. gr. Gr. p. 545. ed. sept.

V. 191. *τῶν πρόσθεν δμαθέντων*] Tantali nepotibus iam pridem morte domitis opponitur, quem nunc Iphigenia, occubuisse existimat, Orestes, vide infra v. 222. *τὸν δ' Ἄργει δμαθέντα κλαίω Σύγγονον*, ita ut etiam omnis orationis color ei, quae subest verbis, sententiae respondeat.

V. 193. *σπεύδει δ' ἀσπούδαστ' ἐπὶ σοὶ δαίμων*] Haec ad Orestem referenda esse ap-

ἔνθεν τῶν πρόσθεν δμαθέντων
Ταντᾰλιδᾶν ἐκβαίνει ποινά γ'
εἰς οἴκους· σπεύδει δ' ἀσπούδαστ'
ἐπὶ σοὶ δαίμων.
ἐξ ἀρχᾶς μοι δυςδαίμων
δαίμων τᾶς ματρὸς ζώνας

V. 190. τ' addidit Barnesius in libris omissum.
V. 192. ποίναμ' Hartungius et Badhamus.
V. 193. ἐς Aldus. εἰς Cod. *C.* et, ut videtur, etiam Cod. *B.*
V. 195. ἐξορχᾶς Cod. *B.*

paret, quem iam inde a v. 166. appellaverat mortuum et ad quem etiam in fine carminis redit Iphigeniae oratio v. 222 sqq. σπεύδει δ' ἀσπούδαστα autem ea orationis forma dicitur, quae Graecae tragoediae est usitatissima, ut verbo aliud ab eadem radice ductum ita adiungatur, ut ea vis quae in uno verbo est per alterum verbum significetur non recte nunc sese habere et perperam id fieri, quod fiat. Id saepe factum est in verbis per ᾱ privativum aliorsum depressis, ut hic et in Bacchis 906. in formula ἀσπούδαστα σπεύδειν festinare ibi, ubi festinatione nihil opus est et in malam partem vergat, saepe etiam hoc factum est praeposita syllaba δυς, quae quod sit aut fiat in malam partem atque infeliciter atque infauste esse aut fieri indicat, veluti paullo ante v. 143. dicitur δυςθρηνήτοις ὡς θρήνοις Ἔγκειμαι. et mox v. 195. ἐξ ἀρχᾶς μοι δυςδαίμων Δαίμων τᾶς ματρὸς ζώνας καὶ νυκτὸς ἐκείνας. et deinceps v. 208. νύμφαν, οἴμοι, δύςνυμφον κτἑ. Omninoque hoc lugubre carmen, in quo Iphigenia luctu atque querelis summisque animi doloribus paene solvitur, crebris adlitterationibus coloratum est, quod ipsum a bonis poëtis nunquam sine idonea causa factum esse animadvertant tirones.

V. 196. δαίμων τᾶς ματρὸς ζώνας καὶ νυκτὸς κείνας] Dicit Iphigenia ab initio inde ab zona matris primum soluta et inde a nocte illa, qua primum cum marito concubuit Clytaemnestra, sibi miseram sortem evenisse. De zona soluta, qua nuptiae indicantur, ὅτι ὁ νύμφιος ἔλυσε τὴν ζώνην τῆς νύμφης collato Plutarcho Lycurg. 15. recte dixit Schoenius. Huic sententiae respondent tum illa, quae iam sequuntur: ἐξ ἀρχᾶς λοχίαν στεῤῥὰν παιδείαν — θεαί, quae verba sic distinguenda esse, ut ab antecedentibus retrahantur, iam docemur epanaphora, qua de re vide quae nuper dixi in Emendationibus Catullianis (Lips. MDCCCLIX. editis) p. IIII., eaque hanc habent sententiam: ab initio duram et iam ipso partu (mihi) impositam — neque enim ullam causam video quamobrem pro λοχείαν, quod metrum non fert, potius λόχιαι, ut id ad Μοῖραι pertineat, quam λοχίαν scribendum esse videatur — disciplinam Parcae intendunt deae.

καὶ νυκτὸς κείνας· ἐξ ἀρχᾶς
λοχίαν στεῤῥὰν παιδείαν
Μοῖραι συντείνουσιν θεαί,
ἁ μναστευθεῖσ' ἐξ Ἑλλάνων
ἃν πρωτόγονον θάλος ἐν θαλάμοις
Λήδας ἁ τλάμων κούρα
σφάγιον πατρῴᾳ λώβᾳ
καὶ θῦμ' οὐκ εὐγάθητον
ἔτεκεν, ἔτρεφεν, εὐκταίαν δ'
ἱππείοις ἐν δίφροισιν

V. 198. *λοχίαν* Elmsleius. *λοχείαν* libri. *λόχιαι* G. Hermannus.
V. 201. *θάλλος* Cod. C.
V. 205. *εὐκταίαν δ'* Kirchhoffius. *εὐκταίαν* libri.
V. 206. *ἱππείοις* Marklandus. *ἱππείοισιν* libri.
V. 207. *ἐπέβασαν* libri. *ἐπιβᾶσαν* Canterus, quem sequuti sunt Schoenius et Nauckius.

V. 200. *ἁ μναστευθεῖσ' ἐξ Ἑλλάνων*] Haec ad Clytaemnestram a me referri ex interpunctione apparet, et iam Musgravius recte intellexit hanc sententiam h. l. esse aptissimam. Ledae enim et Tyndarei filiam probabile est multis Graecis fuisse expetitam ut pulcram et genere antiquo prognatam, id quod satis ipse Euripides indicat Orest. 20 sq. *ὁ δὲ (γαμεῖ) Κλυταιμνήστρας λέχος Ἐπίσημον εἰς Ἕλληνας. Ἀγαμέμνων ἄναξ.* Non enim *ἐπίσημον εἰς Ἕλληνας Κλυταιμνήστρας λέχος* dici posset, nisi a multis esset expetitum, ut mihi hac quidem de re dubitari plane non posse videatur.

V. 204. *θῦμ' οὐκ εὐγάθητον*] sacrificium non laetificum aut dicam sacrificium non laetissimum. Hunc enim colorem Graeca oratio habet, conf. supra v. 144. *τᾶς οὐκ εὐμούσου μολπᾶς.*

V. 305. *εὐκταίαν*] votivam, quod pater Dianae quod in suo regno pulcherrimum natum esset illo anno devoverat. Vide supra v. 20 sqq. et quae adnotata sunt ad v. 23.

V. 207. *ψαμάθων Αὐλίδος ἐπέβασαν κτἑ.*] ad arenosa littora Aulidis advexere sponsam male desponsatam ctr. De genetivo conf. Rost. gr. Gr. p. 530 sq. ed. sept. Active hoc verbum cum genetivo construitur ab Homero Od. VII. 223. *ὥς κ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἐμῆς ἐπιβήσετε πάτρης, Καίπερ πολλὰ παθόντα.* De tertia persona numeri pluralis conf. supra v. 25.

V. 209. *τῷ τᾶς Νηρέως κούρας*] Haec dicit propter simulationem matrimonii cum Achille filio Thetidos filiae Nerei ineundi. Vide quae diximus ad v. 25.

V. 212. *ἄγαμος ἄτεκνος ἄπολις ἄφιλος*] Luxuriatur oratio, quasi nostra lingua alio quodam modo dicas: Ehelos,

ψαμάθων Αὐλίδος ἐπέβασαν
νύμφαν, οἴμοι, δύςνυμφον
τῷ τᾶς Νηρέως κούρας, αἰαῖ.
νῦν δ' ἀξείνου πόντου ξείνα
δυςχόρτους οἴκους ναίω
ἄγαμος ἄτεκνος ἄπολις ἄφιλος,
οὐ τὰν Ἄργει μέλπουσ' Ἥραν
οὐδ' ἱστοῖς ἐν καλλιφθόγγοις
κερκίδι Παλλάδος Ἀτθίδος εἰκὼ
καὶ Τιτάνων ποικίλλουσ', ἀλλ'

V. 208. *νύμφαν* Scaliger. *νυμφεῖόν γ'* Musgravius. *νύμφαιον* libri.
V. 209. *αἶ αἶ* Cod. *B.*
V. 214. *ἱστοῖσιν καλλιφθόγγῳ* Badhamus.
V. 216. *καὶ* Tyrwhittus addidit, omittunt libri. Dein *ποικίλλουσα* libri.

kinderlos, heimathslos freundelos. Vide Orest. 310. *ἀνάδελφος ἀπάτωρ ἄφιλος* et quae ad eum locum adnotavi p. 66. ed. Goth.

V. 213. *οὐ τὰν Ἄργει μέλπουσ' Ἥραν*] De Iunone praecipue Argis culta conf. Iphig. Aul. v. 738. et quae ad eum locum adnotaverunt interpretes.

V. 214. *ἱστοῖς ἐν καλλιφθόγγοις*] Quoniam opus suum cuique, qui industrius est, minime displicet, etiam iuga aut dicam arbores textoriae sonum non ingratum in texendo reddere videntur puellis studiose texentibus. Hoc idem expressit Vergilius Georg. II. 293 sq. alio quodam modo: Interea longum cantu solata laborem Arguto coniux percurrit pectine telas. Nec tamen opus mihi esse videtur propter illud arguto pectine auctore Badhamo hic scribere *καλλιφθόγγῳ κερκίδι*.

V. 215. *Παλλάδος Ἀτθίδος εἰκὼ καὶ Τιτάνων ποικίλλουσ'*] Apparet peplum in honorem Minervae a puellis texendum significari, quod in Panathenaicis Palladi offerri solebat, in eoque peplo etiam alias dicuntur deorum certamina maxime cum gigantibus, in quibus Minerva auxilium non minimum praestiterit, textili opere expressa fuisse. Vide Hec. 466. *ἢ Παλλάδος ἐν πόλει Τᾶς καλλιδίφρου Ἀθαναίας ἐν κροκέῳ πέπλῳ Ζεύξομαι ἅρματι πώλους, Ἐν δαιδαλέαισι ποι||κίλλουσ' ἀνθοκρόκοις πήναις, Ἢ Τιτάνων γενεάν, Τὰν Ζεὺς ἀμφιπύρῳ Κοιμίζει φλογμῷ Κρονίδας.* et Vergilii Cir. 28 sqq. Ergo Palladiae texuntur in ordine pugnae, Magna Giganteis ornantur pepla tropaeis, horrida sanguineo pinguntur proelia cocco etc. Plura relegere cupienti adeundus est A. Boeckhius De Graecae tragoediae princip. etc. p. 193 sqq.

αἱμόῤῥαντον δυςφόρμιγγα
ξείνων αἱμάσσουσ' ἄταν βωμούς,
οἰκτράν τ' αἰαζόντων αὐδάν,
οἰκτρόν τ' ἐκβαλλόντων δάκρυον.
καὶ νῦν κείνων μέν μοι λάθα,
τὸν δ' Ἄργει δμαθέντα κλαίω
σύγγονον, ὃν ἔλιπον ἐπιμαστίδιον
ἔτι βρέφος, ἔτι νέον, ἔτι θάλος
ἐν χερσὶν ματρὸς πρὸς στέρνοις τ'
Ἄργει σκηπτοῦχον Ὀρέσταν.

V. 217. *αἱμόῤῥαντον* Canterus. *αἱμαῤῥάντων* libri.
V. 218. *βωμούς* delet A. Matthiae.
V. 219 sq. *αὐδάν, οἰκτρόν τ'* Tyrwhittus. *οὐδ' ἄνοικτρόν τ'* libri.
V. 225. *στέρνοις* G. Hermannus. *στέρνοισι* libri.
V. 228. *σημαίνων* Cod. C.

V. 217 sq. *αἱμόῤῥαντον δυςφόρμιγγα ξείνων αἱμάσσουσ' ἄταν βωμούς*] De hoc loco propter duplicem accusativum, qui tamen rectissime primaria illa lege, quam exposuit Rost. gr. Gr. §. 104. 4. c. p. 502. ed. sept., explicari potest, olim vehementer dubitatum est. Rectius rem ipsam enudavit Seidlerus. Accusativus enim duplex propterea recte dicitur, quod *τῷ αἱμάσσειν βωμούς*, id est, aris sanguine irrogandis, *δυςφόρμιγξ ξείνων ἄτα*, id est, absona hospitum pernicies (nova), efficitur. Recte auctore Scholiaste Euripidis, qui Orest. 961 sq. *τιθεῖσα λευκὸν ὄνυχα διὰ παρηΐδων* [*Τὰν*] *αἱματηρὰν ἄταν*, sic explicavit: *ἀντὶ τοῦ καταξέουσα ἑαυτῆς τὰς παρειὰς τοῖς ὄνυξιν, ὅπερ ἐστὶ δι' αἵματος βλάβη*, hunc locum sic solvendum esse dixit: *αἱμάσσουσα βωμούς, ὅπερ ἐστὶ δυςφόρμιγξ ξείνων ἄτα.* Alias similitudines adfert Seidlerus, quem videat qui plura desiderat.

V. 222. *δμαθέντα*] Vide ad v. 191.

V. 224 sq. *ἔτι θάλος ἐν χερσὶν ματρὸς πρὸς στέρνοις τ'*] Recte Schoenius haec verba aptius inter se coniungenda esse dixit, ut ad illa priora iam novum quiddam accederet. Propterea autem tanto opere effert Iphigenia hoc, infantem se fratrem reliquisse, quo difficilius esse int leatur ab ipsa nunc fratrem iam adultum agnosci. Conf. etiam infra v. 369. et 819 sq.

V. 227 sqq. iam ipsa nascitur actio. Denuntiat enim Iphigeniae pastor duos Graecos esse captos, quos iam Iphigeniae ad sacrificium instituendum traditum iri dicit. Hos iam animo quidem commoto et visis nocturnis agitato exspectat sacerdos. — Pastor, cuius adventum iam usitato more chorus annuntiat, ipsa oratione sua agrestem illum morem prae se fert, quo eiusmodi homines fere a tragicis inducuntur, atque accuratissime singula quaeque, quemadmodum gesta sint, etiam-

ΧΟΡΟΣ.

καὶ μὴν ὅδ' ἀκτὰς ἐκλιπὼν θαλασσίους
βουφορβὸς ἥκει, σημανῶν τί σοι νέον.

ΒΟΥΚΟΛΟΣ.

Ἀγαμέμνονος παῖ καὶ Κλυταιμνήστρας τέκνον,
ἄκουε καινῶν ἐξ ἐμοῦ κηρυγμάτων.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τί δ' ἔστι τοῦ παρόντος ἐκπλῆσσον λόγου;

ΒΟΥΚΟΛΟΣ.

ἥκουσιν εἰς γῆν κυανέαν Συμπληγάδα

V. 229. τε καὶ Reiskius. Kirchhoffius I. Malalam V. p. 137. conferri iubet.

V. 232. κυανέαν συμπληγάδα Codd. [B]C. κυανεᾶν συμπληγάδων Musurus. παρὰ τὴν Κυανέαν Malalas V. p. 137. quem sequentia usque ad v. 246. excerpsisse refert Kirchhoffius.

si haec ad rem ipsam minus pertinere videantur, exponit.

V. 229. Ἀγαμέμνονος παῖ καὶ — τέκνον] Habent hoc Graeci, ut, si notionem repetunt, duo nomina ponere soleant, quae quidem eandem rem denotent, sed utrumque tamen alio quodam modo, ut hoc loco Iphigenia Ἀγαμέμνονος παῖς καὶ Κλυταιμνήστρας τέκνον appellatur, quod, si recte vim ac potestatem utriusque nominis percepi, non credo Euripidem secus dicturum fuisse, Ἀγαμέμνονος τέκνον καὶ Κλυταιμνήστρας παῖς. Similiter loquutus ipse est in Iphigenia Aul. 895. ὦ τέκνον Νηρῇδος, ὦ παῖ Πηλέως, κλύεις τάδε; et in Hippol. 10 sq. ὁ γάρ με Θησέως παῖς, Ἀμαζόνος τόκος Ἱππόλυτος κτἑ. Id fit etiam alio quodam modo in eius modi locis, qualis est Ion. 16. τεκοῦσ' ἐν οἴκοις παῖδ' ἀπήνεγκεν βρέφος, quo loco per nomen βρέφος qua pueri aetate hoc factum sit indicatur. Conf. Phoen. 22. et quae auctore potissimum Porsono ad eum locum adnotavi p. 19. ed. Goth. Similis orationis copia est mox v. 234. θεᾷ φίλον πρόσφαγμα καὶ θυτήριον Ἀρτέμιδι, ita tamen ut utrique voci sua vis constet, si quis vere rem iudicat.

V. 231. τί δ' ἔστι τοῦ παρόντος ἐκπλῆσσον λόγου;] De verbo substantivo cum participio pro verbo finito posito, quod maiorem habet vim quam simplex verbum, conf. Rost. gr. Gr. §. 116. 12. p. 594. ἐκπλήσσω autem iunctum genetivo Thomas Mag. p. 286. ed. Bern. interpretatur rectissime ἐξιστῶ καὶ ἐκβάλλω, sed ita, ut λόγος non solum sermonem, verum etiam cogitationem ac ratiocinationem praesentem significet, conf. Orest. 549. τὸ γῆρας — τὸν σόν, ὅ μ' ἐκπλήττει λόγου. et Xenophontis Ephes. V. p. 84. ἀκούσασα ἡ Ἀνθία ἐξεπλάγη τοῦ λόγου. Vide quae infra dicentur ad v. 758.

V. 232. εἰς γῆν κυανέαν Συμπληγάδα] Vide ad v. 124.

πλάτῃ φυγόντες δίπτυχοι νεανίαι,
θεᾷ φίλον πρόσφαγμα καὶ θυτήριον
Ἀρτέμιδι. χέρνιβας δὲ καὶ κατάργματα
οὐκ ἂν φθάνοις ἂν εὐτρεπῆ ποιουμένη.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ποδαποί; τίνος γῆς ὄνομ' ἔχουσιν οἱ ξένοι;

ΒΟΥΚΟΛΟΣ.

Ἕλληνες, ἓν τοῦτ' οἶδα κοὐ περαιτέρω.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οὐδ' ὄνομ' ἀκούσας οἶσθα τῶν ξένων φράσαι;

ΒΟΥΚΟΛΟΣ.

Πυλάδης ἐκλῄζεθ' ἅτερος πρὸς θἀτέρου.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τοῦ ξυζύγου δὲ τοῦ ξένου τί τοὔνομ' ἦν;

ΒΟΥΚΟΛΟΣ.

οὐδεὶς τόδ' οἶδεν· οὐ γὰρ εἰςηκούσαμεν.

V. 237. *ὄνομ' ἔχουσιν* libri. *νόμον ἔχουσιν* de coniectura sua Nauckius scripsit.
V. 243. *ποῦ* Elmsleius et Badhamus. Deinde *κἀντυχόντες* Reiskius et Cobetus coniectura admodum speciosa, sed non necessaria. Vide infra adn. exeget.
V. 244. *ἄκραις ἐπὶ* Plutarchus de exil. p. 602. *ἀκταῖσιν ἐπὶ* libri. Mox *εὐξείνου πόντου* Plutarchus l. c.
V. 245. *κοινωνίαν* Cod. *B*.

V. 236. *οὐκ ἂν φθάνοις ἂν εὐτρεπῆ ποιουμένη*] Summum tempus est te praeparare. Vide quae de vera ratione huius formulae copiosius exposui ad Orest. 936. p. 136 sq. ed. Goth.

V. 237. *τίνος γῆς ὄνομ' ἔχουσιν οἱ ξένοι*] Quod Nauckius pro *ὄνομ'* edidit *νόμον*, recte Kvíčala rettulit consilio fecisse videri Euripidem, ut eodem nomine bis in simili causa uteretur, requisivisse primum *τὸ ὄνομα τῆς γῆς*, deinde *τὸ ὄνομα τῶν ξένων*, possumus addere requisivisse etiam *τοὔνομα τοῦ ξυζύγου τοῦ ξένου* tertio loco, et interrogationibus responsiones esse exaequatas v. 238. *Ἕλληνες*. v. 240. *Πυλάδης*.

V. 243. *καὶ τυχόντες εἵλετε*] Quod Reiskius coniecit *κἀντυχόντες εἵλετε* coll. Helen. v. 1219. *ναῦταί σφ' ἀνεῖλον ἐντυχόντες, ὡς λέγει*, probavit nuper Cobetus aliique. Sed *τυχόντες*, si *αὐτῶν* intelligeres, quum recte intelligi posset, nolui tamen mutare.

V. 244. *ἄκραις ἐπὶ ῥηγμῖσιν*] Sic nunc fere omnes scribunt auctore Plutarcho. Defendit nuper Kvíčala librorum Euripidis scripturam, quam

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

πῶς δ' εἴδετ' αὐτοὺς καὶ τυχόντες εἵλετε;

ΒΟΥΚΟΛΟΣ.

ἄκραις ἐπὶ ῥηγμῖσιν ἀξένου πόρου.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

καὶ τίς θαλάσσης βουκόλοις κοινωνία;

ΒΟΥΚΟΛΟΣ.

βοῦς ἤλθομεν νίψοντες ἐναλίᾳ δρόσῳ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἐκεῖσε δὴ 'πάνελθε, πῶς νιν εἵλετε
τρόπῳ θ' ὁποίῳ· τοῦτο γὰρ μαθεῖν θέλω.
χρόνιοι γὰρ ἤκουσ', οὐδέπω βωμὸς θεᾶς
Ἑλληνικαῖσιν ἐξεφοινίχθη ῥοαῖς.

ΒΟΥΚΟΛΟΣ.

ἐπεὶ τὸν εἰσρέοντα διὰ Συμπληγάδων

V. 247. ποῦ Badhamus. νυν Cod. B.

V. 248. θέλει Cod. B. (ω supra scr.) θέλει [Cod. C.).

V. 249. ἤκουσ' in ed. Brubachiana correctum est. ἤκουσιν libri. Mox οὐδ', ἐπεὶ Erfurdtius et Seidlerus, quos nuper Nauckius sequutus est. Vide infra adn. exeg.

V. 250. pro ῥοαῖς Nauckius φοναῖς fortasse scribendum putat, quod non accipio.

sic interpungi voluit: ἀκταῖσιν ἔπι, ῥηγμῖσιν κτἑ. id, quod mihi vehementer displicet. Illud mihi videtur certe ἀκταῖς, ἐπὶ ῥηγμῖσιν κτἑ. scribendum fuisse. Nam ἐπὶ propter sequens ῥ extremam syllabam productam habet, qua de re diximus ad Alcest. 542. p. 87. ed. Goth. alt. et ad Helen. 492. p. 71. ed. Goth. alt. ἀκταῖς autem sine praepositione etiam alias de loco dicitur, ut in Orest. 55.

V. 249 sq. χρόνιοι γὰρ ἤκουσ', οὐδέ πω βωμὸς θεᾶς κτἑ.] Recte sensit G. Hermannus hanc librorum scripturam obtineri posse, sed quo modo vir summus rem expedire studuit, parum videtur processisse. Euripides dicit hoc: Post longum enim temporis spatium venerunt quos dicis neque interea usque adhuc ara deae Graecorum hominum sanguine tincta est. Haec sententia etsi ad Hermannianam rationem accedit, non tamen vereor ne Kvĺčalae ridicula videatur, ut fere Hermanni explicatio visa est. Poterat enim etiam alio modo fieri, ut Graecorum sanguine tinguerentur arae, si alio quodam modo Tauri victimas Graecas nacti essent.

βοῦς ὑλοφορβοὺς πόντον εἰςεβάλλομεν,
ἦν τις διαῤῥὼξ κυμάτων πολλῷ σάλῳ
κοιλωπὸς ἀγμός, πορφυρευτικαὶ στέγαι.
ἐνταῦθα δισσοὺς εἶδέ τις νεανίας
βουφορβὸς ἡμῶν, κἀπεχώρησεν πάλιν
ἄκροισι δακτύλοισι πορθμεύων ἴχνος.
ἔλεξε δ᾽· "οὐχ ὁρᾶτε; δαίμονές τινες
θάσσουσιν οἵδε." θεοσεβὴς δ᾽ ἡμῶν τις ὢν

V. 252. ὑλοφορβοὺς Cod. [B] C. ὑλοφορβοὶ Musurus. Vide infra adn. exeget.
V. 254. ἀγμοὶ Cod. C. ἀρμὸς Cod. B.

V. 252. βοῦς ὑλοφορβοὺς] Conf. Varro de re rust. II. 5, 11. Pascuntur armenta commodissime in nemoribus, ubi virgulta et frons multa. Vide Homeri Il. V. 162. πόρτιος ἠὲ βοός, ξύλοχον κάτα βοσκομενάων. et Hesiodi ἔργ. κ. ἡμ. 591. βοὸς ὑλοφάγου κρέας, ad quem locum plura habet Graevius in Lect. Hesiod. p. 579. ed. Loesn.

V. 253 sq. ἦν τις διαῤῥὼξ — ἀγμός — ἐνταῦθα] Recte Schoenius propter simplicem et ab hominibus cultioribus alieniorem loquendi rationem adsimulavit Hippol. 1198., ubi nuntius eodem modo loquitur: ἐπεὶ δ᾽ ἔρημον χῶρον εἰςεβάλλομεν, Ἀκτή τίς ἐστι — — ἔνθεν τις ἠχὼ — βρόμον μεθῆκε.

V. 254. πορφυρευτικαὶ στέγαι] id est, loca, quae purpurae piscatoribus tecta et refugia praebebant, quom piscatui operam dabant et tempus observabant, usque dum extraherent sportulas e mari, qua de re conferri potest Pollux Onom. I. 48. De numero plurativo conf. Rost. gr. Gr. §. 96. 3. b. p. 402.

V. 257. ἄκροισι δακτύλοισι] ἀκροποδητί, id est, summis pedum digitis, ut in Bacch. 708. Fecit autem hoc non celeritatis causa, ut visum est Schoenio, sed propter reverentiam eorum, quos viderat, iuvenum.

V. 258 sq. δαίμονές τινες θάσσουσιν οἵδε] Si quem supra hominis naturam praestantem Graeci videre sibi videbantur, θεοῦ τινα ἐπιφάνειαν esse existimabant, ut dicit Lucianus vit. Demonact. §. 63. Hinc etiam Euripides quamvis agrestem hominem Tauricum ita loquentem fecit, quasi Graeco more modoque sentire consueverit. In his enim rebus quid veri simile esse videretur tragici poëtae minus curare solebant.

V. 260. ἀνέσχε χεῖρε] Sic Marklandus scribi voluit memor Vergiliani illius duplices tendens ad sidera palmas. Et sane in precibus etiam Homerus ceterique scriptores Graeci fere numero duali utuntur. Hunc igitur, quom facilis commutatio esset, recipiendum esse duxi.

V. 261. ὦ ποντίας παῖ Λευκοθέας κτἑ.] Leucothea, quae Latinis Matuta esse visa est, fuerat Athamantis Thebarum regis uxor, Ino nomine, sed quod maritum insa-

ἀνέσχε χεῖρε καὶ προσεύξατ' εἰσιδών·
"ὦ ποντίας παῖ Λευκοθέας, νεῶν φύλαξ,
δέσποτα Παλαῖμον, ἵλεως ἡμῖν γενοῦ,
εἴτ' οὖν ἐπ' ἀκταῖς θάσσετον Διοσκόρω,
ἢ Νηρέως ἀγάλμαθ', ὃς τὸν εὐγενῆ
ἔτικτε πεντήκοντα Νηρῄδων χορόν."
ἄλλος δέ τις μάταιος, ἀνομίᾳ θρασύς,
ἐγέλασεν εὐχαῖς, ναυτίλους δ' ἐφθαρμένους

V. 256. κἀνεχώρησεν Blomfieldus.
V. 260. χεῖρε Marklandus. χεῖρα libri.
V. 266. ἀλογίᾳ pro ἀνομίᾳ dubitans proponit Nauckius.

num et se persequentem fugiens cum Melicerte filio in mare sese praecipitavisse putabatur, inter deos marinos recepta esse credebatur, et quemadmodum Ino Leucothea mutato nomine dicebatur postea, sic Melicertes Palaemon dictus est, quem Latini Portunum esse putabant. Vide Hygini fab. 2. cl. fab. 224. Ovid. Metam. IV. 528 sqq. Serv. ad Verg. Aen. V. 241.

V. 263. εἴτ' οὖν — ἢ] De his particulis aliquoties inter se respondentibus conf. quae dixi ad Devarium vol. II. p. 537 sqq.

Ibid. Διοσκόρω] De Castore et Polluce vide Orest. 1636. et quae nuper ad eum locum adnotavimus p. 201 sq. ed. Goth.

V. 264. ἢ Νηρέως ἀγάλμαθ'] Νηρέως ἀγάλματα dicuntur illa numina marina, quibus ille maximo opere gloriabatur et delectabatur, deliciae eius, quasi nostra lingua dicas Schoosskinder, id est, principes deorum marinorum. Sic τέκνον δόμων ἄγαλμα dicitur in Aeschyli Agam. 185. et Διόνυσος vocatur Καδμείας νύμφας ἄγαλμα in Sophoclis Antig. 1071., ab Euripide autem dicitur in Suppl. 371. ματέρος ἄγαλμα.

V. 264 sq. ὃς τὸν εὐγενῆ ἔτικτε — Νηρῄδων χορόν] Nereus ex Doride, Oceani filia, quinquaginta filias susceperat pulcherrimas, quarum nomina varie traduntur. Vide Homeri Il. XVIII. 39—51. Hesiod. theog. 243 sqq. Apollod. I. 3, 6. Scholiast. ad Apollon. Rhod. III. 242. Verg. Georg. IV. 336 sqq. Hygin. fab. 28. Si hoc loco ἔτικτε de patre dicitur, id minime pertinet, ut Schoenio visum est, ad agrestis hominis morem, qui de genere non meminerit, sed etiam alias de patre dicitur, ut in Orest. 249 sq. ἐπίσημον ἔτεκε Τυνδάρεως εἰς τὸν ψόγον Γένος θυγατέρων δυσκλεές τ' ἀν' Ἑλλάδα. et in Bacch. 467. Ζεὺς δ' ἔστ' ἐκεῖ τις, ὃς γένος τίκτει θεούς.

V. 265. ἄλλος δέ τις μάταιος] Recte θεοσεβεῖ v. 259. iam opponitur μάταιος inanis et vacuus a timore deorum et eo ipso, quod legibus, quibus pii cives se obligatos putabant, solutus erat, etiam audacior.

V. 267. ἐγέλασεν εὐχαῖς] γελᾶν τινὶ est fere risum opponere alicui rei, quod dicitur paulo plenius in Sopho-

θάσσειν φάραγγ᾽ ἔφασκε τοῦ νόμου φόβῳ,
κλύοντας ὡς θύοιμεν ἐνθάδε ξένους.
ἔδοξε δ᾽ ἡμῶν εὖ λέγειν τοῖς πλείοσι,
θηρᾶν τε τῇ θεῷ σφάγια τἀπιχώρια.
κἀν τῷδε πέτραν ἅτερος λιπὼν ξένοιν
ἔστη κάρα τε διετίναξ᾽ ἄνω κάτω
κἀπεστέναξεν ὠλένας τρέμων ἄκρας,
μανίαις ἀλαίνων, καὶ βοᾷ κυναγὸς ὥς·
„Πυλάδη, δέδορκας τήνδε; τήνδε δ᾽ οὐχ ὁρᾷς
Ἅιδου δράκαιναν, ὥς με βούλεται κτανεῖν

V. 272. *πέτραν* Cod. *C.* *πέτροις* Cod. *B.* Dein *ξένοιν* Brodaeus. *ξένην* libri propter itacismum. Vide ad v. 20. 179.

V. 275. *καὶ βοᾷ· κυνώπιδα* dubitans Nauckius proponit. *καὶ βοᾷ, κυναγὸν ὥς* scripsit G. Hermannus. V. adn. exeget.

V. 279. *ἡ δ᾽ ἐκ τρίτων αὖ* proponit Kirchhoffius. Verba *ἐκ χιτώνων* sane corrupta videntur.

V. 280. Plutarchus adv. Colot. p. 1123.

V. 282. Longinus de subl. p. 264. Speng. *κτενεῖ* [Cod. *B.*] *κτείνει* Cod. *C.* *κτανεῖ* libri Longini.

V. 283 sq. *ἐπλάζετο φθογγαῖς τε μόσχων καὶ κυνῶν ὑλά-*

clis Ai. 957 sq. *γελᾷ δὲ σοῖσι μαινομένοις ἄχεσιν πολὺν γέλωτα.* id quod nostra lingua dicas: ein Hohngläc hter entgegenstellen. Vide Rost. gr. Gr. §. 106. 2. suppl. c. p. 521., ubi tamen huius ipsius verbi *γελᾶν* mentionem desideravi.

V. 268. *θάσσειν φάραγγ᾽*] De accusativo *φάραγγα θάσσειν* suspenso vide Rost. gr. Gr. §. 104. 3. b. suppl. l. p. 494.

V. 269. *κλύοντας ὡς θύοιμεν*] Conf. supra v. 38.

V. 271. *θηρᾶν*] „Intellige *ἔδοξεν* ex versu antecedente, in quo significat visus est, hic visum est.“ A. SEIDLERUS.

V. 275. *καὶ βοᾷ κυναγὸς ὥς*] Parum intellexit G. Hermannus locum, quasi venatoris vox loco altae et magnae vocis omnino poneretur. Neque enim est: tam alta voce clamat qua venator solet, sed potius sic dicitur: in modum venatoris vociferatur, ut quemadmodum ille canibus clamando imperat quid faciant, sic Orestes Pyladae clamaverit. Recte Schoenius adsimulavit Xenophontis de venat. VI. 17 sq.

V. 276. *Πυλάδη, δέδορκας τήνδε;*] Orestes tres Furias se videre putavit et unam quidem hac voce denotat, alteram autem iis, quae iam sequuntur, verbis: *τήνδε δ᾽ οὐχ ὁρᾷς Ἅιδου δράκαιναν κτἑ.*, quae ipsum conetur interficere diris anguibus ad laedendum instructa, quibus in verbis *ἐχίδναις ἐστομωμένη* sic dicitur, ut quoniam ore et lingua venenata perniciem adferunt viperae hominibus, sic illa quasi oribus viperarum instructa ad laedendum esse videatur. Eaque est vulgaris imago Furiae in monumentis,

δειναῖς ἐχίδναις εἰς ἔμ' ἐστομωμένη;
ἡ δ' ἐκ χιτώνων πῦρ πνέουσα καὶ φόνον
πτεροῖς ἐρέσσει, ματέρ' ἀγκάλαις ἐμὴν
ἔχουσα, πέτρινον ὄχθον, ὡς ἐπεμβάλῃ.
οἴμοι κτενεῖ με· ποῖ φύγω;" παρῆν δ' ὁρᾶν
οὐ ταὐτὰ μορφῆς σχήματ', ἀλλ' ἠλλάσσετο
φθογγάς τε μόσχων καὶ κυνῶν ὑλάγματα,
ἃ "φασκ' Ἐρινῦς ἱέναι μιμήματα.
ἡμεῖς δὲ συσταλέντες, ὡς θανούμενοι,
σιγῇ καθήμεθ'· ὁ δὲ χερὶ σπάσας ξίφος,

γματι dubitanter proponit Nauckius.

V. 284. post hunc versum Kirchhoffio nonnulla deesse videntur.

V. 285. ἃ "φασκ' Badhamus, quem sequutus est Nauckius. ἃς φᾶσ' Cod. B. ἃς φάσ' Cod. C. ἅ φασ' e corr. apogr. Paris. alterum. ἐριννῦς Cod. B. Mox μυκήματα Nauckius de coniectura sua.

μβ
V. 286. θανούμενοι Cod. B. θανούμενοι Cod. C.

V. 287. χερὶ σπάσας Piersonus Verisim. p. 17. et Mark-

quae nobis antiquitus manserunte saepe adumbrata. Tertia ignem halantem fecit et caedem minitantem, quod imaginem matris brachiis tenebat eamque in Orestem coniicere conabatur.

V. 280. πτεροῖς ἐρέσσει] Quamquam aperte ἀπτέρους Furias appellat Aeschylus Eumen. 51., tamen alas eis et hoc loco Euripides tribuit et in Orest. 275., qua de re conferri poterit I. H. Vossius: Mytholog. Briefe II. 2. Dicitur autem πτεροῖς ἐρέσσειν πέτρινον ὄχθον alis quasi remigare ad rupem saxeam, in qua consederat Orestes. Sic enim haec verba construenda esse puto. De collocatione verborum laudavit iam Schoenius Med. 473 sq., ad quem locum vide quae adnotavi p. 57. ed. Goth. alt. Alii πέτρινον ὄχθον ad μητέρα rettulerunt, ut eam quasi saxeam molem in Orestem coniicere conari diceretur Furia.

V. 282. παρῆν δ' ὁρᾶν οὐ ταὐτὰ μορφῆς σχήματα κτέ.] Ut haec verba nunc scripta sunt, et ego censeo recte sic scripta esse, hanc mihi habere videntur sententiam: Non aderant ad videndum Oresti eaedem semper formae species, sed commutabat ille has, quod voces vitulorum et canum latratus memoravit, quorum voces adsimulatas dixit Furias mittere, ita, ut eo, quod tribuit Furiis etiam mugitus boum et latratus canum, speciem quoque earum commutatam esse significaret.

V. 286. ἡμεῖς δὲ συσταλέντες, ὡς θανούμενοι] nos vero contracti aut contractis membris, quasi morituri, si quid conare-

μόσχους ὀρούσας εἰς μέσας λέων ὅπως,
παίει σιδήρῳ λαγόνας εἰς πλευρὰς ἱείς,
δοκῶν Ἐρινῦς θεὰς ἀμύνεσθαι τάδε,
ὡς αἱματηρὸν πέλαγος ἐξανθεῖν ἁλός.
κἂν τῷδε πᾶς τις, ὡς ὁρᾷ βουφόρβια
πίπτοντα καὶ πορθούμεν', ἐξωπλίζετο,
κόχλους τε φυσῶν συλλέγων τ' ἐγχωρίους·
πρὸς εὐτραφεῖς γὰρ καὶ νεανίας ξένους

landus. Conf. v. 313. *φάσγανον σπάσας χερί.* Etiam in Androm. 167., quem locum indicavit A. Matthiae, *περισπείρουσαν* habet Cod. *B.*, ubi ceteri libri recte *χερὶ σπείρουσαν* tuentur, vide adn. crit. p. 40. ed. Pflugk. sec.

V. 289. *ἐκ πλευρᾶς συθείς* Badhamus.

V. 290. *ἐριννῦς* Cod. *B.*

V. 291. *ὥςθ'* Marklandus. *ὡς* libri. Dein *πέλαγος* libri, nisi quod Cod. *B.* *πέλανον* a sec. m. habet.

V. 294. *συλλέγοντ'* Cod. *B.* a pr. m.

V. 297. *μικρῷ* Aldus. *μακρῷ* Cod. *B.* et sec. apogr. Paris.

mur, tacite considebamus. Non opus est coniectura in Cod. *C.* apposita *θαμβούμενοι.*

V. 289. *παίει σιδήρῳ λαγόνας εἰς πλευρὰς ἱείς*] caedit ferro ilia in latera immittens gladium.

V. 290. *δοκῶν Ἐρινῦς θεὰς ἀμύνεσθαι τάδε*] Hoc loco *ἀμύνεσθαί τινά τι* sic dicitur, ut dicitur *ἐργάζεσθαί τινά τι*, id est: existimans se quae faceret ita facere ut arceret Furias. Id rectissime sensit G. Hermannus eo, quod dixit A. Matthiae, qui *τάδε* per *ὧδε* vel *οὕτως* explicavisset, sententiam recte explicavisse, non rationem locutionis.

V. 291. *ὡς αἱματηρὸν πέλαγος ἐξανθεῖν ἁλός*] Facilis admodum est Marklandi coniectura, qui collato v. 907. *ὥςθ' αἱματηρὰ στόμι' ἐπεμβαλεῖν ἐμοί.* scribi hic quoque voluit *ὥςθ' αἱματηρὸν κτἑ.* Sed quom tamen *ὡς* cum infinitivo in consecutione rerum dicatur a Graecis etiam alias, qua de re vide me ad Devarium vol. II. p. 764 sq. et de tragicis quidem Graecis G. Hermannum ad Sophoclis Antig. 292. p. 68. Rost. gr. Gr. §. 122. 9., ubi tamen exempla *ὡς* particulae cum infinitivo sic positae desidero, non credo quidquam esse mutandum. De voce *πέλαγος ἁλὸς* adsimulavit Schoenius Homeri Odyss. V. 334. *ἁλὸς ἐν πελάγεσσι.* et Sophoclis Antig. 966. *παρὰ πελαγέων διδύμας ἁλός.*

V. 294. *κόχλους τε φυσῶν*] „*Κόχλους· τὸ πέρας λέγει, ὃ κρούοντες οἱ βουκόλοι καὶ οἱ λοιποὶ τοὺς ἐγχωρίους συλλέγουσιν, ὅταν τινὲς αὐτοῖς ἐμπέσωσι πολέμιοι. τούτοις δὲ τὸ κέρας κόχλου ἦν ὄστρακον.*" SCHOLIASTES. Vide Hesych. s. v. *κόχλος* et Nonn. XVII. 93.

V. 297. *πολλοὶ δ' ἐπληρώθημεν*] Conf. Androm. 1098. *ἀρχαί τ' ἐπληροῦντ' εἴς τε βουλευτήρια ἰδίᾳ θ' ὅσοι κτἑ.*

V. 298. *μανίας πίτυλον*

φαύλους μάχεσθαι βουκόλους ἡγούμεθα.
πολλοὶ δ' ἐπληρώθημεν ἐν μικρῷ χρόνῳ.
πίπτει δὲ μανίας πίτυλον ὁ ξένος μεθείς,
στάζων ἀφρῷ γένειον· ὡς δ' ἐςείδομεν
προὔργου πεσόντα, πᾶς ἀνὴρ ἔσχεν πόνον
βάλλων, ἀράσσων· ἅτερος δὲ τοῖν ξένοιν
ἀφρόν τ' ἀπέψα σώματός τ' ἐτημέλει
πέπλων τε προὐκάλυπτεν εὐπήνους ὑφάς,

Cod. C. οὐ μακρῷ Nauckius proposuit dubitans.

V. 302 sq. habet Lucianus in amor. §. 47.

V. 302. ἀπέψα libri Euripidis et Luciani, idque retinuit Kirchhoffius appellans Hesychium I. p. 447: ἀπέψα· ἀπέμασσεν. ἀπέψη Elmsleius. Rectius rem iudicavit V. Chr. Fr. Rost. gr. Gr. §. 77. adn. 1. a. p. 225. et rursus §. 84. p. 315.

V. 303. πέπλον Lucianus l. v. εὐπήνους ὑφὰς libri Euripidis. Partim εὐπήκτους ὑφὰς partim εὐπήκτοις ὑφαῖς libri Luciani. Hinc εὐπήκτοις ὑφαῖς edidit Musurus. εὐπτύκτους ὑφὰς proposuit G. Hermannus.

ὁ ξένος μεθείς] Vide Herc. fur. 816. ἆρ' εἰς τὸν αὐτὸν πίτυλον ἥκομεν φόβου. et quae ad eam locum adnotavit Pflugkius p. 90. ed. Goth.

V. 300. ἐςείδομεν προὔργου πεσόντα] προὔργου est per se nihil aliud nisi hoc: id quod rem iuvat aut quo res iuvatur. Hoc loco ad eos pertinet, de quibus dicitur ἐςείδομεν. Itaque est quo res nostra iuvaretur. Neque enim per se est commode, opportune, quamquam his verbis interdum reddi potest.

V. 301. βάλλων, ἀράσσων] Participiis his ἀσυνδέτως coniunctis unam rem vehementius atque fortius agi ac perfici significari apparet. Videtur autem admodum usitata fuisse haec formula, Hec. 1172 sq. ἐκ δὲ πηδήσας ἐγὼ Θὴρ ὣς διώκω τὰς μιαιφόνους κύνας, Ἅπαντ' ἐρευνῶν τοῖχον, ὡς κυνηγέτης, Βάλλων, ἀράσσων. et Androm. 1154 sq. τίς οὐ σίδηρον προςφέρει, τίς οὐ πέτρον Βάλλων, ἀράσσων;

V. 302. ἀφρόν δ' ἀπέψα σώματός τ' ἐτημέλει κτέ.] Summum omnia haec simul persequendi et amici iuvandi studium satis indicatur repetita τὲ particula, vide quae diximus supra ad v. 160. p. 42.

V. 303. πέπλων τε προὐκάλυπτεν εὐπήνους ὑφάς] De re conf. Homeri Il. V. 315. πρόσθε δέ οἱ πέπλοιο φαεινοῦ πτύγμ' ἐκάλυψεν. Quod autem εὐπήκτους pro εὐπήνους ὑφάς apud Lucianum am. §. 47. legitur aut etiam εὐπήκτοις ὑφαῖς, G. Hermannus scribi voluit εὐπτύκτους ὑφάς memor sine dubio loci Homerici, quo tamen minime utor. Nam qui προκαλύπτει ὑφὰς arcendorum volnerum causa, is sine dubio ita protegit amictus, ut etiam complicata veste defendere corpus eius, quem a se iuvari volt, conetur, itaque eius modi notione hic opus non erat, dicit autem Euripides hic εὐπήνους ὑφάς, ut infra v. 799. et 1436. simili modo loquitur, ut appareat iuvenes istos generoso

καραδοκῶν μὲν τἀπιόντα τραύματα,
φίλον δὲ θεραπείαισιν ἄνδρ' εὐεργετῶν.
ἔμφρων δ' ἀνᾴξας ὁ ξένος πεσήματος
ἔγνω κλύδωνα πολεμίων προςκείμενον
καὶ τὴν παροῦσαν συμφορὰν αὐτοῖν πέλας,
ᾤμωξέ θ'· ἡμεῖς δ' οὐκ ἀνίεμεν πέτροις
βάλλοντες, ἄλλος ἄλλοθεν προςκείμενοι.
οὗ δὴ τὸ δεινὸν παρακέλευσμ' ἠκούσαμεν·
"Πυλάδη, θανούμεθ', ἀλλ' ὅπως θανούμεθα
κάλλισθ'· ἕπου μοι, φάσγανον σπάσας χερί."
ὡς δ' εἴδομεν δίπαλτα πολεμίων ξίφη,
φυγῇ λεπαίας ἐξεπίμπλαμεν νάπας.
ἀλλ' εἰ φύγοι τις, ἅτεροι προςκείμενοι
ἔβαλλον αὐτούς· εἰ δὲ τούςδ' ὠσαίατο,

V. 306. ἀναΐξας libri. Id olim scriptum fuit in cod. archetypo ἀνάιξας, ut id esset ἀνᾴξας legendum. Non minus enim in mediis vocabulis olim ι, quod subscribi poterat, adscribebatur quam in extremis.

V. 307. ἔγνω Scaliger. ἔγνωκε libri.

V. 308. Fr. H. Bothe iniuria in interpolationis suspicionem vocavit.

V. 309. πέτροις Victorius recte recepisse videtur e Cod. **C.**, in quo est πετρους [οι] sec. Victorium et apogr. Pariss. πέτρους Cod. **B.**

genere ortos etiam vestibus regiis ornatos fuisse.

V. 306. ἀνᾴξας ὁ ξένος πεσήματος] e lapsu surgens.

V. 311. οὗ δὴ] ibi tum. Vide Sophoclis Oed. Reg. 1239. οὗ δὴ κρεμαστὴν τὴν γυναῖκ' ἐςείδομεν, Πλεκταῖς ἐώραις ἐμπεπλεγμένην. et conf. quae dixi ad Devarium vol. II. p. 406.

V. 312. ἀλλ' ὅπως θανούμεθα κάλλισθ'] De fortiore adhortatione hac conf. Rost. gr. Gr. §. 122. 12. aa. p. 665.

V. 318. τὸ νῦν ὑπεῖκον ἤρασσον πέτροις] Νῦν plane Latinorum modo respondet, ut in Hec. 1144. ἐν ᾧπερ νῦν, ἄναξ, ἐκάμνομεν. De neutro autem numeri singularis τὸ ὑπεῖκον pro ὑπείκοντες conf. Rost. gr. Gr. §. 97. 2. a. p. 403. Id autem ut omne nomen collectivum pluralem verbi numerum habet, v. Rost. gr. Gr. §. 100. 4. b. p. 471 sq. cl. p. 475. Totum locum recte sic reddidit Piersonus Veris. p. 18 sq.: Fugientes montanas implevimus silvas. Sed, si quis fugeret, alii irruentes iaciebant ipsos: si vero hos pellerent, rursus, qui nunc fu-

αὖϑις τὸ νῦν ὑπεῖκον ἤρασσον πέτροις.
ἀλλ' ἦν ἄπιστον· μυρίων γὰρ ἐκ χερῶν
οὐδεὶς τὰ τῆς ϑεοῦ ϑύματ' εὐτύχει βαλών.
μόλις δέ νιν τόλμῃ μὲν οὐ χειρούμεϑα,
κύκλῳ δὲ περιβαλόντες ἐξεκλέψαμεν
πέτροισι χειρῶν φάσγαν', εἰς δὲ γῆν γόνυ
καμάτῳ καϑεῖσαν. πρὸς δ' ἄνακτα τῆσδε γῆς
κομίζομέν νιν. ὁ δ' ἐσιδὼν ὅσον τάχος
ἐς χέρνιβάς τε καὶ σφαγεῖ' ἔπεμπέ σοι.
εὔχου δὲ τοιάδ' ὦ νεᾶνί σοι ξένων
σφάγια παρεῖναι· κἂν ἀναλίσκῃς ξένους
τοιούσδε, τὸν σὸν Ἑλλὰς ἀποτίσει φόνον
δίκας τίνουσα τῆς ἐν Αὐλίδι σφαγῆς.

V. 318. *αυτις* Cod. *C.* *οὔ τις* Cod. *B.* *ἤρασσον* Codd. [*B*] *C.* *ἤρασσεν* Musurus. Dein *πέτραν* dicitur esse in Cod. *C.*, sed *πέτροις* habent apogr. Pariss.

V. 320. *ηὐστύχει* Badhamus. Dein *βαλὼν* Cod. *C.* *λαβων* Cod. *B.*

V. 322. *περιβαλόντες* Reiskius. *περιβάλλοντες* libri.

V. 324. *καϑεῖσα* Cod. *B.* a pr. m.

V. 326. *τε χέρνιβας* Codd. *BC.* *ὡς χέρνιβας* Musurus. *ἐς χ.* Valckenarius, *ἐπὶ χ.* Hartungius. Deinde *σφαγεῖ' ἔπεμπέ σοι* Musgravius. *σφάγι' ἐξέπεμπέ σοι* Musurus.

V. 330. iniuria suspectus Nauckio visus est. Vide adn. exeget.

giebant, illos saxis petebant.

V. 320. *οὐδεὶς τὰ τῆς ϑεοῦ ϑύματ' εὐτύχει βαλών*] „Innuit pastor non sine numine divino evenisse, ut nemo victimas deae addictas lapide attingeret, sed integrae illibataeque aris reservarentur. Statius Theb. VII. 696. ne quid mortalia bello Laedere tela queant.“ MUSGRAVIUS.

V. 326. *ἐς χέρνιβάς τε καὶ σφαγεῖ' ἔπεμπέ σοι*] Non male Musgravius adsimulavit Lycophr. 196. *σφαγείων ἠδὲ χερνίβων πέλας.* ad quem locum vide quae adnotavit Bachmannus.

V. 330. Sine idonea causa Nauckius hunc versum in interpolationis suspicionem videtur vocasse. Simplicem enim hominem qualis hic pastor est, aequum est omnia aperte et abundanti verborum copia pronuntiare. Tantum autem abest ut repetitum verbum *τίνουσα* post *ἀποτίσει* quidquam offensionis habeat, ut non sine quadam vi id ipsum verbum repetitum esse videatur. Vide Androm. 1172 sq. *αὐτός τε κακοῖς πήμασι κύρσας Εἰς ἓν μοίρας συνέκυρσας.* et quae ad eum locum adnotavimus p. 138 sq. ed. Goth. alt.

ΧΟΡΟΣ.

θαυμάστ' ἔλεξας τὸν φανένθ', ὅςτις ποτὲ
Ἕλληνος ἐκ γῆς πόντον ἦλθεν ἄξενον.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

εἶεν. σὺ μὲν κόμιζε τοὺς ξένους μολών·
τὰ δ' ἐνθάδ' ἡμεῖς οἷα φροντιούμεθα.
ὦ καρδία τάλαινα, πρὶν μὲν εἰς ξένους
γαληνὸς ἦσθα καὶ φιλοικτίρμων ἀεί,
εἰς θοὐμόφυλον ἀναμετρουμένη δάκρυ,
Ἕλληνας ἄνδρας ἡνίκ' εἰς χέρας λάβοις.
νῦν δ' ἐξ ὀνείρων οἷσιν ἠγριώμεθα,

V. 334. φροντιοῦμεν οἷα χρὴ Badhamus.

V. 337. εἰς τὸ ὁμόφυλον Cod. *B*. itemque Cod. *C*. sec. Victorium et apogr. Pariss.

V. 340. δοκοῦσ' Cod. *B*. δοκοῦσαν Cod. *C*. Iniuria suppositicium versum esse Nauckius pronuntiavit.

V. 342 ἠσθόμην G. Hermannus et L. Dindorfius. ἠχθόμην libri.

V. 344. αὐτοὶ κακῶς πράξαντες libri, eaque rectissime scriptura se habet, vide adn. exeg. αὐτοὶ καλῶς πράξαντες de Seid-

V. 331. θαυμάστ' ἔλεξας τὸν φανένθ'] De constructione conf. Rost. gr. Gr. §. 104. 4., aa., qui adn. 15. rectissime adsimulavit Platonis Crit. p. 48. A. οὐ φροντιστέον, ὅ τι ἐροῦσιν οἱ πολλοὶ ἡμᾶς.

V. 332. Ἕλληνος ἐκ γῆς] V. de Ἕλλην pro forma feminina posito conf. quae habet Pflugkius ad Heracl. 131. huius quoque loci haud immemor p. 42. ed. Goth. alt. et G. Hermannus ad h. l. p. 40 sq.

V. 334. τὰ δ' ἐνθάδ' ἡμεῖς οἷα φροντιούμεθα] „Ordo est τὰ δ' ἐνθάδ' ἡμεῖς φροντιούμεθ' οἷα ἔσται." A. MATTHIAE.

V. 337. εἰς θοὐμόφυλον] τὸ ὁμόφυλον eodem modo dicitur, quo supra v. 318. τὸ νῦν ὑπεῖκον, ad quem locum vide quae adnotavimus.

V. 340 sq. οἷσιν ἠγριώμεθα, δοκοῦσ' Ὀρέστην κτέ.] De numero singulari δοκοῦσα illato per synesin post ἠγριώμεθα, conf. Herc. fur. 858. Ἥλιον μαρτυρόμεσθα δρῶσ' ἃ δρᾶν οὐ βούλομαι. et 1206 sq. ἱκετεύομεν ἀμφὶ σὰν γενειάδα — προςπίτνων πολιόν τε δάκρυον ἐκβαλών. infra v. 563 sq. εἰς γὰρ δή τιν' ἥκομεν λόγον, Ὑμῖν τ' ὄνησιν — σπεύδουσ' ἅμα Κἀμοί. Vide quae Pflugkius adnotavit ad Helen. 800., ubi huius quoque loci ratio habita est p. 106. Causam autem idoneam quamobrem hunc versum Nauckius pro suppositicio habuerit nullam adsequi possum.

V. 342. καὶ τοῦτ' ἄρ' ἦν ἀληθές] Et hoc verum erat, aut dicam: Et hoc consentaneum erat, quasi nostra lingua dicas: Und das musste so kommen, aut: Und das konnte nicht anders kommen. Mox ἠσθόμην recte repositum est cl. Hippol. 1403. τρεῖς ὄντας ἡμᾶς ὤλεσ',

δοκοῦσ' Ὀρέστην μηκέθ' ἥλιον βλέπειν,
δύςνουν με λήψεσθ', οἵτινές ποθ' ἥκετε.
καὶ τοῦτ' ἄρ' ἦν ἀληθές, ἠσθόμην, φίλαι·
οἱ δυςτυχεῖς γὰρ τοῖσιν εὐτυχεστέροις
αὐτοὶ κακῶς πράξαντες οὐ φρονοῦσιν εὖ.
ἀλλ' οὔτε πνεῦμα Διόθεν ἦλθε πώποτε,
οὐ πορθμίς, ἥτις διὰ πέτρας Συμπληγάδας
Ἑλένην ἀπήγαγ' ἐνθάδ' ἥ μ' ἀπώλεσε,
Μενέλεών θ', ἵν' αὐτοὺς ἀντετιμωρησάμην,
τὴν ἐνθάδ' Αὖλιν ἀντιθεῖσα τῆς ἐκεῖ,
οὗ μ' ὥς τε μόσχον Δαναΐδαι χειρούμενοι

leri coniectura G. Hermannus, A. Nauckius. Kirchhoffius suspicatur *αὐτοῖς κακῶς πράξασιν.*

V. 345. *ἀλλ' εἴθε* scribi vult Kirchhoffius et versu sequenti *ἧ πορθμίς.*

V. 347. *κατήγαγ'* Badhamus.

V. 348. *μενέλαόν τε* libri. *μενέλεών τε* Barnesius.

V. 350. *οὗ μ'* Piersonus Verisim. p. 10. et Marklandus. *οἵ μ'* Cod. *C.* E cod. *B.* nihil adnotatum est ad *οὗ μ'*, sed dubitatur tamen num *οὗ μ'* in eo codice legatur.

ἥσθημαι, μία.

V. 344. *αὐτοὶ κακῶς πράξαντες*] Haec rectissime iam Schoenius explicavit. Haec enim horum verborum sententia est: Miseri enim felicioribus, ex quo ipsi adversa fortuna usi sunt, non bene cupiunt. Comparavit Schoenius Herc. fur. 1291 sq. *κεκλημένῳ δὲ φωτὶ μακαρίῳ ποτὲ αἱ μεταβολαὶ λυπηρόν· ᾧ δ' ἀεὶ κακῶς Ἔστ', οὐδὲν ἀλγεῖ, συγγενῶς δύστηνος ὤν.* conf. infra v. 1087 sqq. et quae Pflugkius et ego adnotavimus ad Helen. 418 sq. p. 64. ed. Goth. alt.

V. 345 sq. *ἀλλ' οὔτε πνεῦμα — οὐ πορθμίς*] De particulis *οὔτε — οὐ* vide infra v. 364 sq. et conf. me ad Devarium vol. II. p. 710 sq. et ad Orest. 41. p. 35. ed. Goth. Rost. gr. Gr. §. 134. A. 5. adn. 1. c. p. 731.

Ibid. *Διόθεν*] Iuppiter enim arbiter tempestatis est, ut adeo ipsam auram denotet, velut in Catulli carm. IV. 20. sive utrumque Iuppiter Simul secundus incidisset in pedem.

V. 348. *ἵν' αὐτοὺς ἀντετιμωρησάμην*] De indicativo post *ἵνα* in re non facta vide quae attuli ad Devarium vol. II. p. 630 sq. et ad Phoen. 208 sq. p. 52. ed. Goth. Rost. gr. Gr. §. 122. 10. c. p. 656. et p. 660.

V. 349. *τὴν ἐνθάδ' Αὖλιν κτέ.*] Acerbe loquitur Iphigenia animo adversis rebus exacerbato, ut hunc locum, ubi Graeci caedantur, ei opponat, ubi ipsa caesa sit. De genetivo *τῆς ἐκεῖ*, de quo fuerunt qui iniuria dubitarent, conf. Thucydidem II. 85. *οὐκ ἀντιτιθέντες τὴν Ἀθηναίων ἐκ πολλοῦ ἐμπειρίαν τῆς σφετέρας δι' ὀλίγου μελέτης.*

V. 350. *οὗ μ' ὥς τε μό-*

ἔσφαζον, ἱερεὺς δ' ἦν ὁ γεννήσας πατήρ.
οἴμοι· κακῶν γὰρ τῶν τότ' οὐκ ἀμνημονῶ,
ὅσας γενείου χεῖρας ἐξηκόντισα
γονάτων τε τοῦ τεκόντος ἐξαρτωμένη,
λέγουσα τοιάδ'· „ὦ πάτερ, νυμφεύομαι
νυμφεύματ' αἰσχρὰ πρὸς σέθεν· μήτηρ δ' ἐμὴ
σέθεν κατακτείνοντος Ἀργεῖαί τέ νιν

V. 353. τῶν τότ' Musurus. τῶν τοῦδ' Codd. *BC*.
V. 356. ἐμὲ Reiskius, Nauckius.
V. 357. Ἀργεῖαί τέ νιν libri. Ἀργεῖαί τε νῦν Tyrwhittus, Nauckius. Ἀργεῖαί τέ με proponit Kirchhoffius.
V. 359. ὀλλύμεθα Codd. *BC*. ὀλλύμεσθα Cod. *B*. ab alt. m.
V. 361. προεῖπας G. Hermannus. προσεῖπας libri. De Badhami coniectura προτείνας Kirchhoffius et Nauckius scripse-

σχον — ἱερεὺς δ' ἦν] Probabilius est ὥς τε Euripidem discriminata voce voluisse recitari hoc loco quam ὥστε coniuncte. Rectissime enim hoc loco τὲ — δέ inter se respondent, de quibus particulis vide quae dixi ad Devarium vol. II. p. 741 sq. Rost. gr. Gr. §. 134. A. 5. adn. 1. a. p. 730. De ὥς τε autem dixi in comment. de emendationibus quae per coniecturam fiunt I. p. 19.

V. 351. ἱερεὺς δ' ἦν ὁ γεννήσας πατήρ] qui genuit pater acerbius hoc loco dicitur quam si ὁ πατὴρ diceretur sine participio. Infra v. 484. σοὶ δ' ὄνομα ποῖον ἔθεθ' ὁ γεννήσας πατήρ; sine acerbitate ita dicitur, ut patri ei, qui genuerit, etiam nomen dare convenisse significetur.

V. 353. ὅσας γενείου χεῖρας ἐξηκόντισα κτέ.] ὅσας χεῖρας dicitur pro ὁσάκις χεῖρας κτέ. Praeivit in his Homerus Odyss. II. 151. ἔνθ' ἐπιδινηθέντε τιναξάσθην πτερὰ πολλά. Persimile est illud Callimachi, de quo olim vehementer dubitaverunt interpretes, hymn. in Dian. 26 sqq. ὣς ἡ παῖς εἰποῦσα γενειάδος ἤθελε πατρὸς Ἅψασθαι, πολλὰς δὲ μάτην ἐτανύσσατο χεῖρας, Μέχρις ἵνα ψαύσειε. Vide Stanlei. ad Aesch. Agam. 732. Abresch. ad Aristaenet. p. 166. Toup. ad Longin. III. p. 164. De formula χεῖρας ἐξακοντίζειν γενείου A. Matthiae recte comparavit τοξεύειν τινός Homer. Il. IV. 100. XXIII. 853 sq. ἱέναι τινός Sophoclis Ai. 154. ὀρούειν τινός Pindari Pyth. X. 95. Apposite addidit his Kvícala Bacch. 654 sq. αἳ (βάκχαι) τῆσδε γῆς οἴστροισι λευκὸν κῶλον ἐξηκόντισαν. Conf. Rost. gr. Gr. p. 530 sq. ed. sept. Vehementiorem autem impetum maiusque studium indicat ἐξακοντίζειν quam ὀρέγειν aut quid eius modi.

V. 355. νυμφεύομαι νυμφεύματ' αἰσχρὰ] Quoniam Iphigeniae oratio adsurgit, non dicit simpliciter αἰσχρῶς νυμφεύομαι, sed ut modum quo factum hoc sit magis efferat νυμφεύομαι νυμφεύματ' αἰσχρὰ recepta illa lege, qua nomina ab eisdem radicibus ducta amplificandi causa ad sua verba adiunguntur, sicuti paullo post

ὑμνοῦσιν ὑμεναίοισιν, αὐλεῖται δὲ πᾶν
μέλαθρον· ἡμεῖς δ' ὀλλύμεσθα πρὸς σέθεν.
"Ἅιδης Ἀχιλλεὺς ἦν ἄρ', οὐχ ὁ Πηλέως,
ὅν μοι προεῖπας πόσιν· ἐν ἁρμάτων ὄχοις
εἰς αἱματηρὸν γάμον ἐπόρθμευσας δόλῳ."
ἐγὼ δὲ λεπτῶν ὄμμα διὰ καλυμμάτων
ἔχουσ', ἀδελφόν τ' οὐκ ἀνειλόμην χεροῖν,

runt. ἐν ἁρμάτων ὄχοις Codd. *BC*. ἐν ἁρμάτων δ' ὄχοις Musurus. ἐν ἁρμάτων μ' ὄχοις Nauckius.

V. 364. ἀδελφόν τ' οὐκ ἀνειλόμην G. Hermannus auctore Tyrwhitto. ἀδελφὸν τοῦτον εἰλόμην libri.

ω
V. 365. κασιγνήτη Cod. *B*. κασιγνήτη sec. Victor. et apogr. Pariss. κασιγνήτω sec. Furiam Cod. *C*.

eadem adlitterationis lege dicitur v. 358. ὑμνοῦσιν ὑμεναίοισιν. Quo accedit etiam hoc, quod ῡ et φ̄ litterae mollissimae esse videbantur, quarum sonitu maximo opere animi audientium moverentur. Conf. Sophoclis Antig. 780 sqq. et quae de simili loco commentatus sum ad Helen. 1434. p. 172 sq.

V. 356. μήτηρ δ' ἐμὴ κτἑ.] Clytaemnestra mater in hac quidem fabula Aulidem venisse una cum filia, quae dicebatur Achilli desponsa, esse non dicitur, sed Argis mansisse, quod contra in fabula Iphigeniae, quae est Aulide, una venisse fingebatur.

V. 357. Ἀργεῖαί τέ νιν ὑμνοῦσιν] νίν, id est, τὰ νυμφεύματα, quemadmodum recte iam Brodaeus.

V. 358. αὐλεῖται δὲ πᾶν μέλαθρον] Conf. Heracl. 402. θυηπολεῖται δ' ἄστυ. et quae commentatus est P. Elmsleius ad Sophoclis Oed. reg. 1094.

V. 361. ὅν μοι προεῖπας πόσιν]. Sic iure G. Hermannus restituit pro vulgato προσεῖπας, quod idoneam rationem non habet. Est fere Latinum: quem mihi denuntiavisti maritum. Nam προειπεῖν in eiusmodi denuntiationibus verbum usu receptum est. Hiatus autem offensioni esse non potest, conf. Sophoclis Oed. reg. 351. ᾧπερ προεῖπας ἐμμένειν. Vide quae nuper adnotavi ad Orest. 729. p. 112 sq. ed. Goth. Deinde asyndeton, quod est in verbis: *ἐν ἁρμάτων ὄχοις κτἑ.*, propterea minorem offensionem aut dicam iustam excusationem habet, quod eis ipsis verbis, quoniam curru solebat peti sponsa, Iphigenia rationem illam indicat qua se fefellerit pater et Aulidem adduxerit fraudulenter.

V. 363. λεπτῶν ὄμμα διὰ καλυμμάτων ἔχουσ'] Vix est quod dicam more fuisse velatas sponsas, conf. Luciani symp. §. 8. *αἱ γυναῖκες ὅλον τὸν κλιντῆρα ἐκεῖνον ἐπέλαβον — καὶ ἐν αὐταῖς ἡ νύμφη πάνυ ἀκριβῶς ἐγκεκαλυμμένη ὑπὸ τῶν γυναικῶν περιεχομένη.* Hinc *ἀνακαλυπτήρια*, de quibus Pollux Onom. III. 36.

V. 364. ἀδελφόν τ' οὐκ ἀνειλόμην χεροῖν]. Ut infantem, vide supra v. 224

ὃς νῦν ὄλωλεν, οὐ κασιγνήτῃ στόμα
συνῆψ᾽ ὑπ᾽ αἰδοῦς, ὡς ἰοῦσ᾽ εἰς Πηλέως
μέλαθρα· πολλὰ δ᾽ ἀπεθέμην ἀσπάσματα
εἰςαῦθις, ὡς ἥξουσ᾽ ἐς Ἄργος αὖ πάλιν.
ὦ τλῆμον, εἰ τέθνηκας, ἐξ οἵων καλῶν
ἔῤῥεις, Ὀρέστα, καὶ πατρὸς ζηλωμάτων.
τὰ τῆς θεοῦ δὲ μέμφομαι σοφίσματα,
ἥτις βροτῶν μὲν ἤν τις ἅψηται φόνου,
ἢ καὶ λοχείας ἢ νεκροῦ θίγῃ χεροῖν,
βωμῶν ἀπείργει, μυσαρὸν ὡς ἡγουμένη,
αὐτὴ δὲ θυσίαις ἥδεται βροτοκτόνοις.

V. 368. *εἴσαῦτις* libri. Versus Nauckio suspectus videtur.
V. 369. *καλῶν* Reiskius, Marklandus, Musgravius. *κακῶν* libri.
V. 370. Post hunc versum nonnulla excidisse putant Ed. Cantabrig. et Nauckius.
V. 373. suppositicium habuerunt Badhamus et Nauckius.
V. 375. *αὐτὴ* Portus. *αὕτη* libri.

sq., ad quem locum vide quae adnotata sunt p. 24.

V. 365. *οὐ κασιγνήτῃ στόμα συνῆψ᾽ ὑπ᾽ αἰδοῦς*] Sororem Electram dicit, quam Iphigenia quippe nuptura Achilli prae pudore contra intueri et osculari ausa non sit, in illud tempus has delicias differens, si quando Argos rursus veniret.

V. 369. *ἐξ οἵων καλῶν ἔῤῥεις, Ὀρέστα κτέ.*] in his ipsis verbis apparet Iphigeniam putasse patrem adhuc Argis vivere eiusque imperium florere.

V. 372. *τὰ τῆς θεοῦ δὲ μέμφομαι σοφίσματα κτέ.*] Etiamsi hac oratione Iphigenia illam, quam usque adhuc habuit, orationem satis praecidit, tamen non credo hinc quidquam excidisse, in qua opinione quidam grammatici fuerunt. Recte Seidlerus haec adscripsit: ʻAddit hanc disputationem Iphigenia, quod iam abitura est, ut ad hospitum immolationem necessaria praeparet. Ceterum ab hoc versu usque ad finem orationis sententiae sic videntur cohaerere: Non laudo Dianam, quae quum arceat a templis caede aliaque ratione pollutos, ipsa hostiis humanis delectetur. At fortasse et hanc deam et ceteros deos, qui Tantali quondam epulis delectati esse dicuntur, immerito talis crudelitatis accusamus. Homines potius culpam suam transferre videntur in deos, qui a scelere immunes sunt.ʻ

V. 373. *ἢ καὶ λοχείας ἢ νεκροῦ θίγῃ χεροῖν*]. Non satis considerate isti fecisse videntur, qui hunc versum nuper damnaverunt. Nam minora haec esse, quae iam adiunguntur, ipse scriptor eo indicavit, quod particulis *ἢ καὶ* usus est in altero membro, quibus particulis istud ipsum indicatur. Neque abhorret ab hoc loco haec minorum rerum commemoratio pro-

οὐκ ἔσθ' ὅπως ἔτεκεν ἄρ' ἡ Διὸς δάμαρ
Λητὼ τοσαύτην ἀμαθίαν. ἐγὼ μὲν οὖν
τὰ Ταντάλου θεοῖσιν ἑστιάματα
ἄπιστα κρίνω, παιδὸς ἡσθῆναι βορᾷ,
τοὺς δ' ἐνθάδ', αὐτοὺς ὄντας ἀνθρωποκτόνους,
εἰς τὸν θεὸν τὸ φαῦλον ἀναφέρειν δοκῶ·
οὐδένα γὰρ οἶμαι δαιμόνων εἶναι κακόν.

ΧΟΡΟΣ.

στροφὴ ά.

κυάνεαι κυάνεαι σύνοδοι θαλάσσας,

V. 376. *ἔτεκεν ἄρ'* Klotzius. *ἔτεκεν ἄν* libri. *ἔτικτεν* Porsonus, quem Nauckius sequutus est. *ποτ' ἔτεκεν* G. Hermannus

V. 381. *εἰς τὴν θεὸν* amicus Marklandi. Dein *τὸ φαῦλον* Codd. *BC*. *τὸν φαῦλον* vitiose Aldus.

V. 383—440. Iam sequitur carmen melicum ex binis strophis totidemque antistrophis constans, quibus deinceps systemata anapaestica bina succedunt v. 441—451. Et prior quidem stropha

pterea, quod eo magis mirandum est graviora deos committere, si iam haec minora vitent. Puerperas autem ob recentem partum immundas habitas esse recte iam adnotavit Brodaeus.

V. 877. *τοσαύτην ἀμαθίαν*] Pareret enim hanc ipsam insaniam, quia peperit Dianam.

V. 378. *τὰ Ταντάλου θεοῖσιν ἑστιάματα*] De dativo *θεοῖς* conf. Rost. gr. Gr. §. 105. 4. c. suppl. 3. p. 515 sq. Res ipsa satis nota est. Hyginus fab. LXXXIII. Pelops Tantali et Diones Atlantis filiae filius quom esset in epulis deorum a Tantalo caesus, brachium eius Ceres consumpsit. Qui a deorum numine vitam recepit; cui quom cetera membra, ut fuerunt, coissent, humero non perpetuo, eburneum eius loco Ceres aptavit. Conf. Scholiast. Pindari Ol. I. 114 Mythograph. Graec. p. 380. ed. Westerm.

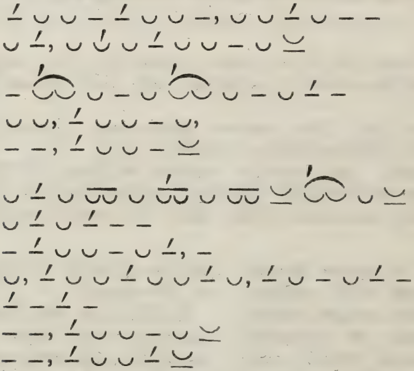
V. 381. *εἰς τὸν θεόν*] Hoc, quo dei notio magis universa requiritur, est etiam aptius quam illud, quod Marklandi amicus coniecit *τὴν θεόν*. Similiter Q. Catulus apud Ciceronem de nat. deor. I. 28, 79. Constiteram exorientem Auroram forte salutans, Quum subito a laeva Roscius exoritur. Pace mihi liceat, caelestes, dicere vestra Mortalist visust pulcrior esse deo.

V. 383. sqq. iam chorus orditur carmen stasimon primum, ita ut scire se cupere dicat qui sint illi duo Graeci et unde venerint et quid sequuti hoc iter susceperint. Ipse quoque chorus Iphigeniae bene cupit optatque ut vindictam de Helena sumere possit, ipseque vehementer in votis habet, ut sibi libertatem et reditum in patriam navigium adveniens pariat.

V. 383. *κυάνεαι κυάνεαι*

ἵν' οἶστρος ὁ ποτώμενος Ἀργόθεν
ἄξενον ἐπ' οἶδμα διεπέρασε‥"
Ἀσιῆτιδα γαῖαν
Εὐρώπας διαμείψας.
τίνες ποτ' ἄρα τὸν εὔϋδρον δονακόχλοα
λιπόντες Εὐρώταν
ἢ ῥεύματα σεμνὰ Δίρκας

numero maxime ex glyconeis et iambicis versibus mixto constat, quales saepe Euripides in melicis carminibus posuit in hunc modum:

V. 384. ἵν' G. Hermannus. ἦν libri. Propter itacismum κτέ]. Vide quae diximus supra ad v. 124. p. 38.

V. 384. ἵν' οἶστρος ὁ ποτώμενος Ἀργόθεν κτέ.] Io, Iunonis sacerdos, quom adamata a Iove et, ne Iuno eam cognosceret, ab illo in vaccam esset mutata, Iuno re cognita Argum ei custodem addidit. Sed ne hoc quidem Iovis iussu a Mercurio interfecto libera fuit Io. Ἥρα δὲ τῇ βοΐ, inquit Apollodorus Biblioth. II. 1,3., οἶστρον ἐμβάλλει. ἡ δὲ πρῶτον ἧκεν εἰς τὸν ἀπ' ἐκείνης Ἰόνιον κόλπον κληθέντα, ἔπειτα διὰ τῆς Ἰλλυρίδος πορευθεῖσα καὶ τὸν Αἷμον ὑπερβαλοῦσα διέβη τὸν τότε μὲν καλούμενον πόρον Θρᾴκιον, νῦν δὲ ἀπ' ἐκείνης Βόσπορον. ἐπελθοῦσα δὲ εἰς Σκυθίαν καὶ τὴν Κιμμερίδα γῆν, πολλὴν χέρσον πλανηθεῖσα καὶ πολλὴν διανηξαμένη θάλασσαν Εὐρώπης τε καὶ Ἀσίας τελευταῖον ἧκεν εἰς Αἴγυπτον, ὅπου τὴν ἀρχαίαν μορφὴν ἀπολαβοῦσα γεννᾷ παρὰ τῷ Νείλῳ ποταμῷ Ἔπαφον παῖδα. Huius igitur rei memoriam recolit hic poeta, quum dicit ἵν' οἶστρος ὁ ποτώμενος κτέ. Et quamquam oestri mentione satis Io indicatur, tamen credo eius nomen latere in corruptela post διεπέρασεν, ut fere διεπέρασεν Ἰοῦς auctore Erfurdtio et Hermanno scribendum esse existimem. De Io praeter Apollodorum l. c. conf. Ovidium Metam. I. 568 sqq. Palaephatum incredib. XLIII. p. 305 sq. ed. Westerm. cl. ibid.

ἔβασαν ἔβασαν ἄμικτον αἶαν, ἔνθα κούρᾳ
δίᾳ τέγγει
βωμοὺς καὶ περικίονας
ναοὺς αἷμα βρότειον;

ἀντιστροφὴ ά.

ἢ ῥοθίοις εἰλατίναις δικρότοισι κώπαις
ἔπλευσαν ἐπὶ πόντια κύματα

commutatio hic quoque facta esse videtur. Vide adn. ad v. 20. 179. 272. Dein *πετόμενος* Cod. *B.*

V. 385. *εὔξεινον* Cod. *B.* *εὔξενον* Cod. *C.* *διεπέρασέν ποτε* Cod. *C.* et Aldus. *διεπέρασεν* om. *ποτέ,* Cod. *B.* Kirchhoffio *διεπέρασεν Ἰὼ* aut *διεπέρασ' Ἰώ* Euripides scripsisse videtur. De Erfurdtii coniectura *Ἰοῦς* scripsit G. Hermannus, *πόντου* de sua coniectura Schoenius. *διεπέρασε πόρτιν* Th. Bergkius. Equidem in re prorsus incerta auctore etiam Nauckio lacunae signum feci.

V. 388. *εὔυδρον δονακόχλοα* Codd. *BC.* *εὔυδρον καὶ δονακόχλοα* Musurus.

V. 391. sq. *κούρᾳ δίᾳ τέγγει,* ut Elmsleius scribendum praecepit, Cod. *B.* habere videtur. *κούρα διατέγγει* Aldus. E Cod. *C.* nihil enotatum est. *κούρα Δία* scripsit G. Dindorfius in praef. poët. scen. Graec. p. XX.

V. 394. *ναοὺς* Elmsleius. *ναοῦ* Cod. *B.* *ναῶν* [Cod. *C.*] et Aldus.

V. 395. *ἢ* scripsit Barnesius et hoc videtur habere Cod. *B.* Olim *ἢ* legebatur. *εἰλατίναις* Seidlerus. *εἰλατίνοις* libri. Kirchhoffius scribendum proponit: *ἢ ῥοθίοις εἰλατίνοις δικρότοιο κώπας.*

V. 396. *πόρευσαν* G. Dindorfius.

Append. p. 373 sq. ed. Westerm. Servium ad Georg. III. 152. et ad Aen. VII. 790.

V. 386 sq. *Ἀσιήτιδα γαῖαν Εὐρώπας διαμείψας.*] Genetivus fere usitatus est in hac formula *ἀμείβειν, ἀλλάττειν τί τινος,* quorum verborum mentionem desidero apud Rost. gr. Gr. p. 550. conf. A. Matthiae gr. Gr. ampl. §. 364. b. p. 678 sq. ed. sec.

V. 388 sq. *δονακόχλοα — Εὐρώταν*] De Eurota arundinibus abundanti conf. Theogn. 767. Welck. *Σπάρτην Εὐρώτα δονακοτρόφου ἀγλαὸν ἄστυ.* et quae Pflugkius contulit ad Helen. 208. sq. p. 43 sq. ed. Goth. alt. Eurotae appellatione itemque Dircae aquis certa Graeciae loca designari vix est quod dicam.

V. 391. *ἄμικτον αἶαν*] immanem terram, quacum nihil commercii habere queas, nisi pessum ire velis. Conf. Sophoclis Trachin. 1095. ed. Herm. Cycl. 428.

V. 396. *ἔπλευσαν — νάϊον ὄχημα*] Non quidem ita dicitur, ut *ὄχημα, νάϊον* plane vectionem denotet, in qua opinione G. Hermannus fuit, sed *ὄχημα* proprie est *τὸ ὀχούμενον,* id quod vehitur, hinc *ὄχημα ναός,* ut est apud Sophoclem in Trachin. 565., est fere navigium, id est, navis quae agitur et movetur, et ut Latinorum hoc ipsum verbum aut etiam vox curri-

ναΐον ὄχημα λινοπόροισιν αὔραις,
φιλόπλουτον ἅμιλλαν
αὔξοντες μελάθροισιν;
φίλα γὰρ ἐλπὶς ἐγένετ' ἐπὶ πήμασι βροτῶν
ἄπληστος ἀνθρώποις,

V. 397. *λινοπόροις αὔραις* libri. *λινοπόροισί τ' αὔραις* ex Cantabrigiense. *λινοπόροισιν αὔραις* Erfurdtius.
V. 400. *ἐγένετ'* Aldus. *γένετ'* Codd. ***BC***.
V. 403. *τε* om. Cod. ***B***

V. 404. *κοιναὶ δόξαι* Cod. ***B***. *κοιναι* (ε supra ο) *δόξαι* Cod. ***C***. *κεινᾷ δόξᾳ* Elmsleius. Commutatio propter scripturam *κεινᾶι δόξαι* facilis fuit.

V. 407—440. sequitur iam stropha altera cum antistropha sua versibus glyconeis iisque numeris, qui cum illo consociari solent a tragicis, composita, quam, qui diligenter de hoc genere disputavit G. Hermannus in Element. doctr. metr. lib. III. c. 2. p. 551 sq., in hunc fere modum constituit:

–́ –, –́ ⏑ ⏑ – ⏑ –́,

cui respondet in antistropha v. 424. –́ –, –́ ⏑ –́ ⏑ ⏑ –

–, –́ ⏑ ⏑ – ⏑ –́ –

–, –́ ⏑ ⏑ – –

⏑ ⏑́⏑ ⏑ – ⏑ ⏑́⏑ ⏑ – ⏑ –́ –

culi vi ac potestate ita accedit ad nomen vecturae, ut fere ipsam navigandi actionem denotare videatur, ut hoc loco, in quo *ὄχημα πλεῖν* fere ita dicitur, ut *στόλον πλεῖν* in Sophoclis Philoct. 1019. De Accusativo vide Rost. gr. Gr. §. 104. 3. adn. 4. p. 494.

V. 397. *λινοπόροισιν αὔραις*] Non opus est *τὲ* particula in his verbis propterea, quoniam dativus *ῥοθίοις εἰλατίναις δικρότοισι κώπαις* aliter dicitur atque dativus *λινοπόροις αὔραις* ac saepe, ut in lingua Latina, sic etiam in Graeca eidem casus bis aut etiam saepius in uno enuntiato sua quisque vi ac potestate ponuntur. *λινοπόροι αὖραι* autem sunt illae aurae, quae vela promovent et sic agunt etiam navem, ut in Phoen. 1715. *ναυσίπομπος αὔρα* est et in Iphig. Aul. 170. habemus *πλάτας ναυσιπόρους*, et in Troad. 870. *ναυπόρῳ ἄγειν πλάτῃ*, quos locos recte iam Seidlerus adsimulavit.

V. 398. *φιλόπλουτον ἅμιλλαν αὔξοντες μελάθροισι*], id est, certamen quaerendarum divitiarum in commodum rerum domesticarum suarum maiore studio suscipientes. Solebant enim Graeci mercatores quaestus causa saepe istas regiones petere.

V. 402. *ὄλβον βάρος οἳ φέρονται*] Non satis caute isti egerunt, qui verterunt: qui divitiarum onus reportant. Reportare enim aliquanto plus est quam *φέρεσθαι*,

ὄλβου βάρος οἳ φέρονται·
πλάνητες ἐπ' οἶδμα πόλεις τε βαρβάρους περῶντες
κεινᾷ δόξᾳ.
γνώμα δ' οἷς μὲν ἄκαιρος ὄλ-
βου, τοῖς δ' εἰς μέσον ἥκει.

στροφὴ β'.

πῶς τὰς συνδρομάδας πέτρας,

⏑ ⏑ –́ ⏑ – ⏓
⏓ – –́ ⏓ –́ ⏑ ⏑ –
– –́ ⏓ ⏖ ⏑ –
–, –́ ⏓ –́ ⏑ ⏑ –
– –́ ⏓ –́ ⏑ ⏑ –
–, –́ – –́ ⏑ ⏑ – –
–, –́ – –́ ⏑ ⏑ –
–́ – –́ ⏑ ⏑ –
–, –́ ⏓ –́ ⏑ ⏑ –
–́ ⏑ ⏑ – –́ ⏑ ⏑ – –
⏓, –́ ⏓ –́ ⏑ ⏑ – –
⏑, –́ – –́ ⏑ ⏑ – –
–, –́ ⏑ ⏑ – ⏓

V. 407. *πῶς πέτρας συνδρομάδας* scripsit de Badhami sententia Nauckius, ut versus strophae et antistrophae prorsus sibi ferre; id enim a condendis divitiis aliquantum abest et inchoatum studium reportandi, non perfectam rem denotat, ut in his quidem locis Latinorum voci quaerere, sibi quaerere fere respondeat.

V. 404. *κεινᾷ δόξᾳ*] falsa et inani opinione.

V. 405 sq. *γνώμα δ' οἷς μὲν ἄκαιρος ὄλβου κτέ.*] Ut haec verba nunc scripta sunt — credo autem recte sic scripta esse —, non possunt aliam nisi hanc sententiam habere: Opinio aliis quidem excidit divitiis, aliis vero ad id, quod propositum erat, pervenit. Et *οἷς μὲν — τοῖς δὲ* recte sic dici potuisse apparet, conf. Demosthenes in Spud. §. 11. p. 1031, 15. *ἀλλ' ἃ μὲν ἔχει προλαβών, τῶν δὲ τὰ μέρη κομίζεται, τὰ δ' οὕτω φανερῶς οὐκ ἀποδίδωσι.* Vide Rost. gr. Gr. §. 98. 8. 4) suppl. p. 446. *γνώμην* autem *ἄκαιρον ὄλβου* nullam aliam esse posse nisi quae careat, quas quaesivit, divitiis ex ipsa voce *ἄκαιρος* apparet. Sic *ἐς ἄκαιρα πονεῖν* est operam perdere Theognidi 899. *εἰς μέσον ἥκει*, id est, in medium venit is, qui quod voluit nactus est. De sententia ipsa conf. Sophoclis Antig. 594 sq. *ἁ γὰρ δὴ πολύπλαγκτος ἐλπὶς πολλοῖς μὲν ὄνασις ἀνδρῶν, Πολλοῖς δ' ἀπάτα κουφονόων ἐρώτων.*, nisi quod ordo enuntiatorum pro re nata inversus est.

V. 407. *πῶς τὰς συνδρομάδας πέτρας*] Vide ad v. 124.

πῶς Φινεΐδας ἄϋπνους
ἀκτὰς ἐπέρασαν
παρ' ἅλιον αἰγιαλὸν ἐπ' Ἀμφιτρίτας
ῥοθίῳ δραμόντες,
ὅπου πεντήκοντα κορᾶν
Νηρῄδων χοροὶ

inter se exaequarentur. Sed vide G. Hermannum in Elem. doctr. metr. lib. III. c. 2. p. 554 sq.

V. 410. *παρ' ἅλιον* Seidlerus. *παράλιον* libri.

V. 413. *νηρηΐδων* Cod. *B*. *τῶν νηρῄδων* Cod. *C*.

V. 414. *ἐγκυκλίοις* libri. *ἐγκύκλιοι* Heathius et Marklandus.

V. 408. *πῶς Φινεΐδας ἀϋπνους ἀκτὰς κτέ.*] Designat Euripides littora, quae sunt in vicinia Bospori et Symplegadum circum Salmydessum, olim Phinei regis sedem, vide Sophoclis Antig. 926 sqq. *Παρὰ δὲ Κυανέων πελαγέων διδύμας ἁλὸς Ἀκταὶ Βοσπόριαι ἰδ' ὁ Θρῃκῶν ἄξενος Σαλμυδησσός, ἵν' ἀγχίπολις Ἄρης διssοῖσι Φινεΐδαις Εἶδεν ἀρατὸν ἕλκος κτέ.* Apollonium Rhodium II. 178 sqq. Apollodorum Biblioth. I. 9, 21. Vergilium Aen. III. 210 sqq. Hyginum fab. XIX. Quod autem illa littora nunquam tranquilla et quieta sunt, *ἄϋπνα* dicuntur.

V. 410. *ἐπ' Ἀμφιτρίτας ῥοθίῳ*] in Amphitrites aestu, non ita quidem ut Amphitrite pro mari sit, sed aestus, qui est Amphitrites, uxoris Neptuni, eo ipso, quod eius deae est, est maris. Vide Horatii carm. II. 20, 14. III. 4, 30.

V. 412. *ὅπου πεντήκοντα κορᾶν κτέ.*] Conf. Iphig. Aul. 1056. *εἱλισσόμεναι κύκλια πεντήκοντα κόραι Νηρῆος γάμους ἐχόρευσαν.* Ceterum conf. supra v. 264.

V. 417. *εὐναίων πηδαλίων*] Recte Schoenius videtur gubernacula ea intelligere, quorum iugum in puppi cubat.

V. 420. *τὰν πολύορνιθον ἐπ' αἶαν*] quod in locis ad Pontum Euxinum inter ostia Istri et Borysthenis sitis silvae maximae fuerunt et insulae magis bestiis, maxime avibus, cultae quam hominibus, eam ipsam regionem, quam mox duobus aliis nominibus accuratius designat, primum dicit terram avium frequentia insignem. Deinde istam regionem iam ita describit, ut primum dicat *Λευκὰν ἀκτάν*. Hac appellatione, quam Euripides habet etiam in Androm. 1261. sqq. *τὸν φίλτατον σοὶ παῖδ' ἐμοί τ' Ἀχιλλέα Ὄψει δόμους ναίοντα νησιωτικοὺς Λευκὴν κατ' ἀκτὴν ἐντὸς Εὐξείνου πόρου.*, videtur dicere Leucen insulam, quam alii ita designarunt, ut dicerent esse Borysthenis ostio obiectam, ut Mela II. 7, 2. et Plinius hist. nat. IV. 13 (27). §. 93., alii autem scripserunt sitam esse non longe ab ostio Tyrae, ut Strabo VII. 3. 16. p. 306. (p. 420, 10 sq.), cl. Plin. l. c., alii denique ad ostia Istri minus accurate fuisse adfirmarunt, ut Pausanias III. 19, 11., diligentem vero suorum temporum demonstrationem situs insulae rettulit Plinius hist. nat. IV. 13 (27). §. 93. Ea insula Leuce, eadem Achillea aut etiam sacra Achillis,

μέλπουσιν ἐγκύκλιοι,
πλησιστίοισι πνοαῖς,
συριζόντων κατὰ πρύμναν
εὐναίων πηδαλίων
αὔραισιν νοτίαις
ἢ πνεύμασι Ζεφύρου,
τὰν πολυόρνιθον ἐπ' αἶαν,

V. 415. πλησιστίοισι Cod. *B.* καὶ πλησιστίοισι Cod. *C.* et Aldus.
V. 418. αὔραισιν νοτίαις scripsi cum Nauckio de coniectura Kirchhoffii. αὔραις νοτίαις Cod. *B.* αὔραις ἐν νοτίαις Cod. *C.* et Aldus.
V. 419. πνεύμασι Codd. [*B*] *C.* πνοιαῖσι Musurus.
V. 420. πολιόρνιθον Cod. *B.*

quod in ea is situs esset, cognominata est, id quod referunt Pausanias et Mela et Plinius ll. cc. Eam insulam, quam alii a candidis bestiis, quae ibi viverent, alii a candido littore dictam esse dixerunt, hic et in Androm. l. c. *Λευκὴν ἀκτὴν* dixit Euripides. Quod autem poëta noster hoc loco iam addit: *Ἀχιλῆος δρόμους καλλισταδίους*, id, si verum quaerimus, proprie non pertinet ad illam insulam, quam modo Leucen aut Achilleam dictam esse vidimus, sed ad paeninsulam, quae CXXV. M. pass. a Leuce insula distabat, *Ἀχίλλειος δρόμος* dicta, quod ibi ludicro certamine Achilles victoriam celebrasset, et quom ab armis quies esset, se ac suos cursu exercitavisset, vide Strabonem VII. 3, 19 p. 306. (p. 422, 20 sq. ed. Mein.). Melam II. 1, 5. Plinium hist. nat. IV. 12 (26). §. 83. Ammian. Marcell. XXII. 8, 41. Hanc paeninsulam multi interpretes putaverunt Euripidem cum insula Leuce, quam ipsam quoque Achilleam aut Achillis sacram dictam vidimus, confudisse, ut re vera posteriores Graeci scriptores, qui fabulas potius quam terrarum descriptiones sequuti sunt, confuderunt, quapropter Euripidi convicium fecit Valesius ad Ammianum l. c. t. II. p, 469. ed. Wagn. Sed mihi Euripides ipse videtur has insulas pro diversis habuisse et his tribus enuntiatis: *τὰν πολυόρνιθον ἐπ' αἶαν, Λευκὰν ἀκτάν, Ἀχιλῆος δρόμους καλλισταδίους* iter Graecorum, qui littus in navigando sequebantur, universum in istis regionibus designare, non unum locum describere voluisse, ita ut quemadmodum in versibus superioribus primum Symplegadas, deinde Salmydessum eiusque regni littora memorasset, sic hic primum istam regionem silvarum aviumque plenissimam, quae esset in ostiis Istri, diceret, deinde Leucen insulam Achilli sacram, denique Achilleon dromon aut, ut ipse scripsit, *Ἀχιλλέως δρόμους* poneret, ut Graecorum iter maritimum primum per Symplegadas, tum secundum littora, in quibus Phinei regnum erat, tum secundum insulas in ostiis Istri sitas, tum secundum ostia Tyrae ac Borysthenis, deinde secundum paeninsulam illam, quae iam propior erat a terra Taurica, describeret. Hoc si statuimus, Euripides non putandus est confudisse quae non erant confun-

Λευκὰν ἀκτάν, Ἀχιλῆος
δρόμους καλλισταδίους,
ἄξεινον κατὰ πόντον;

ἀντιστροφὴ β'.

εἴθ' εὐχαῖσιν δεσποσύνοις
Λήδας Ἑλένα φίλα παῖς
ἐλθοῦσα τύχοι τὰν
Τρῳάδα λιποῦσα πόλιν, ἵν' ἀμφὶ χαίτᾳ
δρόσον αἱματηρὰν
εἱλιχθεῖσα λαιμοτόμῳ
δεσποίνας χερὶ θάνῃ
ποινὰς δοῦσ' ἀντιπάλους.

V. 421. *Ἀχιλῆος* Aldus. *ἀχιλλῆος* Cod. *B.* *ἀχιλλέως* *C.* sec. Furiam. *ἀχιλλῆος* sec. Victor. et apogr. Pariss.
V. 423. *ἄξεινον* Cod. *B.* *εὔξεινον* [Cod. *C.*] Aldus.
V. 424. *δεσποσύνοις* Marklandus. *δεσποσύνας* libri.
V. 427. *ἀμφὶ χαίτα* Cod. *B.* *ἀμφὶ χαίταν* [Cod. *C.*] et Aldus.
V. 429. *εἰλιχθεῖσα* Cod. *B.* *ἑλιχθεῖσα* [Cod. *C.*] Aldus. Nauckius ascripsit: Requiritur conspersa. Vide adnot. exeget.
V. 430. *θάνῃ* libri. *θάνοι* Seidlerus. Vide adnot. exeget.
V. 432. *ἥδιστ' ἂν τήνδ' ἀγγελίαν* libri. *ἥδιστ' ἂν δ' ἀγγ.* G. Hermannus.
V. 433. *δεξαίμεσθ'* Musurus. *δεξαίμεθ'* Codd. [*B*] *C.*

denda, sed diligentissime omnia persequutus esse, ut aequum erat eruditum Graecum facere.

V. 424 sqq. *εἴθ' εὐχαῖσι δεσποσύνοις κτέ.*] Conf. quae supra dixit Iphigenia v. 345 sqq.

V. 427 sqq. *ἀμφὶ χαίτᾳ δρόσον αἱματηρὰν εἰλιχθεῖσα*]. De *εἰλιχθεῖσα* participii vi ac potestate dubitaverunt interpretes, Kvíčala nuper ita defendit vocem, ut diceret, quoniam si quis conspergeretur aqua ista lustrali, quasi in orbem circumflueretur illa aqua, propterea hac voce usum esse Euripidem, in qua opinione ante Kvíčalam iam fuit Schoenius, qui comparavit v. 607. *ἀλλὰ χαίτην ἀμφὶ σὴν χερνίψομαι.*

V. 429. *λαιμοτόμῳ — χερί*] non quod ipsa caedat Iphigenia, sed quod qui eius manu aqua lustrali conspersus est, morti addictus est, quemadmodum illa aqua ipsa modo *δρόσος αἱματηρὰ* dicta erat, quod caedem certo adlatura esset.

V. 430. *θάνῃ*] Falso Seidlerus *θάνοι* scribendum esse putavit, quem sequuti sunt plerique grammatici. Recte vidit Kvíčala coniunctivum *θάνῃ* sic suum locum habere, si dicamus dici hoc ex mente chori, qui cupit ut hac ratione Helena moriatur poenam dominae solvens. Comparavit ipse Orest. 982 sqq. *μόλοιμι — — πέτραν — — ἵν' ἐν θρήνοισιν ἀναβοάσω γέροντι πατρὶ Ταντάλῳ κτέ.* et

ἥδιστ' ἂν τήνδ' ἀγγελίαν
δεξαίμεσθ', Ἑλλάδος ἐκ γᾶς
πλωτήρων εἴ τις ἔβα,
δουλείας ἐμέθεν
δειλαίας παυσίπονος·
καὶ γὰρ ὀνείρασι συμβαίην
δόμοις πόλει τε πατρῴᾳ,
τερπνῶν ὕμνων ἀπόλαυ-
ειν κοινὰν χάριν ὄλβῳ.

ἀλλ' οἵδε χέρας δεσμοῖς δίδυμοι

V. 437. *καὶ* om. Cod. *B.* Hinc Kirchhoffius, simul etiam metro prospiciens, proposuit hoc: *εἰ γὰρ ὀνείροισι συνείην.* G. Hermannus scripsit *καὶ γὰρ ὀνείροις ἐπιβαίην,* quem Schoenius sequutus est.

V. 438. *δόμοις* Codd. [*B*] *C. οἴκοις* Musurus.

V. 439. *ὕπνων* G. Hermannus, quem Kirchhoffius et Schoenius sequuti sunt. *ὕμνων* libri. Dein *ἀπόλαυσιν* Cod. *B. ἀπολαύειν* [Cod. *C.*] et Aldus.

V. 440. *ὄλβα* Cod. *B.*

V. 441—451. Iphigeniae tribuuntur in libris, choro continuavit Seidlerus.

V. 441. *δίδυμοι* Marklandus. *διδύμοις* libri.

Platonis apol. Socr. p. 28. D. H. Steph. *αὐτίκα — τεθναίην δίκην ἐπιθεὶς τῷ ἀδικοῦντι, ἵνα μὴ ἐνθάδε μένω καταγέλαστος.*

V. 432. *ἥδιστ' ἂν τήνδ' ἀγγελίαν*] Hoc loco adversativam particulam requisiverunt multi. Abesse non aegre dolebit is, qui superlativum *ἥδιστα* voce effert, quo modo certa oppositionis ratio nascetur. Ceterum *τήνδ'* in sequentibus respici in verbis *εἴ τις ἔβα* apparet.

V. 437. *καὶ γὰρ ὀνείρασι συμβαίην*] Versus nec metro nec sententiae satisfacere videtur. Kvíčala nuper scribi vult, de metro, ut videtur, non sollicitus: *εἰ γὰρ ὄνειροι συμβαῖεν,* hac quidem sententia: Utinam omnia evenirent, ut in patria mea cantu me oblectarem! De formula *συμβαίνει ὄνειρος* comparavit Aeschyli Pers. 803. *συμβαίνει γὰρ (τῶν θεσφάτων) οὐ τὰ μέν, τὰ δ' οὔ.* cl. Sophoclis Trachin. 1174. ed. Herm. Xenophontis Exped. Cyri III. 1, 10. *ἐκ τῶν συμβάντων μετὰ τὸ ὄναρ.* Sed incerta haec omnia.

V. 439. *τερπνῶν ὕμνων ἀπολαύειν κτέ.*] De constructione conf. Rost. gr. Gr. p. 533. ed. sept.

V. 441. sqq. iam quae chorum ducit mulier anapaestis suis spectatoribus adventum iuvenum Graecorum morti destinatorum denuntiat.

συνερεισθέντες χωροῦσι, νέον
πρόσφαγμα θεᾶς· σιγᾶτε, φίλαι.
τὰ γὰρ Ἑλλήνων ἀκροθίνια δὴ
ναοῖσι πέλας τάδε βαίνει·
οὐδ' ἀγγελίας ψευδεῖς ἔλακεν
βουφορβὸς ἀνήρ.
ὦ πότνι', εἴ σοι τάδ' ἀρεσκόντως
πόλις ἥδε τελεῖ, δέξαι θυσίας,
ἃς ὁ παρ' ἡμῖν νόμος οὐχ ὁσίας
Ἕλλησι διδοὺς ἀναφαίνει.

V. 443. *θεᾷ* Toupius append. ad. Theocr. p. 30. Vide infra adn. exeget.

V. 445. *ναοῖσι* libri. *ἐν ναοῖσι* Musurus.

V. 446. *ἔλακεν* Cod. *C.* *ἔλακε* Cod. *B.* *λάκε* Aldus, sine auctoritate.

V. 448. *ἀρεσκόντους* Cod. *B.* a pr. m.

V. 451. pro *διδοὺς* Kirchhoffius *δοθεὶς* proponit. At vide adnot. exeget.

V. 442 sq. *νέον πρόσφαγμα*] Etsi deinceps numero plurali dicitur *τὰ γὰρ Ἑλλήνων ἀκροθίνια κτέ.*, tamen rectissime hic singulari numero utitur, quia quamquam plures victimae sunt, tamen unum sacrificium est, quo ambo caeduntur.

V. 445. *τάδε βαίνει*] De pronomine demonstrativo aptius cum verbo suo coniungendo vide quae nuper dixi ad Orest. 34. p. 34 sq. ed. Goth.

V. 448. sq. *εἴ σοι τάδ' ἀρεσκόντως κτέ.*] Iure Euripides mulierem Graecam ita dicentem facit, ut subdubitet num grata haec sacrificia Dianae, quam usitata deorum appellatione *ὦ πότνια* designat, futura sint, unaque significet impia haec Graecis videri.

V. 451. *διδοὺς ἀναφαίνει*] Non simpliciter est praebet, ut visum erat Seidlero, sed est, ad verbum si reddimus: accipe victimas, quas non pias Graecis huius terrae mos se offerre ostendit, aut dicam magis Latine: quas huius terrae mos, ut res ipsa docet, non pias Graecis offert.

V. 452 sqq. iam Graeci adducuntur sacrificio destinati, quorum conspectu animus Iphigeniae misericordia ita commovetur, ut unde venerint quaerat. Hinc, quamquam primum hoc detrectat Orestes, colloquium inter Iphigeniam et Orestem nascitur, ita tamen ut Orestes nihil aliud de se confiteatur nisi se esse Argivum, de iis autem rebus, quae post bellum Troianum a Graecis gestae sint, Iphigeniae interroganti aperte singillatim respondeat. Ita denique etiam hoc rescivit Iphigenia, Orestem fratrem adhuc vivere. His rebus commota Iphigenia consilium capit Pyladem quidem Dianae immolandi, verum Argivum (Orestem), cuius nomen nescit, in patriam mittendi cum epistola ad Orestem fratrem perferenda. Orestes deprecatur hoc suadetque ut Py-

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

εἶεν.
τὰ τῆς θεοῦ μὲν πρῶτον ὡς καλῶς ἔχῃ
φροντιστέον μοι. μέθετε τῶν ξένων χέρας,
ὡς ὄντες ἱεροὶ μηκέτ' ὦσι δέσμιοι.
ναοῦ δ' ἔσω στείχοντες εὐτρεπίζετε
ἃ χρὴ 'πὶ τοῖς παροῦσι καὶ νομίζεται.
φεῦ·
τίς ἆρα μήτηρ ἡ τεκοῦσ' ὑμᾶς ποτε
πατήρ τ' ἀδελφή τ', εἰ γεγῶσα τυγχάνει,
οἵων στερεῖσα διπτύχων νεανιῶν
ἀνάδελφος ἔσται τὰς τύχας τίς οἶδ' ὅτῳ

V. 452. *ἔχῃ* Codd. *BC*. *ἔχοι* Aldus.
V. 455. *ναοῦ* Valckenarius ad Phoen. 454. *ναοὺς* libri.
V. 458. *τυγχάνει* Codd. *BC*. *τυγχάνοι* Aldus.
V. 459. *στερεῖσα* Scaliger. *στερηθεῖσα* libri.
V. 460. *οἶδ' ὅτῳ* Cod. *C*. *οἶδ' ὅτι* Cod. *B*.

ladem potius quam se mittat. Iphigenia autem domum intrat ut epistolam petat.

V. 453. *μέθετε τῶν ξένων χέρας*] Hoc dicit Iphigenia templi ministris, qui adduxerant Orestem et Pyladem.

V. 457. *τίς ἆρα μήτηρ κτέ.*] De *ἆρα* postposito, quod ad singulare enuntiati verbum pertinet, ut id efferat, quasi Latine hoc loco dicas: quae mater igitur etc. dixi uberius ad Devarium vol. II. p. 183 sqq., ubi huius quoque loci ratio habita est p. 183 sqq. Ceterum hi versus usque ad v. 460. mihi aliter intelligi posse non videntur nisi ita interpungas, ut v. denique 460. maior interpunctio ponatur. Sic si facimus, poëta putandus est hoc dicere voluisse Iphigeniam: Quae mater igitur, quae vos olim peperit, paterque sororque, si quae forte nata est, quali iuvenum pari privati erunt? Sed quom ad sororem Iphigeniae oratio pervenit, eius potissimum mentionem animo commota obtinuit et pro universa illa apodosi, quae omnes personas complecteretur, eam posuit, quae ad unam sororem pertineret. Hinc aliter finita est oratio, sed ita ut ex eis ipsis verbis, quae spectant ad sororem, tamen etiam illa supplere possis, quae ad duo illa nomina matris et patris, si plena esset oratio, pertinerent. Iam ipsa etiam Iphigenia sententiam magis universam ponit his verbis: *τὰς τύχας τίς οἶδ' ὅτῳ τοιαίδ' ἔσονται*, ut orationem iam rursus eo dirigat, unde erat digressa.

V. 460. *τίς οἶδ' ὅτῳ*] Non satis recte haec videtur iudicavisse Kvíčala, qui *ὅτι* scribi voluit. Nam eo, quod Seidlerus falso haec verba verterat, ipsa tamen verba perversa non sunt, quae si vere vertuntur, hanc habent sententiam ad h. l. maxime idoneam: Quis scit, aut, nemo scit cui talis

τοιαίδ' ἔσονται; πάντα γὰρ τὰ τῶν θεῶν
εἰς ἀφανὲς ἕρπει, κοὐδὲν οἶδ' οὐδεὶς κακόν·
ἡ γὰρ τύχη παρήγαγ' εἰς τὸ δυςμαθές.
πόθεν ποθ' ἥκετ', ὦ ταλαίπωροι ξένοι;
ὡς διὰ μακροῦ μὲν τήνδ' ἐπλεύσατε χθόνα,
μακρὸν δ' ἀπ' οἴκων χρόνον ἔσεσθ' ἀεὶ κάτω.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τί ταῦτ' ὀδύρει κἀπὶ τοῖς μέλλουσι νῷν

V. 462. *κακόν* libri. *βροτῶν* Kirchhoffius, *ἀπόν* Badhamus.
V. 467. *νὼ* Porsonus. *νῷν* libri. *νῷν λυπεῖ κακοῖσιν* Cobetus.
V. 469. 70. habet Stobaeus floril. VIII. 6. I. p. 196. *θανεῖν* libri cum Stobaeo. *κτανεῖν* Seidlerus.

fortuna accidat, id est, quisque nescit cui accidat, utrum sibi an alii. Itaque non excluditur ipse in *ὅτῳ* pronomine, sed tamen non unus intelligitur, quod per verbi vim plane fieri non potest.

V. 462. *κοὐδὲν οἶδ' οὐδεὶς κακόν*] Haec verba, si quis per se spectat, aptam sententiam habere non videntur, quamobrem de iis vehementer dubitatum est, sed verba tamen idoneam praebent sententiam, si ad id quod hominibus futurum esse videatur referas, quo esse referenda totus locus clare ostendit. Id recte Schoenius et Kvíčala nuper perspexerunt.

V. 406. *μακρὸν δ' — ἀεὶ κάτω*] Ut ei, quod ante erat dictum: *διὰ μακροῦ μέν*, simile quid opponeret, dixit Euripides hoc: *μακρὸν χρόνον*, de ista aeternitate, quae erit post mortem, neque veritus est eam rem deinceps aperte etiam indicare verbo *ἀεί*, quasi Latine dicas: longum tempus, id est, sempiternum tempus. Non tamen probo eam rationem, qua Schoenius nuper haec verba ita distinxit: *μακρὸν δ' ἀπ' οἴκων χρόνον ἔσεσθ' — ἀεὶ κάτω*, quae inaudita erat Graecis.

V. 467. sqq. *τί ταῦτ' ὀδύρει κἀπὶ τοῖς μέλλουσι νῷν κτέ.*] In his versibus librorum scripturam omnino obtinendam existimavi, quae habet sententiam aptissimam, quamquam aliquanto aliter mihi videtur explicandus hic totus locus esse atque usque adhuc explicatus est. In re et causa difficili singillatim omnia exponenda videntur. Ac primum quidem *νῷν*, ut scriptum est, in libris retinui. Neque enim ullo modo in his versibus mihi videtur oppositio inter Iphigeniam quaeri et Orestem eiusque socium, sed hoc simpliciter dicit Orestes: Quid haec lamentaris et super haec quae nobis impendent mala molesta es nempe nobis. *λυπεῖν* enim etiam aliis locis, ubi persona ad quam spectet facile intelligitur, sine accusativo suo ponitur, ut in Sophoclis Antigona 560. *ἄγαν γε λυπεῖς καὶ σὺ καὶ τὸ σὸν λέχος* et saepe alias. Iam veniamus ad reliqua.

V. 469. *οὔτοι σοφὸν νομίζω, ὃς ἂν μέλλων θανεῖν κτέ.*] In hoc et sequentibus ver-

κακοῖσι λυπεῖς, ἥτις εἶ ποτ', ὦ γύναι;
οὔτοι νομίζω σοφόν, ὃς ἂν μέλλων θανεῖν
οἴκτῳ τὸ δεῖμα τοὐλέθρου νικᾶν θέλῃ,
οὐχ ὅςτις Ἅιδην ἐγγὺς ὄντ' οἰκτίζεται
σωτηρίας ἄνελπις· ὡς δύ' ἐξ ἑνὸς
κακὼ συνάπτει, μωρίαν τ' ὀφλισκάνει
θνήσκει θ' ὁμοίως· τὴν τύχην δ' ἐᾶν χρεών.
ἡμᾶς δὲ μὴ θρήνει σύ· τὰς γὰρ ἐνθάδε
θυσίας ἐπιστάμεσθα καὶ γιγνώσκομεν.

V. 470. *θέλει* Cod. *B.* a sec. m.
V. 471. *οὐδ' ὅστις* G. Hermannus. *οὐχ ὅστις* Cod. *C.* Nihil enotatum est e Cod. *B.* *οὔθ' ὅστις* Aldus.
V. 472. *ἄνελπις* Brodaeus. *ἂν ἐλπὶς* Aldus et, ut videtur, libri.

sibus non duae sententiae inter se diversae proponi mihi videntur, sed una, quae tamen amplificatur eo, quod sententia eadem, quae erat proposita, alio quodam modo repetitur. Itaque ego et *θανεῖν* hoc versu retinui quod in libris est, et v. 471. *οὐχ ὅστις* scripsi cum libris, non *οὐδ' ὅστις.* Nunc hanc sententiam in his versibus habemus: Non sane sapientem existimo, qui quom est moriturus, lamentando terribile istud, quod habet interitus, vincere volt, non (eum sapientem existimo, *οὐ νομίζω σοφόν, ὅστις*) quicumque mortem praesentem lamentatur de salute desperans. In his verbis extrema quidem enuntiati pars novi nihil addit, sed amplificat tamen illud, quod superiore membro erat positum eo more modoque, quo etiam alias quum ceteri tragici tum Euripides loquutus est. Huic sententiae, quae una est nec coniuncta ex duabus, iam etiam respondent recte, quae deinceps ponuntur.

V. 472. *ὡς δύ' ἐξ ἑνὸς κτέ.*] Horum verborum iam facilis sententia est: Nam duo ille ex uno mala contrahit, et stultitiae crimen subit et moritur nihilo minus. De formula *μωρίαν ὀφλισκάνειν* conf. Sophoclis Antig. 456 sq. *σοὶ δ' εἰ δοκῶ νῦν μῶρα δρῶσα τυγχάνειν, Σχεδόν τι μώρῳ μωρίαν ὀφλισκάνω.* et quae ad eum locum adnotaverunt interpretes, tum quae ego adnotavi ad Alc. 1093. p. 134. ed. Goth. alt. De forma autem orationis ipsa conf. Alc. 70 sq. *κοὔθ' ἡ παρ' ἡμῶν σοι γενήσεται χάρις, Δράσεις θ' ὁμοίως ταῦτ' ἀπεχθήσει τ' ἐμοί.* Postquam sic suam rem egerat, iam versu sequenti Orestes etiam ad Iphigeniam respicit.

V. 475. *ἡμᾶς δὲ μὴ θρήνει σύ*] Nos vero noli miserari, quibus verbis ad v. 476. *τί ταῦτ' ὀδύρει κτέ.* respicit deprecaturque commiserationem Iphigeniae eo, quod sibi non ignotum esse dicit quae in hac terra fiant advenarum sacrificia. Sic igitur credo totum locum inde a v. 467. usque ad v. 476. a nobis ita explicatum, ut nihil obscuri manere videatur.

V. 476. *ἐπιστάμεσθα καὶ γιγνώσκομεν*] Marklandus de copia verborum inter se tamen

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

πότερος ἄρ' ὑμῶν ἐνθάδ' ὠνομασμένος
Πυλάδης κέκληται; τόδε μαθεῖν πρῶτον θέλω.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὅδ', εἴ τι δή σοι τοῦτ' ἐν ἡδονῇ μαθεῖν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ποίας πολίτης πατρίδος Ἕλληνος γεγώς;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τί δ' ἂν μαθοῦσα τόδε πλέον λάβοις, γύναι;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

πότερον ἀδελφὼ μητρός ἐστον ἐκ μιᾶς;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

φιλότητί γ', ἐσμὲν δ' οὐ κασιγνήτω, γύναι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

σοὶ δ' ὄνομα ποῖον ἔθεθ' ὁ γεννήσας πατήρ;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τὸ μὲν δίκαιον δυςτυχεῖς καλοίμεθ' ἄν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οὐ τοῦτ' ἐρωτῶ· τοῦτο μὲν δὸς τῇ τύχῃ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἀνώνυμοι θανόντες οὐ γελῴμεθ' ἄν.

V. 479. ὅδ' ἔστι Cod. B. ὅδ' εἴτι Cod. C.
V. 483. ἐσμὲν δ' Codd. [B] C. δ' om. Aldus. Nauckius suspicatur: φιλότητί γ' ἐσμέν, οὐ κασιγνήτω φύσει.
V. 488. φθονεῖς Cod. C. φρονεῖς [Cod. B.]

differentium comparavit Hippol. 380. τὰ χρήστ' ἐπιστάμεσθα καὶ γιγνώσκομεν., quasi nostra lingua dicas: Wir wissen und erkennen es. et Plauti mil. gl. II. 5, 42. (452.) neque vos, qui homines sitis, novi neque scio.

V. 477. ὠνομασμένος] quod sic nominatus est, aut dicam nominatim. Armentarius enim eius nomen narraverat supra v. 276. et v. 312. De voce πότερος ἄρα vide ad Devarium vol. II. p. 177.

V. 479. ἐν ἡδονῇ] id est, ἡδύ. Vide Herodoti VII. 15.

V. 480. πατρίδος Ἕλληνος] Vide ad v. 332.

V. 484. ὁ γεννήσας πατήρ] conf. ad v. 351.

V. 485. τὸ μὲν δίκαιον] „Si iustam seu veram rei rationem spectes." SEIDLERUS. Conf. Rost. gr. Gr. §. 98. 3. B. adn. 6. et 7. p. 434. ed. sept. De sententia conf. Plauti Pers. IV. 4. 94. sq. (646 sq.) DORD. Quis fuit? dic nomen. VIRG. Quid illum miserum memorem qui fuit? Nunc et illum Miserum et me Miseram aequomst nominarier. et

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τί δὲ φθονεῖς τοῦτ'; ἢ φρονεῖς οὕτω μέγα;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τὸ σῶμα θύσεις τοὐμόν, οὐχὶ τοὔνομα.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οὐδ' ἂν πόλιν φράσειας ἥτις ἐστί σοι;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ζητεῖς γὰρ οὐδὲν κέρδος, ὡς θανουμένῳ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

χάριν δὲ δοῦναι τήνδε κωλύει τί σε;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τὸ κλεινὸν Ἄργος πατρίδ' ἐμὴν ἐπεύχομαι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

πρὸς θεῶν ἀληθῶς, ὦ ξέν', εἶ κεῖθεν γεγώς;

ΟΡΕΣΤΗΣ

ἐκ τῶν Μυκηνῶν, αἵ ποτ' ἦσαν ὄλβιαι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

φυγὰς δ' ἀπῆρας πατρίδος, ἢ ποίᾳ τύχῃ;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

φεύγω τρόπον γε δή τιν' οὐχ ἑκὼν ἑκών.

V. 490. *σοι*] *σή* suspicatur Nauckius.
V. 494. *εἶ κεῖθεν* Codd. [*B*] *C. ἐκεῖθεν* Aldus.
V. 495. post *Μυκηνῶν* addidit *γ'* editor Cantabrigiensis.
V. 496. *δ'* post *φυγὰς* addidit Scaliger, om. libri.
V. 499. *ὥς γ'* G. Hermannus.

Horat. epist. I. 7, 92 sq. Pol me Miserum, patrone, vocares, Si velles, inquit, verum mihi ponere nomen!

V. 486. *τοῦτο μὲν*] *τὸ δυστυχεῖς εἶναι.*

V. 491. *ζητεῖς γὰρ οὐδὲν κέρδος*] Est usitata Graecorum et Latinorum dicendi ratio: *Ὃ ζητεῖς, οὐδὲν κέρδος (ἐμοί), ὡς θανουμένῳ.*

V. 495. *ἐκ τῶν Μυκηνῶν*] Quoniam *Ἄργος* latius dicebatur civitas Argiva, iam Orestes eam ipsam urbem Argivae terrae nominat, unde se ortum esse ait. Mycenae enim ab Argorum urbe L tantum stadia aberant.

V. 497. *φεύγω τρόπον γε δή τιν' οὐχ ἑκὼν ἑκών*] Invitus fugit patriam, quod oraculo Apollinis motus matrem interfecerat, voluntate autem sua, quod culpa commissa liberari voluit. Ceterum Aristophanes iam subtiliorem disputandi rationem Euripideam elusit, ut in Acharn. 395 sqq. *ΔΙΚ. ἔνδον ἔστ' Εὐριπίδης; ΚΗΦ. Οὐκ ἔνδον ἔνδον ἐστίν, εἰ γνώμην ἔχεις. ΔΙΚ. Πῶς ἔνδον, εἶτ' οὐκ ἔνδον; ΚΗΦ. Ὀρθῶς, ὦ γέρον. ὁ νοῦς μὲν*

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἆρ' ἄν τί μοι φράσειας ὧν ἐγὼ θέλω;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὡς ἐν παρέργῳ τῆς ἐμῆς δυςπραξίας.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

καὶ μὴν ποθεινός γ' ἦλθες ἐξ Ἄργους μολών.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

οὔκουν ἐμαυτῷ γ'· εἰ δὲ σοί, σὺ τοῦτ' ἐροῦ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Τροίαν ἴσως οἶσθ', ἧς ἁπανταχοῦ λόγος.

V. 501. σὺ τοῦτ' ἐροῦ Klotzius. σὺ τοῦτ' ἔρα libri.

ἔξω· ξυλλέγων ἐπύλλια Οὐκ ἔνδον, αὐτὸς δ' ἔνδον ἀναβάδην ποιεῖ Τραγῳδίαν. ΔΙΚ. ὦ τρισμακάρι' Εὐριπίδη, Ὅθ' ὁ δοῦλος οὑτωσὶ σοφῶς ὑποκρίνεται. vide quae Berglerus ad h. l. adnotavit et de Euripide conf. Orest. 904. Ἀργεῖος οὐκ Ἀργεῖος. Alcest. ἔστιν δὲ κοὐκέτ' ἔστιν. Helen. 138. τεθνᾶσι κοὐ τεθνᾶσι.

V. 499. ὡς ἐν παρέργῳ τῆς ἐμῆς δυςπραξίας] „Sententia est: Videris hoc postulare tamquam in accessionem calamitatis meae. Nos: Wohl gleichsam zur Zugabe zu meinem Unglück. Dicit hoc Orestes non sine acerbitate quadam, quod non simpliciter sacerdos immolari se iubeat, sed hac occasione simul utatur ad aliena quaedam sciscitanda. Conf. Orest. 609. πάρεργον αὐτῷ θήσομαι πόνων. Herc. fur. 1340. πάρεργα γὰρ τάδ' ἔστ' ἐμῶν κακῶν." SEIDLERUS.

Acute Kvíčala perspexit Seidleri rationem huius loci explicandi unice esse veram, qua quidem Orestes aversatur potius quam probat Iphigeniae curiositatem. Id sentiens iam dicit Iphigenia:

V. 500. καὶ μὴν ποθεινός γ' ἦλθες κτέ.] Ea verba fere hanc sententiam habent: Tu repudias curiositatem meam, sed ego tamen diuturno desiderio tenebar haec ex Argivo aliquo sciscitandi.

V. 501. οὔκουν ἐμαυτῷ γ'· εἰ δὲ σοί, σὺ τοῦτ' ἐροῦ] Non mihi quidem me huc venire gratum fuit: sin tibi, tu hoc sciscitare. His verbis Orestes pro eo, in quo ipse est statu, recte denegat sibi gratum esse se huc venisse, sed tamen iam concedit Iphigeniae, ut, de quo ipsa v. 498. ἆρ' ἄν τί μοι φράσειας ὧν ἐγὼ θέλω; significaverat se sciscitari ex eo velle, id iam de se interroget. Et revera Iphigenia v. 502. ad id accedit, de quo quaerere ex Oreste voluit, et qui eam iusserat interrogare (ἐροῦ) sedulo respondet. Et de coniectura mea, qua ἐροῦ, id quod olim in libris scriptum fuit ἔρα, pro ἔρα posui, dubitari mihi posse non videtur. ἐρῶ et ἐρᾷ confusa etiam infra sunt v. 1012. Dubitatum est de accentu vocis, et nunc quidem vulgo scribunt ἐρέσθαι, ἐροῦ et quae sunt eiusmodi, ut ipsi in Orest. 763.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὡς μήποτ᾽ ὤφελόν γε μηδ᾽ ἰδὼν ὄναρ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

φασίν νιν οὐκέτ᾽ οὖσαν οἴχεσθαι δορί.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἔστιν γὰρ οὕτως οὐδ᾽ ἄκραντ᾽ ἠκούσατε.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Ἑλένη δ᾽ ἀφῖκται δῶμα Μενέλεω πάλιν;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἥκει, κακῶς γ᾽ ἐλθοῦσα τῶν ἐμῶν τινι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

καὶ ποῦ ᾽στι; κἀμοὶ γάρ τι προὐφείλει κακόν.

scripsimus: κἀμὲ νῦν ἔρου τί πάσχω. V. Rost. gr. Gr. §. 84. p. 284. ed. sept. Quamquam, si auctoritatem optimorum grammaticorum sequimur, ἔρεσθαι potius et ἔρου quam ἐρέσθαι et ἐροῦ scribendum esse videtur. Nam quamquam Etymol. Gudian. s. v. πυθέσθαι probat ἐρέσθαι, tamen Herodianus in Schol. Venet. Il. XVI. 47. ἔρεσθαι (ἔρου) scribendum esse adseverat, quem sequendum esse iure mihi videtur existimavisse K. Lehrs de Aristarchi studiis Homericis p. 263 sq. conf. etiam C. Goettling in libro de doctrina universa accentus Graecae linguae (Allgem. Lehre vom Accent der griech. Sprache) p. 58., qui certe de forma ἔρεσθαι non denegandum putavit. Interea ego vulgatam scriptionem sequutus sum.

V. 502. Τροίαν ἴσως — λόγος] Haec verba ita ponit Iphigenia, ut ex Oreste audire velit utrumne noverit Troiam necne, itaque hoc genus loquendi ad interrogativum accedit. Recte mihi tamen illi fecisse videntur, qui interrogandi signum omiserunt, quamquam, etiam si recte et εἰρωνικῶς, tamen vere respondet Orestes. Eadem causa est v. 504. Nam etiam ibi elicitur ex Oreste responsum.

V. 505. οὐδ᾽ ἄκραντ᾽ ἠκούσατε] et revera facta sunt quae audistis. Conf. Bacch. 1223 sq. τὴν δ᾽ εἰπέ τίς μοι δεῦρο βακχείῳ ποδὶ Στείχειν Ἀγαύην, οὐδ᾽ ἄκραντ᾽ ἠκούσαμεν.

V. 507. κακῶς γ᾽ ἐλθοῦσα τῶν ἐμῶν τινι] Aenigmatice loquutus est, ut ipse rursus infra v. 533. τέθνηχ᾽ ὁ τλήμων, πρὸς δ᾽ ἀπώλεσέν τινα. et in Sophoclis Antig. 728. Haemon: ἥδ᾽ οὖν θανεῖται καὶ θανοῦσ᾽ ὀλεῖ τινα. Ut ibi Haemon, sic hic etiam Orestes se dicit. Falso existimaverunt Bothius et Schoenius ab Oreste intelligi Agamemnonem. Nam octavo demum anno post Agamemnonis caedem Troia rediit Menelaus cum Helena. Vide Homeri Odyss. III. 303 sqq. et quae diximus nuper in prooemio Orest. p. 8. ed. Goth.

V. 508. κἀμοὶ γάρ τι προὐφείλει κακόν] προοφείλει dicit de se, quod priore quidem tempore haec culpa ab Helena contracta erat Aulide.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Σπάρτῃ ξυνοικεῖ τῷ πάρος ξυνευνέτῃ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὦ μῖσος εἰς Ἕλληνας, οὐκ ἐμοὶ μόνῃ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἀπέλαυσα κἀγὼ δή τι τῶν κείνης γάμων.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

νόστος δ' Ἀχαιῶν ἐγένεθ', ὡς κηρύσσεται;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὡς πάνθ' ἅπαξ με συλλαβοῦσ' ἀνιστορεῖς.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

πρὶν γὰρ θανεῖν σε, τοῦδ' ἐπαυρέσθαι θέλω.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἔλεγχ', ἐπειδὴ τοῦδ' ἐρᾷς· λέξω δ' ἐγώ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Κάλχας τις ἦλθε μάντις ἐκ Τροίας πάλιν;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὄλωλεν, ὡς ἦν ἐν Μυκηναίοις λόγος.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὦ πότνι', ὡς εὖ. τί γὰρ ὁ Λαέρτου γόνος;

V. 512. ὡς σκηρύσσεται Cod. *B.*
V. 517. ὧς γ' ἦν Lentingius ad Med. p. 70.
V. 518. ὡς εὖ. τί γάρ Musgravius. ὡς ἔστι γάρ libri. Mox ὁ om. Cod. *C.*, si fides est apogr. Pariss.
V. 520. Diphilus synor. fr. I. 9. εἰς πάτραν μόλοι.
V. 523. ἄλλως δὲ Cod. *B.* om. δὲ [Cod. *C.*] et Aldus. ἔγημ' ἐν Marklandus. ἔγημεν libri.

V. 510. ὦ μῖσος εἰς Ἕλληνας] De forma orationis vide Med. 1323. et Heracl. 52. et quae ad ll. cc. adnotavimus ego et Pflugkius.

V. 511. ἀπέλαυσα κἀγὼ δή τι] Acerbe loquitur: Ego quoque iam aliquid gustavi ex istius nuptiis.

V. 515. ἐπειδὴ τοῦδ' ἐρᾷς] Quoniam hoc ardenter concupiscis, id est: weil du dich darauf begierst. Aptissimum ad h. l. hoc est, quod erat ineptum v. 501.

V. 516. Κάλχας τις] Cautissime sciscitatur Iphigenia, ne quid Orestes suspicetur Calchantis personam cum ipsa aliquid commune habuisse. Vide infra 530. Ἀτρέως ἐλέγετο δή τις Ἀγαμέμνων ἄναξ.

V. 517. ὡς ἦν ἐν Μυκηναίοις λόγος] Negat Orestes se de Calchantis interitu quidquam praeter auditum scire, quoniam Calchantis mors varie tradebatur. Plerique eum in

ΟΡΕΣΤΗΣ.

οὔπω νενόστηκ' οἶκον, ἔστι δ', ὡς λόγος.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὄλοιτο, νόστου μήποτ' εἰς πάτραν τυχών.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

μηδὲν κατεύχου· πάντα τἀκείνου νοσεῖ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Θέτιδος δ' ὁ τῆς Νηρῆδος ἔστι παῖς ἔτι;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

οὐκ ἔστιν ἄλλως λέκτρ' ἔγημ' ἐν Αὐλίδι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

δόλια γάρ, ὥς γέ φασιν οἱ πεπονθότες.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τίς εἶ ποθ'; ὡς εὖ πυνθάνει τἀφ' Ἑλλάδος.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἐκεῖθέν εἰμι· παῖς ἔτ' οὖσ' ἀπωλόμην.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὀρθῶς ποθεῖς ἄρ' εἰδέναι τἀκεῖ, γύναι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τί δ' ὁ στρατηγός, ὃν λέγουσ' εὐδαιμονεῖν;

V. 524. *ὡς φασιν* Cod. *B.* *ὥς γέ φασιν* [Cod. *C.*] et Aldus. Nauckius de coniectura sua scripsit: *ὡς ἴσασιν.* Non male. Sed vulgata tamen, si sententiam spectamus, aptior videtur.

V. 526. *παῖς δ' ἔτ'* G. Hermannus. Dein *ἀπωχόμην* de Badhami coniectura Nauckius. *ἀπωλόμην* libri. Vide adnot. exeget. ad v. 1333.

Clario Apollinis nemore prope Colophonem a Mopso vaticinio superatum, quum pedestri itinere cum Amphilocho, Podalirio aliisque Troia in Graeciam rediret, perisse aiunt. Vide Strabonem XIV. 1, 27. p. 642 sq. cl. ib. 4, 3. p. 668. Tzetzen ad Lycophr. 427. Conon. narr. 6.

V. 518. *τί γὰρ ὁ Λαέρτου γόνος;*] Conf. infra v. 528.

V. 519. *ὡς λόγος*] De hac usitatissima etiam apud solutae orationis scriptores ellipsi conf. quae dixi ad Luciani Gall. s. somn. §. 5. p. 24 sq. Vide etiam v. 502.

V. 521. *πάντα τἀκείνου νοσεῖ*] Domum Ulixis pessumdari eiusque rem familiarem insolentia procorum comedi dicit.

V. 524. *ὥς γε φασὶν οἱ πεπονθότες*] Quamquam hac ipsa formula Iphigenia dissimulare studet se accurate scire Graecorum res, tamen etiam sic Orestes intelligit admodum perite illam de his rebus existi-

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τίς; οὐ γὰρ ὅν γ' ἐγᾦδα τῶν εὐδαιμόνων.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Ἀτρέως ἐλέγετο δή τις Ἀγαμέμνων ἄναξ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

οὐκ οἶδ' · ἄπελθε τοῦ λόγου τούτου, γύναι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

μὴ πρὸς θεῶν, ἀλλ' εἴφ', ἵν' εὐφρανθῶ, ξένε.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τέθνηχ' ὁ τλήμων, πρὸς δ' ἀπώλεσέν τινα.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τέθνηκε; ποίᾳ συμφορᾷ; τάλαιν' ἐγώ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τί δ' ἐστέναξας τοῦτο; μῶν προςῆκέ σοι;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τὸν ὄλβον αὐτοῦ τὸν πάροιθ' ἀναστένω.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

δεινῶς γὰρ ἐκ γυναικὸς οἴχεται σφαγείς.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὢ πανδάκρυτος ἡ κτανοῦσα χὠ θανών.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

παῦσαί νυν ἤδη μηδ' ἐρωτήσῃς πέρα.

V. 529. *εὐδαιμόνων ἐστι* Cod. *C.*
V. 532. *εἴπ'* Cod. *B.*
V. 537. *δεινῶς* Cod. *C. δεινὸς* Cod. *B.*
V. 538. *θανών* Cod. *C. κτανών* Cod. *B.*
V. 539. *ἐρωτήσεις* Cod. *C.*

mare illam, ut denique etiam fateatur Iphigenia se Argis natam esse.

V. 529. *οὐ γὰρ ὅν γ' ἐγᾦδα τῶν εὐδαιμόνων*] Intellige verbum substantivum *ἐστίν*.

V. 533. *πρὸς δ' ἀπώλεσέν τινα*] Se dicit. Conf. supra ad v. 507.

V. 543. *τήνδε τιμωρούμενος*] Recte illi iudicaverunt, qui *τήνδε* oppositionis causa ad antecedens *πατρὸς θανόντος* appositum esse existimaverunt. Pronomen enim *ὅδε*, quod praesentem significat, directo opponitur mortuo. Conf. Sophoclis Antig. 554. *ἀλλ' ἥδε μέντοι μὴ λέγ'· οὐ γὰρ ἔστ' ἔτι.*

V. 544. *ὡς εὖ κακὸν δίκαιον εἰςεπράξατο*] Id est, quam belle malam vindictam exegit. *κακὸν* opponit voci *εὖ* antithesi Graecis admo-

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τοσόνδε γ', εἰ ζῇ τοῦ ταλαιπώρου δάμαρ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

οὐκ ἔστι· παῖς νιν, ὃν ἔτεχ', οὗτος ὤλεσεν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὦ συνταραχθεὶς οἶκος. ὡς τί δὴ θέλων;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

πατρὸς θανόντος τήνδε τιμωρούμενος.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

φεῦ.
ὡς εὖ κακὸν δίκαιον εἰςεπράξατο.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἀλλ' οὐ τὰ πρὸς θεῶν εὐτυχεῖ δίκαιος ὤν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

λείπει δ' ἐν οἴκοις ἄλλον Ἀγαμέμνων γόνον;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

λέλοιπεν Ἠλέκτραν γε παρθένον μίαν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τί δέ, σφαγείσης θυγατρὸς ἔστι τις λόγος;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

οὐδείς γε, πλὴν θανοῦσαν οὐχ ὁρᾶν φάος.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τάλαιν' ἐκείνη χὠ κτανὼν αὐτὴν πατήρ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

κακῆς γυναικὸς χάριν ἄχαριν ἀπώλετο.

V. 541. *παῖς* Cod. *C*. *πῶς* Cod. *B*.
V. 543. *αἷμα τιμωρούμενος* Elmsleius, sine idonea causa. Vide adnot. exeget.
V. 551. *ἀπώνατο* dubitans Nauckius proponit.

dum usitata, *δίκαιον* autem *κακὸν* dicitur, quod triste ipsi qui exegit est. De formula *δίκαιον εἰςπράττεσθαι* contulit G. Hermannus Aesch. Agam. 819. *Πρῶτον μὲν Ἄργος καὶ θεοὺς ἐγχωρίους Δίκη προςειπεῖν, τοὺς ἐμοὶ μεταιτίους Νόστου δικαίων θ' ὧν ἐπραξάμην πόλιν Πριάμου.*

V. 545. *ἀλλ' οὐ τὰ πρὸς θεῶν εὐτυχεῖ δίκαιος ὤν*] Iphigenia, ut haec verba collocata sunt, ita intelligere debebat: At non felix est per deos, etiam si iustus sit. Orestes autem, qui sciebat se deorum iudicio culpa absolutum esse, qua de re ipse refert infra inde a v. 912., hoc dixit: At tamen, quamquam ab dis crimine absolutus, infelix est.

V. 551. *χάριν ἄχαριν*

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὁ τοῦ θανόντος δ' ἔστι παῖς Ἄργει πατρός;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἔστ', ἄθλιός γε, κοὐδαμοῦ καὶ πανταχοῦ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ψευδεῖς ὄνειροι, χαίρετ'· οὐδὲν ἦτ' ἄρα.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

οὐδ' οἱ σοφοί γε δαίμονες κεκλημένοι
πτηνῶν ὀνείρων εἰσὶν ἀψευδέστεροι.
πολὺς ταραγμὸς ἔν τε τοῖς θείοις ἔνι
κἀν τοῖς βροτείοις· ἓν δὲ λυπεῖται μόνον,
ὅτ' οὐκ ἄφρων ὢν μάντεων πεισθεὶς λόγοις
ὄλωλεν ὡς ὄλωλε τοῖσιν εἰδόσιν.

V. 553. ἔστιν Cod. *B*.
V. 554. habent Plutarchus de prof. in virt. p. 75. Clemens Alex. protr. p. 28.
V. 555—560. Heathius Oresti continuavit itaque habere videtur Cod. *B*. Aldus Iphigeniae dedit. In Cod. *C*. sec. apogr. Pariss. V. 555. 56. Iphigeniae tribuuntur, ceteri Oresti.
V. 555. οὐδ' G. Hermannus nec quidquam discrepantiae adnotatum est e Cod. *B*. οὔθ' Aldus et [Cod. *C*.].
V. 557. θείοις Barnesius. θεοῖς libri.
V. 558. λυπεῖται Cod. *B*. λείπεται Cod. *C*. sec. Furiam, λυπεῖται sec. Victorium, λυπεῖται apogr. Paris. duo, λείπεται ter-

ἀπώλετο] Recte haec iam Seidlerus explicavit ob causam, quae causa esse non debebat, quae prava erat causa. Potes adlitterationem, de qua aliquoties iam dixi, Latine sic imitari: in ingratam gratiam malae mulieris. Etenim ille accusativus, χάριν, qui saepe adverbii aut etiam praepositionis loco est, non solum pronomen possessivum, ἐμήν, σήν adiunctum habet, sed interdum etiam vera adiectiva, veluti in Sophoclis Ai. 176. ἤ πού τινος νίκας ἀκάρπωτον χάριν, ad quem locum vide quae Hermannus adnotavit huius quoque loci non immemor p. 30. ed. tert.

V. 553. κοὐδαμοῦ καὶ πανταχοῦ] Formula, ut videtur, vitae cotidianae, quam etiam nos habemus, nisi quod inverso ordine dicimus: überall und nirgends.

V. 555. οὐδ' οἱ σοφοί γε κτέ.] Haec recte Oresti restituta sunt, qui in mente habet oraculum Apollinis, quo ipse se putat iam esse in perniciem adductum.

V. 556. πτηνῶν ὀνείρων] „Phot. Lex. p. 611, 17. et Suid.: τυφλῶν ὀνείρων· ἤτοι τῶν ἀπατηλῶν — ἢ ὅτι μύουσι προςδιαλέγονται. cf. Diogenian. 8, 26. Etym. M. p. 772, 25. Hinc correxerunt locum Hesychii vol. II. p. 437: τύφλων ὁ ἥρων. Fortasse respicitur Eur. Iph. T. 571. ubi πτηνῶν ὀνείρων libri.“ NAUCKIUS in Tragicor. Graecor. fragm.

ΧΟΡΟΣ.

φεῦ φεῦ· τί δ' ἡμεῖς οἵ τ' ἐμοὶ γεννήτορες;
ἆρ' εἰσίν; ἆρ' οὐκ εἰσί; τίς φράσειεν ἄν;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἀκούσατ'· εἰς γὰρ δή τιν' ἥκομεν λόγον,
ὑμῖν τ' ὄνησιν, ὦ ξένοι, σπεύδουσ' ἅμα
κἀμοί. τὸ δ' εὖ μάλιστα γ' οὕτω γίγνεται,
εἰ πᾶσι ταὐτὸν πρᾶγμ' ἀρεσκόντως ἔχει.
θέλοις ἄν, εἰ σώσαιμί σ', ἀγγεῖλαί τί μοι
πρὸς Ἄργος ἐλθὼν τοῖς ἐμοῖς ἐκεῖ φίλοις,
δέλτον τ' ἐνεγκεῖν, ἥν τις οἰκτείρας ἐμὲ

tium, unde Musurus recepit. Post hunc versum Kirchhoffio nonnulla deesse visa sunt.

V. 561. τί δ' ἡμεῖς οἵ τ' ἐμοὶ γεννήτορες Cod. B. τί δ' ἡμεῖς οἱ (τ' ἐμοὶ add. m. sec.) γεννήτορες Cod. B. τί δ' ἡμῶν εἰσιν οἱ γεννήτορες sine idonea causa Nauckius.

αἷς

V. 564. σπεύδουσ' Musgravius. σπουδῆς Cod. B. σπουδῆς Cod. C. sec. Victor. et apogr. Pariss., unde σπουδαῖς receperat Musurus.

V. 565. τὸ δ' Marklandus. τόδ' libri, ut videtur. Dein μάλιστα τοῦτο de sua coniectura Nauckius scripsit, quod non accipio.

V. 566. ἔχει Codd. [B] C. ἔχοι Aldus.

V. 567. θέλεις Codd. [B] C. θέλοις Portus.

p. 693. De coniectura Nauckii, quamvis acuta sit, dubitari tamen propterea potest, quod Euripides πτανὸν ὄνειρον habet in Phoen. 1549., ad quem locum vide quae adnotavi p. 227. ed. Goth.

V. 558. ἓν δὲ λυπεῖται μόνον κτέ.] Sententia haec est: Hoc unum aegre fert vel dicam hac una re aegrimonia adficitur (nempe Orestes, de quo usque adhuc erat dictum), quando quidem, quom insanus non esset, oboediens vatum praeceptis periit, ut periit iis, qui sciunt.

V. 560. ὄλωλεν ὡς ὄλωλε] Usitatissima formula, si id, quod in animo habemus, amplius persequi nolumus. cf. Troad. 627. ὄλωλεν ὡς ὄλωλεν. et quae Marklandus habet ad Iphig. Aul. 649. p. 43. ed. Lips. Blomfield. in gloss. Aesch. Agam. 66. p. 150 sq. ed. Lips. Luciani Gall. s. somn. §. 3. ἀφεθέντα δὲ ὡς ἀφείθη τὸν Ἄρη ἀγανακτῆσαι κτέ. et quae ad h. l. adnotavi p. 19. tum quae nuper dixi ad Orest. 78 sq. p. 49 sq. ed. Goth.

Ibid. τοῖσιν εἰδόσιν] Contulerunt interpretes Rhes. 975. σεμνὸς τοῖσιν εἰδόσιν θεός. Aristophanis Nub. 1243. καὶ Ζεὺς γελοῖος ὀμνύμενος τοῖς εἰδόσιν.

V. 564. σπεύδουσ' ἅμα] Vide ad v. 339 sq.

V. 569 sq. ἥν τις οἰκτείρας ἐμὲ ἔγραψεν αἰχμ.]

ἔγραψεν αἰχμάλωτος, οὐχὶ τὴν ἐμὴν
φονέα νομίζων χεῖρα, τοῦ νόμου δ' ὕπο
θνήσκειν γε, τῆς θεοῦ τάδε δίκαι' ἡγουμένης;
οὐδένα γὰρ εἶχον ὅςτις ἀγγεῖλαι μολὼν
εἰς Ἄργος αὖθις τὰς ἐμὰς ἐπιστολὰς
πέμψειε σωθεὶς τῶν ἐμῶν φίλων τινί.
σὺ δ' εἶ γάρ, ὡς ἔοικας, οὔτε δυςγενὴς
καὶ τὰς Μυκήνας οἶσθα χοὓς κἀγὼ θέλω,
σώθητι καὶ σὺ μισθὸν οὐκ αἰσχρὸν λαβὼν
κούφων ἕκατι γραμμάτων σωτηρίαν.

V. 572. *θνήσκειν σφε* Marklandus, quem G. Hermannus et A. Nauckius sequuti sunt. *θνήσκειν γε* libri. Tum *τάδε* Piersonus Veris. p. 65. *ταῦτα* libri.

V. 573. *ἀγγείλας* G. Hermannus. *ἀγγεῖλαι* Portus.

V. 574. *οὐδ' ὅς* pro *αὖθις* dubitans Nauckius proponit. *τάς τ' ἐμὰς* Elmsleius.

νὶ
V. 575. *τινὸς* Codd. *BC*.

V. 576. *δυσγενὴς* Cod. *C*. *δυσμενὴς* Cod. *B*.

V. 577. *οἶσθα* Codd. *BC*. *ᾔσθα* Aldus. Kirchhoffius suspicatur: *οἶσθα γ' ὥςτε μ' ὠφελεῖν*, Nauckius: *χοὓς ἐγὼ φιλῶ*, Badhamus: *δοὺς ἁγὼ θέλω*.

„Quum scribarum opera, qui, exercitati scribendo, rectius exararent figuras litterarum, uti consueverint veteres, Iphigeniam quoque per alienam manum litteras dedisse finxit poëta, praesertim quum eo invento sic uti posset, ut istius captivi exemplo ad similem misericordiam moveretur Orestes, intelligeretque, si comes suus mactaretur, non id crudelitate sacerdotis, sed moris severa necessitate fieri." G. HERMANNUS. Schoenius auctore Beckero Chariclis vol. I. p. 57. Graecas mulieres artem scribendi raro didicisse etiam posteriore tempore contendit ideoque spectatoribus nullo modo hoc potuisse offensioni esse, quod Iphigenia non manu sua scripsisset epistolam.

V. 571. *φονέα νομίζων χέρα*] De voce *φονέα χέρα* conf. Med. 360. *χθόνα σωτῆρα κακῶν* et quae ad eum locum adnotata sunt a Pflugkio p. 47. ed. Goth. alt.

V. 571 sq. *τοῦ νόμου δ' ὕπο θνήσκειν γε*] *Γὲ* particula omnem verborum ambitum effert, veluti in Aristophanis Pluto v. 21. *οὐ γάρ με τυπτήσεις στέφανον ἔχοντά γε*. Iphig. Aul. 746 sq. *ὅμως δὲ σὺν Κάλχαντι τῷ θυηπόλῳ Τὸ τῆς θεοῦ φίλον γ', ἐμοὶ δ' οὐκ εὐτυχές κτἑ.* Vide Hartungium de partic. Gr. ling. vol. I. p. 414. et me ad Devarium vol. II. p. 323 sq., ubi huius quoque loci habita ratio est p. 324. Vide infra v. 881.

V. 573 sqq. *οὐδένα γὰρ εἶχον ὅςτις ἀγγεῖλαι μολὼν κτἑ.*] In loco difficili atque admodum incerto reliqui eam quae in libris est scripturam, quae tamen aliquo modo explicari posse videtur: Neminem enim habebam, qui quum

οὗτος δ', ἐπείπερ πόλις ἀναγκάζει τάδε,
θεᾷ γενέσθω θῦμα χωρισθεὶς σέθεν.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

καλῶς ἔλεξας τἆλλα πλὴν ἕν, ὦ ξένη·
τὸ γὰρ σφαγῆναι τόνδ' ἐμοὶ βάρος μέγα.
ὁ ναυστολῶν γάρ εἰμ' ἐγὼ τὰς συμφοράς,
οὗτος δὲ συμπλεῖ τῶν ἐμῶν μόχθων χάριν.
οὔκουν δίκαιον ἐπ' ὀλέθρῳ τῷ τοῦδ' ἐμὲ
χάριν τίθεσθαι καὐτὸν ἐκδῦναι κακῶν.
ἀλλ' ὣς γενέσθω· τῷδε μὲν δέλτον δίδου,
πέμψει γὰρ Ἄργος, ὥςτε σοι καλῶς ἔχειν·

V. 578. *καὶ γὰρ μισθὸς οὐ σμικρὸς λαβεῖν* Kirchhoffius proponit. Canterus pro *καὶ σὺ* coniecerat *καὶ ζῇ*, Nauckius *κεῖσε* proponit.

V. 583. 84. habet Lucianus amor. c. 47.

V. 586. $\overset{\text{οι}}{\text{ἐμὲ}}$ Cod. *B*.

V. 588—90. habet Lucianus amor. c. 47. *γενέσθω* Codd. [*B*] *C*. *γενέσθαι* Aldus.

V. 589. *πέμψω* Lucianus l. c.

nuntiatum venisset (*ἀγγεῖλαι μολών*), servatus Argos rursus meas litteras adferret meorum amicorum cuipiam.

V. 576 sq. *οὔτε δυςγενὴς καὶ τὰς Μυκήνας οἶσθα*] Raro inter se *οὔτε* — *καὶ* respondent particulae apud Graecos scriptores priore tempore, saepius quidem posteriore tempore, veluti Ioannes Euangelista dicit IV. 11. *οὔτε ἄντλημα ἔχεις καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ*. Vide ad Devarium vol. II. p. 714. cl. p. 740. Verbis: *οὔτε δυςγενής*, hoc spectat Iphigenia, Orestem, quod non ignobili genere esset ortus, facilem etiam aditum ad suos, quum Argos redierit, esse habiturum.

V. 577. *χοὖς κἀγὼ θέλω*] et quos ego quoque volo te nosse. De exemplis ab Seidlero adlatis aptum est hoc ex Sophoclis Oed. Col. 53. *ὅσ' οἶδα κἀγώ, πάντ' ἐπιστήσει κλύων*.

V. 578. *καὶ σὺ — λαβών*] „*Καὶ σὺ* pertinet ad *μισθὸν λαβών*. Mercedem, quod litteras perferat, accepturus est Orestes salutem; mercedem item Iphigenia, quod eum servat, spem litteras suas Argos esse perventuras.“ G. HERMANNUS.

V. 584. *ὁ ναυστολῶν*] est proprie is, cuius auctoritate navigatio suscipitur, *συμπλεῖ* is, qui se comitem adiungit. Ut fere omnia huiusce modi verba, saepe ad fortunam translatae hae quoque voces sunt a Graecis. Vide infra v. 660.

V. 587. *χάριν τίθεσθαι*] gratiam inire, plerumque dativus accedit eius, a quo ineas gratiam, quod hic opus non erat.

ἡμᾶς δ' ὁ χρήζων κτεινέτω. τὰ τῶν φίλων
αἴσχιστον ὅςτις καταλαβὼν εἰς ξυμφορὰς
αὐτὸς σέσωσται. τυγχάνει δ' ὅδ' ὢν φίλος,
ὃν οὐδὲν ἧσσον ἢ 'μὲ φῶς ὁρᾶν θέλω.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὦ λῆμ' ἄριστον, ὡς ἀπ' εὐγενοῦς τινος
ῥίζης πέφυκας τοῖς φίλοις τ' ὀρθῶς φίλος.
τοιοῦτος εἴη τῶν ἐμῶν ὁμοσπόρων
ὅςπερ λέλειπται. καὶ γὰρ οὐδ' ἐγώ, ξένοι,
ἀνάδελφός εἰμι, πλὴν ὅσ' οὐχ ὁρῶσά νιν.
ἐπεὶ δὲ βούλει ταῦτα, τόνδε πέμψομεν
δέλτον φέροντα, σὺ δὲ θανεῖ· πολλὴ δέ τις
προθυμία σε τοῦδ' ἔχουσα τυγχάνει.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

θύσει δὲ τίς με καὶ τὰ δεινὰ τλήσεται;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἐγώ· θεᾶς γὰρ τῆςδε προςτροπὴν ἔχω.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἄζηλά γ', ὦ νεᾶνι, κοὐκ εὐδαίμονα.

V. 592. *σέσωσται* Aldus. *σεσώσεται* Cod. *B.* *σέσωται* Cod. *C.* sec. Victorium.
V. 593. *ἢ 'μὲ* Porsonus. *ἢ με* libri
V. 595. *ὀρθὸς* Cod. *B.* *ὀρθὸς* (*ῶς* superscr.) Cod. *C.* sec. Victorium et

V. 590. *ἡμᾶς ὁ χρήζων κτεινέτω*] is, qui hoc cupit. Vide Xenophontis Disc. Cyri II. 1, 18. *ὁρᾶτε τὰ ὅπλα· ὁ μὲν χρήζων λαμβανέτω ταῦτα.*
V. 590 sq. *τὰ τῶν φίλων αἴσχιστον κτέ.*] Constructio verborum haec est: *αἴσχιστον ὅστις (εἴτις) καταβαλὼν τὰ τῶν φίλων εἰς ξυμφοράς, αὐτὸς σέσωσται.* De *ὅστις* conf. Phoen. *ἀνανδρία γὰρ τὸ πλέον ὅστις ἀπολέσας τοὔλασσον ἔλαβε.* et quae ad eum locum adnotavi p. 94. ed. Goth. Rost gr. Gr. §. 121. 12. b. p. 643.
V. 592. *ὅδ'*] Pylades.
V. 595. *τοῖς φίλοις δ' ὀρθῶς φίλος*] Recte Valckenarius ad Hippol. 925. p. 263. E. hanc formulam restituit. Vide Sophoclis Antig. 99. *τοῖς φίλοις δ' ὀρθῶς φίλη.* Androm. 376 sq. *οἵτινες φίλοι Ὀρθῶς πεφύκασ'.*, ad quem locum conf. Pflugk. p. 64. ed. Goth. alt.
V. 601. *τοῦδ'*] Rectius videtur Schoenius *τοῦδε τοῦ θανεῖν* explicare quam Bothius referre ad Pyladem. Leni quadam videtur ironia loqui Iphigenia, quod se quam socium maluit occidi Orestes.
V. 603. *θεᾶς γὰρ τῆςδε προςτροπὴν ἔχω*] Qui *τήνδε* pro *τῆςδε* scripserunt, non veram vim ac potestatem vocis

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἀλλ' εἰς ἀνάγκην κείμεθ', ἣν φυλακτέον.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

αὐτὴ ξίφει θύουσα θῆλυς ἄρσενας;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οὔκ· ἀλλὰ χαίτην ἀμφὶ σὴν χερνίψομαι.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὁ δὲ σφαγεὺς τίς; εἰ τάδ' ἱστορεῖν με χρή.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

εἴσω δόμων τῶνδ' εἰσὶν οἷς μέλει τάδε.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τάφος δὲ ποῖος δέξεταί μ', ὅταν θάνω;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

πῦρ ἱερὸν ἔνδον χάσμα τ' εὐρωπὸν πέτρας.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

φεῦ·
πῶς ἄν μ' ἀδελφῆς χεὶρ περιστείλειεν ἄν;

apogr. Pariss.

V. 603. τῆσδε libri. τήνδε de Bothii et Hermanni coniectura multi scripserunt. Falso. Vide adnot. exeget.

V. 607. οὔκουν Cod. B. χερνίσομαι (ιψ) Cod. B.

V. 610. 611. habet Diodorus Siculus XX. 14.

V. 611. χθονὸς pro πέτρας habet Diodorus Siculus l. c.

προςτροπὴ percepisse non videntur. Quom enim προςτροπὴν ἔχειν hoc significet, interpretem quasi inter supplices et inter numen, quo se vertunt illi, esse, rectius hoc loco dicitur θεᾶς γὰρ τῆςδε προςτροπὴν ἔχω quam θεᾶς τήνδε προςτροπὴν ἔχω. Ea enim omnia, quae agenda cum illo numine erant, erant agenda per eius sacerdotem, quae eius fano praeerat. Reposui igitur τῆςδε, quod in libris est, pro vulgato τήνδε.

V. 605. ἀλλ' εἰς ἀνάγκην κείμεθ'] Est fere: At necessitati subiecti iacemus. De hoc εἰς praepositionis usu conf. Rost gr. Gr. §. 110 b. 2. adn. i. p. 562 sq. ed. sept.

V. 611. πῦρ ἱερὸν ἔνδον κτέ.] Illustrat hunc locum Diodorus XX. 14. ἦν δὲ παρ' αὐτοῖς (τοῖς Καρχηδονίοις) ἀνδριὰς Κρόνου χαλκοῦς, ἐκτετακὼς τὰς χεῖρας ὑπτίας ἐγκεκλιμένας ἐπὶ τὴν γῆν, ὥςτε τὸν ἐπιτεθέντα τῶν παίδων ἀποκυλίεσθαι καὶ πίπτειν εἴς τι χάσμα πλῆρες πυρός. εἰκὸς δὲ καὶ τὸν Εὐριπίδην ἐντεῦθεν εἰληφέναι τὰ μυθολογούμενα παρ' αὐτῷ περὶ τὴν ἐν Ταύροις θυσίαν, ἐν οἷς εἰσάγει τὴν Ἰφιγένειαν ὑπὸ Ὀρέστου διερωτωμένην „τάφος δὲ ποῖος δέξεταί μ', ὅταν θάνω; πῦρ ἱερὸν ἔνδον χάσμα τ' εὐρω-

μάταιον εὐχήν, ὦ τάλας, ὅςτις ποτ' εἶ,
ηὖξω· μακρὰν γὰρ βαρβάρου ναίει χθονός.
οὐ μήν, ἐπειδὴ τυγχάνεις Ἀργεῖος ὤν,
ἀλλ' ὧν γε δυνατὸν οὐδ' ἐγὼ 'λλείψω χάριν.
πολύν τε γάρ σοι κόσμον ἐνθήσω τάφῳ,
ξανθῷ τ' ἐλαίῳ σῶμα σὸν κατασβέσω,
καὶ τῆς ὀρείας ἀνθεμόῤῥυτον γάνος
ξουθῆς μελίσσης εἰς πυρὰν βαλῶ σέθεν.
ἀλλ' εἶμι δέλτον τ' ἐκ θεᾶς ἀνακτόρων

V. 614. *ηὖξω* sic aperte scriptum hic habet Cod. *B*.

V. 615. et sqq. Nauckius putavit initia absurde suppleta esse et v. quidem 615 scribi voluit *καὶ μὴν*, v. 616. *ὅσιον γε* v. 617. *πρέποντα γάρ*. v. 618. *ὑγρῷ τ' ἐλ.*

V. 616. *λείψω* libri. *'λλείψω* Marklandus.

V. 618. excidisse videtur librarii errore ex Aldina. Habent hunc versum Codd. [*B*]*C*. *κατασκεδῶ* Geelius.

V. 620. *εἰς πυρὰν βαλῶ* Canterus. *εἰς πῦρ ἐμβαλὼν* Codd. *BC*. *ἐμβαλῶ* Aldus.

V. 621. *τ' ἐκ θεᾶς* Aldus et sic habere videtur Cod. *C*. *τε θεᾶς* Cod. *B*.

V. 622. *οἴσω* Aldus et [Cod. *C*.] *εἴσω* Cod. *B*. Dein *μή μου λάβης*, Cod. *C*. et Aldus. *μή μου βάλης* Cod. *B*. Kirchhoffius suspicatur: *μή μοι 'γκαλῇς*.

πὸν χθονός." καὶ ὁ παρὰ τοῖς Ἕλλησι δὲ μῦθος ἐκ παλαιᾶς φήμης παραδεδομένος ὅτι Κρόνος ἠφάνιζε τοὺς ἰδίους παῖδας, παρὰ Καρχηδονίοις φαίνεται διὰ τούτου τοῦ νόμου τετηρημένος. *εὐρωπὸν* autem potius *πλατὺ* aut dicam ore, id est, ostio lato interpretor quam *σκοτεινόν*. Namque iam veteres grammatici de utraque vi verbi dubitaverant. Conf. Hesych. t. I. p. 1528. Quod autem *χθονὸς* pro *πέτρας* auctore Diodoro scribi voluerunt grammatici cl. Ion. 281. Electr. 1271. Herodoti VII. 30., quibus in locis *χάσμα χθονὸς* habetur, id ipsum quod *χάσμα χθονὸς* videtur usitatius dici, nos admonere potest Diodorum non satis memoriter haec verba rettulisse et volgarem dicendi modum sequutum esse. Quamobrem enim *χάσμα πέτρας* dici non queat nullo modo doceri potest.

V. 612. *πῶς ἄν*] De vera vi ac potestate huius vocis, quae plane Latino utinam respondet, dixi ad Med. 97. p. 23 sq. ed. Goth. alt.

V. 614. *μακρὰν γὰρ βαρβάρου ναίει χθονός*] „Observanda consulto quaesita ambiguitas, quum haec verba etiam sic accipi possint, ut longe a Graecia remota inter barbaros vivere dicatur." G. HERMANNUS.

V. 615 sq. *οὐ μὴν — ἀλλ' ὧν γε*] De adfirmativa vi harum particularum conf. Devar. Vol. I. p. 180 sq. et quae ad eum locum adnotavi vol. II. p. 706.

V. 617. *πολύν τε γάρ σοι κόσμον ἐνθήσω τάφῳ*] No-

οἴσω· τὸ μέντοι δυςμενὲς μὴ 'μοῦ λάβῃς.
φυλάσσετ' αὐτούς, πρόςπολοι, δεσμῶν ἄτερ.
ἴσως ἄελπτα τῶν ἐμῶν φίλων τινὶ
πέμψω πρὸς Ἄργος, ὃν μάλιστ' ἐγὼ φιλῶ,
καὶ δέλτος αὐτῷ ζῶντας, οὓς δοκεῖ θανεῖν,
λέγουσα πιστὰς ἡδονὰς ἀπαγγελεῖ.

ΧΟΡΟΣ.

στροφὴ α'.

καταλοφύρομαι σὲ τὸν χερνίβων

V. 628—30. et v. 633—634. et v. 636—639. sequitur chori carmen, et prioris quidem strophae numerus dochmiacus hic est:

⏑ ⏑ ⏑ –́ ⏑ ⏑́⏑̄, ⏑ –́ –́ ⏑ –́
⏑ ⏑́⏑ –́ ⏑ –́.
⏑ ⏑ ⏑́⏑ –́ – ⏑,

alterius strophae, quae uno versu constat, hoc metrum est

– –́ ⏑ –́ ⏑̄ –

quibus succedit epodos huiusce modi:

⏑ –́ ⏑ –
⏑ ⏑́⏑ ⏑ –́ ⏑̄,

tum est corpora clarorum mortuorum non solum vestitu egregio induta, verum etiam cultus atque luxuriae signis quovis modo ornata concremari solita esse a Graecis. Vide Homeri Odyss. XXIV. 67 sq. *καίεο δ' ἔν τ' ἐσθῆτι θεῶν καὶ ἀλείφατι πολλῷ Καὶ μέλιτι γλυκερῷ.* Rhes. 952 sq. *καὶ νῦν ἕτοιμος τῷδε καὶ τεῦξαι τάφον Καὶ ξυμπυρῶσαι μυρίαν πέπλων χλιδήν.* Troad. 1208 sq. Alcest. 618. 631. conf. etiam infra v. 1435.

V. 618. *ξανθῷ τ' ἐλαίῳ σῶμα σὸν κατασβέσω*] Si *κατασβέσω* vera scriptura est, non possunt haec verba aliorsum referri nisi ad ossa calentia, quae Iphigenia cogitet oleo vinoque effuso exstinguere, in quam sententiam contulerunt Homeri Il. XXIII. 237 sq. *πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσατ' αἴθοπι οἴνῳ Πᾶσαν, ὁπόσσον ἐπέσχε πυρὸς μένος.* Adde huc Tibulli III. 2, 17 sqq. Pars quae sola mei superabit corporis, ossa Invinctae nigra candida veste legent, Et primum annoso spargent collecta Lyaeo. Mox etiam niveo fundere lacte parent. Vide quae Dissenius ad h. l. adnotavit vol. II. p. 328.

V. 622. *τὸ μέντοι δυςμενὲς μὴ 'μοῦ λάβῃς*] Recte reddidit G. Hermannus: Odium, quod immolatio adfert, ne in me concipito. Similiter dici ait in Hippol. 965. *εἰ δυςμενείᾳ σῇ τὰ φίλτατ' ὤλεσεν.* De verbo *λαμβάνειν* adsimulavit Seidlerus Heracl. 991. *ἐπεὶ δ' ἐκείνῳ δυςμένειαν ἠράμην.*

ῥανίσι····
μελόμενον αἱμακταῖς.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

οἶκτος γὰρ οὐ ταῦτ', ἀλλὰ χαίρετ', ὦ ξέναι.

ΧΟΡΟΣ.

ἀντιστροφὴ α'.

σὲ δὲ τύχας μάκαρος, ἰὼ νεανία,
σεβόμεθ', εἰς πάτραν
ὅτι πότ' ἐπεμβάσει.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ἄζηλα τοῖς φίλοισι, θνησκόντων φίλων.

⏑ ⏑́⏑ –́ ⏑ ⏑́⏑, ⏑ ⏑́⏑ ⏑́⏑ ⏑ –́
⏑ ⏑⏑ –́ ⏑ –́, ⏑ –́ –́ ⏑ –́.

V. 632. ἰὼ νεανία Seidlerus. ὦ νεανία, libri.

V. 634. πόδ' Elmsleius, quem Bothius, G. Hermannus, A. Nauckius, Schoenius sequuti sunt, πότ' libri.

V. 635. ἄζηλά τοι G. Hermannus, quem Nauckius sequutus est. ἄζηλα τοῖς libri.

V. 636. Haec et sequentes voces a singulis chori personis

V. 628 sqq. iam chorus Orestem lamentatur, felicem praedicat Pyladem, sed ita revocatur ab utroque, ut dubitet iam utrum potius deploret.

V. 629 sqq. *ῥανίσι — μελόμενον αἱμακταῖς*] Vide supra ad v. 177.

V. 631. *οἶκτος γὰρ οὐ ταῦτ', ἀλλὰ κτέ.*] Volgo hi loci ita explicantur, ut aut aliquid cogitatione ante enuntiatum, quod γὰρ particula infertur, cogitatione adsumendum esse dicant, quasi hoc loco dicas: *οὐ κατολοφύρεσθαί με δεῖ· οἶκτος γὰρ οὐ ταῦτα κτέ.*, aut traiectionem enuntiatorum inter se commissam esse statuant, quasi hoc loco explices: *ἀλλὰ χαίρετ' ὦ ξέναι, ταῦτα γὰρ οὐκ οἶκτος.* Utrumque falsum est. Neque enim quidquam omissum cogitari potest, antequam omnino loquare, neque ordine loquitur, cuius oratio ut intelligatur, statuenda sit talis traiectio. Immo ex prima significatione particulae γάρ illa ipsa sententia nascitur, quasi Latine dicas: Enimvero haec lamentabilia non sunt, verum gaudete, hospitae, aut nostra lingua: Beklagenswerth ist dies ja nicht, vielmehr freuet Euch, Ihr Frauen. Dixi copiosius de locis eiusmodi ad Devarium vol. II. p. 236 sqq. Simillimus huius loci et aptissimus ad docendum est ille locus Aristophanis e Ran. 662., quo l. c. usus sum: *Οὐδὲν ποιεῖς γάρ, ἀλλὰ τὰς λαγόνας σπόδει.*

V. 632 sq. *σὲ δὲ τύχας μάκαρος — σεβόμεθ'*] Quod in *σέβομαι* praedico felicem aliquem significatur hoc, esse aliquem alicuius status aut condicionis, rectissime genetivus adiunctus est.

ΧΟΡΟΣ.

στροφὴ β'.

ὦ σχέτλιοι πομπαί.

ἀντιστροφὴ β'.

φεῦ φεῦ, διόλλυσαι.

ἐπῳδός.

αἰαῖ αἰαῖ.
πότερος ὁ μέλλων;
ἔτι γὰρ ἀμφίλογα δίδυμα μέμονε φρήν,
σὲ πάρος ἢ σ' ἀναστενάξω γόοις.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Πυλάδη, πέπονθας ταὐτὸ πρὸς θεῶν ἐμοί;

pronuntiari apertum est, non tamen personae nota propterea mutanda fuisse videtur. Sunt enim omnino omnia chori, sive hoc sive illo modo pronuntiantur.

V 637. Kirchhoffius hoc proposuit: φεῦ φευ, ἀπόλλυσαι.

V. 639. ὁ μᾶλλον proponit Musgravius.

V. 640. ἀμφίλογα ed. Brubachiana, ἀμφίβολα, sed ut littera β et λ e correctura sint man. sec., Cod. *B*. ἀμφίφλογα Cod. *C*. et Aldus. Mox μέμηνε Cod. *B*. μέμηνε (o) Cod. *C*. sec. Victor. et apogr. Pariss. unde Musurus μέμονε scripsit.

V. 634. ὅτι πότ' ἐπεμβάσει] Etiamsi falsum non est, si πόδ' pro πότ' scribas, tamen ποτὲ suam vim hoc loco habere videtur: in patriam quod aliquando redibis. Ipse enim chorus supra v. 391 sqq. significaverat magnum et periculosum iter suscepisse Graecos, qui huc in terram Tauricam venerint, ut mirandum non esse videatur, si etiam hoc loco dicat aliquando demum illum in patriam terram rediturum esse, qui nunc ab Iphigenia Argos ad perferendam epistolam dimittatur.

V. 635. ἄζηλα τοῖς φίλοισι θνησκόντων φίλων.] Non plena invidiae, quum amici moriantur, iis qui illis amici sunt.

V. 639. πότερος ὁ μέλλων] Si vera haec scriptura est, explicandum hoc ita est: πότερος ὁ μέλλων διόλλυσθαι; uter eorum periturus est? id est, neuter non peribit, ille caede, hic aegrimonia.

V. 640. ἀμφίλογα δίδυμα μέμονε φρήν] μέμονε in eiusmodi locis nihil aliud est nisi in mente habet, id quod Hesychius interpretatur recte per verba θέλει, ὁρμᾷ. Sic dicitur ab Homero Il. XXI. 315. μέμονεν δ' ὅγε ἶσα θεοῖσι. et XVI. 435. διχθὰ δέ μοι κραδίη μέμονε, φρεσὶν ὁρμαίνοντι, Ἤ μιν ζῶον ἐόντα μάχης ἄπο δακρυοέσσης Θείω, ἀναρπάξας Λυκίης ἐν πίονι δήμῳ, Ἢ ἤδη ὑπὸ χερσὶ Μενοιτιάδαο δαμάσσω. De forma μέμονα vide Rost gr. Gr. §. 64 3. B. 3. p. 166. ed. sept.

V. 642. sqq. Nascitur inde colloquium Pyladae et Orestis, quorum alter Argos redire detrectat, Orestes autem persuadere studet, ut id faciat sororemque ac domum suam servet,

ΠΥΛΑΔΗΣ.

οὐκ οἶδ᾽· ἐρωτᾷς οὐ λέγειν ἔχοντά με.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τίς ἐστὶν ἡ νεᾶνις; ὡς Ἑλληνικῶς
ἀνήρεθ᾽ ἡμᾶς τούς τ᾽ ἐν Ἰλίῳ πόνους
νόστον τ᾽ Ἀχαιῶν τόν τ᾽ ἐν οἰωνοῖς σοφὸν
Κάλχαντ᾽ Ἀχιλλέως τ᾽ ὄνομα, καὶ τὸν ἄθλιον
Ἀγαμέμνον᾽ ὡς ᾤκτειρ᾽ ἀνηρώτα τέ με
γυναῖκα παῖδάς τ᾽. ἔστιν ἡ ξένη γένος
ἐκεῖθεν Ἀργεία τις· οὐ γὰρ ἄν ποτε
δέλτον τ᾽ ἔπεμπε καὶ τάδ᾽ ἐξεμάνθανεν,
ὡς κοινὰ πράσσουσ᾽, Ἄργος εἰ πράσσει καλῶς.

V. 642. *ταὐτὰ* Elmsleius, *ταὐτὸ* libri.
V. 646. *Ἑλληνικῶν* dubitanter Nauckius proposuit.
V. 649. *ᾤκτειρ᾽* Heathius, nec e Cod. *B*. ad eam scripturam discrepantiae quidquam enotatum est. *ᾤκτειρεν* Cod. *C*. et Aldus.
V. 651. *Ἀργειῶτις* Nauckius.
V. 653. *πράσσοι* G. Hermannus de coniectura sua, quem sequuti multi sunt.
V. 654. *ταὐτὰ* [Cod. *C*] et Aldus. *ταῦτα* Cod. *B*. Dein *φθάσας* Cod. *C*. *φράσας* Cod. *B*.

quod ita promittit Pylades, ut tamen de salute amici non desperet.

V. 645. *ὡς Ἑλληνικῶς*] quam vere Graeco more modoque. Sic Latine et Romane dixerunt etiam Latini scriptores. De Graecis conf. Aristophanis Acharn. 115. *Ἑλληνικόν γ᾽ ἐπένευσαν ἄνδρες οὑτοιΐ.*

V. 646 sq. *τούς τ᾽ ἐν Ἰλίῳ πόνους νόστον τ᾽ Ἀχαιῶν κτέ.*] Hic locus aptissimus est ad cognoscendum id, quod iam saepius admonui tirones, particula *τὲ* repetita quasi silvam rerum demonstrari inter se pari pondere positarum. Vide quae supra dixi ad v. 160.

V. 653. *ὡς κοινὰ πράσσουσ᾽*] quippe ipsa rerum particeps, si Argos bene se habet. Optativum *πράσσοι* pro librorum *πράσσει* minime necessarium esse facile intelliget, qui cognitum habet, Graecos saepe numero ea, quae cum reliquo orationis cursu a Latinis consociari solent, absolute posuisse, conf. Rost. gr. Gr. §. 122. 6 et 7. p. 645 sq. et rursus §. 123 2. bb. adn. 1. 668. ed. sept.

V. 655. *πλὴν ἕν*] Falsus sine dubio est G. Hermannus, qui hoc non ad ea, quae proxime sequuntur, verum ad *ἕτερον λόγον* referri voluit, id quod mihi, ut hoc loco verba scripta sunt, fieri plane non posse videtur, neque quisquam in ea sententia videtur fuisse interpretum, qui omnes *πλὴν ἕν* de iis dici putaverunt, quae mox per *γὰρ* particulam inferuntur.

V. 656. *ὧν ἐπιστροφή τις ἦν*], id est, omnium, qui aliquam rationem harum rerum, nempe earum, quae

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ἔφθης με μικρόν· ταὐτὰ δὲ φθάσας λέγεις,
πλὴν ἕν· τὰ γὰρ τῶν βασιλέων παθήματα
ἴσασι πάντες, ὧν ἐπιστροφή τις ἦν.
ἀτὰρ διῆλθε χἄτερον λόγον τινά.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τίν'; εἰς τὸ κοινὸν δοὺς ἄμεινον ἂν μάθοις.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

αἰσχρὸν θανόντος σοῦ βλέπειν ἡμᾶς φάος·
κοινῇ τ' ἔπλευσα· δεῖ με καὶ κοινῇ θανεῖν.
καὶ δειλίαν γὰρ καὶ κάκην κεκτήσομαι
Ἄργει τε Φωκέων τ' ἐν πολυπτύχῳ χθονί,

V. 655. *τὰ γάρ τοι* G. Hermannus.

V. 656. *ὧν τ'* proponit Kirchhoffius.

V. 657. *διελθὲ* Marklandus, *διῆλθον* Porsonus et Seidlerus. Recte habet librorum scriptura. V. adn. exeget.

οι

V. 658. *μάθῃς* Codd. *BC.* sec. Vict. et apogr. Pariss. Propter itacismum haec quoque discrepantia scripturae nata, v. ad v. 20. 179. 272. 384.

V. 660. *κοινῇ δὲ πλεύσας* Elmsleius. *κοινῇ 'ξέπλευσα* Badhamus.

sunt regum, habuerunt. Sic non solum *ἐπιστροφὴν ποιεῖσθαι* vel *ἔχειν τινός* dicitur, verum etiam *ἐπιστρέφεσθαι* ipsum verbum usurpatur, conf. Bekkeri Anecd. Graec. p. 145, 21. *ἐπιστρέφομαι: ἀντὶ τοῦ ἐπιμέλειαν ποιοῦμαι καὶ φροντίζω, μετὰ γενικῆς.*

V. 657. *ἀτὰρ διῆλθε χἄτερον λόγον τινά*] *ἕτερον λόγον* dicit eam Iphigeniae orationem, quae a rebus gestis Graecorum eorumque fatis, quae modo tetigerat Orestes, erat alienior; eam dicit orationem, quae ad perferendas litteras servandumque illum, qui perferret, spectabat. De ea re iam deinceps dicturus est Pylades inde a v. 659.

V. 658. *εἰς τὸ κοινὸν δοὺς ἄμεινον ἂν μάθοις*] Adsimulavit G. Hermannus veram illam quae in proverbii consuetudinem venit Platonis vocem de Phaedr. p. 238. B. *λεχθὲν δὲ ἢ μὴ λεχθὲν πάντως σαφέστερον,* et ex Lyside p. 218. E. haec: *Εἰκότως γε, ἦν δ' ἐγώ· ἀλλ' ὧδε ἴσως ἀκολουθήσεις, οἶμαι δὲ καὶ ἐγὼ μᾶλλον εἴσομαι ὅ, τι λέγω.*

V. 660. *κοινῇ τ' ἔπλευσα*] Manet Pylades in eadem similitudine, qua usus erat Orestes supra v. 584 sq. *ὁ ναυστολῶν γάρ εἰμ' ἐγὼ κτέ.* ad quem locum vide quae adnotata sunt.

V. 661. *καὶ δειλίαν — κεκτήσομαι*] *κτᾶσθαι δειλίαν* id est *αἰτίαν τῆς δειλίας ἔχειν,* vide Med. 218. *οἱ δ' ἀφ' ἡσύχου ποδὸς Δύσκλειαν ἐκτήσαντο καὶ ῥαθυμίαν.* ad quem locum vide quae adnotata sunt p. 35. sq. ed. alt. Contra etiam in bonam partem dicitur *κτᾶσθαι ἀρετὰς* laudem virtutum inve-

δόξω δὲ τοῖς πολλοῖσι, πολλοὶ γὰρ κακοί,
προδούς σε σώζεσθαι αὐτὸς εἰς οἴκους μόνος
ἢ καὶ φονεύσας ἐπὶ νοσοῦσι δώμασι
ῥάψαι μόρον σοι σῆς τυραννίδος χάριν,
ἔγκληρον ὡς δὴ σὴν κασιγνήτην γαμῶν.
ταῦτ' οὖν φοβοῦμαι καὶ δι' αἰσχύνης ἔχω,
κοὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ χρὴ συνεκπνεῦσαί μέ σοι
καὶ συσφαγῆναι καὶ πυρωθῆναι δέμας,
φίλον γεγῶτα καὶ φοβούμενον ψόγον.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

εὔφημα φώνει· τἀμὰ δεῖ φέρειν κακά·

V. 664. *σώζεσθαι αὐτὸς* G. Hermannus, qui id per crasin pronuntiandum putavit, cuius vide etiam adnotationem ad Aeschyli Prometh. 836. *μέλλουσ' ἔσεσθαι, εἰ τῶνδε προςσαίνει σέ τι. σώζεσθ'* libri. *προδοὺς σεσῶσθαί σ' αὐτὸς* Elmsleius, quem Kirchhoffius, *προδούς σε, σωθεὶς δ' αὐτὸς* Dobraeus, quem Nauckius sequutus est.

V, 665. *ἢ κἀφεδρεύσας* Lobeckius ad Soph. Ai. p. 311.

V. 667. *ἔγκληρον* Cod. *C.* et Aldus. *ἄκληρον* apogr. Flor. nec ad hanc scripturam e Cod. *B.* quidquam discrepantiae adnire, ut in Helena 1151. ad quem locum vide quae adnotata sunt p. 144. ed. Goth. alt.

V. 665. *ἢ καὶ φονεύσας κτέ.*] Adsurgit hoc loco condicio particulis *ἢ καί,* ut in Med. 42. *ἢ καὶ τύραννον τόν τε γήμαντα κτάνῃ.* Permirum autem est Kvíčalam hunc versum suppositicium sibi videri pronuntiavisse, quod *φονεῦσαι* et *μόρον ῥάψαι* plane idem sit. Etenim non solum caede ac trucidatione poterat Orestes dirimi, verum etiam fraude atque fallaciis in perniciem induci.

Ibid. *ἐπὶ νοσοῦσι δώμασι*] quod domus illa calamitate laborabat et virili progenie plane erat orba interfecto Oreste, ut facile Pylades rerum potiri potuisse videretur. conf. infra v. 902. 964. Opponuntur infra v. 678. *οὐ νοσοῦντα μέλαθρα.*

V. 667. *ἔγκληρον — γαμῶν*] Hoc ipsum est, quamobrem Euripides in hac quidem fabula unam Agamemnonis filiam Electram esse fingere debebat, qua de re dixi in prooemio p. 7. adn. Sententia autem versus ad hunc locum maxime idonea haec est: quippe qui heredem (regni) tuam uxorem in matrimonio habeam. De *γαμεῖν* verbi potestate recte adhibuit similem locum Schoenius, non ex Helenae quidem, ut ipse dixit, sed ex Troadum v. 953 sqq. *βίᾳ δ' ὁ καινός μ' οὗτος ἁρπάσας πόσις Δηΐφοβος ἄλοχον εἶχεν ἀκόντων Φρυγῶν. Πῶς οὖν ἔτ' ἂν θνήσκοιμ' ἂν ἐνδίκως, πόσι, Πρὸς σοῦ δικαίως, ἣν ὁ μὲν βίᾳ γαμεῖ κτέ.*

V. 672. *τἀμὰ δεῖ φέρειν κακὰ*] Quod *μὲ* pronomen addi voluerunt critici, recte Schoenius dicit pronomen *τἀμὰ* efferendum voce esse, quippe cui opponatur sors Pyladae, quam miseram fieri non volt Orestes, id quod eo, qui sequitur versu

ἁπλᾶς δὲ λύπας ἐξόν, οὐκ οἴσω διπλᾶς.
ὃ γὰρ σὺ λυπρὸν κἀπονείδιστον λέγεις,
ταῦτ' ἔστιν ἡμῖν, εἴ σε συμμοχθοῦντ' ἐμοὶ
κτενῶ· τὸ μὲν γὰρ εἰς ἔμ' οὐ κακῶς ἔχει,
πράσσονθ' ἃ πράσσω πρὸς θεῶν, λύσειν βίον.
σὺ δ' ὄλβιός τ' εἶ καθαρά τ' οὐ νοσοῦντ' ἔχεις
μέλαθρ', ἐγὼ δὲ δυςσεβῆ καὶ δυςτυχῆ.
σωθεὶς δὲ παῖδας ἐξ ἐμῆς ὁμοσπόρου
κτησάμενος, ἣν ἔδωκά σοι δάμαρτ' ἔχειν,

notatum. Ceterum Dindorfius et Nauckius iniuria hunc versum suppositicium esse putaverunt.

V. 672. *φόνει* Cod. *B.* a pr. m. Tum *τἄμ' ἅλις φέρειν* Th. Bergkius.

V. 674. *κἐπονείδιστον* Cod. *B.*

V. 675. *ταὔτ'* L. Dindorfius. *πᾶν* dubitanter proposuit Nauckius. At vide adn. exeget.

V. 677. *λύσειν* Aldus et [Cod. *B*]. *λήσειν* Cod. *C.* *λιπεῖν* de Badhami coniectura Kirchhoffius et Nauckius. Vide adn. exeget.

V. 679. *δυσεβῆ* Cod. *B.* a. pr. m.

V. 680. *παῖδάς τ'* Marklandus.

explicatius dicitur, in quo observent tirones exstantem illam et sub oculos cadentem collocationem verborum *ἁπλᾶς — διπλᾶς*, quae maxima vi inter se opponuntur.

V. 675. *ταῦτ' ἔστιν ἡμῖν*] Quod duae notiones ante erant positae: *ὃ γὰρ σὺ λυπρὸν, κἀπονείδιστον λέγεις,* hanc ob causam iure infertur *ταῦτα*, ut in Isocratis Areopag. c. 26. §. 63. *εἰ δέ τι καλὸν ἢ σεμνὸν διαπέπρακται, ταῦτα δὲ παραλείπειν.* Vide Rost. gr. Gr. §. 100. 4. b. adn. 7. p. 472.

V. 677. *λύσειν βίον*] Futurum *λύσειν* recte defendit G. Hermannus, quod adlato Sophoclis Philoct. 596. *οὗτος γὰρ πλέον Τὸ θάρσος εἶχε θάτερον δράσειν τάδε.* et sic locum reddidit: Mea quidem sors non mala est, quod sic ab dis adflictus vitam sum soluturus. De voce *λύειν βίον* grammatici adsimulaverunt Anthol. Brunck. III. p. 304. *τερπνὸν ἔλυσε βίον.* Suppl. 1007 sq. *ἐς Ἀίδαν καταλύσουσ' ἔμμοχθον Βίοτον αἰῶνός τε πόνους.* tum Propertium II. 9, 39. Figite certantes atque hanc mihi solvite vitam.

V. 679. *δυςσεβῆ καὶ δυςτυχῆ*] Ut supra v. 212. *ἄγαμος ἄτεκνος, ἄπολις ἄφιλος*, luxuriabatur oratio verbis *ᾱ* privativo incipientibus, sic hic non sine maiore quadam vi *δυςσεβῆ* et *δυστυχῆ* inter se coniuncta sunt. Vide quae dixi ad Orest. 310. p. 66.

V. 680 sq. *σωθεὶς δὲ παῖδας — κτησάμενος*] De nominativo absoluto hoc, qui maxime tum locum habet, quum plura verba orationis cursum impediverunt aut aliquid maiore vi proponitur, conferas Rost. gr. Gr. §. 131. 6. p. 724. Vide infra v. 919.

ὄνομά τ' ἐμοῦ γένοιτ' ἂν οὐδ' ἄπαις δόμος
πατρῷος οὑμὸς ἐξαλειφθείη ποτ' ἄν.
ἀλλ' ἕρπε καὶ ζῆ καὶ δόμους οἴκει πατρός.
ὅταν δ' ἐς Ἑλλάδ' ἵππιόν τ' Ἄργος μόλῃς,
πρὸς δεξιᾶς σε τῆσδ' ἐπισκήπτω τάδε·
τύμβον τε χῶσον κἀπίθες μνημεῖά μοι,
καὶ δάκρυ' ἀδελφὴ καὶ κόμας δότω τάφῳ.
ἄγγελλε δ', ὡς ὄλωλ' ὑπ' Ἀργείας τινὸς
γυναικὸς ἀμφὶ βωμὸν ἁγνισθεὶς φόνῳ.
καὶ μὴ προδῷς μου τὴν κασιγνήτην ποτέ,
ἔρημα κήδη καὶ δόμους ὁρῶν πατρός.
καὶ χαῖρ'· ἐμῶν γὰρ φίλτατόν σ' εὗρον φίλων,
ὦ συγκυναγὲ καὶ συνεκτραφεὶς ἐμοί,
ὦ πόλλ' ἐνεγκὼν τῶν ἐμῶν ἄχθη κακῶν.
ἡμᾶς δ' ὁ Φοῖβος μάντις ὢν ἐψεύσατο·

V. 683. *πατρώιος* Cod. *B*.
V. 684. habet Gramm. in Bekkeri Anecd. I. p. 97. Etym. Magn. p. 410. Photius p. 47. Suidas I. 2. p. 717.
V. 685. habet Scholiastes Pindari Olymp. XIII. 27.
V. 692. *ὁρῶν* Codd. [*B*]*C*. *προδοὺς* Aldus mero errore, ut videtur.
V. 695. *ὦ πόλλ'* Cod. *C*. et, ut videtur, etiam Cod. *B*. *ὡς πόλλ'* Aldus.

V. 682. *ὄνομά τ' ἐμοῦ γένοιτ' ἂν*] Vix credo hoc aliorsum referri posse nisi ad ipsum Orestis nomen. Saepe enim ab avunculo aut patruo nati appellari solebant et veteres non solum familiam aut domum, verum etiam ipsum nomen in gente manere voluerunt. Neque tamen *μένοι γ' ἂν* pro *γένοιτ' ἂν* scribendum est, eo enim, quod denuo existit (*γίγνεται*) nomen in familia, manet. Studiose autem veteres nomen suum manere voluisse satis adoptiones demonstrant et captationes benevolentiae ex appellatione filiorum. Vide Isaei orat. de hered. Menecl. §. 36. *καὶ ἐγὼ μὲν ὁ ποιητὸς ἐκεῖνόν τε ζῶντα ἐθεράπευον, καὶ αὐτὸς καὶ ἡ ἐμὴ γυνή, θυγάτηρ οὖσα τουτουῒ Φιλωνίδου, καὶ τῷ ἐμῷ παιδίῳ ἐθέμην τὸ ὄνομα τὸ ἐκείνου, ἵνα μὴ ἀνώνυμος ὁ οἶκος αὐτοῦ γένηται.*

V. 685. *ἵππιόν τ' Ἄργος*] De hac appellatione vide quae nuper dixi ad Orest. 1621. p. 200. ed. Goth.

V. 688. *καὶ κόμας δότω τάφῳ*] Vide quae diximus ad v. 169. p. 43.

V. 690. *ἁγνισθεὶς φόνῳ*] consecratus et addictus caedi. Hesych. s. v. *ἁγνίσαι· ἀποθῦσαι, διαφθεῖραι.*

V. 697. *τέχνην δὲ θέμενος*] fallacia autem mihi posita.

V. 698. *αἰδοῖ τῶν πάρος μαντευμάτων*] quibus ille in matris caedem illexerat Orestem, v. Orest. 28 sqq. huius

τέχνην δὲ θέμενος ὡς προσώταθ' Ἑλλάδος
ἀπήλασ' αἰδοῖ τῶν πάρος μαντευμάτων.
ᾧ πάντ' ἐγὼ δοὺς τἀμὰ καὶ πεισθεὶς λόγοις,
μητέρα κατακτὰς αὐτὸς ἀνταπόλλυμαι.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ἔσται τάφος σοι, καὶ κασιγνήτης λέχος
οὐκ ἂν προδοίην, ὦ τάλας, ἐπεί σ' ἐγὼ
θανόντα μᾶλλον ἢ βλέπονθ' ἕξω φίλον.
ἀτὰρ τὸ τοῦ θεοῦ γ' οὐ διέφθορέν σέ πω
μάντευμα, καίτοι γ' ἐγγὺς ἕστηκας φόνου.
ἀλλ' ἔστιν ἔστιν ἡ λίαν δυςπραξία
λίαν διδοῦσα μεταβολάς, ὅταν τύχῃ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

σίγα. τὰ Φοίβου δ' οὐδὲν ὠφελεῖ μ' ἔπη·
γυνὴ γὰρ ἥδε δωμάτων ἔξω περᾷ.

V. 698. *ἀπήλασ'* Heathius. *ἀπήλασεν* libri.
V. 700. *κατακτὰς τὰς* Cod. *B.*
V. 704. *οὐ διέφθειρέν μέ πω* Cod. *B.* *οὐ διέφθορέν μέ πω* Cod. *C.* *σέ* ex antiqua correctione est. Nauckius, quem Kirchhoffius sequutus est, scripsit: *τὸ θεοῦ σ' οὐ διέφθορέν γέ πω.*
V. 705. *ἕστηκας* Cod. *C.* et, ut videtur, Cod. *B.* *ἕστηκα* Aldus. Paulo ante *καίτοι γ'* vix sanum Nauckio visum est.

fab. v. 77. et quae ad eum locum adnotavimus p. 32.

V. 704. *τοῦ θεοῦ γ'*] Nihil mutandum hoc loco est. De *τοῦ θεοῦ γε* vide quae dixi ad Devarium vol. II. p. 274 sqq.

V. 705. *καίτοι γ' ἐγγὺς ἕστηκας φόνου*] Qui de coniunctis particulis *καίτοι γε* dubitaverunt, conferant quae dixi ad Devarium vol. II. p. 654 sq., ubi huius quoque loci ratio habita est p. 655.

V. 707. *ὅταν τύχῃ*] si fors sit, si res tulerit. Conf. Electr. 1169. *νέμοι τοι δίκαν θεός, ὅταν τύχῃ.*

V. 709. *γυνὴ γὰρ ἥδε δωμάτων ἔξω περᾷ*] Ne quis in eo offendat, quod Sophocles in Oed. reg. 531. similem huius versum habet: *αὐτὸς δ' ὅδ' ἤδη δωμάτων ἔξω περᾷ,* commemoro haec esse eius modi, ut omnibus in medio posita fuerint, omninoque in minoribus his rebus describendis, quum usitatis potius formulis quam novis aut quaesitis uti vellent poëtae, saepe tragicos in easdem voces ac formulas incidisse, qua de re conferri potest C. G. Firnhaberi liber, qui inscriptus est: die Verdächtigungen Euripideischer Verse. (Lips. MDCCCXL.) p. 9 sqq. Conf. infra ad v. 723.

V. 710 sqq. iam redit cum epistola Iphigenia obligatura iure iurando Pyladem, quo hoc in se recipiat, se fideliter eius epistolam quibus inscripta sit redditurum. Quod contra Orestes Iphigeniam iurare iubet, se

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἀπέλθεθ' ὑμεῖς καὶ παρευτρεπίζετε
τἄνδον μολόντες τοῖς ἐφεστῶσι σφαγῇ.
δέλτου μὲν αἵδε πολύθυροι διαπτυχαί,
ξένοι, πάρεισιν· ἃ δ' ἐπὶ τοῖσδε βούλομαι,
ἀκούσατ'· οὐδεὶς αὑτὸς ἐν πόνοις ἀνὴρ
ὅταν τε πρὸς τὸ θάρσος ἐκ φόβου πέσῃ.
ἐγὼ δὲ ταρβῶ, μὴ ἀπονοστήσας χθονὸς
θῆται παρ' οὐδὲν τὰς ἐμὰς ἐπιστολὰς
ὁ τήνδε μέλλων δέλτον εἰς Ἄργος φέρειν.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τί δῆτα βούλει; τίνος ἀμηχανεῖς πέρι;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὅρκον δότω μοι τάσδε πορθμεύσειν γραφὰς
πρὸς Ἄργος, οἷσι βούλομαι πέμψαι φίλων.

V. 712. habet Aristoteles rhet. III. 6. *πολύθυροι* Aristoteles l. c. *πολύθρηνοι* libri.
V. 713. *ξένοι* Piersonus Veris. p. 20. *ξένοις* libri.
V. 714. *αὐτὸς* libri.
V. 715. *ὅταν τε* Cod. *C.* Canteri coniecturam confirmans. *ὅταν γε* Aldus. De Cod. *B.* non constat.
V. 716. *χθόνα* scribendum esse putavit Kirchhoffius.

quoque curaturam, ut Pylades libere hinc proficiscatur. Pylades postquam iuravit, exceptionem hanc postulat, ut, si naufragio aut alio casu invitus amiserit epistolam, iuris iurandi religione solvatur. Quamobrem Iphigenia ei verbis mandat, quid in ea epistola scripserit et cui reddenda sit, si Argos pervenerit. Hinc iam agnitio cognatorum efficitur et colloquio inter Orestem et Iphigeniam habito confirmatur.

V. 710. *ἀπέλθεθ' ὑμεῖς*] Hoc dicit Iphigenia ministris, qui captivos custodiebant.

V. 712. *πολύθυροι διαπτυχαί*] *θυρίδας* vel *θύρας* dici *τὰς τῶν γραμμάτων πτύχας* adfirmant Pollux onom. IV. 18. X. 57. et Hesychius s. v. *θυρίδας*. Numerum autem pluralem tuetur Aristoteles rhet. III. 6. his verbis: *καὶ τὸ ἓν πολλὰ ποιεῖν, ὅπερ οἱ ποιηταὶ ποιοῦσιν· ἑνὸς ὄντος λιμένος ὅμως λέγουσι λιμένας εἰς Ἀχαϊκούς, καί· δέλτου μὲν αἵδε πολύθυροι διαπτυχαί.*

V. 714 sqq. *ἐν πόνοις — ὅταν τε*] in laboribus — et tum, quum etc.

V. 716. *ἀπονοστήσας χθονός*] Si fieri posset per consuetudinem Graecae linguae, mallem *χθονὸς* ita explicari, ut ad terram patriam pertineret, quam qui ferret epistolam rediens attingeret, ut *ἐπιβαίνειν πάτρης* et huius similia dicuntur, vide ad v. 207., quam ad terram Tauricam quam proficiscens relinqueret. [Nunc ad Tauricam terram referendum est.] Hoc idem quod ego sentiens Kirchhoffius

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἦ κἀντιδώσεις τῷδε τοὺς αὐτοὺς λόγους;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τί χρῆμα δράσειν ἢ τί μὴ δράσειν; λέγε.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἐκ γῆς ἀφήσειν μὴ θανόντα βαρβάρου.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

δίκαιον εἶπας· πῶς γὰρ ἀγγείλειεν ἄν;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἦ καὶ τύραννος ταῦτα συγχωρήσεται;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ναί.
πείσω σφε, καὐτὴ ναὸς εἰςβήσω σκάφος.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὄμνυ· σὺ δ' ἔξαρχ', ὅρκον ὅςτις εὐσεβής.

V. 718. *ὁ τήνδε* Cod. *C.* *ὅταν δέ* (a manu sec. *ὁ τάνδε*) Cod. *B.*
V. 721. suspectus visus est Badhamo et Nauckio.
V. 722. *τῶνδε* dubitanter Nauckius proposuit.
V. 723. *δράσσειν* bis Cod. *B.*
V. 726. *τυράννοις* fortasse reponendum censuit Kirchhoffius. Deinceps *ναί. πείσω* Codd. *BC.* id quod recte tutatus est G. Hermannus.

coniecerat *χθόνα,* quod tamen nescio quo pacto mihi non satis placet.

V. 721. qui hunc versum deleri voluerunt Badhamus et Nauckius *στιχομυθίας* rationem desiderasse videntur, quae in his versibus non iam requiritur, quia Orestes illius orationis cursum interrogatione sua: *τί δῆτα βούλει; τίνος ἀμηχανεῖς πέρι;* impediverat et Iphigenia nihil aliud facit duobus his versibus nisi ut inchoatam orationem absolvat. Aequabilitas *στιχομυθίας* nascitur demum a v. 722 sqq.

V. 723. *τί χρῆμα δράσειν κτέ.*] Quod iure iurando aut adfirmatur aliquid aut negatur, rectissime hac interrogatione usus est Euripides. Quam si eandem posuit in Medea 748., de hoc idem illud valet, de quo modo disputavimus ad v. 709. et conferas etiam infra v. 746. cum Iphig. Aul. 113.

V. 727. *ναί*] „*Ναὶ* extra trimetros cogitantis secum est, ut in Trachiniis 424. Et erat profecto, quod Iphigenia non statim responderet *πείσω σφε.* Magno opere enim verendum erat, ne rex sacratum lege et consuetudine morem non pateretur negligi. Hinc haesitans primo, deinde adfirmat quamque habeat fiduciam, qua promittat hospitem dimissum iri, illis verbis *πείσω σφε* significat.“ G. HERMANNUS.

V. 728. *ὄμνυ· σὺ δ' ἔξαρχ' ὅρκον κτέ.*] Recte Heathius: Tu, Pylades, iura; tu vero, Iphigenia, praei ver-

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

δώσειν λέγειν χρὴ τήνδε τοῖς ἐμοῖς φίλοις.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

τοῖς σοῖς φίλοισι γράμματ' ἀποδώσω τάδε.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

κἀγὼ σὲ σώσω Κυανέας ἔξω πέτρας.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

τίν' οὖν ἐπόμνυς τοισίδ' ὅρκιον θεῶν;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Ἄρτεμιν, ἐν ἧσπερ δώμασιν τιμὰς ἔχω.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ἐγὼ δ' ἄνακτά γ' οὐρανοῦ, σεμνὸν Δία.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

εἰ δ' ἐκλιπὼν τὸν ὅρκον ἀδικοίης ἐμέ;

V. 729. totus Iphigeniae est in libris. Aldus *δώσω* Pyladi, cetera Iphigeniae dederat. *δώσω* libri. *δώσειν* G. Dindorfius. *δώσεις* Nauckius.

V. 732. Pyladis est in libris. Oresti tribuit Aldus. *τοισίδ'* Marklandus. *τοῖσιν* libri.

V. 733. *ἐν οἷσπερ* (*ἧσπερ* ab alt. m.) Cod. *B*. *ἐν ἧσπερ* Cod. *C*.

V. 734. *ἀνάκτορ'* proponit Nauckius.

ba iuris iurandi cuius libet, quod pium sit.

V. 729. '*δώσω*' *λέγειν χρή, τήνδε τοῖς ἐμοῖς φίλοις*] Sic haec verba in libris leguntur, quae facile ad nostram dicendi rationem accommodari posse, ut aut scribas: '*δώσω*' *λέγειν χρή* '*τήνδε τοῖσι σοῖς φίλοις*', aut: *δώσειν λέγειν χρὴ τήνδε τοῖς ἐμοῖς φίλοις* aut simile quid restituas, apparet. Sed tamen difficile est quidquam praestare propterea, quod in eiusmodi locis nostra ratio aliquantum a Graecorum dicendi ratione discrepare videtur. Potuit enim Iphigenia *δώσω* quidem ita praeire Pyladae, ut id ipsum verbum iurando exprimeret, reliquam autem orationem *λέγειν χρὴ τήνδε τοῖς ἐμοῖς φίλοις* non in alterius persona, sed in sua pronuntiare, ita, ut etiam epistolae monstratione id quod dicit adiuvaret, quasi Latine dicas: 'Reddam' dicere oportet nempe hanc (dum epistolam monstrat) meis amicis. Sic etiam v. 23. verba: *τὸ καλλιστεῖον εἰς ἔμ' ἀναφέρων*, Iphigenia in aliena oratione interponit durius quam nos facere consuevimus oratione nostra, vide ad eum locum adnotata quae sunt p. 23. Non aliter locum videtur G. Hermannus, intellexisse, qui quidem librorum scripturam sine ulla dubitatione retinuit. Scripsi tamen auctore G. Dindorfio *δώσειν*.

V. 739. *ἀλλ' αὖθις ἔσται καινός κτέ.*] Falso plerique grammatici de hac scriptura dubitaverunt praeter Seidlerum, qui recte videtur locum percepisse, sed explicando rem magis im-

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ἄνοστος εἴην· τί δὲ σύ, μὴ σώσασά με;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

μήποτε κατ' Ἄργος ζῶσ' ἴχνος θείην ποδός.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ἄκουε δὴ νῦν ὃν παρήλθομεν λόγον.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἀλλ' αὖθις ἔσται καινός, ἢν καλῶς ἔχῃ.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ἐξαίρετόν μοι δὸς τόδ', ἤν τι ναῦς πάθῃ,
χἠ δέλτος ἐν κλύδωνι χρημάτων μέτα
ἀφανὴς γένηται, σῶμα δ' ἐκσώσω μόνον,
τὸν ὅρκον εἶναι τόνδε μηκέτ' ἔμπεδον.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἀλλ' οἶσθ' ὃ δράσω; πολλὰ γὰρ πολλῶν κυρεῖ·
τἀνόντα κἀγγεγραμμέν' ἐν δέλτου πτυχαῖς

V. 739. *ἀλλ' αὖτις ἔσται καινός* libri, eaque scriptura rectissime se habet, quamquam critici fere omnes eam corruptam esse pronuntiaverunt. Vide adn. exeget.

V. 742. *ἐκσώσω* Codd. *B* [*C*]. *ἐκδώσω* Aldus.

V. 744. *πολλοῖς* dubitanter proposuit Nauckius. Vide adn. exeget.

pedivisse quam expedivisse mihi videtur. Hoc dicit Iphigenia: At rursus erit integra (nova) oratio tua aut res, quam dicis, dummodo recte se habeat, id est aliis quidem verbis pronuntiatum: At rursus erit res integra inter nos, si modo bona erit. Iphigenia his verbis declarat se aequum et bonum potius spectare quam strictam iuris formulam, qua inter se modo iuraverant. *καινὸς* adiectivum hanc habere vim ac potestatem nemo negabit qui meminerit *ἐκ καινῆς* Graecorum plane Latinorum de integro respondere.

V. 740. *ἐξαίρετόν μοι δὸς τόδ'*] Respondet ipsis verbis Latino: Exceptionem mihi hanc da.

V. 741. *χρημάτων μέτα*] res suas dicit quas habet in nave eoque indicat se epistolam Iphigeniae tam diligenter custoditurum esse quam res suas et tum demum exceptione ea, quam postulat, usurum, si diligenter id fecerit. Recte Seidlerus: ,Innuit', inquit, ,Pylades magis etiam curae sibi fore, epistolam ut servet quam res suas', et significari hoc idem ait verbis proximi versus: *σῶμα δ' ἐκσώσω μόνον.*

V. 744. *πολλὰ γὰρ πολλῶν κυρεῖ*] Proverbialis locutio, quae etiam adlitteratione, ut fere fit in proverbiis, adiuvatur, cuique nostram formulam: Viel hilft viel, recte adsimulavit Seidlerus. Est quo plus facies, eo plus efficies. Neque quidquam mutandum.

λόγῳ φράσω σοι πάντ' ἀναγγεῖλαι φίλοις.
ἐν ἀσφαλεῖ γάρ· ἢν μὲν ἐκσώσῃς γραφήν,
αὕτη φράσει σιγῶσα τἀγγεγραμμένα·
ἢν δ' ἐν θαλάσσῃ γράμματ' ἀφανισθῇ τάδε,
τὸ σῶμα σώσας τοὺς λόγους σώσεις ἐμοί.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

καλῶς ἔλεξας τῶν θ' ἑῶν ἐμοῦ θ' ὕπερ.
σήμαινε δ' ᾧ χρὴ τάςδ' ἐπιστολὰς φέρειν
πρὸς Ἄργος ὅ τι τε χρὴ κλύοντά σου λέγειν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἄγγελλ' Ὀρέστῃ, παιδὶ τἀγαμέμνονος·
ἡ 'ν Αὐλίδι σφαγεῖσ' ἐπιστέλλει τάδε
ζῶσ' Ἰφιγένεια, τοῖς ἐκεῖ δ' οὐ ζῶσ' ἔτι.

V. 746. *ἀγγεῖλαν* Cod. *C.*
V. 747. *ἐκσώσεις* Cod. *C.*
V. 749. *ἀφανσθῇ* Cod. *B.*
V. 751. *τῶν θ' ἑῶν* Bothius. *τῶν τε σῶν* Hauptius. *τῶν θεῶν* libri.

V. 750. *τὸ σῶμα σώσας τοὺς λόγους σώσεις ἐμοί*] De adlitteratione huius versus, quam ut nimio studio quaesitam poëtae comici deriserunt, vide quae a nobis ad Med. 475. adnotata sunt p. 57. ed. Goth. alt.

V. 751. *τῶν θ' ἑῶν ἐμοῦ θ' ὕπερ*] Quod in libris legitur *τῶν θεῶν ἐμοῦ θ' ὕπερ* intelligi hic plane non posse nemo credo infitiabitur. Quid enim di ad hunc locum pertineant nullo pacto intelligi potest. Quapropter si sententiam spectamus, eam rectissime perspexit M. Hauptius, qui *τῶν τε σῶν ἐμοῦ θ' ὕπερ* scribi voluit, quem Schoenius et Nauckius sequuti sunt. Sed tamen iam ante Hauptium Fr. H. Bothius scribendum proposuerat *τῶν θ' ἑῶν ἐμοῦ θ' ὕπερ,* quae coniectura neque ullius litterae mutationem requirit et simul ostendit, unde absurda illa scriptura *τῶν θεῶν* orta sit. Itaque hanc anteponendam esse ratus sum. Et forma quidem *ἑός* pro *ὅς* habetur etiam in Euripidis Electra v. 1205, quem locum minime corruptum esse existimo: quod autem ea forma ad alteram personam hoc loco relata est, id nemini offensioni erit, qui meminerit pronomen, quod dicitur reflexivum, tum primae et alterius personae vicem obtinere, quum oppositionis ratio magis exstet, quod recte observavit G. Hermanus ad Aristoph. Nub. 1459. p. 199. et ad Sophoclis Oed. reg. 707. Conf. eiundem ad Sophoclis Trachin. 481. p. 78. ed. alt. Rost. gr. Gr. §. 99. 4. b. adn. 6. p. 454 sq.

V. 752 sq. *ᾧ χρὴ — ὅ τι τε χρὴ*] Hic locus aptissimus est, ut tirones quid discriminis inter *ὅς* pronomen et pronomen *ὅστις* sit agnoscant. Persona enim una et certa fuit, id autem quod verbis mandatur, non ita definitum est ut

ΟΡΕΣΤΗΣ.

που̃ δ' ἔστ' ἐκείνη; κατθανου̃σ' ἥκει πάλιν;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἥδ' ἣν ὁρᾳ̃ς σύ· μὴ λόγοις ἔκπλησσέ με.
"κόμισαί μ' ἐς Ἄργος, ὦ σύναιμε, πρὶν θανει̃ν,
ἐκ βαρβάρου γη̃ς καὶ μετάστησον θεα̃ς
σφαγίων, ἐφ' οἷσι ξενοφόνους τιμὰς ἔχω."

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Πυλάδη, τί λέξω; που̃ ποτ' ὄνθ' εὑρήμεθα;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

"ἢ σοι̃ς ἀραία δώμασιν γενήσομαι,
Ὀρέσθ'," ἵν' αὖθις ὄνομα δὶς κλύων μάθῃς.

V. 754. *τῶ 'γαμέμνονος* libri. Fortasse scripserat Euripides *τῶ Ἀγαμέμνονος*, ut pronuntiatione, non scriptione contractionem vocum declarari vellet. Vide quae diximus ad v. 664.

V. 758. *λόγων* Seidlerus.

V. 761. *ξενοφόνους* Cod. *C*. *ξενοκτόνους* Cod. *B*.

nullo modo mutari aut variari possit, dum modo argumentum ipsum non mutetur. Id sibi voluisse Kvíčala videtur, qui dixit in priore membro *σημαίνειν* declarare (bezeichnen), in altero narrare (erzählen) vertendum esse. Non est autem in verbo, sed in forma pronominis ipsa discrimen quaerendum.

V. 758. *μὴ λόγοις ἔκπλησσέ με*] Hoc non plane ita dicitur, ut v. 231. erat dictum: *τί δ' ἔστι του̃ παρόντος ἐκπλη̃σσον λόγον;* sed similem tamen sententiam habet, nisi quod per alterius orationem perturbatio eius, qui loquitur, significatur fieri, ut in Hippol. 934 sq. *σοὶ γὰρ ἐκπλήσσουσί με λόγοι παραλλάσσοντες, ἔξεδροι φρενω̃ν.* Dixit haec Iphigenia interpellata ab Oreste, deinceps pergit, nihil etiam suspicans fratrem Orestem adesse, mandata sua Pyladae tradere, ut etiam hoc appareat Orestis orationi versum reddere Iphigeniam, in reliqua oratione, quod coeperat dicere, perficere.

V. 759. *κόμισαί μ' ἐς Ἄργος κτέ.*] Recte a grammaticis adnotatum est quasi verba epistolae suae memoriter haec recitare Iphigeniam Argos referenda a Pylade ad Orestem.

V. 762. *που̃ ποτ' ὄνθ' εὑρήμεθα*] De duali cum plurali iuncto conf. Aristophanis Plut. 447. *εἰ τὸν θεὸν Ἔρημον ἀπολιπόντε ποι φευξούμεθα.* et Rost. gr. Gr. §. 100. 4. e. p. 475.

V. 763. *ἢ σοι̃ς ἀραία κτέ.*] Hoc loco Iphigenia non patitur se interpellari Orestis voce, sed continenter pergit loqui. De verbo *ἀραία* conf. Med. 608. *καὶ σοι̃ς ἀραία γ' οὖσα τυγχάνω δόμοις.*

V. 764. *ἵν' αὖθις ὄνομα δὶς κλύων μάθῃς*] Hoc dicit Iphigenia Pyladae, non ut ad Orestem referenda, sed extra

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ὦ θεοί.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τί τοὺς θεοὺς ἀνακαλεῖς ἐν τοῖς ἐμοῖς;

ΠΥΛΑΔΗΣ.

οὐδέν· πέραινε δ'· ἐξέβην γαρ ἄλλοσε.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τάχ' οὖν ἐγῷδ' ὡς εἰς ἄπιστ' ἀφίξομαι.
λέγ' οὕνεκ' ἔλαφον ἀντιδοῦσά μου θεὰ
Ἄρτεμις ἔσωσέ μ', ἣν ἔθυσ' ἐμὸς πατήρ,
δοκῶν ἐς ἡμᾶς ὀξὺ φάσγανον βαλεῖν,
εἰς τήνδε δ' ᾤκισ' αἶαν'. αἵδ' ἐπιστολαί,
τάδ' ἐστὶ τὰν δέλτοισιν ἐγγεγραμμένα.

V. 765. *ὦ θεοί* Pyladi tribuunt libri, Oresti G. Hermannus restitui voluit.

V. 766. 67. Pyladi tribuunt libri, Oresti G. Hermannus restitui voluit.

V. 766. delendum censuit Dindorfius, uncis circumdedit Nauckius. G. Hermannus hic delevit versum, quo usus est infra v. 796. *ἐγῷδ' ὡς* Klotzius. *ἐρωτῶσ'* a. pr. m. Cod. *B*. *ἐρωτῶν σ'* Cod. *C*. et vulgo. Kirchhoffius proposuit: *κλύων, ἐρωτῶν δ'* (sive *τάδ' ὡς ἐρωτῶν σ'*) *εἰς ἄπιστ' ἀφικόμην* cl. v. 757.

V. 771. *ᾤκισ'* [Cod. *B*.] *ᾤκησ'* Cod. *C*.

V. 772. haec ita laudat Plutarch. apophth. p. 182. E.: illud epistolae argumentum, quo melius bis audiens nomen teneat memoria, ne ad falsam personam olim renuntiet.

V. 764. *ἐν τοῖς ἐμοῖς*] in meis rebus, quarum tua nihil interest, ut recte explicavit Brodaeus. Recte vero Kvíčala personarum notationem defendit, quae in libris est quaque haec Pyladem inter et Iphigeniam aguntur.

V. 766. *τάχ' οὖν ἐγῷδ' ὡς εἰς ἄπιστ' ἀφίξομαι*] Sic de mea coniectura hunc versum, de quo tot fere propositae sunt sententiae, quot grammatici ediderunt hanc fabulam, scribendum esse putavi. Dedi autem auctore Seidlero et Kvíčala Iphigeniae, quae, quom iam nunc sensisset mira videri ea, quae de se enarraret, videt se iam ad incredibilia in narrando perventuram esse eoque ipso, quod id pronuntiat futurum, quodam modo quae dictura est praeparat. *ἐγῷδ' ὡς* autem, si continua scriptio erat in Cod. archetypo, quae sine dubio fuit, facile in *ἐρωτῶσ'*, quod a pr. manu est in Cod. *B*., depravari, deinceps in *ἐρωτῶν σ'* emendari potuit. Quod autem incredibilia se narraturam dixit Iphigenia, id ipsum Orestis oratione ita esse agnoscitur v. 780 sqq. *ἐκπεπληγμένος Ὅμως σ' ἀπίστῳ περιβαλὼν βραχίονι Εἰς τέρψιν εἶμι, πυθόμενος θαυμάστ' ἐμοί.*

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ὦ ῥᾳδίοις ὅρκοισι περιβαλοῦσά με·
κάλλιστα δ' ὀμόσας οὐ πολὺν σχήσω χρόνον,
τὸν δ' ὅρκον ὃν κατώμοσ' ἐμπεδώσομεν.
ἰδού, φέρω σοι δέλτον ἀποδίδωμί τε,
'Ορέστα, τῆςδε σῆς κασιγνήτης πάρα.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

δέχομαι· παρεὶς δὲ γραμμάτων διαπτυχάς,
τὴν ἡδονὴν πρῶτ' οὐ λόγοις αἱρήσομαι.
ὦ φιλτάτη μοι σύγγον', ἐκπεπληγμένος
ὅμως σ' ἀπίστῳ περιβαλὼν βραχίονι
εἰς τέρψιν εἶμι, πυθόμενος θαυμάστ' ἐμοί.

ΧΟΡΟΣ.

ξεῖν', οὐ δικαίως τῆς θεοῦ τὴν πρόςπολον
χραίνεις ἀθίκτοις περιβαλὼν πέπλοις χέρα.

ταῦτ' ἐστὶ τὰν δέλτοισιν ἐγγεγραμμένα, unde *τάδ' ἐστὶ τὰν* correctum est pro eo, quod in Euripidis libris est: *τάδ' ἐστὶν ἐν δέλτοισιν.*

σας
V. 774. *ὀμόσασ'* Cod. *C.*
V. 778. *ἀναπτυχὰς* Badhamus.
V. 780. *ἐκπεπληγμένος* libri. *ἐκπεπληγμένη* Musurus.
V. 781. *ὅμως σ' ἀπίστῳ* Marklandus. *ὅμως ἀπιστῶ* libri.
V. 784. *χραίνοις* Cod. *C.*

V. 770. *δοκῶν ἐς ἡμᾶς κτέ.*] Vide quae diximus supra ad v. 8. p. 20.

V. 771 sq. *αἵδ' ἐπιστολαί*] Non recte Reiskius haec verba cum iis, quae sequuntur, coniungi voluit. Bene se habet: *αἵδ' ἐπιστολαί*, per se positum: Haec sunt mandata, *ἐπιστολαὶ* magis proprie intelligendae sunt, haec sunt quae in codicillis inscripta sunt.

V. 773. *ὦ ῥᾳδίοις ὅρκοισι περιβαλοῦσά με.*] Recte Marklandus et Seidlerus viderunt, hac appellatione sententiam per se effici, ut in Sophoclis Philoct. 1402. *ὦ γενναῖον εἰρηκὼς ἔπος*, et saepe alias, ut in ista appellatione illud ipsum contineretur, quod poterat verbo suo pronuntiari, hinc recte deinceps scribi *κάλλιστα δ' ὀμόσας*, non *ὀμόσασ'*, quod est adsimulatione ad antecedens *περιβαλοῦσα* scriptum, ut id quodam modo ei opponeretur, quod illa ipsa appellatione erat significatum. Non enim *κάλλιστα ὀμόσαι* dicenda erat Iphigenia, cuius ius iurandum nondum erat expletum, sed Pylades, qui pulcherrimum propterea se iuravisse ius iurandum dixit, quod tam facile id, quod iuratus in se receperat, praestare et perficere potuit.

V. 781. *ὅμως σ' ἀπίστῳ περιβαλὼν βραχίονι*] Quod Doederlinus in Variar. lection. decade p. 5. negaverat *χερσὶ περιβαλεῖν τινα* dici posse, attulit G. Hermannus Orest.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὦ συγκασιγνήτη τε κἀκ ταὐτοῦ πατρὸς
Ἀγαμέμνονος γεγῶσα, μή μ' ἀποστρέφου,
ἔχουσ' ἀδελφόν, οὐ δοκοῦσ' ἕξειν ποτέ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἐγώ σ' ἀδελφὸν τὸν ἐμόν; οὐ παύσει λέγων;
τὸ δ' Ἄργος αὐτοῦ μεστὸν ἥ τε Ναυπλία.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

οὐκ ἔστ' ἐκεῖ σός, ὦ τάλαινα, σύγγονος.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἀλλ' ἡ Λάκαινα Τυνδαρίς σ' ἐγείνατο;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Πέλοπός τε παιδὶ παιδὸς ἐκπέφυκ' ἐγώ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τί φῄς; ἕξεις τι τῶνδέ μοι τεκμήριον;

V. 787. *δοκοῦσ'* Codd. [*B*]*C*. *δοκῶν* Aldus.

V. 789. Kirchhoffius scribi vult: *τὸ δ' Ἄργος αὖ ποῦ μοι 'στὸν ἥ τε Ναυπλία.* Vide adnot. exeget.

V. 793. *ἔχοις* Cod. *C*.

V. 796. *ἀκοῇ* Marklandus. *ἄκουε* libri. *ἠλέκτρα* Cod. *B*.
ρ
ἠλέκτρα Cod. *C*. sec. Victor. et apogr. Pariss. Nauckio versus suspectus visus est.

371. *δοκῶν Ὀρέστην, παῖδα τὸν Ἀγαμέμνονος, Φίλαισι χερσὶ περιβαλεῖν καὶ μητέρας.* Poterat etiam Alcest. 847. adferri, ubi alio quodam modo dicitur: *κύκλον δὲ περιβάλω χεροῖν ἐμαῖν.*

V. 785. *ὦ σ. τε κἀκ ταὐτοῦ πατρός*] Ex hoc aut simili Euripidis loco Aristophanes aliquem colorem duxisse videtur orationi suae in Acharn. 790. *ὁμοματρία γάρ ἐστι κἠκ τωὐτῶ πατρός.* Conf. etiam Sophoclis Antig. 500. *ὅμαιμος ἐκ μιᾶς τε καὶ ταὐτοῦ πατρός.*

V. 789. *τὸ δ' Ἄργος μεστὸν αὐτοῦ κτέ.*] Hoc dicit Iphigenia: Qui potest hic adesse Orestes, quo Argos celebre est et Nauplia et cuius plena sunt illa loca, quod in eis solet versari et ipse celebrari? De similitudine illa, qua ille, qui frequens esset in aliquo loco, locum ipsum explere diceretur, dixi nuper ad Orest. 54. p. 38. Hic autem eo magis hoc potuit dicere Iphigenia, quoniam ipse Orestes supra v. 553. verbis *ἔστ' — κοὐδαμοῦ καὶ πανταχοῦ.* ita loquutus erat, ut sane Iphigeniae statuendum esse videretur, eum in patria non sine celebritate versari, quo etiam hoc una significatur ipsum non sine bona existimatione versari inter populares suos et in ore populi esse. Quod contra in malam partem dixit Demosthenes de corona §. 308. p. 328. 6. *φυλάττει ὁπηνίκ' ἐστὲ μεστοὶ τοῦ συνεχῶς λέγοντος.* Plutarch. vol. X. p. 198. ed. Hutt. *ὁπηνίκα τοὺς Ἀθηναίους ἑώρα μεστοὺς αὐτοῦ καὶ περιορῶντας.*

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἔχω· πατρῴων ἐκ δόμων τι πυνθάνου.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οὐκοῦν λέγειν μὲν χρή σέ, μανθάνειν δ' ἐμέ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

λέγοιμ' ἂν ἀκοῇ πρῶτον Ἠλέκτρας τάδε.
Ἀτρέως Θυέστου τ' οἶσθα γενομένην ἔριν;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἤκουσα, χρυσῆς ἀρνὸς ἡνίκ' ἦν πέρι.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ταῦτ' οὖν ὑφήνασ' οἶσθ' ἐν εὐπήνοις ὑφαῖς;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὦ φίλτατ', ἐγγὺς τῶν ἐμῶν κάμπτεις φρενῶν.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

εἰκώ τ' ἐν ἱστοῖς ἡλίου μετάστασιν;

V. 797. *οἶσθα* ed. Brubachiana. *οἶδα* libri.

V. 798. *ἡνίκ'* libri. *οὕνεκ'* Barnesius, quem Nauckius sequutus est. Recte explicavit Schoenius: *ἤκουσα γενομένην τότε, ἡνίκα περὶ ἀρνὸς ἤριζον.* Vide Pflugk. ad Hec. 112. p. 24 sq. ed. alt.

V. 799. *οἶσθας* Nauckius.

V. 800. *κάμπτεις* Blomfieldius. *κάμπτῃ* libri.

V. 792. quod de scriptura huius versus dubitatum erat, recte adscripsit G. Hermannus: 'Recte se habere librorum scripturam, quum *ἐκπέφυκα* etiam dativo adiungatur, ostendit Matthiae in gr. Gr. §. 379. adnot. adferens Homeri Il. XIV. 115. h. Ven. 198. Herodoti I. 30, 8. *Τὲ* sic, ut hic, saepius invenitur, ut mox v. 807. et Oed. reg. 1001. in Euripidis Oreste 400. in Bacchis 933." Vide quae dixi ad Devarium vol. II. p. 744 sq., ubi huius quoque loci ratio habita est p. 745.

V. 794. *πατρῴων ἐκ δόμων τι πυνθάνου*] Recte negavit Schoenius dicere hoc loco ita Orestem *πυνθάνεσθαι*, ut esset interrogare. Est nihil aliud nisi nostrum: sich sagen lassen, auditione accipere aliquid. Quamobrem recte Iphigenia potest respondere: *οὐκοῦν λέγειν χρὴ κτέ.*

V. 796. *λέγοιμ' ἂν ἀκοῇ πρῶτον Ἠλ.*] His, quae ex Electra audita refert Orestes, illa, quae ipse viderat, opponit v. 806 sqq. Contulerunt Libanii declam. V. t. I. p. 283., ubi Orestes: *εἰπὲ πρὸς Διός, Ἠλέκτρα, τοὺς λόγους ἐκείνους, οὓς μοι πολλάκις ἀπήγγειλας. οὔπω γὰρ τότε τῆς φρονούσης ἡλικίας ἐτύγχανον κτέ.* Ne quem autem neglecta, ut videtur, *στιχομυθίας* ratio offendat, commemoro iam Seidlerum recte monuisse novam hinc ordiri colloquii partem.

V. 798. *χρυσῆς ἀρνὸς κτέ.*] Vide quae diximus supra ad v. 188 sq. p. 46.

V. 801. *ἡλίου μετάστα-*

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
ὕφηνα καὶ τόδ' εἶδος εὐμίτοις πλοκαῖς.
ΟΡΕΣΤΗΣ.
καὶ λούτρ' ἐς Αὖλιν μητρὸς ἀνεδέξω πάρα;
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
οἶδ' · οὐ γὰρ ὁ γάμος ἐσθλὸς ὤν μ' ἀφείλετο.
ΟΡΕΣΤΗΣ.
τί γάρ; κόμας σὰς μητρὶ δοῦσα σῇ φέρειν;

V. 803. Kirchhoffius legendum putat: *μητρὸς ἃ ἐδέξω πάρα.*

V. 804. Kirchhoffio scribendum videtur: *ἐσθλὸς ὤν μ' ἐπωφέλει.* Contra Nauckius scribi vult *ὁ χρόνος μακρὸς ὤν.*

V. 809. *πισσάτιδα* Cod. *B.*

V. 812—872. Quod iam sequitur carmen melicum, eius prior pars v. 812—847. ita Orestem inter et Iphigeniam distributa est, ut Orestes firmiore animo sit ac temperatiore numero utatur — huius enim oratio trimetris iambicis constat nisi quod v. 847. numero trochaico decurrit —, Iphigenia autem, quum animo aliquanto commotiore sit, numeris quoque commotioribus utatur, ita ut, si quando sedatiore numero usa est, mox illo omisso numero ad vehementiorem et graviorem, qualem habent versus dochmii, deveniat. Alteram partem carminis Iphigenia sola sustinet, numero tamen non moderatiore, ut, quamvis maior varietas numerorum in ea parte carminis sit, tamen etiam hic numerus dochmiacus dominetur, a quo si quando discesserat oratio, tamen mox ad eundem revertitur. Horum numerorum etsi explicatio facilis est, tamen tironum causa schema describam. Et prior qui-

σιν] Vide quae dicta sunt supra ad v. 187. p. 46.

V. 803. *καὶ λούτρ' ἐς Αὖλιν κτέ.*] Quod qui nuptias facturi erant ritu sacrato pridie lavari solebant ex fonte puro et sancto, Clytaemnestra mater, quae ipsa cum filia non accesserat Aulidem, ei aquas ad lavandum misisse dicitur, ut ne filia suo fonte careret. De hac lavatione nuptiali conf. Hesych. s. v. *λουτροφόρα ἄγγη.* Harpocration s. v. *λουτροφόρος* Polluc. onom. III. 43. Beckeri Charicles vol. II. p. 460 sqq. Ea lavationis apportatio *λουτροφόρος χλιδή* dicitur in Phoen. 350 sq., ad quem locum vide quae adnotavi p. 72. ed. Goth.

V. 804. *οὐ γὰρ — ἀφείλετο*] Praeter Scholiasten Cod. Flor. 2. vol. V. p. 596. ed. Matth. credo hunc locum, recte explicavisse neminem. Ille enim hoc glossema habet: *ἀφείλετο· τοῦτο τὸ μὴ εἰδέναι.* Aperte enim verba, quae per *οὐ γὰρ — ἀφείλετο* inferuntur, ad *οἶδα,* quod modo positum est, spectant: Scio. Neque enim nuptiae probae (Iphigeniae nuptiae improbae potius dicendae erant) mihi abstulerunt eius rei memoriam. Hoc dicitur ita: *οὐκ ἀφείλετο,* scil. *τὸ εἰδέναι,* pro quo Scholiastes ex Graecae linguae indole sententiam potius quam verba spectans non male posuit *τὸ μὴ εἰδέναι.* Si quis autem duram hanc ratio-

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

μνημεῖά γ' ἀντὶ σώματος τοὐμοῦ τάφῳ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἃ δ' εἶδον αὐτός, τάδε φράσω τεκμήρια·
Πέλοπος παλαιὰν ἐν δόμοις λόγχην πατρός,
ἣν χερσὶ πάλλων παρθένον Πισάτιδα
ἐκτήσαθ' Ἱπποδάμειαν, Οἰνόμαον κτανών,
ἐν παρθενῶσι τοῖσι σοῖς κεκρυμμένην.

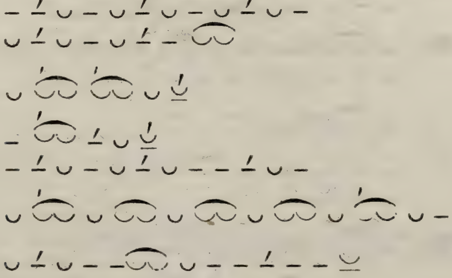
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὦ φίλτατ', οὐδὲν ἄλλο, φίλτατος γὰρ εἶ,

dem carminis melici pars, in qua tamen, quia scriptura saepe incerta admodum est, ambigua quaedam manent, ita decurrit:

812.

815.

nem existimaverit, is consideret, ut *ἀφελέσθαι τὴν μνήμην τινός* aliis locis plenius dictum est, sic hic propterea potuisse summo iure absolute dici *οὐκ ἀφείλετο*, quod haec verba aliorsum referri non possunt nisi ad praecedens *οἶδα*, ut de sententia dubitari plane non posse videatur.

V. 805. *κόμας σὰς μητρὶ δοῦσα κτέ.*] *δοῦσα* refertur ad *οἶσθα*, quod quum supra 799. est positum tum ex proximo *οἶδα* iure repeti potest. De more suis, quos caros haberent, crines mittendi, conf. Apollonium Rhod. IV. 27 sqq. Miserat autem Iphigenia Aulide ad matrem comas resectas, quom, sicuti ipsa ait, eius corpus ad sepulturam Argos auferri non posset, ut certe aliquod sui monumentum sepulcro condendum haberet mater. Vide Statium Theb. IX. 901. Hunc toto capies pro corpore crinem.

V. 808. *Πέλοπος — πατρός*] De Pelope vide initium huius fabulae et quae ibi adnotata sunt p. 19.

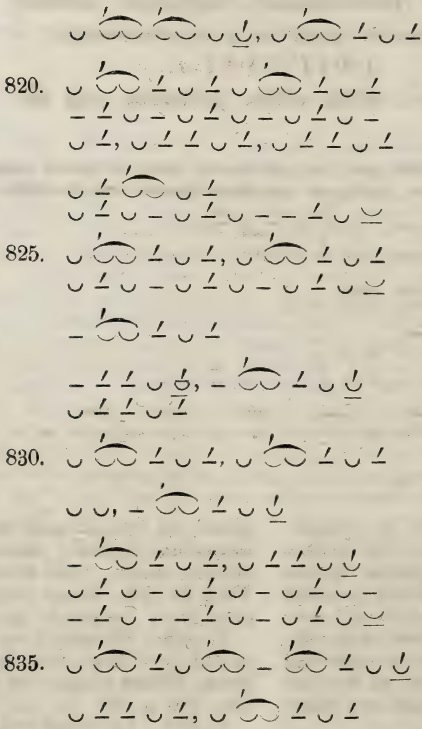
V. 811. *ἐν παρθενῶσι — κεκρυμμένην*] Eo condita erat hasta, ubi nemo fere quaerere eam solebat, ne ab hostibus patriae inveniri aut auferri posset.

V. 812 sqq. his iudiciis commota iam Iphigenia non dubitat quin Orestem fratrem invenerit. Dein Iphigenia melico carmine, cui animo sedatiore respondet Orestes, laetitiam primam de fratre reperto, recor-

ἔχω σ', Ὀρέστα, τηλύγετον
χθονὸς ἀπὸ πατρίδος
Ἀργόθεν, ὦ φίλος.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

κἀγώ σε τὴν θανοῦσαν, ὡς δοξάζεται.

datur priora fata, denique devenit ad miseram sortem suam, in qua iam fratrem servare posse non videatur.

V. 813. *τηλύγετον*] Euripides Homerum Il. IX. 143. *τίσω δέ μιν ἶσον Ὀρέστῃ, Ὅς μοι τηλύγετος τρέφεται θαλίῃ ἔνι πολλῇ.* imitari videtur. cl. Il. l. c. 285.

V. 815. *ὦ φίλος*] Conf. Rost. gr. Gr. §. 103. i. adn. 1. p. 487.

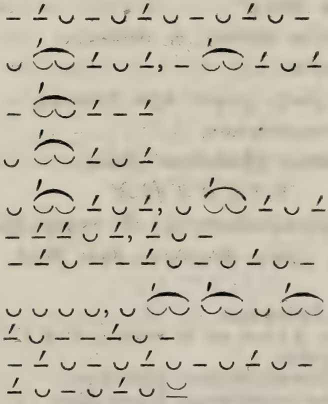
V. 817 sq. *κατὰ — κατὰ — νοτίζει*] De repetita in tmesi praepositione conf. Homeri Il. XXIII. 798 sq. *κατὰ μὲν δολιχόσκιον ἔγχος Θῆκ' ἐς ἀγῶνα φέρων, κατὰ δ' ἀσπίδα.* Vide Rost gr. Gr. p. 359 sq. ed. sept. conf. etiam v. 857.

V. 819 sq. *τότ' ἔτι, τότε*

κατὰ δὲ δάκρυ ἄδακρυ, κατὰ δὲ γόος ἅμα χαρᾷ
τὸ σὸν νοτίζει βλέφαρον, ὡςαύτως δ' ἐμόν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τότ' ἔτι, τότε βρέφος ἔλιπον ἀγκάλαις
σὲ νεαρὸν τροφοῦ νεαρὸν ἐν δόμοις,
ὦ κρεῖσσον ἢ λόγοισιν εὐτυχῶν ἐμοῦ.

V. 817. *δάκρυ ἄδακρυ* G. Hermannus. *δάκρυα δάκρυα* Aldus. *δάκρυα* semel Cod. **C.** Musgravius *δάκρυ' ἀδάκρυα,* ad quod nihil enotatum est e Cod. *B.*

V. 819. *τὸ δέ τι* libri. *τότ' ἔτι, τότε* Schoenius, similia alii coniecerunt. *ἀγκάλαις σε* Nauckius. *ἀγκάλαισι* libri. Kirchhoffius proponit: *τότε σ' ἔτι βρέφος ἔλιπον ἐν ἀγκάλαισι κτέ.* Nauckius ex parte Fixium sequutus scripsit: *τότ' ἔτι βρέφος ἔλιπον ἔλιπον ἀγκάλαις σὲ κτέ.* G. Hermannus: *τότε σε, τότ' ἔτι βρέφος ἔλιπον ἀγκάλαισι κτέ.* Incerta paene omnia videntur.

V. 821. reliqui ego librorum scripturam, quam ita partitam habet Cod. *B.* *εὐτυχῶν ἐμοῦ ψυχὰ. ΟΡ. τί φῶ; ΙΦ. θαυμάτων.* Contra Cod. *C.* uno tenore: *εὐτυχὼν ἐμοῦ ψυχᾷ τί φῶ; θαυμάτων.* Vide adnot. exeget.

βρέφος κτέ.] De his verbis conf. quae dicta sunt ad v. 224 sq. p. 50. Optime autem partita oratio est, ut, quae maximo opere verbis exstarent, ea in singulis orationis partibus apparerent. *ἔτι βρέφος — ἀγκάλαις — τροφοῦ.* Conf. M. Tullii orat. pro Cn. Planc. II. 6. Quaerit enim Laterensis atque hoc uno maxime urget, qua se virtute, qua laude Plancius, qua dignitate superarit.

V. 821. *ὦ κρεῖσσον ἢ λόγοισιν κτέ.*] O plus quam pro ratiocinationibus meis fortuna valens. Hoc dicit Iphigenia Oresti, qui ei insperanti obtigerat. *κρεῖσσον ἢ λόγοισιν* non est ellipsis, ut verbum *εἰπεῖν* intelligendum sit, ut in

ψυχά, τί φῶ; θαυμάτων πέρα καὶ λόγου
πρόσω τάδ' ἐπέβα.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τὸ λοιπὸν εὐτυχοῖμεν ἀλλήλων μέτα.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἄτοπον ἡδονὰν ἔλαβον, ὦ φίλαι·
δέδοικα δ' ἐκ χερῶν με μὴ πρὸς αἰθέρα
ἀμπτάμενος φύγῃ·
ὦ Κυκλωπίδες ἑστίαι, ὦ πατρίς,
Μυκήνα φίλα,
χάριν ἔχω ζόας, χάριν ἔχω τροφᾶς,
ὅτι μοι συνομαίμονα
τόνδε δόμοισιν ἐξεθρέψω φάος.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

γένει μὲν εὐτυχοῦμεν, εἰς δὲ συμφοράς,
ὦ σύγγον', ἡμῶν δυςτυχὴς ἔφυ βίος.

V. 823. ἀπέβα Reiskius.

V. 825. ἡδονὰν Aldus et, ut videtur, Cod. *C.* ἡδονῆς Cod. *B.* ἁδονὰν G. Dindorfius.

V. 830. ζόας Blomfieldius. ζωᾶς libri.

V. 832. δόμοισιν Seidlerus. δόμοις libri.

V. 835. ἐγὼ duplicavi auctore Kirchhoffio. Libri semel habent.

V. 836. δέρα (η superscr.) Cod. *B.*

V. 838. ὦ addidit Seidlerus, om. libri.

V. 839. λύκων Cod. *B.* λέκτρων Cod. *C.*

V. 840. δόλι' G. Hermannus. δολίαν libri.

Suppl. 844. *κρεῖσσον ἢ λέξαι λόγῳ.* Sed *λόγοισιν* hic sic dicitur, ut alias *ἢ κατὰ λόγους.* Conf. Rost. gr. Gr. §. 97. 8. supplem. 5. p. 411., ubi res recte explicata est, sed desunt exempla dativi, quale hoc est, quod eo addi potest.

V. 822. *ψυχά, τί φῶ;*] Vide infra v. 856. et Med. 1242. *ἀλλ' εἶ' ὁπλίζου, καρδία.*

V. 825. *ἄτοπον ἡδονάν*] quae modum excedit ipsamque de statu paene deiicit.

V. 826. *δέδοικα δ' ἐκ χερῶν με μὴ κτέ.*] Tanto ardore complectitur laetitia effusa, ut ne e complexu suo Orestes se fugiat avolans ad caelum vereatur.

V. 828. *ὦ Κυκλωπίδες ἑστίαι κτέ.*] De muris Cyclopiis Mycenarum Pausanias II. 16, 5. habet haec: *λείπεται δὲ ὅμως ἔτι καὶ ἄλλα τοῦ περιβόλου καὶ ἡ πύλη. λέοντες ἐφεστήκασιν αὐτῇ· Κυκλώπων δὲ καὶ ταῦτα ἔργα εἶναι λέγουσιν, οἳ Προίτῳ τὸ τεῖχος ἐποίησαν τὸ ἐν Τίρυνθι.* et qui nostra aetate ista loca inspexerunt eos muros etiam nunc manere testantur.

V. 830. *χάριν ἔχω ζόας,*

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἐγὼ ἐγὼ μέλεος οἶδ', ὅτε φάσγανον
δέρᾳ θῆκέ μοι μελεόφρων πατήρ

ΟΡΕΣΤΗΣ.

οἴμοι. δοκῶ γὰρ οὐ παρών σ' ὁρᾶν ἐκεῖ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἀνυμέναιος, ὦ σύγγον', Ἀχιλλέως
εἰς κλισίαν λέκτρων
δόλι' ὅτ' ἀγόμαν·
παρὰ δὲ βωμὸν ἦν δάκρυα καὶ γόοι.
φεῦ φεῦ χερνίβων τῶν ἐκεῖ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ᾤμωξα κἀγὼ τόλμαν ἣν ἔτλη πατήρ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἀπάτορ' ἀπάτορα πότμον ἔλαχον.
ἄλλα δ' ἐξ ἄλλων κυρεῖ....

ΟΡΕΣΤΗΣ.

εἰ σόν γ' ἀδελφόν, ὦ τάλαιν', ἀπώλεσας...

V. 842. *τῶν ἐκεῖ* Seidlerus. *τῶν* om. libri. *ἐκεῖ τῶν ἐμῶν* proponit Kirchhoffius. *ἐκεῖ* delendum censet Nauckius. Ceterum hic et qui sequitur versus usque ad v. 846. auctore Tyrwhitto, quem sequutus sum nisi quod v. 847. Iphigeniae reddidi, nunc distributi sunt.

V. 842. Oresti, v. 843. 844. Iphigeniae, v. 845—848. *τόλμας* Oresti, cetera Iphigeniae tribuunt Codd. *B*[*C*].

V. 844. Nauckius dubitanter proponit: *πατέρ' ἀπάτορα, πότμον ἄποτμον ἔλαχον.*

χάριν ἔχω τροφᾶς] Notet tiro litterarum similitudinem in similitudine sententiae; quo autem spectet Iphigeniae oratio, ipsa explicat versibus eis, qui sequuntur.

V. 835. *οἶδ' ὅτε κτέ.*] Alacriorem habet hoc orationem quam si dicas *οἶδ' ὅτι*. Nam qui dicit *οἶδ' ὅτε* non tantum modo rem, quae facta sit, verum etiam tempus ipsum, quo facta sit, recordatur atque ante oculos habet. Vide quae disputavit Pflugkius ad Hec. 112. p. 24 sq. ed. alt. me ad Devarium vol. II. p. 687. Rost. gr. Gr. §. 212. II. 8. adn. 3. p. 348 sq.

V. 836. *θῆκέ μοι*] admovit, id est, admoveri iussit.

Ibid. summo iure plerique recentiorum interpretum post *πατὴρ* non posuerunt nisi comma, quod Iphigenia incohatam orationem absolvit demum v. 838 sqq.

V. 840. *δόλι'*] *δόλια* pro adverbio *δολίως*, v. Rost. §. 97. 5. p. 406.

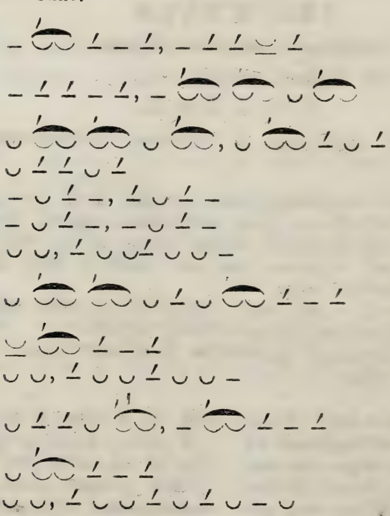
V. 842. *φεῦ φεῦ χερνίβων*] quibus ipsa morti erat consecrata.

V. 846. *εἰ — ἀπώλεσας*] Si — occidisses.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

δαίμονος τύχᾳ τινός.
ὢ μελέα δεινᾶς τόλμας. δείν' ἔτλαν,
δείν' ἔτλαν, ὤμοι σύγγονε. παρὰ δ' ὀλίγον
ἀπέφυγες ὄλεθρον ἀνόσιον ἐξ ἐμᾶν
δαϊχθεὶς χερῶν.
ἁ δ' ἐπ' αὐτοῖς τίς τελευτά;
τίς τύχα μοι συγκυρήσει;
τίνα σοι πόρον εὑρομένα
πάλιν ἀπὸ πόλεως, ἀπὸ φόνου πέμψω

V. 848—871. qui omnes Iphigeniae sunt, hos fere numeros habent, in quibus tamen propter scripturae discrepantiam quaedam incerta sunt:

V. 847. multo rectius datur Iphigeniae, primum quod Orestes semper trimetris hic loquutus erat, tum quod illa verba: *ἄλλα δ' ἐξ ἄλλων κυρεῖ* hunc quasi exitum desiderant, ut iniquo fato aliud ex alio sequatur.

V. 853. *τίς τύχα μοι συγκυρήσει*] Sic verissime rescripsit G. Hermannus. Conf. Ion. 1450 sq. *πόθεν μοι Συνέκυρσ' ἀδόκητος ἁδονά;*

V. 862. *θανάτῳ πελάσεις ἄρα*] De *ἄρα* particula, quae in eiusmodi interrogationibus non quidem in se habet, sed adiuvat tamen mirationem aut dicam aversationem, explicatius dixi ad Devarium vol. II. p. 176 sqq. Conferas etiam supra v. 477.

πατρίδ' ἐς Ἀργείαν,
πρὶν ἐπὶ ξίφος αἵματι σῷ
πελάσσαι; τόδε σόν, ὦ μελέα ψυχά,
χρέος ἀνευρίσκειν.
πότερον κατὰ χέρσον, οὐχὶ ναΐ,
ἀλλὰ ποδῶν ῥιπᾷ;
θανάτῳ πελάσεις ἄρα, βάρβαρα φῦλα
καὶ δι' ὁδοὺς ἀνόδους στείχων· διὰ κυανέας μὴν
στενοπόρου πέτρας μακρὰ κέλευθα να-
ΐοισιν δρασμοῖς.

∪ ∪∪ –́ – –́
∪ ∪, –́ ∪ ∪ –́ ∪ ∪ –́ ∪ ∪ –́ ∪
–́ ∪ ∪ –́ ∪ ∪ –́ – –́ ∪ ∪ –́ ∪ ∪ –́ –
∪ ∪∪ –́ ⏓ –́ ⏓ ∪∪ –́ ∪ –́
∪ –́ –́ – –́
∪, –́ ∪ ∪ –́ ∪
∪ ∪, –́ ∪ ∪ –́ ∪ ∪ –́ ∪ ∪ –
∪, –́ ∪ ∪ –́ –,
∪ ∪, –́ ∪ ∪ –́ ∪ ∪ –
∪ –́ –́ ∪ –́, – –́ –́ ∪ –́
∪ –́ –́ ∪ ∪́

V. 850. *ἀπέφυγες* Musgravius. *ἀμφέφυγες* libri.
V. 851. *χερῶν* Codd. [*B*] *C*. *χειρῶν* Aldus.
V. 852. *αὐτοῖς* G. Hermannus. *αὐτοῖσι* libri.
V. 853. *συγκυρήσει* G. Hermannus. *συγχωρήσει* libri.
V. 857. *ξίφους* Cod. *C*.
V. 858. *πελάσσαι* Nauckius. *πελάσαι* Cod. *C*. *παλαῖσαι* [Cod. *B*.] et Aldus. Mox *τόδε* bis scriptum in libris, alterum delevit Seidlerus.
V. 862. *ἄρα* libri. *ἀνὰ* de Marklandi coniectura G. Hermannus et Nauckius.
V. 863. *δι' ὁδοὺς* Reiskius. *διόδους* libri.

Ibid. *βάρβαρα φῦλα καὶ δι' ὁδοὺς κτέ.*] Quom *στείχειν* iam per se cum accusativo iungi posset, quod motionem in locum aut per locum indicat, quo de genere quivis Vergilianum illud [ecl. I. 64.] sitientis ibimus Afros memoria tenebit, recte sine praepositione dici poterat *βάρβαρα φῦλα στείχων*, eoque magis hic accusativus tum sine praepositione positus est, si in altero orationis membro, quod plane responderet priori, ea praepositio esset addita, ut si quid obscuritatis in priore enuntiati parte mansisset, prorsus evanesceret in altera, eaque disputatio etiam ad eos locos pertinet, ubi alius casus atque accusativus est. Exempla habes apud

τάλαινα, τάλαινα.
τίς ἂν οὖν τάδ' ἂν ἢ θεὸς ἢ βροτὸς ἢ
τί τῶν ἀδοκήτων
πόρον εὔπορον ἐξανύσας
δυοῖν τοῖν μόνοιν Ἀτρείδαιν φανεῖ
κακῶν ἔκλυσιν;

ΧΟΡΟΣ.

ἐν τοῖσι θαυμαστοῖσι καὶ μύθων πέρα
τάδ' εἶδον αὐτὴ κοὐ κλύουσ' ἀπ' ἀγγέλων.

V. 867. *τάδ' ἂν* libri. *τάλαν* coniecit Badhamus, quem Nauckius sequutus est.

V. 869. *εὔπορον* G. Hermannus. *ἄπορον* libri. Dein *ἐξανύσας* libri. *ἐξανύσαι* Kirchhoffius, quem sequutus est Nauckius, omisso in versu seq. *φανεῖ*. Fortasse vere.

V. 870. *φανεῖ* om. Cod. *B*. Habet Cod. *C*. sec. apogr. Pariss.

V. 873. *κοὐ κλύουσ' ἀπ' ἀγγέλων* G. Hermannus. *καὶ κλύ-*

Rost. gr. Gr. §. 110. 6. 5. a. adn. 8. p. 567.

V. 867. *τίς ἂν οὖν τάδ' ἂν κτέ.*] De hoc loco explicatius disputavit G. Hermannus de particula *ἂν* p. 35. ego ad Devarium vol. II. p. 138 sq. Apparet autem aliter incohavisse orationem Euripidem, aliter desiisse, ut illud *ἂν* nihil commune habeat cum indicativo *φανεῖ*.

V. 869. *ἐξανύσας*] Hoc genus participii masculinum nihil habebit offensionis, etsi proxime praecedit *τί τῶν ἀδοκήτων* propter antecedentia *ἢ θεὸς ἢ βροτός*.

V. 870. *δυοῖν τοῖν μόνοιν Ἀτρείδαιν*] Recte Brunckius hunc locum, ubi Iphigenia quum gaudio agniti a se fratris commota tum metu perturbata ne eum occidere cogatur ipsa, quamvis Electra eius stirpis adhuc superstes sit, tamen se et fratrem solos Atridas reliquos esse ait, quod de se et fratre suo nunc maxime sollicita erat, comparat cum Sophoclis loco de Antig. 905. ed. Boeckh., ubi generosa puella, quamvis Ismena adhuc vivat, se tamen unam eius stirpis superstitem dicat, quo maiorem miserationem efficiat: *τὴν βασίλισσαν μούνην λοιπήν*. Is enim, qui in summis periculis versatus ipse, non solet eorum meminisse, qui procul absunt a discrimine rerum, et id tantum modo ante oculos habere, in quo nunc ipsum discrimen est. Addit Schoenius Sophoclis Electr. 100 sq. *κοὐδεὶς τούτων οἶκτος ἀπ' ἄλλης Ἢ 'μοῦ φέρεται σοῦ, πάτερ, οὕτως Αἰκῶς οἰκτρῶς τε θανόντος.*, ubi recte Scholiastes: *εἰ δὲ καὶ τὰ τῆς Χρυσοθέμιδος*, inquit, *παράκειται, αὕτη γε διὰ τὸ πάνυ ἀλγεῖν οὐδένα κατ' ἀξίαν φροντίζειν τῶν γεγονότων οἴεται ἢ μόνην αὐτήν.*

V. 783. *κοὐ κλύουσ' ἀπ' ἀγγέλων*] Adsimulavit G. Hermannus Aechyli Pers. 266. *καὶ μὴν παρών γε κοὐ λόγους ἄλλων κλύων, Πέρσαι, φράσαιμ' ἂν οἷ' ἐπορσύνθη κακά.* Sophoclis Oed. reg. 6. *ἁγὼ δικαιῶν μὴ*

ΠΥΛΑΔΗΣ.

τὸ μὲν φίλους ἐλθόντας εἰς ὄψιν φίλων,
Ὀρέστα, χειρῶν περιβολὰς εἰκὸς λαβεῖν·
λήξαντα δ' οἴκτων κἀπ' ἐκεῖν' ἐλθεῖν χρεών,
ὅπως τὸ κλεινὸν ὄνομα τῆς σωτηρίας
λαβόντες ἐκ γῆς βησόμεσθα βαρβάρου.
σοφῶν γὰρ ἀνδρῶν ταῦτα, μὴ 'κβάντας τύχης,
καιρὸν λαβόντας, ἡδονὰς ἄλλας λαβεῖν.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

καλῶς ἔλεξας· τῇ τύχῃ δ' οἶμαι μέλειν
τοῦδε ξὺν ἡμῖν· ἢν δέ τις πρόθυμος ᾖ,

ουσ' ἀπαγγελῶ libri. pro *ἀπαγγελῶ* Nauckius proponit *ἐπίσταμαι.*

V. 874—880. choro continuantur in Cod. *C.* et in Aldina, Pyladi dedit Heathius, cui, ut videtur, accedit Cod. *B.*

V. 880. *ἄλλως* proponit Scaliger. Nauckio hic et antecedens versus vitio non carere videntur.

παρ' ἀγγέλων τέκνα, Ἄλλων ἀκούειν αὐτὸς ὧδ' ἐλήλυθα. Alii addiderunt Troad. 481. *οὐκ ἄλλων πάρα Κλύουσ' ἔκλαυσα, τοῖσδε δ' εἶδον ὄμμασιν Αὐτή.*

V. 874 sqq. iam Pylades hortatur, ut saluti suae prospiciant, quod contra Iphigenia certior fieri cupit de Electra, de Pylade, de rebus Argivis, de itinere Orestis in terram Tauricam. Hinc cognovit Iphigenia oraculum de signo Dianae auferendo et ipsa iam rationem, qua illud auferre possint ostendit, chorumque precibus permovet, ut se taciturum polliceatur.

V. 876. *λήξαντα δ' οἴκτων*] Etsi universa haec sententia est, tamen iam Pylades numerum singularem ponit, quod etiam in communi sententia erat concessum, v. Aristophanis Plut. 255 sqq. *ἴτ' ἐγκονεῖτε σπεύδεθ' ὡς ὁ καιρὸς οὐχὶ μέλλειν, Ἀλλ' ἔστ' ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀκμῆς ᾗ δεῖ παρόντ' ἀμύνειν.* conf. Pflugk. ad Herc. fur. 203. p. 37 sq. ed. Goth., hic autem eo magis, quod illa ipsa verba ad unum Orestem pertinere videntur.

V. 877. *τὸ κλεινὸν ὄνομα τῆς σωτηρίας*] Notum hoc genus loquendi Graecorum, ut notionem alicuius rei amplificantes *ὄνομα* alicuius rei dicant pro re ipsa, ut in Hec. 380 sq. *κἀπὶ μεῖζον ἔρχεται Τῆς εὐγενείας ὄνομα τοῖσιν ἀξίοις.* Orest. 1082. *ἀλλ' ὦ ποθεινὸν ὄνομ' ὁμιλίας ἐμῆς, Χαῖρ'.* Plutarch. Nic. p. 966. *βέβαιον οὕτω τὸ τῆς εὐτυχίας ὄνομα πρὸς τὸν αὖθις χρόνον ποιοῖτο.* Neque aliter Latini nomen libertatis et quae sunt similia usurpaverunt.

V. 879. *μὴ 'κβαντάς τύχης*] Apte Seidlerus comparavit Herc. fur. 203. *μὴ 'κ τύχης ὡρμισμένους.*

V. 880. *καιρὸν λαβόντας*] id est, opportunitate oblata uti nec eam praetermittere, die Gelegenheit wahrnehmen. Recte Kvíčala comparavit Aechyli Sept.

σθένειν τὸ θεῖον μᾶλλον εἰκότως ἔχει.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οὐδέν μ' ἐπίσχει γ' οὐδ' ἀποστήσει λόγου
πρῶτον πυθέσθαι τίνα ποτ' Ἠλέκτρα πότμον
εἴληχε βιότου· φίλα γὰρ ἔσται πάντ' ἐμοί.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τῷδε ξυνοικεῖ βίον ἔχουσ' εὐδαίμονα.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οὗτος δὲ ποδαπὸς καὶ τίνος πέφυκε παῖς;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Στρόφιος ὁ Φωκεὺς τοῦδε κλῄζεται πατήρ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὁ δ' ἐστί γ' Ἀτρέως θυγατρός, ὁμογενὴς ἐμός;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἀνεψιός γε, μόνος ἐμοὶ σαφὴς φίλος.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οὐκ ἦν τόθ' οὗτος, ὅτε πατὴρ ἔκτεινέ με.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

οὐκ ἦν· χρόνον γὰρ Στρόφιος ἦν ἄπαις τινά.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

χαῖρ' ὦ πόσις μοι τῆς ἐμῆς ὁμοσπόρου.

V. 882. *ἦν δέ τις* Cod. *C*. *ἦν δέ τισ* (*σ* deleto e correct.) Cod. *B*. *ἦν δέ τι* Aldus.

V. 884. *ἐπίσχῃ* Cod. *B*. *ἐπίσχῃ* Cod. *C*. *ἀποστήσει* Cod. *B*. *ἀποστήσῃ* Cod. C. Hartungius scribi voluit: *οὐ μή μ' ἐπίσχῃς οὐδ' ἀποστήσεις λόγου. οὐδὲν ἔτ' ἐπίσχει μ'* dubitanter proposuit Nauckius.

V. 885. *πυθέσθαι* Cod. *C*. *τι θέσθαι* Cod. *B*.

adv. Theb. 65. *καὶ τῶνδε καιρὸν ὅστις ὤκιστος λαβέ.* idemque hoc iure adiecit, poëtam non sine idonea causa eodem verbo *λαβόντας* — *λαβεῖν* bis esse usum. Poterat etiam hoc addere, respici etiam *λαβόντες*, quod est v. 878. Vide quae dixi ad Androm. 1172 sq. p. 118 sq. ed. Goth. alt.

V. 882. *ἦν δέ τις πρόθυμος ᾖ*] Accedit hoc ad similitudinem Latini proverbii: Fortes fortuna adiuvat.

V. 884. *οὐδέν μ' ἐπίσχει γ'*] Ne quis de *γὲ* particula dubitet conf. quae dixi ad Devarium vol. II. p. 323 sq. et supra ad v. 571. sq.

V. 886. *φίλα γὰρ ἔσται πάντ' ἐμοί*] Haec dicit Iphigenia, respiciens quae ante dixit *οὐδέν μ' ἐπίσχει γ'*, ut doceat sibi omnia cara esse, itaque se teneri non posse quin haec quaerat. Neque enim de una Electra certior fieri cupit,

ΟΡΕΣΤΗΣ.

κἀμός γε σωτήρ, οὐχὶ συγγενὴς μόνον.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τὰ δεινὰ δ' ἔργα πῶς ἔτλης μητρὸς πέρι;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

σιγῶμεν αὐτά· πατρὶ τιμωρῶν ἐμῷ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἡ δ' αἰτία τίς ἀνθ' ὅτου κτείνει πόσιν;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἔα τὰ μητρός· οὐδὲ σοὶ κλύειν καλόν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

σιγῶ· τὸ δ' Ἄργος πρὸς σὲ νῦν ἀποβλέπει;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Μενέλαος ἄρχει· φυγάδες ἐσμὲν ἐκ πάτρας.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οὔ που νοσοῦντας θεῖος ὕβρισεν δόμους;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

οὔκ, ἀλλ' Ἐρινύων δεῖμά μ' ἐκβάλλει χθονός.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ταῦτ' ἆρ' ἐπ' ἀκταῖς κἀνθάδ' ἠγγέλθης μανείς;

V. 886. φίλα γὰρ ἔστι τἄμ' ἐμοὶ Schoenius. Vide tamen adn. exeget.

V. 890. ὁ δ' L. Dindorfius. ὅδ' libri. ἐστί γ' libri. ἐστὶν Kirchhoffius. ἐμὸς Cod. [B]C. ἐμοὶ Aldus.

V. 902. οὔ που G. Hermannus. ἤπου (sed ut ἤ sit e corr. ἤπου m. sec.) Cod. B. οὔπω Cod. C. sec. Victor. et apogr. Pariss.

V. 903. ἐρινύων Cod. C. ἐριννύων Cod. B.

V. 904. ἠγγέλθης Elmsleius. ἠγγέλης libri.

verum de ceteris quoque rebus et personis.

V. 887. τῷδε] Pyladem monstrans dicit hoc.

V. 889. Στρόφιος ὁ Φωκεύς] Στρόφιος Ἀναξιβίαν τὴν Ἀγαμέμνονος ἀδελφὴν ἔγημεν, ἐξ ἧς ἔφυσε τὸν Πυλάδην, ὅθεν Ὀρέστης καὶ Πυλάδης ἀνεψιοί. SCHOLIASTES Orest. 765. Conf. quae dixi in prooem. Orestis fab. p. 9.

V. 891. ἀνεψιός γε] Ne quis de γὲ particula in eiusmodi responsionibus dubitet, conferat quae dixi ad Devar. vol. II. p. 292 sqq.

V. 898. ἡ δ' αἰτία τίς ἀνθ' ὅτου] Quemadmodum Latine causa quamobrem, non causa ob quam, recte dicitur, sic hoc loco ἀνθ' ὅτου necessario erat dicendum, minime genus femininum respiciendum.

V. 902. νοσοῦντας] Vide supra ad v. 665.

V. 904. ταῦτ' ἆρ'] Conf.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὤφθημεν οὐ νῦν πρῶτον ὄντες ἄθλιοι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἔγνωκα, μητρός σ' οὕνεκ' ἠλάστρουν θεαί.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὥςθ' αἱματηρὰ στόμι' ἐπεμβαλεῖν ἐμοί.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τί γάρ ποτ' εἰς γῆν τήνδ' ἐπόρθμευσας πόδα;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Φοίβου κελευσθεὶς θεσφάτοις ἀφικόμην.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τί χρῆμα δράσειν; ῥητὸν ἢ σιγώμενον;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

λέγοιμ' ἄν· ἀρχαὶ δ' αἵδε μοι πολλῶν πόνων.

V. 906. σ' in Aldina et in Cod. *C.* omissum addidit Marklandus. De Cod. *B.* non satis constat.

V. 910. δράσειν libri. δρᾶσαι vel δράσων proposuit Elmsleius.

V. 913. μεταδρομαῖς δ' proponit Kirchhoffius. ἐριννύων Cod. *B.*

V. 914. ἔνθεν μοι πόδα libri. ἔνθ' ἐμὸν πόδα G. Hermannus, quem Nauckius sequutus est. Vide adn. exeget.

V. 915. δή γ' libri. δῆτ' Scaliger.

Rost. gr. Gr. §. 106. B. 6. p. 506.

V. 906. ἠλάστρουν] ἐλαστρεῖν est verbum intensivum verbi ἐλαύνειν, quod actionem, quae illo verbo declaratur, duriorem atque asperiorem ostendit. Conf. infra v. 943. δρόμοις ἀνιδρύτοισιν ἠλάστρουν μ' ἀεί. et Hesych. s. v. ἠλάστρεον· περιεφέροντο.

V. 907. αἱματηρὰ] quae, quoniam sanguinolenta erant, rursus sanguinem expetere videbantur. Conf. supra v. 279.

V. 911. ἀρχαὶ δ' αἵδε μοὶ πολλῶν πόνων] Haec dei oracula causa et principium multorum laborum.

V. 913. εἰς χεῖρας ἦλθε] Sic dixit, ut potius passus esse haec per se perfici, quam suo consilio suscepisse videretur.

V. 914. ἔνθεν] hic non tam causalem vim habet, sed ordinem in tempore significat, ut saepe alias. Mox non satis recte Schoenius rem iudicavit, quod μοὶ dixit esse pro pronomine possessivo. Dativus enim etiam hoc loco istud ipsum ostendit, quod modo in verbis εἰς χεῖρας ἦλθε situm esse diximus. Neque in eis locis, quibus Schoenius pro exemplis usus est, μοὶ aliam habet vim ac potestatem, Il. XII. 174. Ἕκτορι γάρ οἱ (Διΐ) θυμὸς ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι. et Xenophontis Disc. Cyri V. 1, 26. ἡ γάρ μοι ψυχὴ παρεσκεύασται.

V. 915. δή γ'] iam adeo, quod nostra lingua dicas end-

ἐπεὶ τὰ μητρὸς ταῦθ' ἃ σιγῶμεν κακὰ
εἰς χεῖρας ἦλθε, μεταδρομαῖς Ἐρινύων
ἠλαυνόμεσθα φυγάδες, ἔνθεν μοὶ πόδα
εἰς τὰς Ἀθήνας δή γ' ἔπεμψε Λοξίας,
δίκην παρασχεῖν ταῖς ἀνωνύμοις θεαῖς.
ἔστιν γὰρ ὁσία ψῆφος, ἣν Ἄρει ποτὲ
Ζεὺς εἴσατ', ἐκ τοῦ δὴ χερῶν μιάσματος.
ἐλθὼν δ' ἐκεῖσε, πρῶτα μέν μ' οὐδεὶς ξένων
ἑκὼν ἐδέξαθ', ὡς θεοῖς στυγούμενον·
οἳ δ' ἔσχον αἰδῶ, ξένια μονοτράπεζά μοι
παρέσχον, οἴκων ὄντες ἐν ταὐτῷ στέγει,
σιγῇ δ' ἐτεκτήναντ' ἀπόφθεγκτόν μ', ὅπως
δαιτὸς γενοίμην πώματός τ' αὐτῶν δίχα,
εἰς δ' ἄγγος ἴδιον ἴσον ἅπασι βακχίου

V. 918. ἐκ τοῦ Kvíčala. ἔκ του libri. διὰ χερῶν Badhamus.
ὄντα
V. 919. ἐλθὼν δ' Cod. B. ἐλθὼν δ' Cod. C. Deinde μ' addidit Barnesius omissum in libris.
V. 922. στέγει Aldus. τέγει Codd. BC.
V. 923. ἐτεκτῆναι' Cod. B. ἐτεκτήναντ' Cod. C. Deinceps ἀπρόσφθεγκτον G. Hermannus.
V. 924. αὐτῶν Scaliger. αὐτοῦ libri. αὐτοῖς Seidlerus.
V. 925 et 932. ἄγγος libri. ἄγκος Aldus.

lich gar. Conf. quae G. Hermannus ad h. l. adnotavit.

V. 916. *ταῖς ἀνωνύμοις θεαῖς*] Sophocles Oed. Col. 128. ἃς τρέμομεν λέγειν. Orest. 37.

V. 917 sqq. *ἔστιν — εἴσατ', ἐκ τοῦ δὴ κτέ.*] Sic mihi Kvíčala hunc locum recte restituisse videtur, ut ἐκ τοῦ δὴ sit ab illo iam tempore, et respiciat verba: ἣν Ἄρει ποτὲ Ζεὺς εἴσατ'. Ille in suam rem adsimulavit Electr. 1254 sqq. ἔστιν δ' Ἄρεώς τις ὄχθος, οὗ πρῶτον θεοὶ Ἕζοντ' ἐπὶ ψήφοισιν αἵματος πέρι, Ἁλιρρόθιον ὅτ' ἔκταν' ὠμόφρων Ἄρης, Μῆνιν θυγατρὸς ἀνοσίων νυμφευμάτων, Πόντου κρέοντος παῖδ', ἵν' εὐσεβεστάτη Ψῆφος βεβαία τ' ἐστὶν ἔκ γε τοῦ θεοῖς. Conf. Apollodori Bibl. III. 14, 2

V. 919. *ἐλθὼν δ' ἐκεῖσε*] Hic nominativus absolutus maiore vi aliquid proponit, a quo tamen deinceps, quod constructio mutata est receditur, vide supra ad v. 680 sqq.

V. 921. *οἳ δ' ἔσχον αἰδῶ*] quos autem puduit me prorsus repudiare.

V. 923 *σιγῇ δ' ἐτεκτήναντ' ἀπόφθεγκτόν μ'*] Recte haec Seidlerus reddidit: Silentio suo hoc efficiebant, ut mihi quoque tacendum esset. Quod autem cum eo non colloquebantur, denique etiam hoc effecerunt, ut ille solus manere et separatim vesci cogeretur. Neque enim ullo modo versuum collocatio, quae

μέτρημα πληρώσαντες εἶχον ἡδονήν.
κἀγὼ 'ξελέγξαι μὲν ξένους οὐκ ἠξίουν,
ἤλγουν δὲ σιγῇ κἀδόκουν οὐκ εἰδέναι,
μέγα στενάζων, οὕνεκ' ἦν μητρὸς φονεύς.
κλύω δ' Ἀθηναίοισι τἀμὰ δυστυχῆ
τελετὴν γενέσθαι, κἄτι τὸν νόμον μένειν,
χοῆρες ἄγγος Παλλάδος τιμᾶν λεών.
ὡς δ' εἰς Ἄρειον ὄχθον ἧκον ἐς δίκην τ'
ἔστην, ἐγὼ μὲν θἄτερον λαβὼν βάθρον,
τὸ δ' ἄλλο πρέσβειρ' ἥπερ ἦν Ἐρινύων.

V. 927. *κἀγὼ 'ξελέγξαι* Marklandus. *κἄγωγ' ἐξελέγξαι* libri.
V. 933. post *δίκην*, quod addunt libri, *τ'* omisit Kirchhoffius. Vide adnot. exeget.
V. 935. *ἐριννύων* Cod. *B.* et sic fere semper hic liber.

in libris habetur, immutanda est.

V. 928. *κἀδόκουν οὐκ εἰδέναι*] et dissimulabam me scire, pudore commotus, ut explicat ipse.

V. 930 sq. *κλύω δ' Ἀθηναίοισι κτέ.*] De his rebus quae Oresti Athenis evenerint et die festo solenni inde orto conf. Athenaei X. p. 437. C. et Plutarchus conviv. quaest. II. 10. vol. II. p. 613. B.

V. 932. *χοῆρες ἄγγος*] est vas, quod congium aut sex sextarios continebat quoque utebantur Athenienses *χόων* die, quem ex hospitio Orestis ortum esse ferebant, ut supra vidimus.

V. 933. *ὡς δ' — ἧκον ἐς δίκην τ' ἔστην κτέ.*] Hanc librorum auctoritatem iure defendit Kvíčala. Aperte enim verba *ἐς δίκην τ' ἔστην κτέ.* ad protasin pertinent, quae ne verbis quidem, quae deinceps leguntur: *ἐγὼ μὲν θἄτερον λαβὼν βάθρον, τὸ δ' ἄλλο πρέσβειρ' ἥπερ ἦν Ἐρινύων,* solvitur. Nam *λαβὼν* ad idem verbum, quod supra est *ἔστην*, pertinet, verba autem *τὸ δ' ἄλλο πρέσβειρ' ἥπερ ἦν* tantummodo oppositionis causa ad *θἄτερον βάθρον* inferuntur, neque incohatum orationis cursum impediunt, quamobrem iusto verborum ordine iam adiungitur *εἰπὼν ἀκούσας θ' αἵματος μητρὸς πέρι,* ut id ad Orestem pertineat et protasis denique terminetur in voce *πέρι.* Qua quidem in re dissentio etiam cum Kvíčala, qui hunc nominativum absolutum sine idonea causa esse putavit. Nam sustinetur haec quoque sententia verbo *ἔστην.* Sed haec hactenus de externo orationis cursu.

Ibid. *ἐς δίκην τ' ἔστην*] Conf. Porsonum ad Phoen. 1381., qui adfert *στάντα ἐς ἀρχὴν* Herodoti III. 80. *εἰς ἔριν ἔστης* Archiae Anthol. III. 8, 3. *εἰς κρίσιν ἵστασθε* Iuliani Caes. p. 319. B.

V. 934. *θἄτερον — βάθρον*] Duas sedes fuisse, ex quarum altera reus, ex altera vero accusator agebant, docet Pausanias I. 28, 5. *τοὺς ἀργυροῦς λίθους, ἐφ' ὧν ἑστᾶσιν ὅσοι δίκας ὑπέχουσι καὶ οἱ διώκοντες, τὸν μὲν ὕβρεως, τὸν δὲ*

εἰπὼν ἀκούσας θ' αἵματος μητρὸς πέρι,
Φοῖβός μ' ἔσωσε μαρτυρῶν· ἴσας δέ μοι
ψήφους διηρίθμησε Παλλὰς ὠλένῃ,
νικῶν δ' ἀπῆρα φόνια πειρατήρια.
ὅσαι μὲν οὖν ἕζοντο πεισθεῖσαι δίκῃ,
ψῆφον παρ' αὐτὴν ἱερὸν ὡρίσαντ' ἔχειν·
ὅσαι δ' Ἐρινύων οὐκ ἐπείσθησαν νόμῳ,
δρόμοις ἀνιδρύτοισιν ἠλάστρουν μ' ἀεί,
ἕως ἐς ἁγνὸν ἦλθον αὖ Φοίβου πέδον,
καὶ πρόσθεν ἀδύτων ἐκταθείς, νῆστις βορᾶς,

V. 936. *εἰπὼν δ'* Kirchhoffius, quem sequutus est Nauckius.

V. 938. *διηρίθμησε* Cod. *C.* sec. apogr. Pariss. *διηρίθμιζε* Cod. *B.* *διηρίθμηζε* Aldus. Nescio quo errore *διεῤῥύθμιζε* Kirchhoffius tribuit Seidlero.

ἀναιδείας ὀνομάζουσι.

V. 935. *πρέσβειρ' ἥπερ ἦν Ἐρινύων*] Ex hoc aut simili Euripidis loco videtur colorem dedisse orationi suae Aristophanes in Acharn. 883. *πρέσβειρα πεντήκοντα Κωπάδων κορᾶν.*

V. 936. *εἰπὼν ἀκούσας θ'*] Hoc erat illud quod nemo Athenis condemnari potuit nisi dicta et audita re. De hac *ἰσηγορίας* laude confert Kvíčala recte Heracl. 182 sqq. *ἄναξ, ὑπάρχει μὲν τόδ' ἐν τῇ σῇ χθονί, Εἰπεῖν ἀκοῦσαί τ' ἐν μέρει πάρεστί μοι, Κοὐδείς μ' ἀποίσει πρόσθεν, ὥσπερ ἄλλοθεν.* Qui autem haec verba *εἰπὼν ἀκούσας θ'* ad Apollinem rettulerunt, Kirchhoffius et Nauckius, nae illi vehementer falsi sunt. Neque enim deus dixit audivitque, ut reus, quod in Orestem solum cadit, neque patronus causae ac defensor Orestis exstitit, sed non fuit in Orestis causa, nisi, id quod Apolline unum dignum est, testis. Id non solum ipse Euripides paullo post dicit, *Φοῖβός μ' ἔσωσε μαρτυρῶν,* verum etiam Aeschylus in Eumenidibus, ubi illa tota causa copiosius traditur et Apollo ipse dicit v. 537. *καὶ μαρτυρήσων ἦλθον — Καὶ ξυνδικήσων,* quo ex loco tamen apparet *μαρτυρήσων* esse primarium, id quod solum posuit Orestes v. 551. *τοῖς τοῦδε θεσφάτοισι· μαρτυρεῖ δέ μοι.,* ut de hac re dubitari plane non posse videatur.

V. 938. *ὠλένῃ*] manu contracta. Recte comparavit Witzchelius Ovidii Met. IX. 652.

V. 939. *νικῶν δ' ἀπῆρα*] quod *ἰσοψηφίᾳ* reus absolvebatur. Vide infra v. 1441 sqq. Aeschyli Eumen. 709 sq. *ἀνὴρ ὅδ' ἐκπέφευγεν αἵματος δίκην. Ἴσον γάρ ἐστι τἀρίθμημα τῶν πάλων.* Mox *φόνια πειρατήρια* sunt pericula de caede accusati.

V. 490. *ὅσαι μὲν οὖν κτέ.*] Apud Aeschylum Eumen. v. 861 sqq. omnes Eumenides in Palladis sententiam concedentes expiantur.

V. 941. *ψῆφον παρ' αὐτήν*] Iuxta eum ipsum locum, ubi suffragia lata sunt.

V. 943. *ἠλάστρουν*] Vide supra ad v. 906.

V. 946 sq. *καὶ πρόσθνε*

ἐπώμοσ' αὐτοῦ βίον ἀποῤῥήξειν θανών,
εἰ μή με σώσει Φοῖβος, ὅς μ' ἀπώλεσεν.
ἐντεῦθεν αὐδὴν τρίποδος ἐκ χρυσοῦ λακὼν
Φοῖβός μ' ἔπεμψε δεῦρο, διοπετὲς λαβεῖν
ἄγαλμ' Ἀθηνῶν τ' ἐγκαθιδρῦσαι χθονί.
ἀλλ' ἥνπερ ἡμῖν ὥρισεν σωτηρίαν,
σύμπραξον· ἢν γὰρ θεᾶς κατάσχωμεν βρέτας,
μανιῶν τε λήξω καὶ σὲ πολυκώπῳ σκάφει
στείλας Μυκήναις ἐγκαταστήσω πάλιν.
ἀλλ' ὦ φιληθεῖσ', ὦ κασίγνητον κάρα,
σῶσον πατρῷον οἶκον, ἔκσωσον δ' ἐμέ·

V. 948. *λακὼν* Scaliger. *λαβὼν* libri.
V. 952. *ἢν* Seidlerus. *ἂν* libri.
V. 955. *ἀλλ' ὦ φιληθεῖσ'* Cod. *C*. *ἀλλ' ὦ φίλεισ'* (*φίλη γ* Musurus) Cod. *B*.
V. 956. *δέ με* Aldus et fortasse etiam libri.
V. 958. *ληψόμεθα* Cod. *C*. sec. Vict. et apogr. Pariss.
V. 960. *τ' ἄγει* Canterus. *τ' ἀεὶ* libri.

ἀδύτων ἐκταθεὶς κτέ.] Difficile erat de una eademque causa novum oraculum nancisci. Simile exemplum adnotavit Schoenius ex Herodoti VII. 141., ubi haec vox legatorum Atheniensium habetur: *Ὦναξ, χρῆσαι ἡμῖν ἄμεινόν τι περὶ τῆς πατρίδος, αἰδεσθεὶς τὰς ἱκετηρίας τάσδε, τάς τοι ἥκομεν φέροντες· ἢ οὔ τοι ἄπιμεν ἐκ τοῦ ἀδύτου, ἀλλ' αὐτοῦ τῇδε μενέομεν, ἔστ' ἂν καὶ τελευτήσωμεν.*

V. 858. *οὐράνιον*] Vide supra v. 87 sq.

V. 959. *ἐπέζεσε*] Recte G. Hermannus vidit id verbum absolute dici et, qui sequitur accusativus *τὸ Ταντάλειον σπέρμα*, a verbis *διὰ πόνων τ' ἄγει* esse suspensum. De particula *τὲ* retracta post plura verba confert ipse Alcest. 818 sq. *καὶ κουρὰν βλέπεις μελαμπέπλους στολμούς τε.*

V. 961 sqq. permirum est Kvíčalam hunc locum, ubi quae dicit Iphigenia sunt aptissima omnia, tanto opere improbasse, ut non solum versum 962, verum etiam v. 964–66. pro suppositiciis habuerit. Ei igitur accuratam huius loci explicationem opponam, qua apparebit vera omnia ac sincera hic esse.

V. 961. *πρίν σε δεῦρ' ἐλθεῖν*] haec ad ipsum adventum Orestis in hanc terram spectare praeter Kvíčalam credo negaturum esse neminem. Cui enim hic poterit in mentem venire, haec verba non ad ipsam profectionem, sed ad orationem, in qua usque ad preces venerit Orestes, pertinere, quum nihil eiusmodi alio modo significatum sit? Quod sequitur autem *ἔχω* praesens pro praeterito positum esse ipsa, quae praecesserunt, verba satis indicant.

V. 962. *Ἄργει γενέσθαι καὶ σέ, σύγγον', εἰσιδεῖν*] Haec aptius inter se coniungenda esse et Iphigeniae con-

ὡς τἄμ' ὄλωλε πάντα καὶ τὰ Πελοπιδῶν,
οὐράνιον εἰ μὴ ληψόμεσθα θεᾶς βρέτας.

ΧΟΡΟΣ.

δεινή τις ὀργὴ δαιμόνων ἐπέζεσε
τὸ Ταντάλειον σπέρμα διὰ πόνων τ' ἄγει.
τὸ μὲν πρόθυμον, πρίν σε δεῦρ' ἐλθεῖν, ἔχω
Ἄργει γενέσθαι καὶ σέ, σύγγον', εἰςιδεῖν.
θέλω δ' ἅπερ σύ· σέ τε μεταστῆσαι πόνων
νοσοῦντά τ' οἶκον, οὐχὶ τῷ κτανόντι με
θυμουμένη, πατρῷον ὀρθῶσαι θέλω·
σφαγῆς τε γὰρ σῆς χεῖρ' ἀπαλλάξαιμεν ἄν,

V. 962. Nauckio suspectus est. εἰσιδεῖν (ι prius e corr.) Cod. B. ἐσιδεῖν Cod. C.
V. 963. σέ τε μεταστῆσαι πόνων Canterus. σοί τε μεταστῆσαι πόνον[ων] Cod. B. σοί τε μεταστῆσαι πονον Cod. C. sec. apogr. Pariss.
V. 964. κτανόντι Heathius. κτανοῦντι libri.
V. 965. ὀρθῶσαι πάλιν Marklandus.

silium Argos veniendi et Orestis inspiciendi declarare apparet. Si Kvíčala dixit propterea hunc versum hic locum non habere, quod verba καὶ σέ — εἰςιδεῖν nisi adiecto ἐκεῖ non possent sic intelligi, ut Argis eum videre cuperet, falsus est dupliciter. Nam iam per se verba Ἄργει γενέσθαι καὶ σέ εἰςιδεῖν, nisi aliud quid adiiciatur, non possunt aliter intelligi nisi ita, ut utraque res Argis fiat. Deinde ubi Orestem videret nisi Argis antequam huc veniret? Iphigenia enim Argis eum esse debebat statuere domi paternae. Eo autem, quod Iphigenia dicit se iam pridem hoc in votis habuisse, propensum ad iuvandum animum satis ostendit. Mox venit ad eas res, quae nunc sunt.

V. 963. θέλω δ' ἅπερ σύ] Ut iam pridem, sic etiam nunc volo id, quod tu vis. Hoc praemisit Iphigenia, ne Orestes, si deinceps rei difficultas ostenditur, de eius voluntate dubitaret.

V. 964 sq. οὐχὶ τῷ κτανόντι με θυμουμένη] Quod in honorem patris fiebat, si paternam domum servare atque erigere studebat Iphigenia, recte ait se non suscensentem ei, qui se ad mortem dedisset, haec facere constituisse.

V. 965. ὀρθῶσαι θέλω] Repetita vox θέλω nihil hic poterit offensionis habere, primum quod suum locum in ipsa verborum constructione habet, tum quod hoc ipsum ab Iphigenia maximo opere erat premendum, de sua voluntate dubitari plane non posse.

V. 966 sq. σφαγῆς τε γὰρ σῆς κτέ.] Quoniam Orestes non poterat servari et ad salutem reduci nisi ita, si Iphigenia signum Dianae auferendum ab ipso curaret, vide supra 949 sqq., recte dicit, si ego eo quo tu cupis modo a me servari, servabo te, concessum mihi erit manum abs te abstinere et eo

σώσαιμι δ' οἴκους· τὴν θεὸν δ' ὅπως λάθω
δέδοικα καὶ τύραννον, ἡνίκ' ἂν κενὰς
κρηπῖδας εὕρῃ λαΐνας ἀγάλματος.
πῶς δ' οὐ θανοῦμαι; τίς δ' ἔνεστί μοι λόγος;
ἀλλ' εἰ μὲν ἕν τι τοῦθ' ὁμοῦ γενήσεται,
ἄγαλμά τ' οἴσεις κἄμ' ἐπ' εὐπρύμνου νεὼς
ἄξεις, τὸ κινδύνευμα γίγνεται καλόν·
τούτου δὲ χωρισθεῖσ' ἐγὼ μὲν ὄλλυμαι,
σὺ δ' ἂν τὸ σαυτοῦ θέμενος εὖ νόστου τύχοις.
οὐ μήν τι φεύγω γ' οὐδέ μ' εἰ θανεῖν χρεών,
σώσασα σ'· οὐ γὰρ ἀλλ' ἀνὴρ μὲν ἐκ δόμων
θανὼν ποθεινός, τὰ δὲ γυναικὸς ἀσθενῆ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

οὐκ ἂν γενοίμην σοῦ τε καὶ μητρὸς φονεύς·
ἅλις τὸ κείνης αἷμα· κοινόφρων δὲ σοὶ
καὶ ζῆν θέλοιμ' ἂν καὶ θανὼν λαχεῖν ἴσον.
ἄξω δέ σ', ἤνπερ μὴ αὐτὸς ἐνταυθοῖ πέσω,

V. 967. *σώσαιμι δ'* libri. *σώσαιμί τ'* Marklandus, quem Kirchhoffius, Nauckius, alii sequuti sunt. Vide adn. exeg. Mox dubitanter Nauckius proponit: *τὸν λεὼν δ'*.

V. 972. *γίγνεται* Cod. *C.* sec. apogr. Pariss. *γί*^{νε}*. ται* Cod. *B.*

V. 975. "scribendum *οὐ μήν τι φεύγω γ' οὐδέ σ' εἰ θανεῖν χρεὼν σώσασαν* aut servato *οὐδέ μ'* v. seq.: *σῶσαι τὰ σ'*." KIRCHHOFFIUS.

V. 977. *γυναικὸς·* [Cod. *B.*] *γυναικῶν* Cod. *C.*

ipso domum servare. Hoc modo si explicamus haec verba, illa *ταυτολογία*, quam unus Kvíčala in his verbis invenisse sibi visus est, nulla erit. De voluntate enim Iphigenia nunc iam ad condicionem rei processit.

V. 967. *σώσαιμι δ' οἴκους*] De *τὲ — δὲ* inter se respondentibus conf. Rost. gr. Gr. §. 134. A. 5. adn. 1. p. 730. me ad Devarium vol. II. p. 741 sq. Vide infra v. 1384. Mox Iphigenia rei difficultatem ostendit et tamen etiam sic volt omnia facere, vel si ipsa pereat, ut fratrem servet. Quid igitur in hac Iphigeniae ratiocinatione est quod non optime rei conveniat?

V. 969. *τίς ἔνεστί μοι λόγος*] Qua uti potero excusatione? Conf. Demosthenis orat. Mid. §. 41. p. 527, 12. Reisk. *ἂν γὰρ ταῦτ' οὕτως ἐγνωσμένα ὑπάρχῃ παρ' ὑμῖν, οὐκ ἐνέσται αὐτῷ λόγος οὐδὲ εἷς.*, ad quem locum vide Schaefer. in apparat. crit. vol. III. p. 342 sq., ubi huius quoque loci ratio habita est.

V. 973. *τούτου δὲ*] *τοῦ ἀγάλματος.*

πρὸς οἶκον, ἢ σοῦ κατθανὼν μενῶ μέτα.
γνώμης δ' ἄκουσον· εἰ πρόσαντες ἦν τόδε
'Αρτέμιδι, πῶς ἂν Λοξίας ἐθέσπισε
κομίσαι μ' ἄγαλμα θεᾶς πόλισμ' εἰς Παλλάδος
καὶ σὸν πρόσωπον εἰςιδεῖν; ἅπαντα γὰρ
συνθεὶς τάδ' εἰς ἓν νόστον ἐλπίζω λαβεῖν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

πῶς οὖν γένοιτ' ἂν ὥςτε μήθ' ἡμᾶς θανεῖν,
λαθεῖν θ' ἃ βουλόμεσθα; τῇδε γὰρ νοσεῖ
νόστος πρὸς οἴκους· ἡ δὲ βούλησις πάρα.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἆρ' ἂν τύραννον διολέσαι δυναίμεθ' ἄν;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

δεινὸν τόδ' εἶπας, ξενοφονεῖν ἐπήλυδας.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἀλλ' εἰ σὲ σώσει κἀμέ, κινδυνευτέον.

V. 980. *καὶ ζῶν* Hartungius.

V. 981. *ἄξω δέ σ'* Canterus. *ἥξω δέ γ'* libri. *μὴ αὐτὸς* Marklandus. *καὐτὸς* libri.

ἢ
V. 982. *εἴσου* Cod. *B.* *εἴ σου* Cod. *C.* sec. Vict. et apogr. Pariss.

V. 985. *πόλισμα Παλλάδος* Elmsleius.

V. 988. *θανεῖν* Cod. *C.* *κτανεῖν* Cod. *B.*

V. 989. *λαθεῖν* Cod. *B.* *λαβεῖν* Aldus et, ut videtur, Cod. *C.* *νοσεῖ* Marklandus. *νόει* libri.

V. 990. *νόστος* Codd. *BC.* *νόστον* Musurus.

V. 976. *οὐ γὰρ ἀλλ'*] De hac formula, qua hoc fere dicitur: neque enim hoc curandum est, nempe me mulierem occidere, verum vir de domo demortuus desideratus est, et quae denique nihil aliud in se continet nisi alacriorem quandam adfirmationem, enim vero, vide quae Devarius explicavit vol. I. p. 169 sq. et quae ego ad eum locum adtuli vol. II. p. 701. tum Elmsleius ad Bacch. 784.

V. 977. *ποθεινός*] ut in Phoen. 320. *ποθεινὸς φίλοις, ποθεινὸς Θήβαις.*

V. 979. *κοινόφρων*] Conf. Ion. 577. *εἰς τὰς 'Αθήνας στεῖχε κοινόφρων πατρί.*

V. 986. *καὶ σὸν πρόσωπον εἰςιδεῖν*] Supra v. 86. quod sine dubio obscurius erat oraculum, Orestes ab Apolline non Iphigeniam, sed suam ipsius sororem Dianam significari existimaverat, nunc Iphigeniam dictam esse intellexit. Hac eadem amphibolia in cognomine fabula usum esse Goethium nostratem iam Seidlerus monuit.

V. 989 sq. *νοσεῖ νόστος*] Conf. Iphig. Aul. 966. *πρὸς Ἴλιον ἐν τῷδ' ἔκαμνε νόστος.*

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οὐκ ἂν δυναίμην, τὸ δὲ πρόθυμον ᾔνεσα.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τί δ', εἴ με ναῷ τῷδε κρύψειας λάθρᾳ;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὡς δὴ σκότος λαβόντες ἐκσωθεῖμεν ἄν;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

κλεπτῶν γὰρ ἡ νύξ, τῆς δ' ἀληθείας τὸ φῶς.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

εἴσ' ἔνδον ἱεροφύλακες, οὓς οὐ λήσομεν.

ΟΡΕΣΤΗΣ

οἴμοι διεφθάρμεσθα· πῶς σωθεῖμεν ἄν;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἔχειν δοκῶ μοι καινὸν ἐξεύρημά τι.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ποῖόν τι; δόξης μετάδος, ὡς κἀγὼ μάθω.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ταῖς σαῖς ἀνίαις χρήσομαι σοφίσμασιν.

V. 996. *ἐκσωθεῖμεν* Brodaeus. *ἐξωθεῖμεν* Cod. *C*. *ἔξω θεῖμεν* apogr. Pariss. et, ut videtur, etiam Cod. *C*. Ceterum hunc et sequentem versum Marklandus suspectum habuit, cui recentiore tempore obsequium praestiterunt Kirchhoffius ac Nauckius. Iniuria, opinor. Vide adnot. exeget.

V. 998. *ἱεροὶ φύλακες* libri. *ἱεροφύλακες* Marklandus. *ἱεροῦ φύλακες* Dobraeus.

V. 1002. *ἀνίαις* Codd. [*B*]*C*. *ἀνοίαις* Aldus.

V. 1003. habet Stobaeus flor. LXXIII. 26. t. III. p.

V. 994 *οὐκ ἂν δυναίμην*] a me hoc impetrare non potero. De *ᾔνεσα* vide ad Med. 223. p. 36 ed. Goth. alt.

V. 996 sq. multum deesset sententiae, si hi versus scripti ab Euripide hoc loco non essent, et quum in libris sine ulla interpolationis suspicione legantur, quis eos removeat, si eorum sententia ad h. l. accommodata est? Esse autem minime inepta haec hoc loco facile doceri potest. Iphigenia poterat sane praefracte negare Oresti, et statim dicere: *εἴσ' ἔνδον ἱεροφύλακες οὓς οὐ λήσομεν*. Sed urbanius tamen fecit quod Orestis mentem diligentius exquirere voluit, utrum vi agere occultus in templo in animo haberet an furtim, itaque primum quaerit: fortasse ita vis, ut tenebrarum ope inde salute nostra evadamus? Orestes responde: Quidni? Furum enim — et ego sum iussus furari — nox est, veritatis ve-

ΟΡΕΣΤΗΣ.

δειναὶ γὰρ αἱ γυναῖκες εὑρίσκειν τέχνας.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

φονέα σε φήσω μητρὸς ἐξ Ἄργους μολεῖν.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

χρῆσαι κακοῖσι τοῖς ἐμοῖς, εἰ κερδανεῖς.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὡς οὐ θέμις σε λέξομεν θύειν θεᾷ,

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τίν' αἰτίαν ἔχουσ'; ὑποπτεύω τι γάρ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οὐ καθαρὸν ὄντα, τὸ δ' ὅσιον δώσω φόνῳ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τί δῆτα μᾶλλον θεᾶς ἄγαλμ' ἁλίσκεται;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

πόντου σε πηγαῖς ἁγνίσαι βουλήσομαι,

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἔτ' ἐν δόμοισι βρέτας, ἐφ' ᾧ πεπλεύκαμεν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

κἀκεῖνο νίψαι σοῦ θιγόντος ὥς, ἐρῶ.

47. Menandri monost. 130. *δειναὶ μὲν* Stobaeus l. c.

V. 1006. *σε* Reiskius. *γε* libri.

V. 1008. *τὸ δ' ὅσιον* Codd. [*B*]*C*. *τὸν δ' ὅσιον* Aldus. *φόνῳ* Aldus. *φόβῳ* Codd. *BC*.

V. 1011. *ἔτ' ἐν* Cod. *C*. *ἔστ' ἐν* Cod. *B*. Mox Kirchhoffius scribi vult: *ἐφ' ὅ γε πεπλεύκαμεν*.

V. 1012. *ἐρῶ* Cod. *C*. *ἐρᾷ* Cod. *B*.

ro lux. Qui furatur, verus non est neque vere et sincere agit, itaque voci *κλεπτῶν* iure opponitur vox *τῆς ἀληθείας*. Nunc denique tota Orestis mente cognita Iphigenia denegat custodes templi falli posse.

V. 1002. *ἀνίαις*] de quantitate vocis conf. Porsonum ad Phoen. v. 1334. p. 93. ed. Lips. tert. Ceterum quod mox vertunt *σοφίσμασιν* ad fallendum, non ita intelligendum est quasi hic novus casus accedat; est illa appositio: tuis calamitatibus quasi fallaciis utar.

V. 1011. *ἔτ' ἐν δόμοισι κτέ.*] „Argutius et familiarius, sed tamen ut reprehendi non debeat, dicit Orestes: Adhuc in templo statua est, propter quam huc veni: id est, nondum viam monstrasti, qua ex templo amoveri statuam velis, quod tamen praecipuum nobis esse debet.“ G. HERMANNUS.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ποῖ δῆτα; πόντου νοτερὸν εἶπας ἔκβολον;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οὗ ναῦς χαλινοῖς λινοδέτοις ὁρμεῖ σέθεν.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

σὺ δ' ἤ τις ἄλλος ἐν χεροῖν οἴσει βρέτας;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἐγώ· θιγεῖν γὰρ ὅσιόν ἐστ' ἐμοὶ μόνῃ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Πυλάδης δ' ὅδ' ἡμῖν ποῦ τετάξεται φόνου;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ταὐτὸν χεροῖν σοὶ λέξεται μίασμ' ἔχων.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

λάθρᾳ δ' ἄνακτος ἢ εἰδότος δράσεις τάδε;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

πείσασα μύθοις· οὐ γὰρ ἂν λάθοιμί γε.

V. 1013. *εἶπας* Codd. *B* [*C*.] *εἶπεν* Aldus. *εἶ παρ'* Reiskius.
V. 1015. *σὺ δ' ἤ τις ἄλλος* Fr. Iacobsius, nec quidquam enotatum e Cod. *B*. *σοὶ δὴ τίς ἄλλος* Aldus et [Cod. *C*.]
V. 1017. pro *φόνου* dubitanter quidem Nauckius *φράσον* proponit.
V. 1018. *ἔχειν* proponit Kirchhoffius.
V. 1020. *λάθοιμί γε* Codd. [*B*] *C*. *λάθοιμί σε* Aldus.

V. 1013. *ποῖ δῆτα;*] Quod aliquo lavandi causa signum erat ferendum, recte Orestes quaesivit: *ποῖ δῆτα;* non *ποῦ δῆτα*. Nec aliter in Sophoclis Philoct. 1211. *ποῖ γᾶς;* dicitur post *πατέρα ματεύων*, quo loco usus est Schoenius. De *εἶπας* conf. Alcest. 520. Suppl. 602. Deinceps *πόντου νοτερὸν ἔκβολον* recte vadum intelligunt in terram in vicinia templi excurrens, de quo etiam infra cogitat Thoas v. 1166.

V. 1014. *οὗ ναῦς κτέ.*] Hic est alius locus atque ille, quem modo notavit Orestes.

V. 1017. *ποῦ τετάξεται φόνου*] Recte hanc librorum auctoritatem Schoenius et Kvíčala defenderunt ita, ut dicerent: quam partem in caede, qua ego pollutus esse dicar, dabis Pyladae. Impurus enim ipse quoque esse debebat, ne caederetur Dianae. Id recte ita disputatum esse apparet ex eo versu, qui sequitur.

V. 1021. *καὶ μὴν νεώς γε πίτυλος εὐήρης πάρα*] Vide quae infra ad v. 1315 sq. adnotata leguntur.

V. 1026. *τὰ δ' ἄλλ' ἴσως ἄπ. συμβαίη καλῶς*] Quod scribi voluerunt *ἂν πάντα* pro *ἅπαντα*, recte factum esse non arbitror. Cogitatio enim rei, non ad experientiam revocata, in hoc ipso loco, ubi neque ne-

ΟΡΕΣΤΗΣ.

καὶ μὴν νεώς γε πίτυλος εὐήρης πάρα.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

σοὶ δὴ μέλειν χρὴ τἄλλ' ὅπως ἕξει καλῶς.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἑνὸς μόνου δεῖ, τάςδε συγκρύψαι τάδε.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἀλλ' ἀντίαζε καὶ λόγους πειστηρίους
εὕρισκ'· ἔχει τοι δύναμιν εἰς οἶκτον γυνή.
τὰ δ' ἄλλ' ἴσως ἅπαντα συμβαίη καλῶς.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὦ φίλταται γυναῖκες, εἰς ὑμᾶς βλέπω,
καὶ τἄμ' ἐν ὑμῖν ἐστιν ἢ καλῶς ἔχειν
ἢ μηδὲν εἶναι καὶ στερηθῆναι πάτρας
φίλου τ' ἀδελφοῦ φιλτάτου τε συγγόνου.
καὶ πρῶτα μέν μοι τοῦ λόγου τάδ' ἀρχέτω·

V. 1022. hunc versum Kirchhoffius Oresti dedit et scribi vult: *σοὶ δ' αὖ.*

V. 1026. *ἴσως ἂν πάντα* Marklandus.

V. 1027. *εἰς ὑμᾶς* G. Hermannus. *ὡς ὑμᾶς* libri.

V. 1028. *καλῶς μ' ἔχειν* dubitanter proposuit Nauckius. Non opus est. V. adn. exeget.

V. 1030. *φιλτάτου* libri. *φιλτάτης* Seidlerus.

gare neque adfirmare audet Orestes, aptissima est. Conf. Rost. gr. Gr. §. 119. 3. c. aa. *α* et *β*. et Eiusd. exemplorum collect. vol. II. p. 253., ubi huius ipsius loci ratio habita est.

V. 1028. *καὶ τἄμ' ἐν ὑμῖν κτέ.*] Quod Nauckius proposuit *καλῶς μ' ἔχειν*, id minime necessarium est. Nam ex ipsa voce *τἀμὰ* apparet, ad quam hoc pertineat personam. Conf. Platonis Protag. p. 313. A. ed. H. Stph. *ἐν ᾧ πάντ' ἐστὶ τὰ σὰ ἢ εὖ ἢ κακῶς πράττειν.* et Med. 228. *ἐν ᾧ γὰρ ἦν μοι πάντα γιγνώσκειν καλῶς.*, ad quem locum relege quae adnotavi p. 37. ed. Goth. alt.

V. 1030. *φίλου τ' ἀδελφοῦ φιλτάτου τε συγγόνου*] Non credo verum vidisse istos, qui hoc loco mentionem etiam Electrae fieri voluerunt, quae tantum abest ut chori commiserationem possit movere, ut eam vix nomine notam fuisse chori personis conveniat, illi tres appellandi fuerunt, quorum praesens fuit periculum et qui deinceps rursus una ponuntur v. 1036 sq. *ὁρᾶτε δ' ὡς τρεῖς μία τύχη τοὺς φιλτάτους Ἢ γῆς πατρῴας νόστος ἢ θανεῖν ἔχει.* Itaque ego voce *φίλου τ' ἀδελφοῦ* Pyladae mentionem fieri existimo: ut enim Latinorum frater pro fratre patrueli dictus est, sic etiam *ἀδελφὸς* saepe numero non significat nisi cognatum: voce autem *φιλτάτου τε συγγόνου* Orestis mentionem

γυναῖκές ἐσμεν, φιλόφρον ἀλλήλαις γένος,
σῴζειν τε κοινὰ πράγματ᾽ ἀσφαλέσταται.
σιγήσαθ᾽ ἡμῖν καὶ συνεκπονήσατε
φυγάς. καλόν τοι γλῶσσ᾽ ὅτῳ πίστις παρῇ.
ὁρᾶτε δ᾽ ὡς τρεῖς μία τύχη τοὺς φιλτάτους,
ἢ γῆς πατρῴας νόστος ἢ θανεῖν ἔχει.
σωθεῖσα δ᾽, ὡς ἂν καὶ σὺ κοινωνῇς τύχης,
σώσω σ᾽ ἐς Ἑλλάδ᾽. ἀλλὰ πρός σε δεξιᾶς,
σὲ καὶ σ᾽ ἱκνοῦμαι, σὲ δὲ φίλης παρηΐδος
γονάτων τε καὶ τῶν ἐν δόμοισι φιλτάτων,
μητρὸς πατρός τε καὶ τέκνων ὅτῳ κυρεῖ.
τί φατέ; τίς ὑμῶν φησιν ἢ τίς οὐ θέλει,
φθέγξασθε, ταῦτα; μὴ γὰρ αἰνουσῶν λόγους

V. 1032. *ἀλλήλαις* Cod. *C.* *ἀλλήλων* Cod. *B.*
V. 1035. *καλόν τοι* Cod. *C.* *καλόν τι* Cod. *B.* *πιστῇ* G. Hermannus. Vide adn. exeget.
V. 1037. *νόστος* Heathius. *νόστον* libri.
V. 1042. pro suppositicio habuit G. Dindorfius, quem Nauckius atque Kirchhoffius sequuti sunt. Iniuria, opinor. Vide adn. exeget.
V. 1044. *φθέγξασθε* Canterus restituit pro Aldino *φθέγ-*

fieri existimo, qui quum *φίλος ἀδελφὸς* appelletur Pylades, iam *φίλτατος σύγγονος* frater ex uno patre et ex una matre carissimus dicitur. Nihil igitur in scriptura nobis antiquitus tradita novandum esse existimo.

V. 1035. *καλόν τοι γλῶσσ᾽ ὅτῳ πίστις παρῇ*] Communem esse hanc sententiam iam *τοὶ* particula, in eius modi locis usitatissima, declaratur. Conf. supra v. 1025. *ἔχοι τοι δύναμιν εἰς οἶκτον γυνή.* vide quae dixi ad Devarium vol. II. p. 735 sq. cl. ib. p. 271 sq. Communi hac sententia igitur hoc dicitur: Pulcrum profecto est lingua, si cui fides adest, id est, si ita ea utatur, ut una fidem servet. Si hanc sententiam notavit G. Hermannus et scribi voluit: *καλόν τοι γλῶσσ᾽ ὅτῳ πιστὴ πάρα,* bonum est, si cui fida adest lingua, permirum est virum summum non vidisse verbis quidem hanc vocem distare, sed non sententia. De coniunctivo post pronomen relativum sine *ἂν* particula posito conf. Rost. gr. Gr. §. 123. 2. b. adn. 3. p. 669 sq., ubi huius quoque loci habita ratio est.

V. 1036. vide ad v. 1030.

V. 1037. *γῆς πατρῴας νόστος*] reditus in patriam terram. Sic *νόστος γαίης Φαιήκων* dicitur Homero Odyss. V. 344.

V. 1040. *σὲ καὶ σ᾽ ἱκνοῦμαι*] Apparet Iphigeniam iam singulas chori personas manu prehendere iisque supplicare, G. Hermannus ait chorum *κατὰ ζυγὰ* dispositum fuisse.

V. 1042. *καὶ τέκνων ὅτῳ κυρεῖ*] Recte Schoenius hoc

ὄλωλα κἀγὼ καὶ κασίγνητος τάλας.

ΧΟΡΟΣ.

θάρσει, φίλη δέσποινα, καὶ σῶζον μόνον·
ὡς ἔκ γ' ἐμοῦ σοι πάντα σιγηθήσεται,
ἴστω μέγας Ζεύς, ὧν ἐπισκήπτεις πέρι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὄναισθε μύθων καὶ γένοισθ' εὐδαίμονες.
σὸν ἔργον ἤδη καὶ σὸν εἰςβαίνειν δόμους·
ὡς αὐτίχ' ἥξει τῆςδε κοίρανος χθονός,
θυσίαν ἐλέγχων, εἰ κατείργασται, ξένων.
ὦ πότνι', ἥπερ μ' Αὐλίδος κατὰ πτυχὰς
δεινῆς ἔσωσας ἐκ πατροκτόνου χερός,
σῶσόν με καὶ νῦν τούςδε τ'· ἢ τὸ Λοξίου
οὐκέτι βροτοῖσι διὰ σ' ἐτήτυμον στόμα.

ξασθαι. φθέγξασθε videtur Cod. *B*. habere, de Cod. *C*. nihil constat. φθέγξασθε δῆτα proponit Nauckius.

V. 1049. choro continuat Cod. *B*. Iphigeniae dedit Aldus et sic videtur in cod. *C*. legi.

V. 1051. κοίρανος Cod. *C*. τύραννος Cod. *B*.

V. 1052. ἐλέγχων libri. ἐλέγξων Marklandus. Dein κατείργασθαι Aldus, non Cod. *B*.

observavit, genus masculinum in eiusmodi locis offensioni esse non posse, quod, etiamsi de mulieribus haec dicerentur, tamen quasi in communi sententia id genus poneretur, quod genus potius in his locis esset. Comparavit ipse Sophoclis Electr. 771. οὐδὲ γὰρ κακῶς πάσχοντι (πασχούσῃ) μῖσος ὧν τέκῃ προςγίγνεται. Trach. 151. τὴν αὑτοῦ (αὑτῆς) σκοπῶν πρᾶξιν. Quod autem hunc versum concordare negaverunt cum iis, quae v. 130. dicerentur, iam supra quae mea de ea re sententia esset enarravi ad v. 123. eoque minus offensioni hic versus esse poterit, quod eis ipsis verbis, quibus hic liberorum mentio fit, satis indicatur tantum ad unam aut alteram hoc ipsum pertinuisse.

V. 1048. ἴστω μέγας Ζεύς] Haec sic interponuntur, ut cursum orationis minime impediant: πάντα — ὧν ἐπισκήπτεις πέρι. De constructione conf. Luciani dial. mort. XIII. 2. οὐ γὰρ ἔφθασα ἐπισκῆψαί τι περὶ αὐτῆς.

V. 1050 sqq. iam Iphigenia Pyladem et Orestem abire iubet ipsaque, postquam precibus Dianam, ut inceptum adiuvaret, sollicitavit, eos sequitur. Interea chorus carmen canit, in quo patriae desiderio se duci significat, Iphigeniae condicionem praedicat, quod iam in terram patriam abire possit, ipsaque optat, ut sibi contingat, ut auferatur in patriam deliciisque patriae terrae perfruatur.

V. 1052. ἐλέγχων] Non opus est futuro ἐλέγξων, quod ἥξει ἐλέγχων, nihil denique aliud est nisi ἐλέγξει.

V. 1054. ἐκ πατροκτόνου

ἀλλ' εὐμενὴς ἔκβηθι βαρβάρου χθονὸς
εἰς τὰς Ἀθήνας· καὶ γὰρ ἐνθάδ' οὐ πρέπει
ναίειν, παρόν σοι πόλιν ἔχειν εὐδαίμονα.

ΧΟΡΟΣ.

στοφὴ ά.

ὄρνις, ἃ παρὰ πετρίνας
πόντου δειράδας, ἀλκυών,
ἔλεγον οἶτον ἀείδεις,
εὐξύνετον ξυνετοῖσι βοάν,
ὅτι πόσιν κελαδεῖς ἀεὶ μολπαῖς,

V. 1060—1121. iam sequitur carmen melicum numero Glyconeo compositum, quo saepe usus est Euripides, et prior quidem stropha hanc formam habet:

1060. –́ – –́ ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑⏑́
–́ – –́ ⏑ ⏑ – ⏑ –́
⏑⏑́ ⏑ –́ ⏑ ⏑ – –
–́ ⏑ ⏑ –́ ⏑ ⏑ –́ ⏑ ⏑ –
⏑⏑́ –́ ⏑ ⏑ – ⏑ –́, –
1065. ⏑̲ – –́ ⏑ ⏑ – ⏑ –́
–́ – –́ ⏑ ⏑ – ⏑̲
⏑ – –́ – –́ ⏑ ⏑ –, cui nunc quidem in antistropha respondet:
– ⏑ –́ ⏑ ⏑ – ⏑ –́
⏑ – –́ ⏑ –́ ⏑ ⏑ –, cui nunc quidem in antistropha respondet:
⏑ – –́ ⏑ ⏑ – ⏑ –́
–́ ⏑ ⏑ –́ ⏑ ⏑ – ⏑ –́, –

χερός] *χεὶρ πατροκτόνος* est manus patris interficientis aut, si mavis, manus patris caedem adferens.

V. 1062. *ἔλεγον οἶτον ἀείδεις*] De duplici accusativo, quorum alter modum, qui canitur, alter rem, quae canitur, designat, Seidlerus contulit Aeschyli 1150 sq. *ὑμνοῦσι δ' ὕμνον δώμασιν προσήμεναι Πρώταρχον ἄτην.* Sophoclis Trachin. 49 sq. *πολλὰ μέν σ' ἐγὼ Κατεῖδον ἤδη πανδάκρυτ' ὀδύρματα Τὴν Ἡρακλείαν ἔξοδον γοωμένην.* Vide quae diximus ad Phoen. 295 sq. p. 63. ed. Goth. A. Matthiae gr. Gr. §. 408. p. 745. ed. alt. Rost. gr. Gr. §. 104. II. 4. c. p. 502.

V. 1064. *ὅτι πόσιν κελαδεῖς ἀεὶ μολπαῖς*] Ceyx, Trachiniorum rex, quom in naufragio perisset, Alcyone uxor eius propter amorem ipsa se in mare praecipitavit. Qui deorum misericordia ambo in aves sunt mutati, quae alcyones dicuntur. Conf. Hygini fab. LXV. Ovidii Met. IX. 270 sqq. Hey-

ἐγώ σοι παραβάλλομαι
θρήνους, ἄπτερος ὄρνις,
ποθοῦσ' Ἑλλάνων ἀγόρους,
ποθοῦσ' Ἄρτεμιν λοχίαν,
ἃ παρὰ Κύνθιον ὄχθον οἰκεῖ
φοίνικά θ' ἁβροκόμαν
δάφναν τ' εὐερνέα καὶ
γλαυκᾶς θαλλὸν ἱρὸν ἐλαίας,
Λατοῦς ὠδῖνα φίλαν,

1070. –, –́ ∪ –́ ∪ ∪ –
–, –́ – –́ ∪ ∪ –
–́ – –́ ∪ –́ ∪ ∪ –, –
–, –́ – –́ ∪ ∪ –
∪́∪ – –́ – –́ ∪ ∪ –
1075. ∪́∪ ∪ –́ ∪ ∪ – ∪ –́
–́ – –́ ∪ ∪ – –

V. 1060. *παρὰ πετρίνας* Codd. *BC.* *παρὰ τὰς πετρίνας* Musurus, metro, opinor, parum perspecto. *πετριδίας* dubitanter proposuit Nauckius.

V. 1062 *οἶτον* libri. *οἰκτρὸν* Barnesius, quem sequutus est Nauckius. Vide adn. exeget.

V. 1063. *ξυνετοῖς* Cod. *B.* *ξυνετοῖσι* Musurus. De Cod. *C.* non constat.

V. 1066. *θρήνους* libri. *θρηνοῦσ'* Reiskius.

V. 1068. *λοχίαν* Musgravius. *λοχείαν* libri. *ὀλβίαν* scripsit Nauckius, ut par esset huic antistrophae versus.

V. 1069. *Κυνθιον* (*δήλιον*) Cod. *C.* sec. apogr. Pariss.

V. 1072. *θαλλὸν* ed. Brubachiana. *θάλος* Cod. *B.* *θάλλος* Cod. *C.* et Aldina. *ἱρὸν* apogr. Pariss. alterum, casu. *ἱρὸν* libri.

ne ad Apollod. I. 7, 4.

V. 1068. *ποθοῦσ' Ἄρτεμιν λοχίαν κτέ.*] Marklandus et Kvíčala ex his et iis, quae deinceps leguntur, hoc colligi voluerunt, esse has chori mulieres Delo olim captas, ut ea potissimum loca, quae tum oppugnatione infestata et partim deleta fuerint, desiderent: quod contra Seidlerus nihil aliud his versibus indicari voluit, nisi desiderium Dianae illius mitioris et humanitatis Graecae, quae ferocitati terrae Tauricae opponeretur.

V. 1069. *παρὰ Κύνθιον ὄχθον*] Mons in Delo insula, ubi sub palma, lauro, olea Latona Dianam Apollinemque peperisse ferebatur, res ab omnibus fere poëtis, Homero hymn. in Apoll. et eiusd. hymn. in Dianam, Callimacho hymn. in Dianam, ab oratoribus etiam satis decantata, v. Ciceronis Accus. I. 18, 48.

V. 1073. *Λατοῦς ὠδῖνα φίλαν*] Sic Euripides ramum

λίμναν θ' εἱλίσσουσαν ὕδωρ
κύκλιον, ἔνθα κύκνος μελῳ-
δὸς Μούσας θεραπεύει.

ἀντιστροφὴ ά.

ὦ πολλαὶ δακρύων λιβάδες,
αἳ παρηΐδας εἰς ἐμὰς
ἔπεσον, ἀνίκα πύργων
ὀλλυμένων ἐπὶ ναυσὶν ἔβαν
πολεμίων ἐρετμοῖσι καὶ λόγχαις,
ζαχρύσου δὲ δι' ἐμπολᾶς
νόστον βάρβαρος ἦλθον,

V. 1075. *κύκλιον* Seidlerus. *κύκνειον* libri.

V. 1076. *μοῦσα* Cod. *B.* *μούσας* Aldus et, ut videtur, Cod. *C.*

V. 1078. *ἐς* Cod. *B.*

V. 1080. *ὀλλυμένων* Erfurdtius ad Soph. Antig. 833. ed. min. *ὀλομένων* Cod. *B.* *οὐλομένων* Aldina et [Cod. *C.*] e correctione metrici. Dein *ἐπὶ* Elmsleius ad Heracl. 893. *ἐνὶ ναυσὶν* [Cod. *C.*] et Aldus. *ἐν ναυσὶν* Cod. *B.*

V. 1083. *νόστον* libri. *νᾶσον* Nauckius.

V. 1084. *ἐν ᾇ τᾶς ἑλλανοφόνου* Nauckius, ut versus versui strophae adamussim respondeat.

V. 1085. *κόραν* Cod. *B.* *κούραν* Aldus et [Cod. *C.*], sed *κόραν* apogr. Flor. et apogr. Paris. alterum, ut suspicandum sit in Cod. *C.* esse: *κούραν* (with *κό* written above).

V. 1087. *μηλοθύτας* libri. *ξεινοθύτας* Schoenius. *μελεοθύτας* Kvíčala, quod metro repugnat. *βωμούς θ' ἑλλανοθύτας* eius censor in Zarnckii Centralblatt 1859.

V. 1088. *ζηλοῦσ'* Cod. *C.* *ζητοῦσ'* Cod. *B.* *ζηλῶ τε τὸν* sive *ζηλοῦσα τὸν* proponit Kirchhoffius. Versus 1088—1091. corruptos Nauckius pronuntiat.

V. 1090. *κάμνει* Reiskius. *κάμνεις* libri.

V. 1091. *μεταβάλλειν δυσδαιμονίαν* Klotzius. *μεταβάλλει δυσ-*

oleae appellare videtur, quem Latona amplexa erat, ut partum suum iuvaret. Hermannus adtulit Homeri hymn. in Apoll. 117. *ἀμφὶ δὲ φοίνικι βάλε πήχεε.* Adde Theogn. 6. *φοίνικος ῥαδινῆς χερσὶν ἐφαψαμένη.* Noster in Hec. 459. *δάφνα θ' ἱεροὺς ἀνέσχε Πτόρθους Λατοῖ φίλα Ὠδῖνος ἄγαλμα δίας.*

V. 1074 sq. *λίμναν θ' εἱλίσσουσαν ὕδωρ κύκλιον*] *Λίμναν τροχοειδέα* dicit memoratam Theogn. 7. Herodoto II. 170. eandemque appellatam *λίμνην περιηγῆ* Callimacho hymn. in Apoll. 59. et *τροχόεσσαν* eidem hymn. in Del. 260.

V. 1075. *ἔνθα κύκνος κτέ.*] Conf. I. H. Vossii Mytholog. Briefe II. 12.

V. 1080. *ἐπὶ ναυσὶν ἔβαν*] hoc, quod non voluntate sua, sed coacta fecit, recte accedunt dativi *πολεμίων ἐρετμοῖσι καὶ λόγχαις.*

ἔνθα τᾶς ἐλαφοκτόνου
θεᾶς ἀμφίπολον κόραν
παῖδ' Ἀγαμεμνονίαν λατρεύω
βωμούς τε μηλοθύτας,
ζηλοῦσ' ἄταν διὰ παν-
τὸς δυςδαίμον'· ἐν γὰρ ἀνάγκαις
οὐ κάμνει σύντροφος ὤν
μεταβάλλειν δυςδαιμονίαν·
τὸ δὲ μετ' εὐτυχίας κακοῦ-
σθαι θνατοῖς βαρὺς αἰών.

στροφὴ β'.

καὶ σὲ μέν, πότνι', Ἀργεία

δαιμονία libri. *τᾶ πάλαι* pro *μεταβάλλει* proponit Badhamus. *μεταβολὴ δυσδαιμονίας* Kirchhoffius. *μεταβάλλει δ' εὐδαιμονία* auctore Lentingio ad Med. p. 72. G. Hermannus, quem Schoenius sequutus est.

V. 1092. *τὸ δὲ μετ'* Seidlerus, idque confirmare videtur Cod. *B*. *τὸ γὰρ μετ'* Aldus et [Cod. *C*.] *εὐτυχίας* libri. *εὐτυχίαν* Scaliger, quem Nauckius sequutus est.

V. 1094—1121. sequitur iam stropha altera cum antistropha sua, quae, quamquam scriptura admodum incerta est, ut Nauckius pronuntiaverit v. 1102-1121. versus ita depravatos esse, ut emendari plane non posse viderentur, in hunc modum composita fuisse videtur numero quidem maxima ex parte Glyconeo, cui illi adiuncti numeri sunt, quos poetae tragici cum eo consociare solent:

–́ ⏑ –́ ⏑ ⏑ – – –
1095. –́ – –́ ⏑ ⏑ – ⏑ –́ –
–́ – –́ ⏑ –́ ⏑ ⏑ –
⏑ ⏑ ⏑, –́ – –́ – –
–, –́ ⏑ ⏑ –, –́ ⏓
⏑ –, –́ ⏓ –́ ⏑ ⏑ –
1100. ⏑ ⏑ ⏑, –́ ⏑ ⏑ – ⏑ –

V. 1083. *νόστον βάρβαρον ἦλθον*] *νόστος* non semper reditus est, sed saepe terminus itineris est. Hinc rectissime dicitur *νόστον βάρβαρον ἦλθον*, ut *ἰὼν νόστον* in Iphig. Aul. 1187.

V. 1088. *ζηλοῦσ' ἄταν διὰ παντὸς δυσδαίμον'*] Ipsa anteponit sortem perpetuo miseram. Rationem etiam reddit: In necessitatibus enim, qui una cum illis adultus est, non fatigatur novam usque calamitatem subire. Sic ego explicandum puto, ut saltem aliqua sententia constet. Conf. Herc. fur. 1182. *κεκλημένῳ δὲ φωτὶ μακαρίῳ ποτὲ Αἱ μεταβολαὶ λυπηρόν· ᾧ δ' ἀεὶ κακῶς Ἔστ', οὐδὲν ἀλγεῖ συγγενῶς δύστηνος ὤν.*

V. 1092. *εὐτυχίας*] Pro accusativo pluralis Schoenio est, alii explicatius *εὐτυχίαν* scripserunt.

πεντηκόντορος οἶκον ἄξει·
συρίζων δ' ὁ κηροδέτας
κάλαμος οὐρείου Πανὸς
κώπαις ἐπιθωΰξει,
ὁ Φοῖβός θ' ὁ μάντις ἔχων
κέλαδον ἑπτατόνου λύρας
ἀείδων ἄξει λιπαρὰν
εὖ σ' Ἀθηναίων ἐπὶ γᾶν.
ἐμὲ δ' αὐτοῦ προλιποῦ-
σα βήσει ῥοθίοις πλάταις·
ἀέρι δ' ἱστία πρὸ προτόνου κατὰ
πρῷραν ὑπὲρ στόλον ἐκπετάσουσι πόδες
ναὸς ὠκυπόμπου.

⏓ ⏓⏓, –́ ⏓ –́ ⏑ ⏑ –
– ⏑ –́ ⏓ –́ ⏑ ⏑ –
⏑ ⏑ – –́ ⏑ ⏑ –
⏑ –, –́ ⏑ ⏑ – ⏑ –́
–́ ⏑ ⏑ –́ ⏑ ⏑ –́ ⏑ ⏑ –́ ⏑ ⏑
–́ ⏑ ⏑ –́ ⏑ ⏑ –́ ⏑ ⏑ –́ ⏑ ⏑ –́ ⏑ ⏑ –
–́ ⏑ – ⏑ –́ –

V. 1102. *εὖ σ'* Seidlerus. *εἰς* Aldus et [Cod. *C.*] *ἐς* Cod. *B.*
V. 1103. *προλιποῦσ'* G. Hermannus. *λιποῦσ'* libri.
V. 1104. *ῥοθίοις* Codd. [*B*] *C.* *ῥοθίαις* Aldus.

V. 1095. *πεντηκόντορος*] habuisse nautas quinquaginta infra dicitur v. 1317.

V. 1096 sq. *ὁ κηροδέτας κάλαμος κτέ.*] Vergil. Ecl. II. 32. Pan primus calamos cera coniungere plures Instituit. Panos igitur fistula numerus remigum dicitur temperari, celeusma autem Phoebus cantaturus esse.

V. 1100. *κέλαδον — λύρας*] strepitum citharae Horat. ep. I. 2. 31.

V. 1101 sq. *λιπαρὰν — Ἀθηναίων ἐπὶ γᾶν*] De hoc perpetuo fere Athenarum epitheto, quod ridet Aristophanes Acharn. 639 sq. *εἰ δέ τις ὑμᾶς ὑποθωπεύσας Λιπαρὰς καλέσειεν Ἀθήνας, Εὕρετο πᾶν ἂν διὰ τὰς λιπαρὰς ἀφύων τιμὴν περιάψας.* vide Pflugk. ad Alc. 452. p. 78. ed. Goth. alt.

V. 1105 sq. *ἀέρι δ' ἱστία πρὸ προτόνου κτέ.*] Sequutus sum in loco admodum incerto Seidlerum, qui verba a se recepta ita interpretatus est: Vento vela ante mali funem a prora super stolum [sic appellat ipse eminens e prora lignum aeratum) explicabunt pedes navis celeriter euntis.

V. 1108. *λαμπρὸν ἱππόδρομον βαίην κτέ.*] *ἱππόδρομον* curriculum caeli propterea dicit, quo optat ut iam ire possit, quia Solis equi ibi vehuntur.

ἀντιστροφὴ β'.

λαμπρὸν ἱππόδρομον βαίην,
ἔνθ' εὐάλιον ἔρχεται πῦρ·
οἰκείων δ' ὑπὲρ θαλάμων
πτέρυγας ἐν νώτοις ἁμοῖς
λήξαιμι θοάζουσα·
χοροῖς δὲ σταίην, ὅθι καὶ
παρθένος εὐδοκίμων γάμων,
παρὰ πόδ' εἱλίσσουσα φίλας
ματρὸς ἡλίκων θιάσους,
ἐς ἁμίλλας χαρίτων,
χαίτας ἁβροπλούτοιο

V. 1105. πρὸ προτόνου Seidlerus. πρότονος, om. praepositione, Cod. *C.* πρότονοι [Cod. *C.*] et Aldus.

V. 1106. πόδες Seidlerus. πόδα libri.

V. 1108. λαμπρὸν ἱππόδρομον [Cod. *C.*] et Aldus. λαμπροὺς ἱπποδρόμους Cod. *B.*

V. 1113. χοροὺς δὲ σταίην libri. χοροὺς δ' ἱσταίην Badhamus.

V. 1114. παρθένος libri. πάροχος scripsit Nauckius. Totum versum sic restitui volt Kirchhoffius: πάροιθ' εὐδοκιμοῦσ' ἐμᾶς.

V. 116. ματέρος Cod. *B.* ματρὸς [Cod. *C.*] et Aldus. θιάσοις Badhamus.

V. 1118. χαίτας ἁβροπλούτοιο corrupte in libris legitur. χλιδᾶς Marklandus. Fortasse διαίτας.

V. 1109. εὐάλιον — πῦρ] flamma pulcra solis, conf. supra 1054. πατροκτόνος χείρ. Med. 1010. δόξα εὐάγγελος. Pflugk. ad Med. l. c. p. 103. ed. Goth. alt.

V. 1112. λήξαιμι θοάζουσα] Desinerem movere; est cogitatio rei ad experientiam non revocatae. Vide de optativo eiusmodi sine ἂν particula supra ad v. 1026. Nam etiam si condicio rei alia est, forma tamen orationis in omnibus his locis eadem est.

V. 1114. παρθένος εὐδ. γαμ.] virgo honestis conubiis expetita.

V. 1115 sq. παρὰ πόδ' — ματρός] ante pedem matris. Matronae in choreis puellarum altioribus suggestis videntur consedisse. Quamobrem G. Hermannus in hac formula non debebat offendere. Musgravius recte adhibuit Quinti Smyrnaei V.: Ἐν δὲ χοροὶ ἵσταντο νέων παρὰ ποσσὶ γυναικῶν. εἱλίσσειν θιάσους dicitur, sicuti in Phoen. 1759. ἱερὸν θίασον ἀναχορεύειν. θίασοι ἡλίκων autem sunt choreae, quae una cum aequalibus ineuntur.

V. 1117. ἐς ἁμίλλας χαρίτων] in certamen, quae nostrum plus venustatis et gratiae ostenderet.

V. 1118 sq. si legas: διαίτας ἁβροπλούτοιο εἰς ἔριν ὀρνύμενα, haec subsit sententia: in cultus divitiarum co-

εἰς ἔριν ὀρνυμένα, πολυποίκιλα φάρεα
καὶ πλοκάμους περιβαλλομένα γένυσιν
* * ἐσκίαζον.

ΘΟΑΣ.

ποῦ 'σθ' ἡ πυλωρὸς τῶνδε δωμάτων γυνὴ
Ἑλληνίς; ἤδη τῶν ξένων κατήρξατο,
ἀδύτοις τ' ἐν ἁγνοῖς σῶμα λάμπονται πυρί;

ΧΟΡΟΣ.

ἥδ' ἐστίν, ἥ σοι πάντ', ἄναξ, ἐρεῖ σαφῶς.

ΘΟΑΣ.

ἔα·
τί τόδε μεταίρεις ἐξ ἀκινήτων βάθρων,
Ἀγαμέμνονος παῖ, θεᾶς ἄγαλμ' ἐν ὠλέναις;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἄναξ, ἔχ' αὐτοῦ πόδα σὸν ἐν παραστάσιν.

ΘΟΑΣ.

τί δ' ἔστιν, Ἰφιγένεια, καινὸν ἐν δόμοις;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἀπέπτυσ'· ὁσίᾳ γὰρ δίδωμ' ἔπος τόδε.

ΘΟΑΣ.

τί φροιμιάζει νεοχμόν; ἐξαύδα σαφῶς.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οὐ καθαρά μοι τὰ θύματ' ἠγρεύσασθ', ἄναξ.

V. 1119. *εἰς ἔριν* Cod. *B.* *ἐς ἔριν* Aldus et [Cod. *C.*]
V. 1121. lacunam ante *ἐσκίαζον*, quod corruptum esse putat, indicavit Nauckius, quem sequutus sum.
V. 1123. *ἤδη* Reiskius. *ἢ δὴ* libri.
V. 1124. *τ'* post *ἀδύτοις* omissum in libris addit Bothius. *λάμπονται* libri. *δάπτονται* F. Iacobs.

pia luxuriantis contentionem exoriens.

V. 1120 sq. non male ad haec contulerunt Hippol. 134. *λεπτὰ δὲ φάρεα ξανθὰν κεφαλὰν σκιάζειν.* et Bacch. 455. *πλόκαμος — γένυν παρ' αὐτὴν κεχυμένος.*

V. 1122 sqq. ubi advenit Thoas, iam Iphigenia signum e fano ferens omnia ita cum illo transigit, ut Thoanti nulla suspicio nascatur, sibi verba a sacerdote dari, ipsa tamen illa, quae ad signum Dianae auferendum facere videantur, spectans, regem civesque a se et a signo abluendo prorsus avertit, ut fugam tuto suscipere possit, ac postquam ambiguis precibus Dianam adiit, abit cum Oreste et Pylade.

V. 1124. *σῶμα λάμπονται πυρί*] Vide supra v. 611. et quae ad eum locum adnotata sunt p. 93. sq.

ΘΟΑΣ.

τί τοὐκδιδάξαν τοῦτό σ'; ἢ δόξαν λέγεις;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

βρέτας τὸ τῆς θεοῦ πάλιν ἕδρας ἀπεστράφη.

ΘΟΑΣ.

αὐτόματον, ἤ νιν σεισμὸς ἔστρεψε χθονός;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

αὐτόματον· ὄψιν δ' ὀμμάτων ξυνήρμοσεν.

ΘΟΑΣ.

ἡ δ' αἰτία τίς; ἢ τὸ τῶν ξένων μύσος;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἥδ', οὐδὲν ἄλλο· δεινὰ γὰρ δεδράκατον.

ΘΟΑΣ.

ἀλλ' ἦ τιν' ἔκανον βαρβάρων ἀκτῆς ἔπι;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οἰκεῖον ἦλθον τὸν φόνον κεκτημένοι.

ΘΟΑΣ.

τίν'; εἰς ἔρον γὰρ τοῦ μαθεῖν πεπτώκαμεν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

μητέρα κατειργάσαντο κοινωνῷ ξίφει.

ΘΟΑΣ.

Ἄπολλον, οὐδ' ἐν βαρβάροις ἔτλη τις ἄν.

V. 1128. *ὠλέναις* Codd. [*B*] *C*. *ὠλένῃ* Aldus.
V. 1129. *παραστάσιν* Cod. *C*. *παραστάσει* Cod. *C*.
V. 1131. *ἠγρεύσαθ* (*ἠγρεύσατ'* m. sec.) Cod. *B*.
V. 1138. *ἤ τι* proponit Kirchhoffius, quod minime accipio. *τὸν ξένων* Cod. *B*.
V. 1140. *ἀλλ' εἰ* a pr. m. Cod. *B*.
V. 1144. *τόδ' ἔτλη* libri. *τόδ'* deleverunt Gaisfordius et

V. 1129. *ἔχ' αὐτοῦ πόδα σὸν ἐν παραστάσιν*] mane istic, nempe ubi es. Vide infra v. 1185. De *παραστάσιν* conf. Eustathium ad Il. p. 402, 23. *μέρος θυρῶν ἐν Ὀδυσσείᾳ οἱ σταθμοί, οὓς παραστάδας ὁ τραγικός φησιν.* Sunt latiores postes portarum templi aut palatii, inter quos vacuum spatium ad praestolandum erat. Vide quae dixi ad Phoen. 478. p. 80. ed. Goth.

V. 1131. *ὁσίᾳ δίδωμ' ἔπος τόδε*] In gratiam religionis purique sacrificii hoc verbum (*ἀπέπτυσα*) dico.

V. 1135. *πάλιν*] *ὀπίσω*. Vide infra v. 1149. Similia dicit Musgravius prodigia describi a Caesare b. c. III. 86. Ovidio Metam. X. 696. Seneca Thyest. 264.

V. 1141. *τὸν φόνον κεκτημένοι*] *τὸ τοῦ φόνου μίασμα*, ut v. 1017.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

πάσης διωγμοῖς ἠλάθησαν Ἑλλάδος.

ΘΟΑΣ.

ἦ τῶνδ' ἕκατι δῆτ' ἄγαλμ' ἔξω φέρεις;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

σεμνόν γ' ὑπ' αἰθέρ', ὡς μεταστήσω φόνου.

ΘΟΑΣ.

μίασμα δ' ἔγνως τοῖν ξένοιν ποίῳ τρόπῳ;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἤλεγχον, ὡς θεᾶς βρέτας ἀπεστράφη πάλιν.

ΘΟΑΣ.

σοφήν σ' ἔθρεψεν Ἑλλάς, ὡς ᾔσθου καλῶς.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

καὶ νῦν καθεῖσαν δέλεαρ ἡδύ μοι φρενῶν.

ΘΟΑΣ.

τῶν Ἀργόθεν τι φίλτρον ἀγγέλλοντέ σοι;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τὸν μόνον Ὀρέστην ἐμὸν ἀδελφὸν εὐτυχεῖν.

ΘΟΑΣ.

ὡς δή σφε σώσαις ἡδοναῖς ἀγγελμάτων.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

καὶ πατέρα γε ζῆν καὶ καλῶς πράσσειν ἐμόν.

ΘΟΑΣ.

σὺ δ' εἰς τὸ τῆς θεοῦ γ' ἐξένευσας εἰκότως.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

πᾶσάν γε μισοῦσ' Ἑλλάδ', ἥ μ' ἀπώλεσεν.

Seidlerus. γ' eius loco posuit A. Matthiae. ἔτλη τόδ' ἄν omisso τις scripsit G. Hermannus.

V. 1151. καὶ νῦν libri. καὶ μὴν ed. Cantabrigiensis. καθῆσαν a pr. m. Cod. *B*.

V. 1152. ἀγγέλλοντε Codd. *BC*. ἀγγέλλοντι Aldus.

V. 1045. *ἐλάθησαν*] De forma vide Rost. gr. Gr. §. 84. p. 285. ed. sept.

V. 1147. *ὡς μεταστήσω φόνου*] ut transferendo liberem a caedis pollutione.

V. 1151. iam etiam accusat Iphigenia captivos Graecos, quo securiorem reddat Thoantem.

V. 1156. *εἰς τὸ τῆς θεοῦ γ' ἐξένευσας*] ita quasi enando declinavisti periculum, ut te ad deae officium applicares. De ἐκνεῖν conf. Valckenar. ad Hippol. 469. et 822.

V. 1160. *ἐν ἔργῳ*] εἰσίν, exercentur.

ΘΟΑΣ.
τί δῆτα δρῶμεν, φράζε, τοῖν ξένοιν πέρι;
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
τὸν νόμον ἀνάγκη τὸν προκείμενον σέβειν.
ΘΟΑΣ.
οὔκουν ἐν ἔργῳ χέρνιβες ξίφος τε σόν;
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
ἁγνοῖς καθαρμοῖς πρῶτά νιν νίψαι θέλω.
ΘΟΑΣ.
πηγαῖσιν ὑδάτων ἢ θαλασσίᾳ δρόσῳ;
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
θάλασσα κλύζει πάντα τἀνθρώπων κακά.
ΘΟΑΣ.
ὁσιώτερον γοῦν τῇ θεῷ πέσοιεν ἄν.
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
καὶ τἀμά γ' οὕτω μᾶλλον ἂν καλῶς ἔχοι.
ΘΟΑΣ.
οὔκουν πρὸς αὐτὸν ναὸν ἐκπίπτει κλύδων;
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
ἐρημίας δεῖ· καὶ γὰρ ἄλλα δράσομεν.
ΘΟΑΣ.
ἄγ' ἔνθα χρήζεις· οὐ φιλῶ τἄρρηθ' ὁρᾶν.
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
ἁγνιστέον μοι καὶ τὸ τῆς θεοῦ βρέτας.
ΘΟΑΣ.
εἴπερ γε κηλὶς ἔβαλέ νιν μητροκτόνος.

V. 1155. *καὶ* om. Cod. *B*.
V. 1158. *τοῖν ξένοιν* Codd. [*B*]*C*. *τοῖς ξένοις* Aldus.
V. 1163. Diogenes Laërt. III, 6. Stobaeus floril. IV. 20. I. p. 107. Scholiastes Homeri Il. I. 314. Eustathius ad Il. p. 108. Etym. Magn. p. 127. Scholiastes Lycophr. 132.

V. 1163. *θάλασσα κλύζει κτέ.*] Hunc respiciens locum Etymologus Magn. p. 127, 13. *φύσει δὲ τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης καθάρσιόν ἐστι καὶ τὰ περιττώματα εἰς τὸ ἀπέριττον θάλασσαν βάλλεται, ὡς Εὐριπίδης· θάλασσα κλύζει κτέ.* conf. Homeri Il. I. 313. *οἱ δ' ἀπελυμαίνοντο καὶ εἰς ἅλα λύματ' ἔβαλλον.* Odyss. II. 260. *χεῖρας νιψάμενος πολιῆς ἁλὸς εὔχετ' Ἀθήνῃ.*

V. 1166. *οὔκουν πρὸς αὐτὸν ναὸν κτέ.*] Conf. supra v. 1013. et quae ad eum locum adnotavimus.

V. 1170. *εἴπερ γε κηλὶς*

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οὐ γάρ ποτ᾽ ἄν νιν ἠράμην βάθρων ἄπο.

ΘΟΑΣ.

δίκαιος ηὑσέβεια καὶ προμηθία.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οἶσθά νυν ἅ μοι γενέσθω;

ΘΟΑΣ.

σὸν τὸ σημαίνειν τόδε.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

δεσμὰ τοῖς ξένοισι πρόςθες.

ΘΟΑΣ.

ποῖ δέ σ᾽ ἐκφύγοιεν ἄν;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

πιστὸν Ἑλλὰς οἶδεν οὐδέν.

ΘΟΑΣ.

ἴτ᾽ ἐπὶ δεσμά, πρόςπολοι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

κἀκκομιζόντων δὲ δεῦρο τοὺς ξένους,

ΘΟΑΣ.

ἔσται τάδε.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

κρᾶτα κρύψαντες πέπλοισιν.

ΘΟΑΣ.

ἡλίου πρόσθεν φλογός.

V. 1171. *ποτ᾽ ἄν νιν ἠράμην* Musgravius. *ποτέ νιν ἀνηράμην* Cod. *B*. *πότ᾽ ἄν νιν ἀνηράμην* Cod. *C*.

V. 1174. *ποῖ δ᾽ ἐκφύγοιεν* Cod. *C*.

V. 1177. *κρᾶτα κρύψαντες* Musgravius. *κατακρύψαντες* libri. Kirchhoffius ante *ἡλίου* ait Thoantis personam omissam in Cod. *B*., unde factum esse videretur, ut in seqq. usque ad v.

κτέ.] si quidem. Vide quae de his coniunctis particulis scripsi ad Devarium vol. II. p. 310 sqq., ubi p. 311. huius quoque loci habita ratio est.

V. 1171. Hoc versu dubitationi Thoantis occurrit Iphigenia.

V. 1173. *οἶσθά νυν ἅ μοι γενέσθω;*] De constructione vide Rost gr. Gr. §. 123. 2. adn. c. bb. 5. p. 673. ed. VII. Pflugk. ad Hec. 225. p. 34. ed. Goth. alt.

V. 1174. *δεσμὰ τοῖς ξένοισι πρόςθες*] Vinciri Graecos iubet, quo sibi maiorem fidem habeat Thoas, qui omni modo perfidiosa Iphigeniae oratione sibi verba dari patitur. Conf. v. 1151.

V. 1176. *κἀκκομιζόντων δέ*] Et educantur vero etc.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

σῶν τέ μοι σύμπεμπ' ὀπαδῶν.

ΘΟΑΣ.

οἵδ' ὁμαρτήσουσί σοι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

καὶ πόλει πέμψον τιν' ὅςτις σημανεῖ

ΘΟΑΣ.

ποίας τύχας;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἐν δόμοις μίμνειν ἅπαντας.

ΘΟΑΣ.

μὴ συναντῷεν φόνῳ;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

μυσαρὰ γὰρ τὰ τοιάδ' ἐστί.

ΘΟΑΣ.

στεῖχε καὶ σήμαινε σύ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

μηδέν' εἰς ὄψιν πελάζειν.

ΘΟΑΣ.

εὖ γε κηδεύεις πόλιν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

καὶ φίλων γ' οὓς δεῖ μάλιστα

ΘΟΑΣ.

τοῦτ' ἔλεξας εἰς ἐμέ.

1183. quae Thoantis essent, Iphigeniae, quae Iphigeniae essent, Thoanti tribuerentur. Correxisse hoc Marklandum, a quo ne Cod. quidem C. dissentire videretur, quia recte in apogr. Paris. altero personae distributae essent.

V. 1179. *ποίους λόγους* Elmsleius. Falso. Vide adn. exeget.

V. 1183. *οὓς δεῖ* Kvíčala. *οὐδεὶς* libri.

De particulis *καὶ — δὲ* etiam a poëtis tragicis coniunctis disputavi ad Devarium vol. II. p. 645 sq. Rost. gr. Gr. §. 134. adn. 4. p. 739. ed. sept.

V. 1177. *ἡλίου πρόσθεν φλογός*] nempe indigni sunt quorum adspectus sub solis radios cadat.

V. 1179. *ποίας τύχας;*] Miror quemquam de veritate huius scripturae dubitare potuisse. Conf. infra v. 1380. *σοὶ τὰς ἐκεῖθεν σημανεῖς, ἄναξ, τύχας.*

V. 1180. *μὴ συναντῷεν φόνῳ*] Haec ex mente Iphigeniae dicuntur, itaque optativus suo loco est.

V. 1183. *καὶ φίλων γ' οὓς δεῖ μάλιστα*] *καὶ φίλων γε τούτους κηδεύω, οὓς δεῖ μάλιστα*

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

[εἰκότως.]

ΘΟΑΣ.

ὡς εἰκότως σε πᾶσα θαυμάζει πόλις.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

σὺ δὲ μένων αὐτοῦ πρὸ ναῶν τῇ θεῷ

ΘΟΑΣ.

τί χρῆμα δρῶ;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἅγνισον πυρσῷ μέλαθρον.

ΘΟΑΣ.

καθαρὸν ὡς μόλῃς πάλιν;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἡνίκ' ἂν δ' ἔξω περῶσιν οἱ ξένοι,

ΘΟΑΣ.

τί χρή με δρᾶν;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

πέπλον ὀμμάτων προθέσθαι.

ΘΟΑΣ.

μὴ παλαμναῖον λάβω;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἢν δ' ἄγαν δοκῶ χρονίζειν,

V. 1184. prius *εικότως* omissum in libris addidit G. Hermannus. Totum versum suppositicium Dindorfius et Nauckius habuerunt.

V. 1186. *χρυσῷ* libri. *πυρσῷ* Reiskius. Deinde *μόλῃς* Cod. *C*. *μόλις* Cod. *B*. propter Iotacismum. V. ad v. 20. 179. 272. 384. 658.

V. 1187. *ἡνίκ' ἂν δ'* Codd. [*B*] *C*. *ἡνίκα δ' ἂν* Aldus.

V. 1190. *μηθὲν* Aldus et Cod. *C*. sec. apogr. Pariss. *μηδὲν κηδεύειν*. Recte Kvíčala hoc coniecit dixitque Iphigeniam Orestem et Pyladem potius quam Thoantem his verbis spectare, oratione quidem ambigua.

V. 1186. *ἅγνισον πυρσῷ μέλαθρον*] Hesychius: *πυρσῷ· πυρί.* Sic *ἁγνίσαι πυρὶ* dicitur in Herc. fur. 1145. Ulixes autem in Odyss. XXII. 481 sq. occisis procis Eurycleae dicit: *Οἶσε θέειον, γρηῦ, κακῶν ἄκος, οἶσε δέ μοι πῦρ, Ὄφρα θεειώσω μέγαρον.* Similis huius lustratio describitur in Helena 865 sqq.

V. 1188. *πέπλων ὀμμάτων προθέσθαι*] Plautus Most. II. 2, 90. (513). Cave respexis fuge: operi caput.

Ibid. *μὴ παλαμναῖον λάβω*] *παλαμναῖος* masculini generis, vindex sceleris, Rachegeist, Quälgeist. Conf. Suidas s. v. *παλαμναῖοι*, ubi postquam explicavit *παλαμναίους*

ΘΟΑΣ.

τοῦδ' ὅρος τίς ἐστί μοι;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

θαυμάσῃς μηδέν.

ΘΟΑΣ.

τὰ τῆς θεοῦ πρᾶσσ' ἐπὶ σχολῆς καλῶς.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

εἰ γὰρ ὡς θέλω καθαρμὸς ὅδε πέσοι.

ΘΟΑΣ.

συνεύχομαι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τούςδ' ἄρ' ἐκβαίνοντας ἤδη δωμάτων ὁρῶ ξένους
καὶ θεᾶς κόσμους νεογνούς τ' ἄρνας, ὡς φόνῳ φόνον
μυσαρὸν ἐκνίψω, σέλας τε λαμπάδων τά τ' ἄλλ' ὅσα
προὐθέμην ἐγὼ ξένοισι καὶ θεᾷ καθάρσια.
ἐκποδὼν δ' αὐδῶ πολίταις τοῦδ' ἔχειν μιάσματος,
εἴ τις ἢ ναῶν πυλωρὸς χεῖρας ἁγνεύει θεοῖς
ἢ γάμον στείχει συνάψων ἢ τόκοις βαρύνεται,

Schaeferus Melet. crit. p. 113. et, ut videtur, Cod. *B*. Deinde *ἐπὶ σχολῆς* Schaeferus l. c. *ἐπεὶ σχολῇ* Cod. *B*. *ἐπὶ σχολῇ* Cod. *C*. et Aldus.

V. 1192. *τούςδε δ' ἐκ β.* Badhamus. *ἀλλὰ γὰρ βαίνοντας ἔξω δωμάτων ὁρῶ ξένους* proposuit Kirchhoffius. *δομάτων* Cod. *B*.

V. 1193. *ἄρνας* Piersonus Veris. p. 172. *ἄρσενας* libri. *κόσμον, νεογνοὺς ἄρνας* scribendum esse ait Kirchhoffius. Deinde idem *ὧν φόνῳ*.

esse, qui manu sua caede se polluerint, pergit: *καὶ ὁ Ζεὺς παλαμναῖος ὁ τοὺς τοιούτους τιμωρούμενος.* Conf. Xenophontis Disc. Cyri VIII. 7, 18. *τὰς δὲ τῶν ἄδικα παθόντων ψυχὰς οὔπω κατενοήσατε, οἵους μὲν φόβους τοῖς μιαιφόνοις ἐμβάλλουσιν, οἵους δὲ παλαμναίους τοῖς ἀνοσίοις ἐπιπέμπουσι;*

V. 1191. *εἰ γὰρ — πέσοι*] De hac optationis forma v. Rost. gr. Gr. §. 119. 3. a. p. 601. de *εἰ γὰρ* explicatius dixi ad Devarium vol. II. p. 243.

V. 1193. *καὶ θεᾶς κόσμους*] neque enim nudum signum Dianae auferre cupiebant.

V. 1198. *εἴ τις ἢ ναῶν πυλωρὸς κτέ.*] Eos Iphigenia iam fano arcet, qui fere iter huc habere videantur, et commemorat praeter ipsos templi custodes duo potissimum hominum genera, qui accedere ad templum possint, aut eos, qui quum

φεύγετ᾽ ἐξίστασθε, μή τῳ προςπέσῃ μύσος τόδε.
ὦ Διὸς Λητοῦς τ᾽ ἄνασσα παρθέν᾽, ἢν νίψω φόνον
τῶνδε καὶ θύσωμεν οὗ χρή, καθαρὸν οἰκήσεις δόμον,
εὐτυχεῖς δ᾽ ἡμεῖς ἐσόμεθα. τἄλλα δ᾽ οὐ λέγουσ᾽, ὅμως
τοῖς τὰ πλείον᾽ εἰδόσιν θεοῖς σοί τε σημαίνω, θεά.

V. 1202. *ἐσόμεθα* Marklandus et hoc videtur esse in Cod. *B*. *ἐσόμεσθα* Cod. *C*. sec. apogr. Pariss. et Aldus.

V. 1203. *θεᾶ* Cod. *B*.

V. 1204—1253. sequitur iam carmen melicum, multis locis male habitum in libris, ut etiam in hoc loco propter scripturae ambiguitatem metrum vix satis certo describi possit, quod olim videtur fuisse huiusce modi:

1204. – –́ ⏑ –, –́ ⏑ –
–́ ⏑ ⏑ –́ ⏑ ⏑ –
–́ ⏑ ⏑ –́ ⏑ ⏑ –
. . . .
–́ ⏑ ⏑ –́ ⏑ ⏑ –́ ⏑ ⏑ –́ –
–́ ⏑ ⏑ –́ ⏑ ⏑ –́ ⏑ ⏑ –́ ⏑
⏑ ⏑, –́ ⏑ ⏑ –́ ⏑ ⏑ –
⏑, –́ ⏑ –́ ⏑ ⏑ –
–́ – –́ – –́ ⏑ ⏑ –
–́ – –́ – –́ ⏑ ⏑ –, –
–, –́ ⏑ –́ ⏑ ⏑ –

nuptias facturi sint, *προτέλεια γάμων* Dianae fieri velint aut partu laborantes.

V. 1199. *ἢ τόκοις βαρύνεται*] Sic Callimachus h. in Del. 202. *τλήμον᾽ ὑπ᾽ ὠδίνεσσι βαρυνομένην ὁρόωσα.* et Theocr. idyll. XVII. 61. *Ἀντιγόνας θυγάτηρ βεβαρημένα ὠδίνεσσιν.*

V. 1201. *καὶ θύσωμεν οὗ χρή*] Hoc referendum videri potest ad locum in templo lustrato, ipsa autem refert ad Graeciam, quo signum aufertur.

V. 1203. *τοῖς τὰ πλείον᾽ εἰδόσιν θεοῖς*] id est, dis, qui plura illa, quae ego non dico, sciunt ipsi. Illi autem grammatici, qui *τὰ πλείονα* accedere significatione ad *τὰ πάντα* dixerunt, vehementer falluntur. Vim ac potestatem articuli cum comparativo coniuncti Wexius recte exposuit ad Sophoclis Antig. 313. p. 148. Conf. ea, quae nuper ad Orest. 202 sq. adnotavi p. 54.

V. 1204 sqq. sequitur carmen, cuius argumentum, quod ab hac fabula, in qua omnia Apollinis auctoritate fieri dicuntur, minime alienum iure censuit Seidlerus, ab eodem viro sic fere descriptum est: „Latona brevi tempore post partum Apollinem cum Diana ab insula Delo ad montem Parnassum transtulit, ubi Themis, Terrae filia, oraculum habebat ab immani dracone custoditum. Hunc draconem infans adhuc Apollo quum inter-

ΧΟΡΟΣ.

στροφή.

εὔπαις ὁ Λατοῦς γόνος,
ὅν ποτε Δηλιάσιν
καρποφόροις γυάλοις
. . . χρυσοκόμαν

∪ ∪, –́ ∪ ∪ ∪ –́, – –́ ∪ –
∪ ∪, – ∪ ∪ – ∪ –́, – –́ ∪ –
– ∪, –́ ∪ –́ ∪ ∪ –́ ∪ ⏓
–́ ⏓ –́ ∪ ∪ –,
∪ ∪∪ ∪ ∪∪ ∪ ∪∪ ∪ –
∪ ∪, –́ ∪ ∪ –́ ∪ –́ ∪ – –
∪∪ ∪ – –́ ∪ –
– –́ ∪ ∪ –́ ∪ ∪ –
∪∪ ∪ –́ ∪ ∪ –
– –́ ∪ – – –́ ∪ –
–́ – –́ ∪ –
–́ ∪ – ∪ –
∪ ∪, –́ ∪ ∪ –́ ∪ ∪ –́ ∪ ∪ –
– –́ ∪ – –, ∪ –́ ∪ – ∪́

V. 1205. *Δηλιάσιν* Seidlerus. *Δηλίας ἐν* libri.
V. 1207. *χρυσοκόμαν φοῖβον* libri. Recte *φοῖβον* suppositicium esse pronuntiaverunt critici. Equidem, si absque versu antistrophico esset, qui tamen ipse quoque non sanus videtur, scriberem: *γείνατο χρυσοκόμαν. τίκτουσα* supplet Schoenius, verbum finitum potius exspectat iure Kirchhoffius.

fecisset, ipse oraculo occupato hominibus vaticinatus est. At Terra ob deturbatam loco filiam dolens, quo Apollinem cultu suo privaret, frequenter hominibus per somnia oracula edidit. Qua ira ille ad Olympum profectus puerilem ex Iovis solio veluti fulmen gerens vibrat manum, minans Terrae se vaticinationem vi sublaturum. Ridens ob hanc pueri alacritatem Iuppiter ipse cessare facit nocturna vaticinia, Terraeque ira sedata Apollini honorem restituit eumque in Delphica sede confirmavit." De hac fabula conferri possunt Aeschylus Eumen. 1 sqq. Antonin. Liberal. fab. XXXV. Strabo IX. p. 646 sqq. XIV. p. 948. Athenaeus XV. p. 701. C. D. Apollodorus Bibl. I. 4. Didymus ad Iliad. II 519. Scholiastes Euripidis Orest. 163.

V. 1204 *εὔπαις ὁ Λατοῦς γόνος*] eximius puer, Latonae filius. Eadem vi usurpata haec vox est Herc. fur. 689 sqq. *Παιᾶνα μὲν Δηλιάδες Ὑμνοῦσ', ἀμφὶ πύλας τὸν Λατοῦς εὔπαιδα γόνον Εἱλίσσουσαι καλλίχορον.* Similiter dicitur in Orest. 964. *Περσέφασσα καλλίπαις θεά.*, ad quem locum vide quae nuper de hac ratione Graecae linguae explicavi p. 139. ed. Goth.

V. 1205. *Δηλιάσιν γυάλοις*] De hac constructione in

ἐν κιθάρᾳ σοφόν, ἅ τ' ἐπὶ τόξων
εὐστοχίᾳ γάνυται, φέρεν ἶνιν
ἀπὸ δειράδος εἰναλίας,
λοχεῖα κλεινὰ λιποῦσ'
ἀστάκτων μάτηρ ὑδάτων,
τὰν βακχεύουσαν Διονύσῳ
Παρνάσιον κορυφάν,
ὅθι ποικιλόνωτος οἰνωπὸς δράκων
σκιερᾷ κατάχαλκος εὐφύλλῳ δάφνᾳ,
γᾶς πελώριον τέρας, ἄμφεπε
μαντεῖον χθόνιον.

V. 1208. *ἐκιθάρα* Cod. *B*.
V. 1209. *γάννυται* Codd. *B*[*C*]. *φέρεν ἶνιν* Seidlerus. *φέρει νιν* libri.
V. 1210. *εἰναλίας* Cod. *C*. *ἐναλίας* Cod. *B*.
V. 1211. de hoc versu vide adn. crit. ad v. 1236.
V. 1213. *βακχευθεῖσαν* Dobraeus.
V. 1216. *κατάχαλκος* corruptum pronuntiat Kirchhoffius. *σκιερὸν κάτεχ' ἄλσος εὐφύλλου δάφνας* Badhamus. *εὐφύλλῳ* Cod. *C*. et, ut videtur, etiam *B*. *εὐφύλλων* Aldus. *ἄμφεπε* Seidlerus. *ἀμφέπει* libri. post eam vocem *παῖς* excidisse videtur Kirchhoffio.
V. 1218. Kirchhoffius proponit: *μαντεῖον χθόνιον. [κατὰ δ' οὖν]*.
V. 1219. *ἔτι νιν* G. Hermannus. *σὺ δέ νιν* proponit Nauckius.

melicis maxime Euripidis carminibus non infrequenti conf. quae dixi ad Phoen. 1029. p. 165. ad Helen. 1301. p. 161. ed. Goth. alt. ad Orest. 270. p. 62.

V. 1208. *χρυσοκόμαν*] Hoc epitheton Apollini tam saepe tributum est, ut hoc nomine quasi proprio appellaretur non nunquam, ut a Pindaro Olymp. VI. 41. VII. 32. Pyth. II. 16. Isthm. VI. 49. Conf. Troad. 256.

V. 1208. *ἅ τ' ἐπὶ τόξων εὐστοχίᾳ γάνυται*] Ita poëta Dianam inserit, ut tamen orationem a persona Apollinis non deflectat, id quod recte Seidlerus animadvertit.

V. 1209. *φέρεν ἶνιν*] Hesychius: *ἶνις, υἱὸς νέος, παῖς, βρέφος, ἀπόγονος, νήπιος.*

V. 1210. *ἀπὸ δειράδος εἰναλίας*] montem Cynthum in Delo insula dicit.

V. 1212. *ἀστάκτων — ὑδάτων*] Haec verba aptius cum verbis *λοχεῖα κλεινὰ* coniungenda esse apparet. Intelligitur autem Inopus fluvius, de quo Callimachus h. in Del. 206 sqq. *ἵζετο (ἡ Λητὼ) δ' Ἰνωποῖο παρὰ ῥόον, ὅν τε βάδιστον Γαῖα τότ' ἐξανίησιν, ὅτε πλήθοντι ῥεέθρῳ Νεῖλος ἀπὸ κρημνοῖο κατέρχεται Αἰθιοπῆος.*

V. 1213. *τὰν βακχεύουσαν Διονύσῳ κτέ.*] De forma orationis conf. Vergilii Georg. II. 488. virginibus bacchata Lacaenis Taygeta., de re Aeschyli Eumen. 22 sqq. Pausaniae X. 4, 2. 6, 1 sqq.

V. 1215. *δράκων*] De subla-

ἔτι μιν, ἔτι βρέφος, ἔτι φίλας
ἐπὶ ματέρος ἀγκάλαισι θρώσκων
ἔκανες, ὦ Φοῖβε, μαν-
τείων δ' ἐπέβας ζαθέων,
τρίποδί τ' ἐν χρυσέῳ
θάσσεις, ἐν ἀψευδεῖ θρόνῳ
μαντείας βροτοῖς
θεσφάτων νέμων
ἀδύτων ὕπο, Κασταλίας ῥεέθρων
γείτων, μέσον γᾶς ἔχων μέλαθρον.

ἀντιστροφή.

Θέμιν δ' ἐπεὶ γᾶς ἰὼν

V. 1223. τ' ἐχρυσέῳ a pr. m. Cod. *B*. Nata inde haec scriptura fuisse videtur, quod praepositio in codice archetypo ad nomen suum adsumpta fuit, vide ad v. 1208.

V. 1224. ἀψευδεῖ θρόνῳ Aldus et, ut videtur, Cod. *C*. ἀψευδεῖ χρόνῳ Cod. *B*.

V. 1225. post βροτοῖς in libris legitur ἀναφαίνων, quod expunxit primus Seidlerus. θεσφάτων ἐμῶν libri. θεσφάτων νέμων Musgravius.

V. 1277. ὕπο Seidlerus. ὑπὲρ libri.

V. 1229. ἐπεὶ Scaliger. ἐπὶ libri. Deinde γὰρ ἑλὼν scribendum esse ait Kirchhoffius, γάϊον Nauckius.

to ab Apolline Pythone dracone conf. Apollod. bibl. I. 4, 3. Ovid. Met. I. 441 sqq.

V. 1216. κατάχαλκος] est serpens aëneis squamis obductus, ut κατάχαλκον πεδίον campus aëneis armis obrutus dicitur in Phoen. 110.

V. 1225 sqq. μαντείας βροτοῖς — νέμων] Conf. Orest. 592. Ἀπόλλων ὃς μεσομφάλους ἕδρας Ναίων βροτοῖσι στόμα νέμει σαφέστατον.

V. 1227. ἀδύτων ὕπο] Hoc vocabulo ἀδύτων illud profundum terrae foramen dicitur, quod, ut ait Iustinus XXIV. 6, 9., in oracula patet, ex quo frigidus spiritus, vi quadam velut amento in sublime expulsus mentes vatum in vecordiam vertit impletasque deo responsa consulentibus dare cogit. Conf. Homer. hymn. in Apoll. 443. ἐς δ' ἄδυτον κατέδυσε διὰ τριπόδων ἐριτίμων.

V. 1227 sqq. Κασταλίας ῥεέθρων γείτων] Probus ad Verg. Georg. III. 293. Castalius fons est Delphis in Apollinis oraculo, qui abluit ipsam aram dei. Conf. Phoen. 224. et quae ad eum locum adnotavi p. 55. ed Goth.

V. 1228. μέσον γᾶς ἔχων μέλαθρον] Vide Phoen. 239 sq. et quae dixi ad eum locum p. 57 sq. tum Orest. 331. et quae ad eum locum dicta sunt p. 69. ed. Goth.

V. 1259. Θέμιν δ' ἐπεὶ γᾶς ἰὼν παῖδ'] Nihil offensionis hoc habere potest, quod Terra modo γᾶ modo χθών, tum autem Γαῖα appellatur, quum Graeci rem

παῖδ' ἀπενάσσατο [Λα-
τῷος] ἀπὸ ζαθέων
χρηστηρίων, νύχια
χθὼν ἐτεκνώσατο φάσματ' ὀνείρων,
οἳ πολέσιν μερόπων τά τε πρῶτα
τά τ' ἔπειθ' ἅ τ' ἔμελλε τυχεῖν
ὕπνου κατὰ δνοφερὰς
εὐνὰς φράζον· Γαῖα δὲ τὰν
μαντείων ἀφείλετο τιμὰν

V. 1230. *ἀπενάσατο* Cod. *B.* post eam vocem *Λατῷος* inseruit Nauckius, qui dubitanter quidem proposuit *ἀπένασσεν ὁ Λατῷος.*

V. 1233. *ἐτεκνώσατο* Cod. *B.* et Aldus. *τεκνώσατο* Cod. *C.* *φάσματ' ἁ* (sic) Cod. *B.* *φασματ' ὀνείρων* Cod. *C.*

V. 1235. *ἅ τ'* Seidlerus. *ὅσα τ'* libri. *ὅσ'* Hartungius. Hoc idem iam G. Hermannus coniecerat, qui tamen copulam *θ'* addidit post *τυχεῖν.*

V. 1236. *γᾶς*, quod in libris post *δνοφερὰς* legitur, expunxit Musgravius. Qui retinuit Schoenius in versu strophico *εἰς* post *λιποῦσ'* addidit, *ἄστακτον* sequ. versu pro *ἀστάκτων* scribens.

V. 1237. *γαῖα δὲ* om. *τὰν* Cod. *B.* *γαῖα δὲ τὴν* Cod. *C.* eiusque apogr. Flor. sec. Furiam. *γαῖα δὲ* om. articulo apogr. Paris. unum, *γαῖα δὲ* apogr. Paris. alterum, ut recte Kirchhoffio visus sit articulus a sec. demum manu adiunctus fuisse. Verba *γαῖα δὲ*

et personam non eodem quo nos modo distinguere solerent, ac sicuti rem pro ea vi ac potestate, quae quovis loco magis sub sensum caderet, sic etiam personam variis nominibus appellarent.

V. 1233. *ἐτεκνώσατο φάσματ' ὀνείρων*] *ἐτεκνώσατο*, ex se nasci fecit, dicit propter verba (v. 1236.) *ὕπνου κατὰ δνοφερὰς εὐνάς.* Similiter Sophocles in Oed. Col. 624. *μυρίας ὁ μύριος χρόνος τεκνοῦται νύκτας ἡμέρας τε.* Nam etiam tempus ex se nasci facit noctes diesque.

V. 1234. *τά τε πρῶτα τά τ' ἔπειθ' ἅ τ' ἔμελλε τυχεῖν*] *τὰ πρῶτα* sunt quae ante fuerunt, id est, praeterita, *τὰ ἔπειτα,* quae modo instant, id est, praesentia, *ἃ μέλλει τυχεῖν* sunt quae evenient, id est, futura. Alio ordine, sed colore orationis eodem Homerus Il. I. 70. *ὃς ᾔδη τά τ' ἐόντα τά τ' ἐσσόμενα πρό τ' ἐόντα.* et Ovidius Metam. I. 517 sq. Per me quod eritque fuitque Estque patet. De *τὲ — τὲ — τὲ* particulis silvam rerum effundentibus dixi supra ad v. 100. et v. 646 sq. Color enim orationis obscuratur, si quis *ὅσ' ἔμελλε* pro *ἅ τ' ἔμελλε* scribat. Eadem sententia, non eodem orationis colore est apud Sophoclem Antig. 572. *τό τ' ἔπειτα καὶ τὸ μέλλον καὶ τὸ πρὶν ἐπαρκέσει,* et apud Vergilium Georg. IV. 392. novit namque omnia vates: Quae sint, quae fuerint, quae mox futura trahantur.

Φοῖβον φθόνῳ θυγατρός·
ταχύπους δ' ἐς Ὄλυμπον ὁρμαθεὶς ἄναξ
χέρα παιδνὸν ἕλιξεν ἐκ Διὸς θρόνων
Πυθίων δόμων χθονίαν ἀφε-
λεῖν θεᾶς μῆνιν νυχίους τ' ἐνοπάς.
γέλασε δ', ὅτι τέκος ἄφαρ ἔβα
πολύχρυσα θέλων λατρεύματα σχεῖν·
ἐπὶ δ' ἔσεισεν κόμαν,
παῦσεν νυχίους ὀνείρους,

τὴν lacunae explendae causa addita putavit G. Hermannus, quem sequutus est Kirchhoffius, eodem auctore δ' post μαντεῖον versu sequ. addens.

V. 1238. μαντείων Seidlerus. μαντεῖον libri.

V. 1241. παιδνὸν Scaliger. ψαιδνὸν Cod. *C.* ψεδνὸν Aldus. Deinde ἕλιξεν Seidlerus scripsit. ἕλιξ' Cod. *C.* sec. Victor. et apogr. Pariss. ἕλεξ' (corr. in ἕλιξ') Cod. *B.* ὄρεξεν εἰς Δῖον θρόνον Badhamus, quem Nauckius sequutus est.

V. 1242. χθονίαν libri. χθονίας Nauckius. χθονιᾶν Schoenius.

V. 1246. ἐπὶ Musgravius. ἐπεὶ libri. Confusio propter iotacismum nata. Vide ad v. 20. 179. 272. 384. 658. 1186. Musgravius deinceps δὲ σείσας proposuit.

V. 1247. "aut ὀνείρους e glossa illatum putandum est, aut in strophico versu ζαθέων mutandum in ζαχρύσων." KIRCHHOFFIUS. παῦσαι νυχίους ἐνέρους Badhamus.

V. 1236. ὕπνον κατὰ δνοφερὰς εὐνάς] per somni cubilia tenebricosa, quod qui oracula per somnum consulebant in specubus tenebricosis somnum capere debebant, quale fuit antrum Trophonii, de quo Dicaearchus scripserat in libro περὶ τῆς εἰς Τροφωνίου καταβάσεως. Vide Athenaeum XIII. p. 594. E. XIV. p. 641. E.

V. 1241. χέρα — ἕλιξεν ἐκ Διὸς θρόνων] ita circumplicavit manum, ut suspenderet ex Iovis thronis. De ἐκ praepositionis usu in eiusmodi locis rectissime explicavit Rost. gr. Gr. §. 110. b. p. 564.

V. 1242 sq. χθονίαν ἀφελεῖν θεᾶς μῆνιν κτέ.] Sic dixit poëta, χθονίαν μῆνιν, quoniam rem significari voluit, quam per iram Tellus instituerat, cui iam ἐκ παραλλήλου respondet quod sequitur νυχίους τ' ἐνοπάς. Nam νύχιοι ἐνοπαὶ efficiunt istam, quam tolli voluit Apollo, χθονίαν μῆνιν. Tolli voluit terrestrem iram nocturnasque voces, quibus oraculo suo derogabatur.

V. 1245. πολύχρυσα — λατρεύματα] divitiae et opes oraculi Delphici, cuius cultum obtinere studuit Apollo, clarissimae fuerunt inde ab Homeri aetate, Il. IX. 404. Strabon. IX. p. 421. Pausaniae X. 11, 1 sqq.

V. 1246. ἐπὶ δ' ἔσεισεν κόμαν] Recte Schoenius dixit Homericum verbum ἐπινεύειν hac voce exprimi, cl. Il. IX. 616. XV. 75.

ἀπὸ μαντοσύναν
νυκτωπὸν ἐξεῖλεν βροτῶν,
καὶ τιμὰς πάλιν
θῆκε Λοξίᾳ,
πολυάνορι δ' ἐν ξενόεντι θρόνῳ
θάρση βροτοῖς θεσφάτων ἀοιδαῖς.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ὦ ναοφύλακες βώμιοί τ' ἐπιστάται,
Θόας ἄναξ γῆς τῆςδε ποῦ κυρεῖ βεβώς;
καλεῖτ' ἀναπτύξαντες εὐγόμφους πύλας
ἔξω μελάθρων τῶνδε κοίρανον χθονός.

ΧΟΡΟΣ.

τί δ' ἔστιν, εἰ χρὴ μὴ κελευσθεῖσαν λέγειν;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

βεβᾶσι φροῦδοι δίπτυχοι νεανίαι
Ἀγαμεμνονείας παιδὸς ἐκ βουλευμάτων

V. 1248. *μαντοσύναν* Musgravius. *λαθοσύναν* Codd. *B.* et *C.* sec. apogr. Pariss. *δ' ἀλαθοσύναν* proposuit dubitans Nauckius.

V. 1255. *τῆςδε γῆς* Cod. *B.*

V. 1258. *κελευθεῖσαν* a pr. m. Cod. *B.*

V. 1261. *φυγόντες* coniecit L. Dindorfius. Iniuria.

V. 1269. *μέτεστι θ' ὑμῖν* libri. *μέτεστι χὐμῖν* Marklandus, quem Kirchhoffius et Schoenius sequuti sunt. Deinceps *μέρος* suspectum Nauckio, qui dubitanter quidem proponit *ὑμῖν*

V. 1252 sq. *πολυάνορι δ' ἐν ξενόεντι θρόνῳ κτέ.*] in sede vero frequentia hospitum celebrata fiduciam reddidit (*πάλιν θῆκε*) mortalibus, quam oraculorum carminibus haberent.

V. 1254 sqq. iam nuntius venit aliquis ex illis famulis, qui cum Iphigenia discesserant, qui regem quaerit eique advenienti ex templo nuntiat, quid interea factum sit: Graecos illos, quorum alter Iphigeniae frater fuerit, fugere cum signo Dianae eiusque sacerdote conatos esse: navem primum quidem elapsam manibus persequentium, deinceps autem, quum e portu exire vellet, in scopulis haesisse. Iam rex omnia vult suscipere ut retineat aufugientes eosque poeniat unaque chori mulieres, quae fugam adiuvissent, quum Minerva apparet subito atque rem componit.

V. 1254. *ὦ ναοφύλακες*] Conf. supra v. 996. Qui deinceps appellantur *βώμιοι ἐπιστάται,* sunt illi, qui victimas mactabant ab ipsa sacerdote sacrificio initiatas, de quibus ipsa v. 609. *εἴσω δόμων τῶνδ' εἰσὶν οἷς μέλει τάδε.*

V. 1258. *εἰ χρὴ μὴ κελευσθεῖσαν λέγειν*] Simulat quae chorum ducit se quodam modo aegre ferre, quod custodes tem-

φεύγοντες ἐκ γῆς τῆςδε καὶ σεμνὸν βρέτας
λαβόντες ἐν κόλποισιν Ἑλλάδος νεώς.

ΧΟΡΟΣ.

ἄπιστον εἶπας μῦθον· ὃν δ' ἰδεῖν θέλεις
ἄνακτα χώρας, φροῦδος ἐκ ναοῦ συθείς.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ποῖ; δεῖ γὰρ αὐτὸν εἰδέναι τὰ δρώμενα.

ΧΟΡΟΣ.

οὐκ ἴσμεν· ἀλλὰ στεῖχε καὶ δίωκέ νιν
ὅπου κυρήσας τούςδ' ἀπαγγελεῖς λόγους.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ὁρᾶτ', ἄπιστον ὡς γυναικεῖον γένος,
μέτεστί θ' ὑμῖν τῶν πεπραγμένων μέρος.

ΧΟΡΟΣ.

μαίνει; τί δ' ἡμῖν τῶν ξένων δρασμοῦ μέτα;
οὐκ εἶ κρατούντων πρὸς πύλας ὅσον τάχος;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

οὐ πρίν γ' ἂν εἴπῃ τοὔπος ἑρμηνεὺς τόδε,

τὴν τῶνδε τῶν πεπραγμένων, quo non utor.

V. 1270. *τῶν ξένων* Cod. *C.* neque e Cod. *B.* quidquam, quod huic esset contrarium, enotatum. *τοῦ ξένων* Aldus.

V. 1271. nuntio, v. 1272. 73. choro tribuunt libri. Distributionem, quae nunc recepta est, restituit Heathius.

V. 1272. *εἴπῃ* Porsonus ad Aristoph. Vesp. 349. *εἴποι* libri.

pli ceterosque sacrorum ministros potius quam se appellaverit chorus.

V. 1261. *φεύγοντες*] Ne quis auctore L. Dindorfio scriberet *φυγόντες,* attulit Kvícala similem Sophoclis locum de Philoct. 557. *φροῦδοι διώκοντές σε κτέ.*

V. 1264. *φροῦδος ἐκ ναοῦ συθείς*] Contrarium ei, quod verum est, dicit, ut alio avertat nuntium.

V. 1266 sq. *δίωκέ νιν ὅπου κυρήσας κτέ.*] Persequere eum, ut, sicubi inveneris, ei dicas, vel etiam: persequere eum eo, ubi invenies, ut ei dicas etc.

V. 1268. *μέτεστί θ' ὑμῖν κτέ.*] Quod de *τὲ* particula hic erat dubitatum, non male A. Matthiae adhibuit Hec. 332. *αἰαῖ, τὸ δοῦλον ὡς κακὸν πεφυκέναι Τολμᾷ θ' ἃ μὴ χρὴ τῇ βίᾳ νικώμενον.* Nam maiore quadam vi *τὲ* particula utrobique verbum infert, quod non sine causa primum in enuntiato locum obtinet, ut opinioni res respondeat.

V. 1272. *ἑρμηνεὺς*] est internuntius aut interpres templi, qui quaeritantibus nuntium reddat ab iis, qui intus sunt.

V. 1273. hoc versu desinit

εἴτ' ἔνδον εἴτ' οὐκ ἔνδον ἀρχηγὸς χθονός.
ὠή, χαλᾶτε κλῇθρα, τοῖς ἔνδον λέγω,
καὶ δεσπότῃ σημήναθ' οὕνεκ' ἐν πύλαις
πάρειμι, καινῶν φόρτον ἀγγέλλων κακῶν.

ΘΟΑΣ.

τίς ἀμφὶ δῶμα θεᾶς τόδ' ἵστησιν βοήν,
πύλας ἀράξας καὶ ψόφον πέμψας ἔσω;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ψεύδουσιν αἵδε καί μ' ἀπήλαυνον δόμων,
ὡς ἐκτὸς εἴης· σὺ δὲ κατ' οἶκον ἦσθ' ἄρα.

ΘΟΑΣ.

τί προςδοκῶσαι κέρδος ἢ θηρώμεναι;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

αὖθις τὰ τῶνδε σημανῶ· τὰ δ' ἐν ποσὶ
παρόντ' ἄκουσον, ἡ νεᾶνις, ἣ 'νθάδε
βωμοῖς παρίστατ', Ἰφιγένει', ἔξω χθονὸς

V. 1276. *ἀγγελῶν* G. H. Schaeferus.
V. 1278. *ψόφον* Cod. **C.** *φόβον* Cod. **B.** et Aldus.
V. 1279. *ψεύδουσιν αἵδε* Klotzius. *ψευδῶς ἔλεγον* libri, e glossemate, quod tempus cum sequ. *ἀπήλαυνον* exaequari voluerunt. Kirchhoffius a poeta fuisse existimat: *ψευδῶς ἄρ' αἵδε θεᾶς μ' ἀπήλαυνον δόμων.*
V. 1280. *εἴης* Scaliger. *ἦς* libri.

nuntius orationem eam, quae pertinebat ad chorum. Et iusta quidem *στιχομυθίας* ratio in hoc loco obtinetur, ut binis versibus 1266 sq. chorus reiiciat nuntium, binos reddat ipse 1268 sq., binis rursus versibus 1670 sq. abire iubeat chorus nuntium, binis rursus se is prius abiturum neget quam audierit utrum intus rex sit necne 1272 sq. Iam ad eos, qui sunt intus, tribus versibus se convertit nuntius.

V. 1276. *καινῶν φόρτον ἀγγέλλων κακῶν*] Habet oratio nuntii eum colorem, qui fere solet esse in oratione eiusmodi hominum, qui sunt inferioris condicionis, ut in notissimo illo Terentii Andr. II. 1, 46. hei vereor ne quid Andria apportet mali.

V. 1280. *σὺ δὲ κατ' οἶκον ἦσθ' ἄρα*] De usu particulae *ἄρα* in eiusmodi locis, qua iam edoctos nos esse fateamur de re dubia, conferas quae dixi ad Devarium vol. II. p. 169 sq.

V. 1281. *θηρώμεναι*] Medium huius verbi admodum frequens, quo significatur alicui in suum commodum venationem fieri, ut in Sophoclis Antig. 429. *σὺν δέ νιν θηρώμεθα.* conf. infra 1294. *διωγμὸς ὅστις τοὺς ξένους θηράσεται.*

V. 1282. *αὖθις τὰ τῶνδε*

σὺν τοῖς ξένοισιν οἴχεται, σεμνὸν θεᾶς
ἄγαλμ' ἔχουσα· δόλια δ' ἦν καθάρματα.

ΘΟΑΣ.

πῶς φῄς; τί πνεῦμα συμφορᾶς κεκτημένη;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

σώζουσ' Ὀρέστην· τοῦτο γὰρ σὺ θαυμάσει.

ΘΟΑΣ.

τὸν ποῖον; ἆρ' ὃν Τυνδαρὶς τίκτει κόρη;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ὃν τοῖςδε βωμοῖς θεὰ καθωσιώσατο.

ΘΟΑΣ.

ὦ θαῦμα, πῶς σε μεῖζον ὀνομάσας τύχω;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

μὴ 'νταῦθα τρέψῃς σὴν φρέν', ἀλλ' ἄκουέ μου·
σαφῶς δ' ἀθρήσας καὶ κλύων ἐκφρόντισον,
διωγμὸς ὅςτις τοὺς ξένους θηράσεται.

V. 1282. *αὖτις* Aldus et apogr. Pariss. E Cod. *B.* nihil enotatum est.

V. 1289. *τὸν ποῖον* Cod. *C.* *τὸ ποῖον* Cod. *B.*

V. 1290. *θεὰ* Cod. *C.* sec. Victor. et apogr. Pariss. *θεᾷ* Aldus. De Cod. *B.* nihil constat.

V. 1294. *διωγμὸν* G. Hermannus. *ὅστι* a pr. m. Cod. *B.* Hinc Nauckius fortasse scriptum fuisse existimat: *δίωγμ' ὅπως τι κτέ.*

σημανῶ·] Conf. infra ad v. 1402.

V. 1287. *τί πνεῦμα συμφορᾶς κεκτημένη;*] „Quamnam casus auram nacta, id est, quo quasi vento fortunae potita?“ G. HERMANNUS. Translationis a navigatione petitae similitudines has posuit Schoenius, Herc. fur. 216. et Ion. 1513.

V. 1289. *ἆρ' ὃν Τυνδαρὶς τίκτει κόρη;*] Recte G. Hermannus artificium notavit, quo Euripides finxerit Orestis nomen et genus notum esse Tauris eosque Iphigenia quae esset scivisse. Quamobrem Oreste nominato statim omnem rem patere debuisse Thoanti, auditores autem molesta repetitione earum rerum, quas aut vidissent ipsi aut certe satis cognitas haberent, supersedisse.

V. 1291. *πῶς σε μεῖζον ὀνομάσας τύχω;*] Conf. Aeschyli Agam. 1191 sq. *τί νιν καλοῦσα δυςφιλὲς δάκος Τύχοιμ' ἄν;* et quae Blomfieldius et Schneidewinus ad eum locum adnotaverunt, tum Euripidis Hippol. 827 sq. *τίνα λόγον τάλας, τίνα τύχαν σέθεν Βαρύποτμον, τλῆμον, προσαυδῶν τύχω;* et quae habet Monkius ad h. l. *μεῖζον ὀνομάζειν τι* autem est graviore nomine aliquam rem appellare.

ΘΟΑΣ.

λέγ'· εὖ γὰρ εἶπας· οὐ γὰρ ἀγχίπλουν πόρον
φεύγουσιν, ὥςτε διαφυγεῖν τοὐμὸν δόρυ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἐπεὶ πρὸς ἀκτὰς ἤλθομεν θαλασσίας,
οὗ ναῦς Ὀρέστου κρύφιος ἦν ὡρμισμένη,
ἡμᾶς μέν, οὓς σὺ δεσμὰ συμπέμπεις ξένων
ἔχοντας, ἐξένευσ' ἀποστῆναι πρόσω
Ἀγαμέμνονος παῖς, ὡς ἀπόρρητον φλόγα
θύουσα, καὶ καθαρμὸν ὃν μετῴχετο.
αὐτὴ δ' ὄπισθε δέσμ' ἔχουσα τοῖν ξένοιν

V. 1295. *ἀγχίπλουν πόρον* corrupta esse putat Nauckius. Quod Hesychius I. p. 75. ex hoc loco attulisse videatur *ἀγχίπους*, recte mihi G. Hermannus existimavisse videtur, qui Hesychium scripsisse ait: *ἀγχίπλους* (nunc apud Hesych. legitur *ἀγχίπους*) *εὐδιακόμιστος. καὶ ὁ παρεστὼς καὶ σύνεγγυς. Εὐριπίδης Ἰφιγενείᾳ τῇ ἐν Ταύροις.*
V. 1299. *συμπέπεις* Cod. *B.*
V. 1300. "Fort. *ἔχοντας ἔξ, ἐνεῦσ'*." KIRCHHOFEIUS.
V. 1303. *αὐτὴ δὲ χερσὶ* Nauckius.

V. 1295. *οὐ γὰρ ἀγχίπλουν πόρον φεύγουσιν*] *οὐ γὰρ ἀγχίπλους ἐστὶ πόρος, ὃν φεύγουσιν, ὥστε διαφυγεῖν κτέ.*

V. 1297. *πρὸς ἀκτὰς — θαλασσίας*] Nescio quid sibi velit G. Hermannus eo, quod dixit elegantius dicturum fuisse Euripidem, si *θαλασσίους* scriberet; immo intelligentia loci iuvatur, si etiam externae verborum formae inter se concordant, ut in Hecuba 698. *ἐπ' ἀκταῖς νιν κυρῶ θαλασσίαις.*, cuius loci ipse mentionem fecit.

V. 1290. *οὓς σὺ — συμπέμπεις*] Non sine idonea causa praesenti tempore usus est, qui etiam nunc una imus iussu tuo. Manet enim illud, quod imperatum est a Thoante.

V. 1301. *ἀπόρρητον φλόγα*] a quo vulgus esset arcendum.

V. 1302. *καθαρμὸν*] suspensa haec vox a *θύουσα*, quod igne res fiebat, ut in Herc. fur. 936. *τί θύω — καθάρσιον πῦρ —*; ad quem locum recte Pflugkius hunc ipsum adsimulavit p. 100. ed. Goth.

V. 1303. *αὐτὴ δ' ὄπισθε κτέ.*] Quod vox *ὄπισθε* opponitur voci *πρόσω*, quae est v. 1300., summo iure in prima parte enuntiationis posita est, ut primum status personarum accurate describeretur. Nam eo, quod in anteriorem partem discedere iussit ministros, ipsa autem retro cessit, hoc consequebatur Iphigenia, ut spatium quam maximum inter se et ministros regis interesset aptum ad fugam capessendam. Hinc apparet a Nauckio male transposita verba esse *αὐτὴ δὲ χερσὶ — ἔστειχ' ὄπισθε.* Nec caret sua vi postpositum *χερσί.* Miratur enim nuntius, quod mulier impotens a se potius quam a ministris vincula captivorum teneri voluerit.

ἔστειχε χερσί. καὶ τάδ' ἦν ὕποπτα μέν,
ἤρεσκε μέντοι σοῖσι προςπόλοις, ἄναξ.
χρόνῳ δ', ἵν' ἡμῖν δρᾶν τι δὴ δοκῇ πλέον,
ἀνωλόλυξε καὶ κατῇδε βάρβαρα
μέλη μαγεύουσ', ὡς φόνον νίζουσα δή.
ἐπεὶ δὲ δαρὸν ἦμεν ἥμενοι χρόνον,
ἐςῆλθεν ἡμᾶς μὴ λυθέντες οἱ ξένοι
κτάνοιεν αὐτὴν δραπέται τ' οἴχοιατο.
φόβῳ δ' ἃ μὴ χρῆν εἰςορᾶν καθήμεθα
σιγῇ· τέλος δὲ πᾶσιν ἦν αὔτὸς λόγος,
στείχειν ἵν' ἦσαν, καίπερ οὐκ ἐωμένοις.

χερσί

V. 1304. *χεροῖν* Cod. *B.* *ἔστειχ' ὄπισθε* Nauckius. Mox *ὑποπτά μοι* de Badhami sententia Nauckius.

V. 1306. *δοκῇ* libri. *δοκοῖ* A. Matthiae.

V. 1307. *κατῇδε* Codd. [*B*] *C.* *κατεῖδε* Aldus.

V. 1308. *μαγεύουσ'* Reiskius multique alii correxerunt. *ματεύουσ'* libri.

V. 1310. *ἐςῆλθεν* libri. *εἰςῆλθεν* Aldus.

V. 1313 *αὔτὸς* G. H. Schaeferus. *αὐτὸς* libri.

V. 1305. *ἤρεσκε μέντοι σοῖσι προςπόλοις*] Non hoc quidem dicit sibi revera placuisse quod fecerit illa, sed pro re nata tamen se nihil contra agere voluisse, quasi nostra lingua dicas: gleichwohl liessen sich dies deine Diener gefallen.

V. 1306. *ἵν' ἡμῖν δρᾶν τι δὴ δοκῇ πλέον*] Recte vertit Marklandus: ut nobis aliquid maius scilicet videretur agere. Nulla autem mihi ratio fuisse videtur quamobrem *δοκοῖ* de A. Matthiae coniectura quam *δοκῇ*, id quod in libris est, scribi maluerint grammatici. Neque enim hoc loco cogitatio rei magis quam eventus rei merus et verus significandus erat. Vide quae scripsi de *ἵνα* cum coniunctivo post tempus praeteritum ad Devarium vol. II. p. 716 sqq. Rost. gr. Gr. §. 122. p. 657.

V. 1308. *μαγεύουσ'*] incantans. Sic certe substantivum *μάγευμα* de eo, quod incantationis causa paratum est, usurpat Euripides Suppl. 1110.

V. 1310. *ἐςῆλθεν ἡμᾶς μὴ κτέ.*] Dici quidem poterat, ut est in Oreste 1324. *ἀλλά μοι Φόβος τις εἰςελήλυθ' ἥντινα κτέ.*, etiam hoc loco: *φόβος ἐςῆλθ' ἡμᾶς κτέ.*, verum tamen minus grave illud est, quod positum hoc loco est, ut res non iam ad metum venerit, sed tantum modo suspicio in iis nata sit, ne aliquid fieret gravius. Et timorem quidem ex hac suspicione natum, deinceps dicitur v. 1312 sq.

V. 1313. *πᾶσιν ἦν αὔτὸς λόγος*] omnibus eadem erat sententia ire istuc, ubi erant.

V. 1314. *καίπερ οὐκ ἐωμένοις*] quamvis ipsis ab Iphigenia interdictum esset.

κἀνταῦϑ' ὁρῶμεν Ἑλλάδος νεὼς σκάφος,
ταρσῷ κατήρει πίτυλον ἐπτερωμένον
ναύτας τε πεντήκοντ' ἐπὶ σκαλμῶν πλάτας
ἔχοντας, ἐκ δεσμῶν δὲ τοὺς νεανίας
ἐλευϑέρους πρύμνηϑεν ἑστῶτας νεώς.
κοντοῖς δὲ πρῷραν εἶχον, οἱ δ' ἐπωτίδων

V. 1316. *σκάφους* Bothius.
V. 1316. *ταρσῷ κατήρει* libri. *κατήρη* Bothius. *κατῆρες* Marklandus. Vide infra adn. exeget.
V. 1319. *νεώς* Aldus. *νεῶν* Codd. *BC*. Vv. 1319—1323. nondum emendatos pronuntiat Nauckius.
V. 1320. *πρῷραν* Cod. *C*. *πρῴροις* Cod. *B*.
V. 1321. *ἄγκυραν* Scaliger. *ἀγκύρας* libri. In sequentibus

V. 1315 sq. *κἀνταῦϑ' ὁρῶμεν κτέ.*] Locus ad intelligendum non difficillimus, quamvis a multis grammaticis perverse explicatus. Sententia haec est: Et quom accessimus, videmus Graecae navis alveum, remigium palmulis bene instructis (ad evehendum) expeditum, nautasque quinquaginta in scalmis palmas tenentes etc. Hic primum dicitur *ὁρῶμεν Ἑλλάδος νεὼς σκάφος,* conspicimus Graecae navis alveum (corpus), id navigium quo statu fuerit iam explicatur iis, quae sequuntur: *ταρσῷ κατήρει πίτυλον ἐπτερωμένον,* remigium (das Ruderwerk) palmulis bene factis et adaptatis (conf. *εὐῆρες ἐρετμόν* Homeri Odyss. XI. 121. 129. XII. 15. XXIII. 268. et *εὐήρε' ἐρετμὰ* ibid. XI. 120. XXIII. 272.) quasi alis ad volandum instructum, ut remigatio continuo suscipi posset. Eadem sententia, sed breviore oratione dicitur supra v. 1021. *καὶ μὴν νεώς γε πίτυλος εὐήρης πάρα,* id est, atqui navis quidem remigium bene adaptatum ad agendum paratum est. Apparet in his locis omnibus *πίτυλον* non navem ipsam, sed remigium navis ad evehendum paratum significare, quemadmodum etiam in Troad. 1123. dicitur: *νεὼς μὲν πίτυλος εἷς λελειμμένος — μέλλει πρὸς ἀκτὰς ναυστολεῖν Φϑιώτιδας.*

V. 1319. *πρύμνηϑεν ἑστῶτας νεώς*] a puppi navis stantes, id est, in terra stantes ad puppim navis, quae in mari erat.

V. 1320. *κοντοῖς δὲ πρῷραν εἶχον, οἱ δ'*] Apparet e toto loco hanc quoque enuntiati partem ad nautas pertinere, qui in navi erant et contis proram navis retinebant, quo puppis vicinior terrae esset. Usitata autem Graecorum consuetudine ab initio accurate oratio partita non est, quod fit denique in altero membro, ut in Homeri Il. X. 157. *τῇ ῥα παραδραμέτην, φεύγων, ὁ δ' ὄπισϑε διώκων.*, quod poterat exactius dici: *ὁ μὲν φεύγων, ὁ δ' ὄπισϑε διώκων.* Orest. 1489. *νεκροὶ δ' ἔπιπτον, οἱ δ' ἔμελλον, οἱ δ' ἔκειντ'.* et Helen. 1604 sq. *σπουδῆς δ' ὕπο Ἔπιπτον, οἱ δ' ὠρϑοῦντο, τοὺς δὲ κειμένους Νεκροὺς ἂν εἶδες.* Herc. fur. 635. *ἔχουσιν, οἱ δ' οὔ.* Vide Porsonum ad Orest. 891. Pflugkium ad Hecub. 1160. p. 105. ed. Goth. alt.

ἄγκυραν ἐξανῆπτον, οἱ δὲ κλίμακας
σπεύδοντες ἦγον διὰ χερῶν πρυμνήσια,
πόντῳ δὲ δόντες τῇ ξένῃ καθίεσαν.
ἡμεῖς δ' ἀφειδήσαντες, ὡς ἐσείδομεν
δόλια τεχνήματ', εἰχόμεσθα τῆς ξένης
πρυμνησίων τε, καὶ δι' εὐθυντηρίας

veritus Kirchhoffius 'ne versuum clausulae librarii errore aliquando permutatae fuerint, hanc correctionem proponit:

ἄγκυραν ἐξανῆπτον ἢ πρυμνήσια
σπεύδοντες ἦγον διὰ χερῶν καὶ κλίμακα
πόντῳ διδόντες τοῖν ξένοιν καθίεσαν.

V. 1323. *τῇ ξένῃ* Musgravius. *τοῖν ξένοιν* Seidlerus. *τὴν ξένην* libri.

V. 1320 sq. *οἱ δ' ἐπωτίδων ἄγκυραν ἐξανῆπτον*] *ἐπωτίδες* erant ligna ex proris navium utrimque prominentia, quibus impetum aut alio inferrent aut illatum defenderent, nunc autem ancoras adligarent. Vide Scholiasten Thucydidis VII. 34. *ἐπωτίδες εἰσὶ τὰ ἑτέρωθεν τῆς πρώρας ἐξέχοντα ξύλα.* Conf. Etymol. Magn. p. 369, 23. p. 811, 23. Diodorum Siculum XVII. 115. tum Schefferum de militia navali p. 128 sq.

V. 1321. *οἱ δὲ κλίμακας σπεύδοντες κτέ.*] Ad hunc totum locum recte explicandum hoc primum obtinere debemus, non describi hic profectionem navis, sed appulsum ad terram, ut reciperent Iphigeniam et signum Dianae cum supellectile sacra. Id ut recte fieri posset, alii nautarum contis proram navis retinebant, alii ancoras adligabant, ut staret navis, alii porro scalas expedientes (*κλίμακας σπεύδοντες*) mittebant per manus retinacula navis (funes), quae erant in puppi, mari autem ubi commiserunt, ad hospitam recipiendam demittebant. Nempe scalas non poterant demittere nisi per funes, hinc scalarum demissio cum retinaculis per manus mittendis coniuncta hic est. Quemadmodum singula, quae hic dicuntur in conatu nautarum navem ad recipiendam Iphigeniam terrae admovendi et in statu quieto tenendi intelligenda sint, apparebit ex iis locis, quibus Seidlerus usus est, quamquam ibi non appulsus, sed solutio navis describitur, Luciani dial. mort. X. 10. T. I. p. 374. ed. Hemsterhus. *λύε τὰ ἀπόγεια (πρυμνήσια), τὴν ἀποβάθραν (τὰς κλίμακας) ἀνελώμεθα, τὸ ἀγκύριον ἀνεσπάσθω.* et Polyaeni IV. 6. p. 374. *ἄλλοι μὲν ἀνέσπων τὰ πρυμνήσια, ἄλλοι δὲ ἀνεῖλκον τὰς ἀποβάθρας, ἄλλοι δὲ ἀγκύρας ἀνιμῶντο.*

V. 1326 sq. *καὶ δι' εὐθυντηρίας οἴακας κτέ.*] Atque ex eo loco, quem gubernator tenere solet, ansas gubernaculorum eximere conabantur. Singulas naves interdum bina aut plura etiam gubernacula habuisse docet Schefferus de mil. navali p. 146. Reitz. ad Luciani Tox. §. 6. tom. VI. p. 62. ed. Bip.

οἴακας ἐξηροῦμεν εὐπρύμνου νεώς.
λόγοι δ' ἐχώρουν· τίνι λόγῳ πορθμεύετε
κλέπτοντες ἐκ γῆς ξόανα καὶ θυηπόλους;
τίνος τίς ὢν σὺ τήνδ' ἀπεμπολᾷς χθονός;
ὁ δ' εἶπ'· Ὀρέστης τῆσδ' ὅμαιμος, ὡς μάθῃς,
Ἀγαμέμνονος παῖς, τήνδ' ἐμὴν κομίζομαι
λαβὼν ἀδελφήν, ἣν ἀπώλεσ' ἐκ δόμων.
ἀλλ' οὐδὲν ἧσσον εἰχόμεσθα τῆς ξένης
καὶ πρὸς σ' ἕπεσθαι διεβιαζόμεσθά νιν,
ὅθεν τὰ δεινὰ πλήγματ' ἦν γενειάδων.
κεῖνοί τε γὰρ σίδηρον οὐκ εἶχον χεροῖν

V. 1328. *τίνι νόμῳ* suspicatur Nauckius. *πορθμεύετε* [Cod. *B*] *πορθεύετε* Cod. *C*.
V. 1329. *ξόανα καὶ θυηπόλους* Musgravius. *ξόανον καὶ θυηπόλον* libri.
V. 1330. *σὺ* in libris omissum addidit Marklandus.
V. 1331. *μάθῃς* Codd. [*B*] *C*. *μάθοις* Aldus.

V. 1327. *εὐπρύμνου νεώς*] Quod in puppi gubernacula sunt, ea navis bene instructa puppi dicitur, quae bona gubernacula habet. Ceterum summo iure laudavit Seidlerus locum Luciani Tox., §. 6., ubi tabula picta, in qua Orestis et Pyladae res apud Tauros gestae paulo quidem aliter atque hic designatae esse dicebantur, sic describitur: *καταντικρὺ δὲ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου τοίχου ἤδη ἐκδεδυκὼς τὰ δεσμὰ γέγραπται καὶ φονεύων τὸν Θόαντα καὶ πολλοὺς ἄλλους τῶν Σκυθῶν καὶ τέλος ἀποπλέοντες, ἔχοντες τὴν Ἰφιγένειαν καὶ τὴν θεόν. οἱ Σκύθαι δὲ ἄλλως ἐπιλαμβάνονται τοῦ σκάφους ἤδη πλέοντος ἐκκρεμαννύμενοι τῶν πηδαλίων καὶ ἐπαναβαίνειν πειρώμενοι, εἶτ' οὐδὲν ἀνύσαντες, οἱ μὲν αὐτῶν τραυματίαι, οἱ δὲ καὶ δέει τούτου ἀπονήχονται πρὸς τὴν γῆν.*

V. 1329. *ξόανα καὶ θυηπόλους*] Quod alii *ξόανα* quidem, sed non idem *θυηπόλους* sed *θυηπόλον*, quod ipsum in libris est, scribi voluerunt, recte A. Matthiae dixit eum, qui *ξόανα* restitueret — id autem restituendum esse metrum clamat —, etiam *θυηπόλους* debere scribere: invidiosius enim aliquem simulacra et sacerdotes rapere dici, quasi de more hoc faceret, quam simulacrum et sacerdotem.

V. 1330. *τίνος τίς ὢν κτέ.*] De duplici hac interrogatione ad unum verbum coniecta vide Rost. gr. Gr. §. 123. b. IV. 10. d. p 686.

V. 1333. *ἣν ἀπώλεσ' ἐκ δόμων*] Non satis recte isti existimaverunt, qui verbum *ὄλλυμι, ἀπόλλυμι* et quae sunt eius modi, semper ad ipsum interitum pertinere putaverunt. Hoc enim verbum plane respondet Latino verbo perdere, ut et amittere et pessumdare significet. Amissionis autem significatio quemadmodum hoc loco satis apparet, sic sine dubio agnoscenda est etiam supra v. 526. *παῖς ἔτ' οὖσ' ἀπωλόμην,*

ἡμεῖς τε· πυγμαὶ δ' ἦσαν ἐγκροτούμεναι,
καὶ κῶλ' ἀπ' ἀμφοῖν τοῖν νεανίαιν ἅμα
εἰς πλευρὰ καὶ πρὸς ἧπαρ ἠκοντίζετο,
ὥςτε ξυνάπτειν καὶ συναποκαμεῖν μέλη.
δεινοῖς δὲ σημάντροισιν ἐσφραγισμένοι
ἐφεύγομεν πρὸς κρημνόν, οἱ μὲν ἐν κάρᾳ
κάθαιμ' ἔχοντες τραύμαθ', οἱ δ' ἐν ὄμμασιν·
ὄχθοις δ' ἐπισταθέντες εὐλαβεστέρως
ἐμαρνάμεσθα καὶ πέτρους ἐβάλλομεν.
ἀλλ' εἶργον ἡμᾶς τοξόται πρύμνης ἔπι
σταθέντες ἰοῖς, ὥςτ' ἀναστεῖλαι πρόσω.
κἀν τῷδε δεινὸς γὰρ κλύδων ὤκειλε ναῦν

V. 1335. suspectus est Nauckio.

V. 1338. *πυγμαὶ δ'* Aldus. *πυγμαί τ'* Codd. *BC.* Deinde *ἦσσον* Badhamus, quo usus non est.

V. 1341. *ὡς τῷ ξυνάπτειν* G. Hermannus. Nauckio corruptus versus videtur.

ubi minime Badhami coniectura *ἀπῳχόμην* aut recipienda aut commendanda fuit.

V. 1337. *κεῖνοί τε γὰρ σίδηρον οὐκ εἶχον κτέ.*] neque enim illi ferrum manibus tenebant neque nos. De particulis *τὲ — οὐ — τέ,* ubi dici poterat *οὔτε — οὔτε,* conferas infra v. 1448 sq. *ἐγὼ δ' Ὀρέστῃ τ' εἰ φέρων βρέτας θεᾶς βέβηκ', ἀδελφῇ τ' οὐχὶ θυμοῦμαι.* Nec prorsus dissimile est, quod legitur in Euripidis Meleagro fragm. X. vol. IX. p. 228. ed. Matth. *ἐκ τῆς ἐπιστήμης γὰρ ἐκπεπτωκότες Κεῖνοί τ' ἂν οὐδὲν εἶεν οὐδ' ἡμεῖς ἔτι.,* quamquam in altero membro *οὐδ'* alio quodam modo dicitur.

V. 1340. *ὥστε ξυνάπτειν κτέ.*] ut colliderentur et una defatigarentur membra. Quum utraque vox intransitive a Graecis usurpetur, non video quid in hac verborum coniunctione offensioni esse possit.

V. 1342. *σημάντροισιν ἐσφραγισμένοι*] quasi signis vulneribus signati erant. Contendit hunc ipsum locum Fr. Iacobsius cum Philippi epigr. XXXIII. 4. Anal. II. p. 225. *οὐ κατ' εὔγυρον πάλην Ψάμμος πεσόντος νῶτον οὐκ ἐσφράγισεν.* De Latinis conf. Vergilii Georg. IV. 15. Et manibus Procne pectus signata cruentis.

V. 1348. *ὥστ' ἀναστεῖλαι πρόσω*] ut repellerent nos procul.

V. 1349. *κἀν τῷδε δεινὸς γὰρ κτέ.*] Haec sine interpunctione recitanda sunt, ut sententia constet, quasi nostra lingua dicas: Und in diesem Momente drängte ja eine gewaltige Woge das Schiff dem Lande zu. De *καὶ — γάρ* particulis ita positis conf. Sophoclis Antig. 330. *καὶ νῦν γὰρ ἐκτὸς ἐλπίδος γνώμης τ' ἐμῆς Σωθεὶς ὀφείλω κτέ.* et quae dixi ad Devarium vol. II. p. 642.

πρὸς γῆν, φόβος δ' ἦν ὥςτε μὴ τέγξαι πόδα,
λαβὼν Ὀρέστης ὦμον εἰς ἀριστερόν,
βὰς εἰς θάλασσαν κἀπὶ κλίμακος θορών,
ἔθηκ' ἀδελφὴν ἐντὸς εὐσέλμου νεώς,
τό τ' οὐρανοῦ πέσημα, τῆς Διὸς κόρης
ἄγαλμα. νηὸς δ' ἐκ μέσης ἐφθέγξατο
βοή τις· ὦ γῆς Ἑλλάδος ναῦται νεώς,
λάβεσθε κώπης ῥόθιά τ' ἐκλευκαίνετε·

V. 1350. *φόβος δ' ἦν .... μὴ τέγξαι πόδα* Cod. *B.* ita ut sec. manus lacunam voce *ναυάταις* expleverit, quod eiecta negatione recepit eo loco Aldus. *φόβος δ' ἦν ὥστε μὴ τέγξαι πόδα* Cod. *C.* *φόβος δ' ἦν παρθένῳ τέγξαι πόδα* Badhamus, qui persuasit Kirchhoffio. *φόβος δ' ἦν νηΐ μὴ τέγξαι πόδα* Kvíčala. Vide adnot. exeget.

V. 1353. *εὐσέλμου* Piersonus Veris. p. 25. *εὐσήμου* libri.

V. 1354. *τό τ' οὐρανοῦ* Marklandus neque e Cod. *B.* varietas lectionis adnotata est. *τὸ δ' οὐρανοῦ* Cod. *C.* et Aldus.

V. 1350. *φόβος δ' ἦν ὥστε μὴ τέγξαι πόδα*] De constructione hac conf. Rost gr. Gr. §. 122. 11. c) adn. 10. c, p. 665. et quae disputavit G. Hermannus ad hunc ipsum locum p. 155. Res autem non pertinet ad navis vel potius veli pedem, ut res ad naufragium spectet — neque enim umquam hac formula *τέγξαι πόδα* naufragium significatum est et inania omnia quae dicuntur a grammaticis in eam sententiam disputata esse neque omnino hic ullo modo de naufragio cogitari potuit —, immo hoc dicit minister regius: unda appulerat navem propius ad terram, ut iam facilius ascendi posset, veritus autem Orestes ne eius pes, si ipsa accedere vellet in navemque ascendere, tingeretur undis, ipse humero dextro sustulit sororem etc.

V. 1354. *τό τ' οὐρανοῦ πέσημα*] Conf. v. 87 sq. 958.

V. 1355. *νηὸς*] Sic libri. Quod autem necessario Doricam formam *ναὸς* reponi voluerunt miror. Cur enim in dialogo Doricam potius formam quam communem illam epicae et Ionicae dialecti? Meliora iam docuit Rost. gr. Gr. p. 368. Inter *νηὸς* et *ναὸς* variatur etiam in Aeschyli Sept. adv. Theb. 62. tum in Med. 523, et inter *νηῶν* et *νεῶν* infra v. 1456.

V. 1356. *βοή τις*] Falso nuper Kvíčala dubitavit de hoc versu, ab Oreste potius imperium exercendum nunc iam fuisse, non ignotae voci committendum statuens. Est fatalis illa vox, quae etiam nostris temporibus in turbulentis contionibus atque in concitata multitudine hominum saepe audita esse ferebatur. Conf. Androm. 1146 sqq. *ἐν εὐδίᾳ δέ πως Ἔστη φαεννοῖς δεσπότης στίλβων ὅπλοις, Πρὶν δή τις ἀδύτων ἐκ μέσων ἐφθέγξατο Δεινόν τε καὶ φρικῶδες, ὦρσε δὲ στρατὸν Στρέψας πρὸς ἀλκήν.* Bacch. 1076 sq. *ἐκ δ' αἰθέρος φωνή τις, ὡς μὲν εἰκάσαι, Διόνυσος ἀνεβόησεν· ὦ νεάνιδες, Ἄγω τὸν ὑμᾶς*

ἔχομεν γὰρ ὧνπερ οὕνεκ' ἄξενον πόρον
Συμπληγάδων ἔσωθεν εἰςεπλεύσαμεν.
οἱ δὲ στεναγμὸν ἡδὺν ἐκβρυχώμενοι
ἔπαισαν ἅλμην. ναῦς δ' ἕως μὲν ἐντὸς ἦν
λιμένος, ἐχώρει· στόμια διαπερῶσα δὲ
λάβρῳ κλύδωνι συμπεσοῦσ' ἠπείγετο·
δεινὸς γὰρ ἐλθὼν ἄνεμος ἐξαίφνης νεὼς
ὤθει πάλιν πρυμνήσι'· οἱ δ' ἐκαρτέρουν

V. 1355. *νηὸς* libri. *ναὸς* Kirchhoffius et Nauckius. *δ'* addidit Marklandus.

V. 1356. *βοή τις* Codd. [*B*]*C*. *βοήν τιν'* Musurus.

V. 1357. *κώπης* Reiskius. *κώπαις* libri. *τ' ἐκλευκαίνετε* Scaliger. *τε λευκαίνετε* libri.

V. 1365. *παλιμπρυμνηδὸν* G. Hermannus auctoritatem Hesychii appellans: *παλιμπρυμνηδόν· οἷον παλίμπρυμνον χώρησιν προῆλθεν εἰς τοὔπισθεν, ἀνακάμπτουσα, ὡς ἐπὶ πρύμναν κροῦσαι.* Quo quidem recepto *νεὼς* superiore versu ferri non potest.

κτέ. Pausaniae IV. 9. 3. p. 301. *λοχήσαντες δέ, οὐ γὰρ ὑπεῖκεν αἰχμάλωτος γενέσθαι, περιμένοντα οὖν ἀμύνεσθαι καὶ ἀνθεστηκότα ἐτίτρωσκον, ἐς ὃ γίνεται βοὴ σφίσιν ἐξ ἀφανοῦς· 'τὸν χρησμοφόρον μέθες.'*

Ibid. *ὦ γῆς Ἑλλάδος ναῦται νεώς*] Eos recte iudicavisse non puto, qui ita in hac voce offensi sunt, ut aut *ὦ τῆςδ'* aut *ὦ τῆς Ἑλλάδος* scribi voluerint. Duplex enim genetivus, qui a voce *ναῦται* suspensus est, si rem vere iudicamus, neminem poterit offendere. Quidni enim eodem iure dicatur *ναῦται νεὼς γῆς Ἑλλάδος* quo *ναῦται νεὼς Ἑλλάδος*? Nam *ναῦς γῆς Ἑλλάδος*, navis terrae Graeciae, quamvis ampliore oratione, tamen denique nihil est aliud nisi *ναῦς Ἑλλάς*, navis Graeca. Ampliorem autem orationem in eiusmodi appellationibus requiri et per se probabile est, vide quae scripsi ad Orest. 933. p. 136. ed. Goth., et exemplis iam ab aliis adlatis in hac ipsa formula demonstratum est, veluti Helen. 1593. *ὦ γῆς Ἑλλάδος λωτίσματα*, ad quem locum vide quae adnotavit Pflugkius p. 187. ed. Goth. alt. et Phoeniss. 1232. *ὦ γῆς Ἑλλάδος στρατηλάται Δαναῶν τ' ἀριστεῖς κτέ.*, ad quem locum vide quae ipse adnotavi p. 187. ed. Goth.

V. 1360. *οἱ δὲ στ. ἡδ. ἐκβρυχ. ἔπαισαν ἅλμην*] Conf. Aeschyli Pers. 391 sq. *εὐθὺς δὲ κώπης ῥοθιάδος ξυνεμβολῇ Ἔπαισαν ἅλμην βρύχιον ἐκ κελεύματος.*

V. 1362. *στόμια*] Haec vox plane respondet Latinae ostium, quod ipsum quoque vocabulum ad portus ora saepenumero translatum est.

V. 1163. *ἠπείγετο*] est iactabatur aut etiam vexabatur, in quam rem recte Musgravius adsimulavit Homeri Odyss. XXIII. 233 sqq. *ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀσπάσιος γῆ νηχομένοισι φανήῃ, Ὧντε Ποσειδάων εὐεργέα νῆ' ἐνὶ πόντῳ Ῥαίσῃ, ἐπειγομένην ἀνέμῳ καὶ κύματι πηγῷ.*

V. 1365. *ὤθει πάλιν πρυμνήσι'*] *πρυμνήσια*, id est

πρὸς κῦμα λακτίζοντες· εἰς δὲ γῆν πάλιν
κλύδων παλίρροους ἦγε ναῦν. σταθεῖσα δὲ
Ἀγαμέμνονος παῖς εὔξατ'· ὦ Λητοῦς κόρη,
σῶσόν με τὴν σὴν ἱερίαν πρὸς Ἑλλάδα
ἐκ βαρβάρου γῆς καὶ κλοπαῖς συγγνωθ' ἐμαῖς.
φιλεῖς δὲ καὶ σὺ σὸν κασίγνητον, θεά·
φιλεῖν δὲ κἀμὲ τοὺς ὁμαίμονας δόκει.
ναῦται δ' ἐπευφήμησαν εὐχαῖσιν κόρης
παιᾶνα, γυμνὰς ἐκ πέπλων ἐπωμίδας
κώπῃ προσαρμόσαντες ἐκ κελεύσματος.
μᾶλλον δὲ μᾶλλον πρὸς πέτρας ᾔει σκάφος·

V. 1366. *πρὸς κέντρα* Nauckius. *εἰς δὲ γῆν πάλιν* Canterus. *εἰς γῆν δὲ πάλιν* Cod. *B.* et Cod. *C.* sec. Furiam. *εἰς γῆν δὴ δὲ πάλιν* Cod. *C.* sec. Victor. *εἰς γῆν δὴ πάλιν* apogr. Pariss.
V. 1369. *ἱερίαν* Barnesius. *ἱέρειαν* libri.
V. 1374. *γυμνὰς ἐκ πέπλων ἐπωμίδας* Marklandus. *γυμνὰς*

retinacula navis, sine dubio in solutione navis sublata erant, nunc autem vi venti vehementioris rursus reiecta erant, ut commode navigari non posset.

V. 1366. *πρὸς κῦμα λακτίζοντες*] Irritum fecerunt, quod adversus aestum maris trudere navem conabantur. Minime opus est coniectura *πρὸς κέντρα*, quae similitudo non ad nautas, verum ad iumenta pertinet.

V. 1371. *φιλεῖς δὲ καὶ σὺ σὸν κασίγνητον*] De perpetua Apollinis et Dianae consociatione et communi templo, quod fuit in Parnasso, dixi ad Phoen. 237. p. 57. ed. Goth.

V. 1374. *γυμνὰς ἐκ πέπλων ἐπωμίδας*] Conf. Ion. 1210. *γυμνὰ δ' ἐκ πέπλων μέλη.*

V. 1376. *μᾶλλον δὲ μᾶλλον*] magis magisque. De hac formula apud Atticos non infrequenti conf. A. Meineke ad Menandr. p. 286.

V. 1377 sq. recte G. Hermannus contra A. Matthiae sic disputavit, ut diceret nihil aliud fuisse in hoc periculo iam nautis faciendum, nisi ut, sicubi posset, funes adligarent ad rupes itaque navem detinerent, ut neque ad scopulos adlideretur neque ad terram iactaretur. „Nautae autem quid facerent?" inquit. „Num in saxa et scopulos illidi navem paterentur perireque in undis mallent, aut amissa navi trucidari in littore, quam salutem quaerere eam, quae unica superesset, ut adligata navi ad saxa neque reditum in patriam sibi intercluderent, neque in hostium tela inciderent, neque in maris essent potestate, sed utrumque, si fieri posset, effugerent?"

V. 1380. *τὰς ἐκεῖθεν σημανεῖ — τύχας*] Hoc quidem non est idem plane quod *τὰς τύχας σημανῶν ἐκεῖθεν*, tamen sed illud *ἐκεῖθεν*, quamquam aptius cum articulo coniungendum est, tamen ita positum est, quod non praesente Thoante res ibi gestae sunt, sed istinc ei absenti nuntiantur, quasi nostra lingua dicas: die Vor-

χώ μέν τις εἰς θάλασσαν ὡρμήθη ποσίν,
ἄλλος δὲ πλεκτὰς ἐξανῆπτεν ἀγκύλας.
κἀγὼ μὲν εὐθὺς πρὸς σὲ δεῦρ' ἀπεστάλην,
σοὶ τὰς ἐκεῖθεν σημανῶν, ἄναξ, τύχας.
ἀλλ' ἕρπε, δεσμὰ καὶ βρόχους λαβὼν χεροῖν·
εἰ μὴ γὰρ οἶδμα νήνεμον γενήσεται,
οὐκ ἔστιν ἐλπὶς τοῖς ξένοις σωτηρίας.
πόντου δ' ἀνάκτωρ Ἴλιόν τ' ἐπισκοπεῖ
σεμνὸς Ποσειδῶν, Πελοπίδαις δ' ἐναντίος.
καὶ νῦν παρέξει τὸν Ἀγαμέμνονος γόνον
σοὶ καὶ πολίταις, ὡς ἔοικεν, ἐν χεροῖν

ἐκ χερῶν ἐπωμίδας Cod. *B.* *γυμνὰς ἐκβαλόντες ἐπωμίδας* Cod. *C.* *εὐχερῶς ἐπωμίδας* Nauckius.

V. 1378. *ἄλλος* (*ἄλλοι* a sec. m.) Cod. *B.* *ἄλλος* Cod. *C.* *ἐξανῆπτεν* Cod. *C.* *ἐξανῆπτον* Aldus. De cod. *B.* non constat. *ἀγκύλας* Musgravius. *ἀγκύρας* libri, sed ut in Cod. *B.* *ρ* sit e correctura manus secundae.

V. 1386. *ὧν νῦν παρέξει* suspicatur Kirchhoffius.

fälle von dort pro eo, quod dici poterat: die dortigen Vorfälle. Conf. Demosthenis orat. Olynth. I. §. 15. p. 13, 17. Reisk. *τίς οὕτως εὐήθης ἐστὶν ἡμῶν, ὅστις ἀγνοεῖ τὸν ἐκεῖθεν πόλεμον δεῦρο ἥξοντα.* ad quem locum vide quae adnotavit Schaeferus in App. crit. vol. I. p. 206. G. et quae Hermannus ad Sophoclis Electr. 135. Rost. gr. Gr. §. 110 b. b. adn. 6. p. 565.

V. 1384. *Ἴλιόν τ' ἐπισκοπεῖ κτέ.*] Huic *τὲ* respondet in sequentibus: *Πελοπίδαις δ' ἐναντίος.* Nam qui invisit Ilium, is sine dubio Pelopidis, et in his maxime Atridis, infestus erit. Vide quae de his particulis huius quoque loci non immemor scripsi ad Devarium vol. II. p. 741 sq. tum Rost. gr. Gr. §. 134. 4. adn. 1. a. p. 730. ed. sept. Conf. supra v. 967. *ἐπισκοπεῖν* de dis tutelaribus sicuti *ἐφορᾶν* saepe dicitur, conf. Sophoclis Antig. 1117. *Θηβαίας ἐπισκοποῦντ' ἀγυιάς,* de Baccho. Vide Ed. Wunder. ad h. l. p. 119. ed. quart. Hoc idem dicunt Latini invisere, sicuti invisere urbes Vergilius dixit in Georg. I. 25. et invisere Delum Id. Aen. IV. 144. Neptunum autem Troiae popularem et tutelarem fuisse deum vix est quod dicam. Is enim cum Apolline Laomedontem muros Ilii struentem adiuverat, vide Homeri Il. VII. 452 sq.

V. 1387 sq. *ἐν χεροῖν λαβεῖν τ' ἀδελφήν*] *τὲ* particula collocatione poëtarum more traiecta est, ita tamen, ut sua ratio formulae constaret, ut plena oratio esset: *καὶ νῦν παρέξει τὸν Ἀγαμέμνονος γόνον σοὶ καὶ πολίταις ἐν χεροῖν λαβεῖν, ἐν χεροῖν λαβεῖν τ' ἀδελφήν,* sicuti quod legitur apud Aeschylum Choëph. 128. *ἐποίκτειρόν τ' ἐμέ, φίλον τ' Ὀρέστην,* proprie sic dicturus erat poëta: *ἐποίκτειρόν τ' ἐμὲ ἐποίκτειρόν τε φίλον Ὀρέστην.* Vide quae explicavit Sommerus in Nov. ann. philol. et paedag. vol. III. p. 407 sq.

λαβεῖν τ' ἀδελφήν, ἢ φόνον τὸν Αὐλίδι
ἀμνημόνευτον θεᾷ προδοῦσ' ἁλίσκεται.

ΧΟΡΟΣ.

ὦ τλῆμον Ἰφιγένεια, συγγόνου μέτα
θανεῖ πάλιν μολοῦσα δεσποτῶν χέρας.

ΘΟΑΣ.

ὦ πάντες ἀστοὶ τῆςδε βαρβάρου χθονός,
οὐκ εἶα πώλοις ἐμβαλόντες ἡνίας
παράκτιοι δραμεῖσθε κἀκβολὰς νεὼς
Ἑλληνίδος δέξεσθε, σὺν δὲ τῇ θεῷ
σπεύδοντες ἄνδρας δυςσεβεῖς θηράσετε,
οἱ δ' ὠκυπομποὺς ἕλξετ' εἰς πόντον πλάτας;
ὡς ἐκ θαλάσσης ἔκ τε γῆς ἱππεύμασι

V. 1388. *λαβεῖν ἀδελφήν θ'* Musgravius.
V. 1391. *πάλιν* Cod. *C.* *πόλιν* Cod. *B.*
V. 1394. *νεῶν* corr. in *νεώς,* Cod. *B.*
V. 1396. *δυσεβεῖς* a pr. m. Cod. *B.*
V. 1199. *καταστύφλου* Aldus.

V. 1388 sq. *ἢ φόνον τὸν Αὐλίδι κτέ.*] "Ad verbum: quae caedem in Aulide oblivioni datam deae prodidisse deprehenditur, quod intelligo sic: quae suae in Aulide conservationis oblita est, eamque erga deam prodidit, id est, pensi non duxit, ei convenienter non egit. — *φόνον τὸν Αὐλίδι* caedem, ut in Aulide erat, id est, *σωτηρίαν.* Ita enim Iphigenia in Aulide [a patre] caedebatur, ut a dea conservaretur." A. SEIDLERUS.

V. 1394. *παράκτιοι δραμεῖσθε*] Rost. gr. Gr. §. 97. 3. a et d. p. 404 sq. et ibid. 4. p. 406.

Ibid. *κἀναβολὰς νεὼς κτέ.*] res naufragio e Graeca navi eiectas, in his autem maxime homines sceleratos, qui haec ausi sint.

V. 1195. *σὺν δὲ τῇ θεῷ*] Eius deae auxilio hoc illos facere iubet, cui ipsi iniuria illata est, Dianae Tauricae. Aptius autem cum verbo *θηράσετε* coniungenda esse vix est quod contra Marklandum moneam. Etiam illud adnotandum est, non post *θηράσετε,* sed post *πλάτας* denique v. 1392. interrogationis signum ponendum fuisse, quod illa quoque enuntiati pars a particulis *οὐκ εἶα* suspensa est.

V. 1399. *ἢ κατὰ στυφλοῦ πέτρας ῥίψωμεν*] Contulerunt Aeschyli Prometh. 747. *ἔῤῥιψ' ἐμαυτὴν τῆσδ' ἀπὸ στυφλοῦ πέτρας.* Est usitatus etiam apud Graecos ille *κατακρημνισμός,* quae eadem poena etiam a Romanis usurpata est. Quod autem sequitur: *ἢ σκόλοψι πήξωμεν δέμας,* immanium barbarorum mos fuisse dicitur iure a Chr. Dan. Beckio, qui in diatribe crit. de Rheso p. 448. adn. 10. ait se legisse immanem poenam, qua dorsa maleficorum transfigerentur palis atque sic miseri

λαβόντες αὐτοὺς ἢ κατὰ στύφλου πέτρας
ῥίψωμεν, ἢ σκόλοψι πήξωμεν δέμας.
ὑμᾶς δὲ τὰς τῶνδ' ἵστορας βουλευμάτων
γυναῖκας αὖθις, ἡνίκ' ἂν σχολὴν λάβω,
ποινασόμεσθα· νῦν δὲ τὴν προκειμένην
σπουδὴν ἔχοντες οὐ μενοῦμεν ἥσυχοι.

ΑΘΗΝΑ.

ποῖ ποῖ διωγμὸν τόνδε πορθμεύεις, ἄναξ
Θόας; ἄκουσον τῆσδ' Ἀθηναίας λόγους.
παῦσαι διώκων ῥεῦμά τ' ἐξορμῶν στρατοῦ·
πεπρωμένοις γὰρ θεσφάτοισι Λοξίου
δεῦρ' ἦλθ' Ὀρέστης, τόν τ' Ἐρινύων χόλον
φεύγων ἀδελφῆς τ' Ἄργος εἰςπέμψων δέμας

V. 1402. *αὖτις* Codd. *B C.* sec. apogr. Pariss.
V. 1405. *πορσύνεις* suspicatur Nauckius.
V. 1408. *πεπρωμένος* G. Hermannus, quo opus non est. Vide adn. exeget.
V. 1409. *τῶν* Cod. *B.* *τὸν* Cod. *C.* sec. apogr. Pariss.

exponerentur vel ante portam vel naviculis impositi fluviis committerentur, olim in Asiaticis quibusdam Russiae provinciis et Turciae Graecis usitatum fuisse, ex hoc autem loco poenae antiquitatem apparere. Addit Bothius Aeschyli Eumen. 177., ubi Apollo furias eo abire iubeat, *οὗ καρανιστῆρες ὀφθαλμώρυχοι Δίκαι σφαγαί τε σπέρματός τ' ἀποφθοραὶ Παίδων κακή τε χλοῦνις ἠδ' ἀκρωνία Λευσμός τε καὶ μύζουσιν οἰκτισμὸν πολὺν Ὑπὸ ῥάχιν παγέντες.* cl. Rhes. 502 sq.

V. 1402. *αὖθις, ἡνίκ' ἂν σχολὴν λάβω*] Similiter nuntius ipse dixerat supra v. 1282. *αὖθις τὰ τῶνδε σημανῶ.*

V. 1405. *ποῖ ποῖ*] De repetito *ποῖ ποῖ* confert Elmsleius Orest. 278. *ποῖ ποῖ ποθ' ἡλάμεσθα δεμνίων ἄπο;* et 470. *ποῦ ποῦ θυγατρὸς τῆς ἐμῆς ἴδω πόσιν, Μενέλαον;*

V. 1406. *τῆς δ' Ἀθηναίας*] Minervae huius praesentis. Conf. Electr. 1038. ed. Seidl. *δίπτυχον δέ σε Καλοῦσι μητρὸς σύγγονον Διόσκορον Κάστωρ κασίγνητός τε Πολυδεύκης ὅδε.* Orest. 1626. *Φοῖβός σ' ὁ Λητοῦς παῖς ὅδ' ἐγγὺς ὢν καλῶ.*

V. 1407. *ῥεῦμά τ' ἐξορμῶν στρατοῦ*] Conf. Aeschyli Pers. 410. *ῥεῦμα Περσικοῦ στρατοῦ.* Sophoclis Antig. 126 sqq. *καί σφᾶς ἐσιδὼν Πολλῷ ῥεύματι προσνισσομένους χρυσοῦ καναχῆς ὑπεροπτείας.* Simile etiam hoc commemoravit Schoenius *κῦμα χερσαῖον στρατοῦ* Aeschyli Sept. adv. Theb. 64.

V. 1408. *πεπρωμένοις γὰρ θεσφάτους*] Id est, certis et non mutandis Apollinis oraculis. Neque enim illorum rationem probare possum, qui nuper *πεπρωμένος* scribi voluerunt, ut id ad Orestem referretur.

ἄγαλμά θ' ἱερὸν εἰς ἐμὴν ἄξων χθόνα,
τῶν νῦν παρόντων πημάτων ἀναψυχάς.
πρὸς μὲν σ' ὅδ' ἡμῖν μῦθος· ὃν δ' ἀποκτενεῖν
δοκεῖς Ὀρέστην ποντίῳ λαβὼν σάλῳ,
ἤδη Ποσειδῶν χάριν ἐμὴν ἀκύμονα
πόντου τίθησι νῶτα πορθμεύων πλάτῃ.
μαθὼν δ', Ὀρέστα, τὰς ἐμὰς ἐπιστολάς,
κλύεις γὰρ αὐδὴν καίπερ οὐ παρών, θεᾶς
χώρει λαβὼν ἄγαλμα σύγγονόν τε σήν.
ὅταν δ' Ἀθήνας τὰς θεοδμήτους μόλῃς,

V. 1411. Post hunc versum addit Cod. *C.* versum hunc: *τῶν νῦν παρόντων πημάτων ἀναψυχάς,* quem om. Cod. *B.* et Aldus. Vide adn. exeget.

V. 1412. hunc versum minime propterea in suspicionem interpolationis vocandum censeo, quod similis legitur in Hippol. 605. *τῶν νῦν παρόντων πημάτων ἄκος μόνον.* Haec enim eiusmodi sunt, ut pro re nata saepius repeti potuerint, immo debuerint. Poterat autem omitti hic versus ab iis, qui appositionem parum aptam esse existimaverunt, quae tamen, si rem recte iudicamus, est aptissima. Vide Rost. gr. Gr. §. 101. 3. c. p. 485 sq. ed. sept.

V. 1415 sq. *ἤδη Ποσειδῶν κτέ.*] Horum verborum constructio haec est: *τοῦτον Ποσειδῶν πορθμεύων πλάτῃ ἤδη χάριν ἐμὴν ἀκύμονα πόντου τίθησι νῶτα.* Recte Seidlerus animadvertit clarius locuturum fuisse poëtam, si diceret: *τοῦτον Ποσειδῶν, πόντου νῶτα ἀκύμονα τιθεὶς πορθμεύει πλάτῃ.*

V. 1418. *κλύεις γὰρ αὐδὴν κτέ.*] Similem orationem Plautus Iovi dedit in Amphitruone III. 3, 22 (977.) Audis quae dico, tametsi praesens non ades.

Ibid. *θεᾶς χώρει λαβὼν ἄγαλμα σύγγονόν τε σήν*] Sic credo necessario haec verba scribenda esse. Neque enim vox *ἄγαλμα* genetivo hoc loco carere potuit, quem habet semper, veluti v. 87. *λαβεῖν τ' ἄγαλμα θεᾶς.* et v. 952. cl. ib. 958. *ἣν γὰρ θεᾶς κατάσχωμεν βρέτας.* et v. 985. *κομίσαι μ' ἄγαλμα θεᾶς πόλισμ' εἰς Παλλάδος.* et v. 1009. *τί δῆτα μᾶλλον θεᾶς ἄγαλμ' ἁλίσκεται;* et v. 1128. *τί τόδε μεταίρεις — θεᾶς ἄγαλμ' ἐν ὠλέναις;* et v. 1135. *βρέτας τὸ τῆς θεοῦ πάλιν ἕδρας ἀπεστράφη.* cl. ib. 1149. et 1169 et v. 1285. *σεμνὸν θεᾶς Ἄγαλμ' ἔχουσα.* et v. 1354 sq. *τῆς Διὸς κόρης Ἄγαλμα.* et v. 1448. *εἰ φέρων βρέτας θεᾶς Βέβηκ'.* et v. 1452. *σὺν θεᾶς ἀγάλματι.* et si quando genetivo haec vox caret, aliud appositum est vocabulum, quod rem demonstret, ut v. 949 sq. *διοπετὲς λαβεῖν Ἄγαλμ'.* et v. 1011. *βρέτας, ἐφ' ᾧ πεπλεύκαμεν.* et v. 1261. *καὶ σεμνὸν βρέτας Λαβόντες.* et 1411. *ἄγαλμα θ' ἱερόν.* aut ex omni oratione apparet, quod signum dicatur, veluti v. 971., ubi quae ante dicta erant v. 968 sq satis rem demonstrant, et v. 1146. Hoc autem loco, ubi Minerva Oresti praecipit quid agat, non simpliciter *ἄγαλμα,* sed *θεᾶς ἄγαλμα* dicendum erat eoque rectius haec vox *θεᾶς* anteposita

χῶρός τις ἔστιν Ἀτθίδος πρὸς ἐσχάτοις
ὅροισι, γείτων δειράδος Καρυστίας,
ἱερός, Ἁλάς νιν οὑμὸς ὀνομάζει λεώς·
ἐνταῦθα τεύξας ναὸν ἵδρυσαι βρέτας,
ἐπώνυμον γῆς Ταυρικῆς πόνων τε σῶν,
οὓς ἐξεμόχθεις περιπολῶν καθ' Ἑλλάδα
οἴστροις Ἐρινύων. Ἄρτεμιν δέ νιν βροτοὶ
τὸ λοιπὸν ὑμνήσουσι Ταυροπόλον θεάν.
νόμον τε θὲς τόνδ'· ὅταν ἑορτάζῃ λεώς,
τῆς σῆς σφαγῆς ἄποιν' ἐπισχέτω ξίφος

V. 1124. *τεύξας* Piersonus Veris. p. 28. *τάξας* libri.
V. 1425. *γῆς Ταυρικῆς* G. Hermannus. *τῆς Ταυρικῆς* libri.
V. 1429. *τε θὲς τόνδ'* Porsonus adv. p. 263. et Seidlerus.

est in prima enuntiatione, quod extremo loco hoc adiungitur *σύγγονόν τε σήν*, ut quo par est modo utrumque nomen efferatur. Hanc ob causam ego auctore etiam Marklando interpunxi: *κλύεις γὰρ αὐδὴν καίπερ οὐ παρών, θεᾶς Χώρει λαβὼν ἄγαλμα κτέ.* pro vulgato: *κλύεις γὰρ αὐδὴν καίπερ οὐ παρὼν θεᾶς, Χώρει λαβὼν ἄγαλμα κτέ.*

V. 1420. *Ἀθήνας τὰς θεοδμήτους*] Conf. Sophoclis Electr. 694. *Ἀθηνῶν τῶν θεοδμήτων ἄπο*, ad quem locum Scholiastes: *Προσχαρίζεται*, inquit, *Ἀθηναίοις ἐν Ἀθηναίοις λέγων.* Eo enim, quod a deo conditam urbem dicebant, aeternam fore augurabantur. Adde Hippol. 971. *καὶ μήτ' Ἀθήνας τὰς θεοδμήτους μόλῃς κτέ.* ubi Scholiastes: *καὶ μήτε εἰς πόλιν ταύτην εἰσέλθῃς τὴν ὑπὸ Ἀθηνᾶς ᾠκοδομημένην.*

V. 1422. *γείτων δειράδος Καρυστίας*] id est, locus in vicinia aut dicam ex adverso iugi Carystii, quod est in Euboea insula, situs. Praeter mare enim nihil interest inter ista loca.

V. 1423. *Ἁλάς νιν οὑμὸς ὀνομάζει λεώς*] Halas Araphenidas dicit in littore adversus Euboeam haud procul a Braurone sitas, conf. Callimachi hymn. in Dian. 173., ad quem locum vide quae adnotavit Ez. Spanhemius huius quoque loci non immemor Vol. II. p. 295. ed. Ernest. Strabonis IX. p. 399. A. Stephan. Byzant. p. 30, 16. ed. Westerm.

V. 1424. *τεύξας ναὸν*] Vide Homeri Odyss. XII. 346. *αἶψά κεν Ἠελίῳ Ὑπερίονι πίονα νηὸν Τεύξομεν.* hymn. in Apoll. 80. *τεύξειν περικαλλέα ναόν* Pindari Pyth. VII. 10 sqq., ut de Piersoni coniectura minime dubitari posse videatur.

V. 1426. *οὓς ἐξεμόχθεις κτέ.*] De hoc versu vide quae supra dicta sunt ad v. 84.

V. 1428. „Documento hic locus est, quam ipsi Graeci ignoraverint cur *Ταυροπόλος* dicta esset Diana, quum et a Tauris et ab Orestis *περιπολήσει* appellatam tradat Euripides. Aliae huiusce modi derivationes congestae in Etymol. M. p. 747, 52." G. HERMANNUS. Vide quae dicta sunt in prooemio p. 12 sq.

V. 1429. *ὅταν ἑορτάζῃ λεώς*] Tauropolia dicit.

V. 1430. *τῆς σῆς σφαγῆς ἄποιν'*] quasi in pretium quo

δέρῃ πρὸς ἀνδρὸς αἷμά τ' ἐξανιέτω,
ὁσίας ἕκατι θεᾶς, ὅπως τιμὰς ἔχῃ.
σὲ δ' ἀμφὶ σεμνάς, Ἰφιγένεια, κλίμακας
Βραυρωνίας δεῖ τῆςδε κληδουχεῖν θεᾶς·
οὗ καὶ τεθάψει κατθανοῦσα, καὶ πέπλων
ἄγαλμά σοι θήσουσιν εὐπήνους ὑφάς,
ἃς ἂν γυναῖκες ἐν τόκοις ψυχοῤῥαγεῖς
λείπωσ' ἐν οἴκοις. τάςδε δ' ἐκπέμπειν χθονὸς
Ἑλληνίδας γυναῖκας ἐξεφίεμαι

. . . .

. . . .

γνώμης δικαίας οὕνεκ' ἐκσώσασά σε

ε
τε θέσθε τόνδ' Cod. *B.* τε θέσθαι τόνδ' Cod. *C.* ὅταν Codd. [*B*] *C.* ὅθ' Aldus.

V. 1431. ἐξανιέτω Musgravius. ἐξαννέτω libri.

V. 1432. θεά θ' ὅπως Marklandus.

V. 1434. β.αυρωνίας erasa una littera Cod. *B.* unde Aldus Βαυρωνίας.

V. 1436. θήσουσ' Aldus, non libri, ut videtur.

V. 1439. ἑλληνίδα a pr. m. Cod. *B.* Post hunc versum lacu-

redemptus Orestes sit, ne mactaretur Dianae a Tauris. De accusativo, qui adverbii vice fungitur, conf. Rost. gr. Gr. §. 104. 9., ubi haec quoque vox apponenda fuisse videtur p. 507. ed. sept. Deinceps ἐπισχέτω et ἐξανιέτω sic dicuntur, ut ad sacrificulum pertineant. De omisso subiecto orationis conf. Rost. gr. Gr. §. 100. 3. adn. 2. c. p. 467.

V. 1432. *ὁσίας ἕκατι θεᾶς κτέ.*] „Nam aliquid tantum sanguinis conspici satis erat. Similis ὁσία erat in eiusdem deae sacris apud Spartanos flagellatio puerorum, de qua accurate exposuit Pausanias III. 16 extr." G. HERMANNUS. De formula ὁσίας ἕκατι conf. Harpocration p. 59, 10. et quae Maussacus ad eum locum adnotavit p. 94. Quod si librorum scripturam ὁσίας ἕκατι θεᾶς tuemur, quasi epexegesis accedunt verba: ὅπως τιμὰς ἔχῃ (ἡ θεά). Fateor tamen propter ipsam formulam se mihi commendare Marklandi coniecturam: ὁσίας ἕκατι θεά θ' ὅπως τιμὰς ἔχῃ, id est, religionis defungendae gratia vel dicis causa et ut dea suum honorem habeat.

V. 1433 sq. *ἀμφὶ σεμνὰς — κλίμακας Βραυρωνίας*] scalas Brauronias dicit montis iuga instar graduum (terrassenartig) surgentia. Conf. Diodori Siculi XIX. 21. ἧς (ὁδοιπορίας) ἦν ἡ πρώτη μὲν ἕως τῆς καλουμένης κλίμακος κοίλη. et quae ad eum locum adnotavit Wesselingius, et Scholiastem Homeri Il. II. 729. qui κλίμακας βουνοὺς γεωλόφους interpretatur. De Diana Brauronia conf. Pausaniam I. 23, 8. et Strabonem IX. p. 399. A., ubi quae colebatur Halis Diana, Ἄρτεμις Ταυ-

καὶ πρίν γ' Ἀρείοις ἐν πάγοις ψήφους ἴσας
κρίνασ', Ὀρέστα, καὶ νόμισμ' εἰς ταὐτό γε
νικᾶν, ἰσήρεις ὅςτις ἂν ψήφους λάβῃ.
ἀλλ' ἐκκομίζου σὴν κασιγνήτην χθονός,
Ἀγαμέμνονος παῖ, καὶ σὺ μὴ θυμοῦ, Θόας.

ΘΟΑΣ.

ἄνασσ' Ἀθάνα, τοῖσι τῶν θεῶν λόγοις
ὅςτις κλύων ἄπιστος, οὐκ ὀρθῶς φρονεῖ.
ἐγὼ δ' Ὀρέστῃ τ', εἰ φέρων βρέτας θεᾶς
βέβηκ', ἀδελφῇ τ' οὐχὶ θυμοῦμαι· τί γὰρ
πρὸς τοὺς σθένοντας θεοὺς ἁμιλλᾶσθαι καλόν;
ἴτωσαν εἰς σὴν σὺν θεᾶς ἀγάλματι

nam statuit Kirchhoffius, cui ego quoque adsentior.

V. 1440 sq. ἐξέσωσα δὲ καὶ πρίν σ' suspicatur Nauckius. Haec et quae sequuntur usque ad v. 1442. κρίνασ', Ὀρέστα habet Scholiastes Aristophanis Ran. 685.

V. 1442. ἔσται τόδε Marklandus, cui obsequuti sunt Kirchhoffius et Nauckius.

V. 1444. κασιγνήτην Elmsleius. κασίγνητον libri.

ροπόλος dicitur, quae Braurone Ἄρτεμις Βραυρωνία. Sunt autem haec loca inter se vicina, ut facile coniungi potuerint.

V. 1434. τῆςδε κληδουχεῖν θεᾶς] Vide quae supra dicta sunt ad v. 131.

V. 1435. οὗ καὶ τεθάψει κατθανοῦσα] Alia et quidem diversa de morte Iphigeniae Pausanias habet I. 43, 1. De hac re et de honore divino, qui Iphigeniae post mortem habitus esse dicitur, conf. quae dicta sunt in prooemio fabulae praemisso p. 12 sqq.

V. 1437. ψυχοῤῥαγεῖς] Conf. Alcest. 143. ἤδη προνωπής ἐστι καὶ ψυχοῤῥαγεῖ., ad quem locum vide Hesychii Glossema, quod attuli p. 46. ed. Goth. alt.

V. 1441. Ἀρείοις ἐν πάγοις ψήφους ἴσας κρίνασ'] Vide supra v. 937 sq.

V. 1442. καὶ νόμισμ' εἰς ταὐτό γε νικᾶν] et secundum eundem morem superiorem discedere, qui etc. εἰς, ut Latinorum in, cum accusativo coniunctum saepe numero significat secundum, ut h. l. et Theocriti idyll. XVIII. 7. ἄειδον δ' ἄρα πᾶσαι ἐς ἓν μέλος ἐγκροτέοισαι ποσσὶ περιπλέκτοις. Diodori Siculi V. 58. κατεσκευασμένος εἰς τὸν ἀρχαῖον ῥυθμόν. Conf. G. Hermannus ad Viger. 382. p. 857. De re ipsa conferas Electr. 1265 sqq.

V. 1448 sq. Ὀρέστῃ τ' — ἀδελφῇ τ' οὐχὶ] conf. supra ad v. 1337.

V. 1450. πρὸς τοὺς σθένοντας θεοὺς ἁμιλλᾶσθαι] bellare cum dis vetere proverbio absurdum habebatur, quod expressit etiam Cicero de senect. 2, 5. Quid enim est aliud Gigantum modo bellare cum dis nisi naturae repugnare?

γαῖαν, καθιδρύσαιντό τ' εὐτυχῶς βρέτας.
πέμψω δὲ καὶ τάσδ' Ἑλλάδ' εἰς εὐδαίμονα
γυναῖκας, ὥςπερ σὸν κέλευσμ' ἐφίεται.
παύσω δὲ λόγχην ἣν ἐπαίρομαι ξένοις
νηῶν τ' ἐρετμά, σοὶ τάδ' ὡς δοκεῖ, θεά.

ΑΘΗΝΑ.

αἰνῶ· τὸ γὰρ χρεὼν σοῦ τε καὶ θεῶν κρατεῖ.
ἴτ', ὦ πνοαί, ναυσθλοῦσθε τὸν Ἀγαμέμνονος
παῖδ' εἰς Ἀθήνας· συμπορεύσομαι δ' ἐγώ,
σώζουσ' ἀδελφῆς τῆς ἐμῆς σεμνὸν βρέτας.

ΧΟΡΟΣ.

ἴτ', ἐπ' εὐτυχίᾳ τῆς σωζομένης
μοίρας εὐδαίμονες ὄντες.
ἀλλ' ὦ σεμνὴ παρά τ' ἀθανάτοις
καὶ παρὰ θνητοῖς, Παλλὰς Ἀθάνα,

V. 1456. *νεῶν* Boissonadus. *θεά* Aldus. *θεᾷ* Codd. *BC.* sec. apogr. Pariss.
V. 1457. Thoanti continuat Cod. *B.* et, ut videtur, Cod. *C.* Minervae esse dicitur in apogr. Paris. altero. Nauckius hunc versum pro suppositicio habet.
V 1458—60. Apollini tribuunt libri. Minervae dedit Aldus.
V. 1458. *ναυσθλοῦσθε* Codd. [*B*]*C.* *ναυσθλοῦσα* Aldus.
V. 1459. *ἐς* Cod. *B.*
V. 1461. 62. sunt Minervae in libris, Seidlerus choro reddidit.
V. 1462, *εὐδαίμονες* Aldus. *εὐδαίμονος* Codd. *BC.*

V. 1456. *νηῶν*] Vide supra ad v. 1355.
V. 1457. *τὸ γὰρ χρεὼν σοῦ τε καὶ θεῶν κρατεῖ*] Si quis Helenae v. 1661 sq. *ἀλλ' ἥσσον' ἦμεν τοῦ πεπρωμένου θ' ἅμα Καὶ τῶν θεῶν.* contendat, potest videri scribendum hoc loco esse: *τὸ γὰρ χρεών σού τε καὶ θεῶν κρατεῖ*, ut id sit *τὸ γὰρ χρεών σού τε καὶ τὸ θεῶν κρατεῖ.* Conf. Sophoclis Oed. Col. 808. *χωρὶς τό τ' εἰπεῖν πολλὰ καὶ τὰ καίρια.* Sed celebratum tamen etiam illud Simonideum: *ἀνάγκῃ*, huic enim respondet *τὸ χρεὼν* hoc loco, *οὐδὲ θεοὶ μάχονται,* de quo vide quae habet Gaisfordius in Poëtis Graecis minor. vol. III. p. 194 sqq. ed. Lips.
V. 1460. *ἀδελφῆς τῆς ἐμῆς*] *ὁμοπατρίου* quidem ex Iove patre.
V. 1461 sq. *ἴτ' ἐπ' εὐτυχίᾳ κτέ.*] Schoenius contulit Sophoclis Oed. Col. 1554. *ἐπ' εὐπραξίᾳ μέμνησθ' ἐμοῦ.*, G. Hermannus autem Aristidem, qui vol. II. p. 424. Iebb. vol. II. p. 581. Dind. haec habet: *ἐπειδὴ τοιαῦτ' ἀφέστηκεν, ἀπολαῦσαι τοῦ βίου τὰ κάλλιστα, ἵν', εἰ μὲν τῆς σωζομένης μοίρας εἴημεν, ἐν τοῖς καλλίστοις σωζοίμεθα.*, ex quo loco apparere

δράσομεν οὕτως, ὡς σὺ κελεύεις.
μάλα γὰρ τερπνὴν κἀνέλπιστον
φήμην ἀκοαῖσι δέδεγμαι.
ὦ μέγα σεμνὴ Νίκη, τὸν ἐμὸν
βίοτον κατέχοις
καὶ μὴ λήγοις στεφανοῦσα.

V. 1466. *τερπνὴν* L. Dindorfius. *τερπνὸν* libri.
V. 1468. *νίκα* Cod. *B*. Ceterum hos tres versus extremos pro suppositiciis habuit Nauckius, quod uncis circumdedit.

dixit] *τὴν σωζομένην μοῖραν* eos ex aliquo numero dici, qui ceteris pereuntibus salvi evaderent.

V. 1468 sqq. de his versibus, quos usurpare non poterat poëta nisi qui iam aliquoties victoriam nactus erat, vide Scholiasten Orest. 1649. et quae dixi ad Phoen. 1767 sqq. p. 251. ed. Goth.

Corrigenda.

P. 15. v. 27. lege Lipsiae d. pro Lipsia ed.

P. 23. in adn. crit. v. 5. scribe iotacismum pro itacismum, itemque p. 45. in adn. crit. v. 4. tolle hoc mendum et sicubi in plagulis prioribus habetur.

P. 27. in adn. exeget. a. v. 13. lege *τούτω* pro *τούτῳ*.

P. 44. in adn. exeget. a. v. 22. scribe *ἔχων* pro *ἔχω*.

P. 48. in adn. exeget. a. v. 14. lege *Ἐπίσημον εἰς Ἕλληνας* pro *Ἔπίσημον εἰς Ἕλληνας*.

P. 50. in adn. exeget. b. v. 11. lege intelligatur pro int leatur.

P. 57. in adn. exeget. a. v. 2. lege manserunt pro manserunte.

P. 59. in adnot. exeget. a. v. 4. scribe eum pro eam.

P. 85. in Eurip. orat. v. 523. corrige *οὐκ ἔστιν· ἄλλως* pro *οὐκ ἔστιν ἄλλως*.

P. 91. in adn. exeget. b. v. ult. lege quo pro quod

P. 92. in adn. exeget. b. v. 18. scribe ei pro non

BIBLIOTHECA GRAECA

VIRORUM DOCTORUM OPERA

RECOGNITA ET COMMENTARIIS INSTRUCTA

CURANTIBUS

FR. JACOBS ET VAL. CHR. FR. ROST.

LIPSIAE IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.

Bedeutend ermässigte Preise.

Erschienen sind bis jetzt:	ℛℊ	𝒩ℊ𝓇
Aeschinis oratio in Ctesiphontem, notis instr. *I. H. Bremi.* 8. mai. 1826	—	7½
Aeschyli Choephorae, illustr. *R. H. Klausen.* 8. mai. 1835 . . .	—	22½
—— Agamemno, illustr. *R. H. Klausen.* Ed. II. ed. *R. Enger.* 8. mai. 1863	1	7½
Anacreontis carmina, **Sapphus** et **Erinnae** fragmenta, annotatt. illustr. *E. A. Moebius.* 8. mai. 1826	—	6
Aristophanis Nubes. Ed. illustr. praef. est *W. S. Teuffel.* Ed. II. 8. mai. 1863	—	12
Delectus epigrammatum Graecorum, novo ordine conc. et comment. instr. *Fr. Jacobs.* 8. mai. 1826	—	18
Demosthenis conciones, rec. et explic. *H. Sauppe.* Sect. I. (cont. Philipp. I. et Olynthiacae I—III.) Ed. II. 8. mai. 1845 . . .	—	10
Euripidis tragoediae, ed. *Pflugk* et *Klotz.* Vol. I, II et III. Sect. I—III.	4	27
Einzeln:		
—— Medea. Ed. III	—	15
—— Hecuba. Ed. II	—	12
—— Andromacha. Ed. II	—	12
—— Heraclidae. Ed. II	—	12
—— Helena. Ed. II	—	12
—— Alcestis. Ed. II	—	12
—— Hercules furens	—	18
—— Phoenissae	—	18
—— Orestes	—	12
—— Iphigenia Taurica	—	12
—— Iphigenia quae est Aulide	—	12
Hesiodi carmina, recens. et illustr. *C. Goettling.* Ed. II. 8. mai. 1843	1	—
Einzeln:		
—— Theogonia	—	7½
—— Scutum Herculis	—	5
—— Opera et dies	—	10
—— Homeri certamen, fragmenta et vita Hesiodi	—	15
Homeri Ilias, varietat. lect. adi. *Spitzner.* Sect. I—IV. 8. mai. 1832—36	1	15
Einzeln:		
—— Sect. I. lib. 1—6	—	9
—— Sect. II. lib. 7—12	—	9
—— Sect. III. lib. 13—18	—	13½
—— Sect. IV. lib. 19—24	—	13½
Die einzige Ausgabe der Ilias, welche den kritischen Apparat vollständig enthält.		
Lysiae et **Aeschinis** orationes selectae, ed. *I. H. Bremi.* 8. mai. 1826	—	15
Lysiae orationes selectae, ed. *I. H. Bremi.* 8. mai. 1826	—	9
Pindari carmina cum deperditarum fragm., variet. lect. adi. et comment. illustr. *L. Dissen.* Ed. II. cur. *Schneidewin.* Vol. I. 1843	1	9
—— Vol. II. Sect. I. II. (Comment. in Olymp. et Pyth.) 1846. 47. (à 15 Ngr.)	1	—
Platonis opera omnia, recensuit, prolegomenis et commentariis instruxit *G. Stallbaum.* X voll. (21 Sectiones). 8. mai. 1836—61. compl.	21	15
Einzeln:		
—— Apologia Socrati et Crito. Ed. IV. 1858	—	24

	ℛ︎ℬ	*Ngr.*
Platonis opera omnia ed. *G. Stallbaum.*		
—— Phaedo. Ed. IIII. cur. *Wohlrab.* 1866	—	27
—— Symposium c. ind. Ed. III. 1852	—	22½
—— Gorgias. Ed. III. 1861	—	24
—— Protagoras c. ind. Ed. III. ed. *Kroschel.* 1865	—	18
—— Politia sive de republica libri decem. 2 voll. Ed. II	2	15
Einzeln:		
—— —— Vol. I. lib. I—V. 1858	1	12
—— —— Vol. II. lib. VI—X. 1859	1	3
—— Phaedrus. Ed. II. 1857	—	24
—— Menexenus, Lysis, Hippias uterque, Io. Ed. II. 1857	—	27
—— Laches, Charmides, Alcibiades I. II. Ed. II. 1857	—	27
—— Cratylus cum. ind. 1835	—	27
—— Euthydemus. 1836	—	21
—— Meno et Euthyphro itemque incerti scriptoris Theages, Erastae, Hipparchus. 1836	1	12
—— Timaeus et Critias. 1838	1	24
—— Theaetetus. Ed. II. rec. *Wohlrab.* 1869	1	—
—— Sophista. 1840	—	27
—— Politicus et incerti auctoris Minos. 1841	—	27
—— Philebus. 1842	—	27
—— Leges. Vol. I. lib. I—IV. 1858	1	6
—— —— Vol. II. lib. V—VIII. 1859	1	6
—— —— Vol. III. lib. IX—XII. et Epinomis. 1860	1	6
Sophoclis tragoediae, rec. et explan. *E. Wunderus.* 2 voll. 8. mai. 1847—1857	3	—
Einzeln:		
—— Philoctetes. Ed. III	—	12
—— Oedipus tyrannus. Ed. IV	—	12
—— Oedipus Coloneus. Ed. III	—	18
—— Antigona. Ed. IV	—	12
—— Electra. Ed. III	—	12
—— Aiax. Ed. III	—	12
—— Trachiniae. Ed. II	—	12
Thucydidis de bello Peloponnesiaco libri VIII, explan. *E. F. Poppo.* 4 voll. 8. mai. 1843—1866	4	—
Einzeln:		
—— Lib. I. Ed. II	1	—
—— Lib. II. Ed. II	—	22½
—— Lib. III	—	18
—— Lib. IV	—	15
—— Lib. V	—	15
—— Lib. VI	—	18
—— Lib. VII	—	15
—— Lib. VIII	—	15
Xenophontis Cyropaedia, comment. instr. *F. A. Bornemann.* 8. mai. 1838	—	15
—— Memorabilia (Commentarii), illustr. *R. Kühner.* 8. mai. 1858. Ed. II	—	27
—— Anabasis (expeditio Cyri min.), illustr. *R. Kühner.* 1852	1	6
Einzeln à 18 *Ngr.*: Sect. I. lib. I—IV. Sect. II. lib. V—VIII.		
—— Oeconomicus, rec. et explan. *L. Breitenbach.* 8. mai. 1841	—	15
—— Agesilaus ex ead. recens. 8. mai. 1843	—	12
—— Hiero ex ead. rec. 8. mai. 1844	—	7
—— Hellenica, Sect. I. (lib. I. II.), ex ead. rec. 8. mai. 1853	—	12
—— —— Sect. II. (lib. III—VII.), ex ead. rec. 8. mai. 1863	1	18

Druck von B. G. Teubner in Leipzig.